Petrache Dragu

modă tipare multiplicări

PETRACHE DRAGU

Modă, tipare, multiplicări

EDITURA TEHNICĂ
București, 1986

Lucrarea pune la dispoziția întregului sector de specialitate din țara noastră îndrumările tehnice, practice — prin cele mai simple și mai eficace metode de proiectare a modelelor, de construire a tiparelor, de multiplicare a acestora și de croit — variate construcții de tipare de îmbrăcăminte, pe baza dimensiunilor corpului și prin stabilirea acestora prin calcul.

Lucrarea se adresează tuturor muncitorilor, maiștrilor și tehnicienilor croitori din industria confecțiilor de îmbrăcăminte, a lucrătorilor din comerț și din sectorul cooperației meșteșugărești din țara noastră. Ea va fi folositoare și cursanților de la diferitele școli de croitorie și de maiștri, atît pentru calificare, cît și pentru specializare.

CUPRINS

PREFAȚĂ 5

Capitolul 1. **PROIECTAREA ÎMBRĂCĂMINTEI**

1.1. Proiectarea modelelor de îmbrăcăminte în funcție de moda curentă și de conformația corpului 9
1.2. Executarea produselor de îmbrăcăminte după dimensiunile antropometrice și stabilirea normelor tehnice 11
1.3. Stabilirea dimensiunilor de bază ale corpului omenesc pentru executarea confecțiilor de îmbrăcăminte 14
1.4. Stabilirea unor măsuri prin calcul, în funcție de înălțimea corpului și grosimea bustului 17
1.5. Importanța plusurilor de lejeritate 17
1.6. Stabilirea documentației tehnice pentru executarea confecțiilor de îmbrăcăminte 19

Capitolul 2. **CONSTRUCȚII ȘI MULTIPLICĂRI DE TIPARE PENTRU PANTALONI**

2.1. Pantalon lung pentru copii 21
2.2. Pantalon pentru fete 24
2.3. Pantalon pentru femei (fig. 16) 26
2.4. Pantalon pentru adolescente, croit cu cusături numai pe dungile din spate (fig. 18) 28
2.5. Pantalon pentru bărbați 32
2.6. Pantalon pentru bărbați cu măsuri disproporționate 36
2.7. Sistemul de croit al pantalonului pentru corpuri cu forma picioarelor „Obein“ 39
2.8. Multiplicarea tiparelor de pantaloni 39

Capitolul 3. **CONSTRUCȚII, TRANSFORMĂRI ȘI MULTIPLICĂRI DE TIPARE PENTRU VESTE** 43

3.1. Vestă pentru fete 43
3.2. Adaptarea tiparului la modelul din figura 30 45
3.3. Multiplicarea tiparului de vestă pentru fete 45
3.4. Vestă pentru femei 47
3.5. Adaptarea tiparului la modelul din figura 34 51
3.6. Multiplicarea tiparului de vestă pentru femei 52
3.7. Vestă pentru bărbați 54
3.8. Multiplicarea tiparului de vestă pentru bărbați 56
3.9. Vestă pentru bărbați. Măsuri disproporționate 59

Capitolul 4. **TIPARE ȘI MULTIPLICĂRI DE TIPARE PENTRU FUSTE** 59

4.1. Fustă pentru fete 59
4.2. Fustă pentru femei 60
4.3. Transformarea tiparului în model 62
4.4. Multiplicarea tiparului de fustă 62
4.5. Fusta pantalon 65

Capitolul 5. **MODELE, TIPARE ȘI MULTIPLICĂRI PENTRU BLUZE** 69

5.1. Bluză fără mîneci 69
5.2. Transformarea tiparului în model 73
5.3. Multiplicarea tiparului de bluză 73
5.4. Bluză cu mîneci lungi 73
5.5. Multiplicarea tiparului de bluză cu mîneci lungi 77
5.6. Bluză cu mîneci chimono 79
5.7. Transformarea tiparului în model 82

Capitolul 6. **TIPARE, MULTIPLICĂRI ȘI MODELE DE ROCHII** 85

6.1. Rochie pentru fete (adolescente) 85
6.2. Transformarea tiparului în modelul 65 89
6.3. Multiplicarea tiparului de rochie pentru fete (adolescente) 9
6.4. Rochie pentru viitoare mamă 91
6.5. Transformarea tiparului în modelul 71 97
6.6. Rochie pentru femei 97
6.7. Rochie pentru femei cu forme pline 102

6.8. Multiplicarea tiparului de rochie pentru femei cu forme pline 106

Capitolul 7. **TAIOARE, JACHETE ȘI SACOURI**

7.1. Taior clasic 109
7.2. Model de taior cu mîneci raglan 116
7.3. Jachetă pentru femei 123
7.4. Sacou încheiat la două rînduri de nasturi 131
7.5. Sacou încheiat la un rînd de nasturi 137

Capitolul 8. **MODELE ȘI TIPARE PENTRU ÎMBRĂCĂMINTEA DE OCAZIE** 144

8.1. Model de rochie pentru ocazie 144
8.2. Pelerină, completare la rochia de ocazie 149
8.3. Model de costum pentru ocazie 152
8.4. Model de frac 156

Capitolul 9. **MODELE, TIPARE ȘI MULTIPLICĂRI PENTRU PARDESIURI ȘI PALTOANE** 164

9.1. Model de pardesiu cu mîneci chimono 164
9.2. Multiplicarea tiparului de pardesiu 169
9.3. Model de palton pentru femei 172
9.4. Model de pardesiu pentru bărbați 176
9.5. Multiplicarea tiparului de pardesiu cu mîneci raglan pentru bărbați 181
9.6. Model de palton pentru bărbați 184

Capitolul 10. **MODELE ȘI TIPARE PENTRU ÎMBRĂCĂMINTE SPORT** 190

10.1. Model de salopetă pentru femei 190
10.2. Model de jachetă pentru femei 197
10.3. Model de jachetă pentru bărbați 202
10.4. Model de geacă 207

Capitolul 11. **ÎNDRUMĂRI TEHNICE** 212

11.1. Croirea unui pantalon cu un șold mai dezvoltat 212
11.2. Croirea unui sacou pentru bărbați cînd unul din umeri este mai jos 213
11.3. Croirea unui sacou pentru bărbați cînd pieptul este foarte dezvoltat 213
11.4. Croirea unui pardesiu pentru bărbați cu ajutorul tiparului de sacou 215
11.5. Croirea unei rochii cu ajutorul tiparului de bluză 216
11.6. Croirea unei rochii cu linia umărului căzută și mîneca fără cusături pe față 218

Bibliografie 220

CAPITOLUL 1

Proiectarea îmbrăcămintei

1.1. PROIECTAREA MODELELOR DE ÎMBRĂCĂMINTE ÎN FUNCȚIE DE MODA CURENTĂ ȘI DE CONFORMAȚIA CORPULUI

Produsele de îmbrăcăminte, prin elementele lor componente, sînt într-o permanentă transformare, dictată de ritmul dinamic al vieții. Ele trebuie să răspundă cerințelor de fiecare zi, prin crearea modei practice care să satisfacă pe toți. Și, dacă vorbim despre „modă" trebuie să spunem că este un proces social-mente vital, este o stare de spirit care conduce principalele sectoare de producție, de afirmare, de cultură ale colectivității umane, fără a se reduce doar la vestimentație. Pe epoci, au existat și vor exista evolutiv „mode" în diferite sectoare de activitate cum ar fi: în arhitectură, pictură, în filosofie, în știință ș.a. Deci, „moda" este expresia neastîmpărului, a mobilității spiritului novator, stimulator și orientator al elanului vital.

Fiecare răstimp istoric, fiecare popor, națiune, fiecare etapă din devenirea societăților au implicat o succesiune de forme și conținuturi care au configurat tot atîtea stări de „modă" cucerite, trăite și depășite. Istoria culturii și civilizației popoarelor este și istoria afirmării creațiilor nemuritorului spirit de modă, care a înfrumusețat inepuizabil timpurile trecute și a sporit neîncetat, la oameni de toate vîrstele, dragostea de viață.

Despre modă se poate vorbi în multe feluri și din multe puncte de vedere. Important este să știm că moda, în forma și în conținutul ei superior, este un produs al artiștilor vizionari, cu gusturi elevate dar realiste, spirite capabile de adecvate intuiții și înzestrate cu posibilități creatoare.

O însemnătate deosebită pentru îmbrăcămintea femeilor o are noțiunea de eleganță care se formează din stilul îmbrăcămintei, rafinamentului întregului ansamblu, cum ar fi: calitatea materialelor, culori, desene, linii de croială, proporția diferitelor detalii și piese de ansamblu, caracterul și destinația lor.

Problema schimbării modei are în ultima vreme ca deviză *diversificarea*. Este într-o oarecare măsură opusul specializării, care a dominat pînă nu demult în acest domeniu. Sau de fapt doar o schimbare a scopului specializării: nu asupra unor produse în sens tehnic, ci o specializare asupra modei. Se pleacă de la premisa că un specialist cu renume al modei trebuie să ofere mereu materiale la modă.

Participarea activă la muncă și la viața socială, sportul, odihna activă, călătoriile — iată cele mai caracteristice laturi ale vieții femeilor moderne. Nici ca interese, nici ca năzuințe estetice ele nu rămîn cîtuși de puțin în urmă față de moda curentă.

Dacă sesizăm din timp tendințele noi ale modei, vom fi în măsură să proiectăm modelele accesibile gusturilor și necesităților de îmbrăcăminte modernă tuturor femeilor.

La crearea îmbrăcămintei pentru tineretul de la 16 la 19 ani este necesar a se avea în vedere ca îmbrăcămintea să fie comodă, cu simplificare în croieli și cu soluții decorative simple, să fie deci stil sport, cu minimum de piese și cu caracter funcțional.

Datorită faptului că tineretul este cel mai receptiv la influențele modei și ușor de influențat, pe de o parte și că este cel mai inconstant, pe de altă parte la cei de vîrstă între 20 și 30 de ani este necesară o îmbrăcăminte comodă și funcțională, cu o diversă gamă coloristică și decorativă.

Femeile, mai ales la vîrsta între 30—40 de ani, se interesează foarte mult de moda care oferă o mare diversitate sortimentală de îmbrăcăminte modernă și de modele pentru orice gust.

Totuși, la crearea îmbrăcămintei pentru femeile în vîrstă de peste 40 de ani nu se poate să nu se țină cont că, la această vîrstă, de obicei se formează pe deplin gusturile, obișnuințele, necesitățile și, în afară de aceasta, la majoritatea femeilor încep să se resimtă schimbările de vîrstă ale siluetei.

Vîrsta de peste 40 de ani este aceea cînd femeile și-au găsit deja un stil, cînd se îmbracă într-o manieră proprie. Ele preferă, în majoritatea cazurilor, îmbrăcămintea elegantă, respingînd asocierea de piese întîmplătoare într-un ansamblu și evitînd excesele, atît în croiala îmbrăcămintei, cît și în gama coloristică.

Avînd în vedere interesul care s-a format deja la această vîrstă față de îmbrăcăminte ca și tendința spre o stabilitate a deprinderilor de purtare îndelungată a hainelor, cerința principală față de țesăturile pentru îmbrăcămintea acestei grupe de vîrstă o constituie calitatea bună, care presupune un conținut preponderent de materii prime naturale și cu un finisaj deosebit.

Ca structură și factură materialele pot fi tweed, țesături din diverse fire, țesături cu suprafața buclată, cu ripsuri, netedă etc.

La îmbrăcămintea pentru femeile cu forme pline nu se recomandă culori care măresc vizibil volumul corpului (roșu, oranj, roz intens).

Pornind de la tendința generală a modei curente și avînd în vedere vîrsta femeilor mai sus amintite se propune ca stil preponderent îmbrăcămintea clasică. Predominarea stilului clasic se explică prin cererea stabilă de piese cum sînt: costumul, rochia, rochia cu jachetă, fustele, bluzele.

Îmbrăcămintea de toată ziua stil sport — elegant se recomandă în special femeilor care-și mențin linia armonioasă a corpului. Îmbrăcămintea elegantă se execută în stil clasic, ori în stil cît mai feminin.

În mod special se va avea în vedere ca modelele de îmbrăcăminte să se stabilească în funcție de dimensiunile și forma corpului, astfel:

— pentru persoanele înalte și subțiri se indică unele modele de îmbrăcăminte cu o lejeritate mai mare (ample), care să atenueze disproporția dintre înălțimea și grosimea corpului;

— pentru persoanele înalte și cu forme pline se recomandă îmbrăcămintea ajustată, urmărind forma corpului;

— celor cu picioare dezvoltate li se recomandă modele cu o lungime suficientă, de obicei chiar mai lungi;

— persoanele cu brațele dezvoltate trebuie să evite rochii sau bluze fără mîneci sau cu mîneci scurte;

— persoanele cu gîtul înalt vor evita rochiile cu decolteu, iar cele cu gîtul scurt vor evita gulerele înalte sau pe lîngă gît;

— persoanelor cu fața lată și gîtul scurt nu le sînt recomandate decolteuri rotunde sau gulere montante, ci decolteuri în formă de trîunghi ascuțit sau dreptunghi îngust care alungește gîtul și îngustează fața;

— celor cu fața ovală li se recomandă decolteuri rotunde sau pătrate.

Persoanelor cu forme mai pline le sînt recomandate modele fără garnituri încărcate și culori care măresc vizibil volumul corpului, iar liniile de cusături se recomandă a fi proiectate pe linie verticală. La aceste conformații modelele vor fi în stil clasic, cu corsajul și fusta nu prea ajustate și fără tăietură orizontală pe linia taliei.

Pentru persoanele scunde și cu grosimi mai mici se recomandă îmbrăcăminte ajustată pe corp cît și cu linii sinuoase, cu corsajul ajustat, cu cordonul strîns pe linia taliei și cu fustă amplă.

Persoanelor înalte și zvelte li se recomandă și materiale în carouri, cu dungi sau cu desene mari, în timp ce persoanelor de statură mică le sînt contraindicate.

La îmbrăcămintea bărbătească, paralel cu soluția clasică, se recomandă și stilul sport-elegant care să mențină forma armonioasă a corpului.

Îmbrăcămintea pentru bărbați cu forme mai pline se recomandă a fi ajustată pe linia taliei, în special și mai lejeră pe linia șoldurilor.

Modelele și materialele pentru confecționarea îmbrăcămintei trebuie să corespundă unor funcționalități și destinații de timp și de condiții climaterice; de serviciu, de plimbări, voiaj, vizite, ocazii și de anotimp: primăvară, vară, toamnă, iarnă.

Modelele de îmbrăcăminte trebuie proiectate și executate în așa fel încît să scoată în evidență părțile frumoase ale corpului și să mascheze eventualele defecte.

Moda este și va fi totdeauna dependentă de condițiile social-economice și trebuie privită cu deosebită atenție. Moda nu este numai apanajul celor în vîrstă sau cu venituri mari, ci este și pentru cei tineri și cei care au venituri mai mici și își găsesc în ea un teren al împlinirii Eului.

1.2. EXECUTAREA PRODUSELOR DE ÎMBRĂCĂMINTE DUPĂ DIMENSIUNILE ANTROPOMETRICE ŞI STABILIREA NORMELOR TEHNICE

La baza proiectării produselor de îmbrăcăminte stă corpul omenesc cu dimensiunile sale. Dimensiunile corpului sînt exprimate, de regulă, prin măsuri de lungime şi grosime.

În privinţa dimensiunilor şi a formei, corpurile omeneşti diferă unul de altul, prezentînd totuşi un număr destul de mare de elemente comune.

În funcţie de caracterul elementelor comune, corpurile omeneşti se împart în mai multe grupe în raport cu vîrsta cum ar fi: nou născuţi, copii, adolescenţi, adulţi. Aceste grupe mari de corpuri sînt divizate, în funcţie de dimensiuni şi perioada de dezvoltare fizică în alte grupe: copii, grupa mică, copii, grupa mijlocie, copii, grupa mare, adolescenţi şi adulţi.

Şi pentru că *lucrarea de faţă se referă la proiectarea modelelor de îmbrăcăminte pentru adolescenţi şi adulţi* este necesar de menţionat că în ţara noastră sînt stabilite patru grupe de corpuri care caracterizează conformaţiile, siluetele şi corelaţia între circumferinţa bustului cu cea a taliei şi a şoldurilor.

Pe baza acestor corelaţii, atît corpurile feminine cît şi cele bărbăteşti sînt grupate în patru grupe şi anume:

1) grupa „A" cuprinde dimensiunile corpurilor de adolescenţi;

2) grupa „B" cuprinde dimensiunile pentru corpurile proporţionate;

3) grupa „C" cuprinde dimensiunile pentru corpurile cu forme mai pline (corpolente) şi totuşi proporţionate;

4) grupa „D" cuprinde dimensiunile corpurilor disproporţionate.

Aceste grupe de dimensiuni sînt rezultatul măsurătorilor efectuate pe un număr foarte mare de persoane din diferite judeţe ale ţării de către laboratorul de antropologie aplicată a Centrului de cercetare-proiectare din Centrala Industriei Confecţiilor din Bucureşti.

Rezultatele măsurătorilor efectuate sînt înscrise în fişe, după care sînt calculate în funcţie de înălţime, grosime şi tipul de conformaţie. De exemplu:

— înălţimea corpului de 163 cm, reprezintă media înălţimilor situate între 161 şi 164 cm;

— înălţimea corpului de 169 cm, reprezintă media înălţimilor cuprinse între 167 şi 172 cm;

— grosimea corpului de 44 cm, reprezintă media circumferinţei bustului situat între 87 şi 90 cm;

— grosimea corpului de 46 cm, reprezintă media circumferinţei bustului cuprins între 91 şi 94 cm;

În industria confecţiilor, *produsele de îmbrăcăminte se execută după înălţimi* care reprezintă de fapt lungimea acestora, cunoscută sub numele de „talie". În raport cu diferitele înălţimi, produsele de îmbrăcăminte (la adulţi) se grupează în 3 talii şi anume:

— talia I la bărbaţi şi adolescenţi, de la 179 la 188 cm;

— talia a II-a la bărbaţi şi adolescenţi, de la 168 la 178 cm;

— talia a III-a la bărbaţi şi adolescenţi, de la 154 la 167 cm;

— talia I la femei şi adolescente, de la 168 la 174 cm;

— talia a II-a la femei şi adolescente, de la 160 la 167 cm;

— talia a III-a la femei şi adolescente, de la 153 la 160 cm.

Grosimea reprezintă măsura de circumferinţă a bustului şi este înscrisă jumătate din măsura întreagă. În figura 1 se prezintă mo-

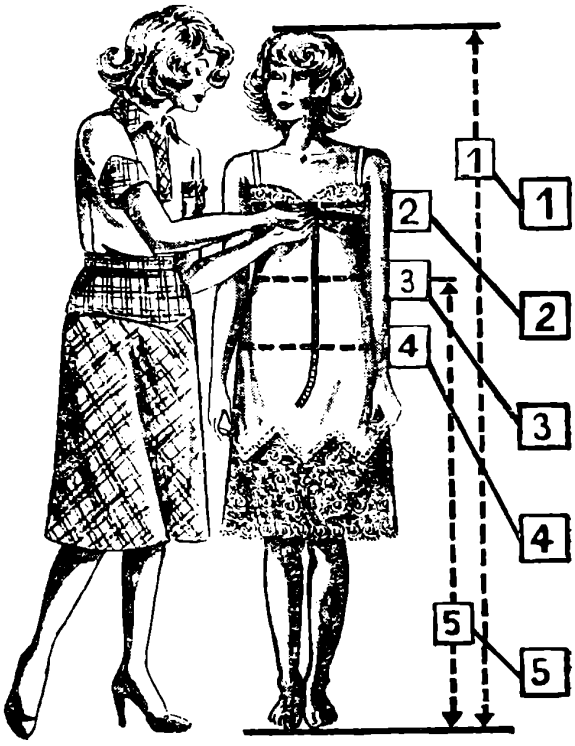

Fig. 1. Determinarea dimensiunilor corpurilor feminine pentru confecţii de gata.

Tabelul 1

Dimensiunile după formele corpurilor femeilor

Grupa	Denumirea dimensiunilor	Dimensiuni							
A	Grosimea bustului	41—42		43—44		45—46		47—48	
	Grosimea taliei	31—32		33—34		35—36		37—38	
	Grosimea şoldurilor	46—48		49—50		51—52		53—54	
	Talia I	167—168		169—170		171—172		173—174	
	Talia a II-a	160—161		162—163		164—165		166—167	
	Talia a III-a	153—154		155—156		157—158		159—160	
B	Grosimea bustului	42—43		44—45		46—47		48—49	
	Grosimea taliei	33—34		35—36		37—38		39—40	
	Grosimea şoldurilor	48—49		50—51		52—53		54—55	
	Talia I	171—172		173—174		173—174		75—176	
	Talia a II-a	165—166		166—167		167—168		169—170	
	Talia a III-a	156—158		159—160		161—162		163—164	
C	Grosimea bustului	50	52	54	56	58	60	62	64
	Grosimea taliei	46	48	50	52	54	56	58	60
	Grosimea şoldurilor	56	58	60	62	64	66	68	70
	Talia I	174	173	172	172	172	172	172	172
	Talia a II-a	170	169	168	167	166	165	164	164
	Talia a III-a	163	162	161	160	159	158	158	158
D	Grosimea bustului	49	51	53	55	57	59	61	63	65
	Grosimea taliei	48	50	52	54	56	58	60	62	64
	Grosimea şoldurilor	56	58	60	62	64	66	68	70	72
	Talia I	172	172	172	172	172	172	172	172	172
	Talia a II-a	164	164	164	164	164	164	164	164	164
	Talia a III-a	158	158	158	158	158	158	158	158	158

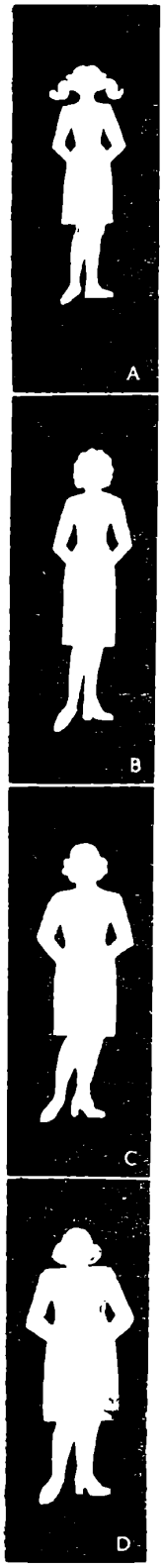

Fig. 2. Cele patru grupuri de corpuri la femei (tabelul 1) cu mărimile şi taliile corespunzătoare.

dul de stabilire a dimensiunilor la corpurile feminine, astfel:

1 — reprezintă măsura de înălţime a corpului, care se stabileşte din creştetul capului pînă la tocul încălţămintei;

2 — măsura de grosime care se determină prin aşezarea centimetrului în direcţie orizontală şi cuprinde partea cea mai proeminentă a bustului;

3 — circumferinţa taliei care se măsoară pe partea cea mai îngustă a corpului;

4 — circumferinţa şoldurilor se determină pe linia din dreptul şoldurilor şi cuprinde părţile mai proeminente;

5 — distanţa de lungime de la linia taliei pînă la tocul încălţămintei. Această măsură este necesară pentru lungimea fustelor, pantalonilor etc.

În industria confecţiilor, produsele de îmbrăcăminte se execută după dimensiunile măsurătorilor antropometrice, iar în baza acestor măsurători se realizează şi Normele tehnice de ramură, Standardele, Normele tehnice de întreprindere sau Normele pe model. *Totalitatea datelor tehnice privind realizarea unui model în producţia de serie stabileşte prescripţiile privitoare la calitatea, caracteristicile, dimensiunile şi alte elemente ce definesc un produs.*

În figura 2 sînt prezentate cele 4 forme de corpuri şi dimensiunile de înălţime şi grosime caracteristice fiecărei grupe de corpuri feminine (tabelul 1).

Îmbrăcămintea pentru copii, în general, este confecţionată în sistem industrial şi numai după dimensiunile antropometrice, pe grupe de mărimi. În acest caz este necesară cunoaşterea dimensiunilor pentru cererea confecţiilor necesare de la magazinele de specialitate. În figurile 3 şi 4 sînt prezentate atît modul de stabilire a dimensiunilor la copii cît şi numărul dimensiunilor necesare.

Pentru cunoaşterea modului de stabilire a dimensiunilor la corpurile bărbăteşti pentru îmbrăcămintea care se poate cumpăra din magazine, confecţii executate la gata se foloseso dimensiunile din figura 5.

În baza dimensiunilor stabilite se poate vedea din ce grupă face parte corpul respectiv (tabelul 2) şi figura 6.

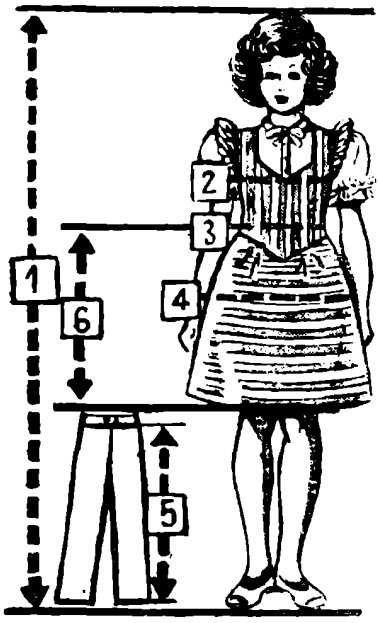

Fig. 3. Măsurile necesare la fete pentru confecţii de gata.

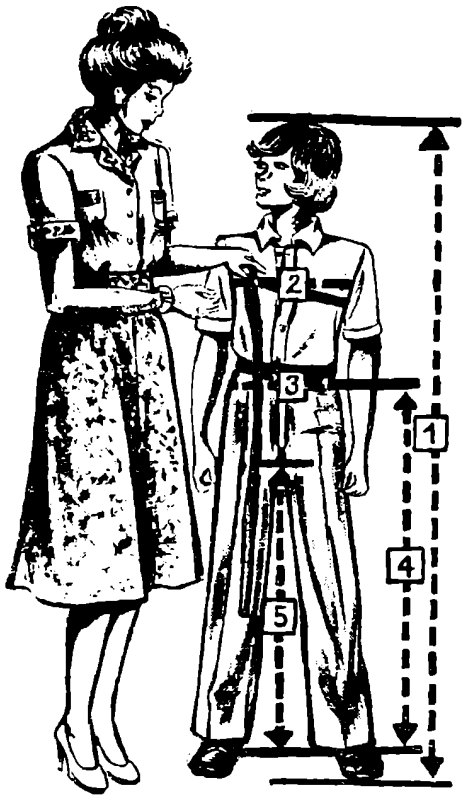

Fig. 4. Măsurile necesare la băieţi pentru confecţii de gata.

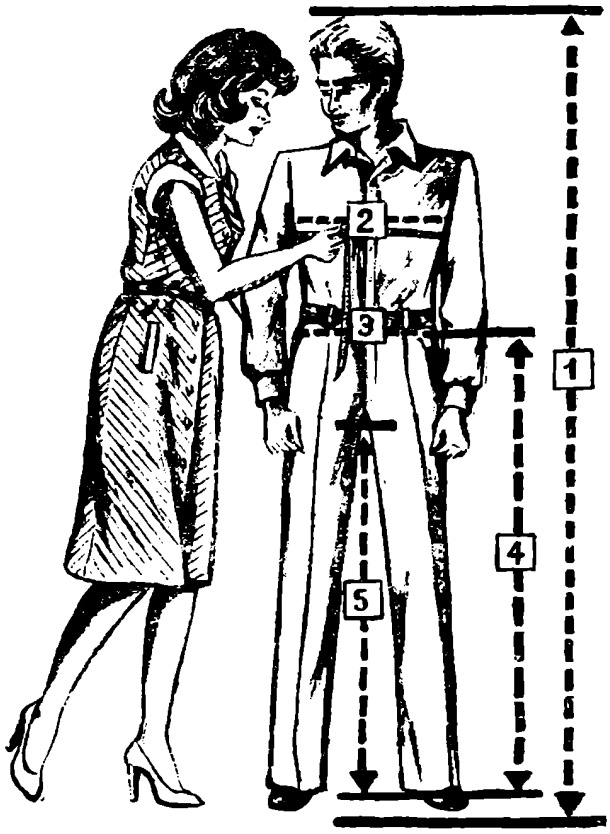

Fig. 5. Determinarea dimensiunilor la bărbaţi pentru confecţii de gata.

Fig. 6. Cele patru grupe de corpuri la bărbaţi şi tabelul 2 cu grosimile şi taliile la fiecare grupă.

Tabelul 2

Dimensiunile după formele corpurilor bărbaților

Grupa	Denumirea dimensiunilor	Dimensiuni								
A	Circumferința bustului	42	44	46	48	50	52	54		
	Circumferința taliei	36	38	40	42	44	46	48		
	Circumferința șoldurilor	45	47	49	50	52	54	56		
	Talia I	176	178	180	182	184	186	188		
	Talia a II-a	168	169	170	171	172	173	174		
	Talia a III-a	158	159	160	161	163	165	167		
B	Circumferința bustului	42	44	46	48	50	52	54	56	58
	Circumferința taliei	38	40	42	44	46	48	50	52	54
	Circumferința șoldurilor	46	48	50	52	54	56	58	60	64
	Talia I	176	177	178	179	180	181	182	183	184
	Talia a II-a	168	168	169	170	171	172	173	174	175
	Talia a III-a	158	159	160	162	163	164	165	166	167
C	Circumferința bustului	46	48	50	52	54	56	58	60	
	Circumferința taliei	44	46	48	50	52	54	56	58	
	Circumferința șoldurilor	51	53	55	57	58	60	62	64	
	Talia I	178	178	178	178	176	176	176	176	
	Talia a II-a	172	172	172	172	170	170	170	170	
	Talia a III-a	168	168	168	168	168	166	166	166	
D	Circumferința bustului	50	52	54	56	58	60	62		
	Circumferința taliei	50	52	54	56	59	61	63		
	Circumferința șoldurilor	56	58	59	60	62	64	66		
	Talia I	176	176	176	176	174	174	174		
	Talia a II-a	170	170	170	170	170	170	170		
	Talia a III-a	166	166	166	166	166	166	166		

1.3. STABILIREA DIMENSIUNILOR DE BAZĂ ALE CORPULUI OMENESC PENTRU EXECUTAREA CONFECȚIILOR DE ÎMBRĂCĂMINTE

Înălțimea reprezintă lungimea corpului și este măsurată din creștetul capului pînă la tocul încălțămintei, fiind înscrisă ca măsură întreagă.

Grosimea reprezintă circumferința bustului și este înscrisă ca jumătate din măsura întreagă.

Dimensiunile de lungime se înscriu ca măsuri întregi și sînt notate cu litere mari.

Dimensiunile de lățime se măsoară în întregime și se înscriu pe jumătate, notarea lor făcîndu-se cu litere mici. Cînd circumferințele vor fi luate în calcul în întregime, acestea se vor nota cu litere mari.

Indiferent de produsul ce urmează a se executa, măsurarea dimensiunilor corpului cu centimetrul se face peste bluză, rochie sau cămașă ajustate pe corp, deoarece la confecțiile care se vor îmbrăca pe deasupra se va adăuga un plus mai mare de lejeritate.

Măsurătorile se fac cît mai exact pentru că la construirea tiparelor se vor adăuga plusurile de lejeritate necesare.

Înainte de efectuarea măsurilor la femei și adolescente se va fixa locul taliei cu ajutorul unei panglici (șnur) sau centimetru; la subraț se fixează o linie sau tot o panglică care va fi trecută în jurul corpului, pe sub axile, această panglică se va folosi și la corpurile bărbătești.

În timpul efectuării măsurătorilor se recomandă ca orientarea corpului să fie cu fața spre oglindă, în scopul de a se observa așezarea corectă a centimetrului pe părțile mai proeminente cît și pentru a se stabili mai precis forma corpului, conform figurii 7.

1. Baza de lungime reprezintă înălțimea corpului care se măsoară din creștetul capului pînă la tocul încălțămintei.

2. Adîncimea răscroiturii mînecii la spate reprezintă distanța măsurată pe mijlocul spatelui între vertebra a 7-a cervicală și marginea superioară a panglicii, trecută pe sub axile.

3. Lungimea taliei în spate, reprezintă distanța măsurată pe mijlocul spatelui, între vertebra a 7-a cervicală și centrul panglicii care stabilește locul taliei (partea cea mai îngustă).

4. Lungimea șoldurilor reprezintă distanța, măsurată pe mijlocul spatelui, între

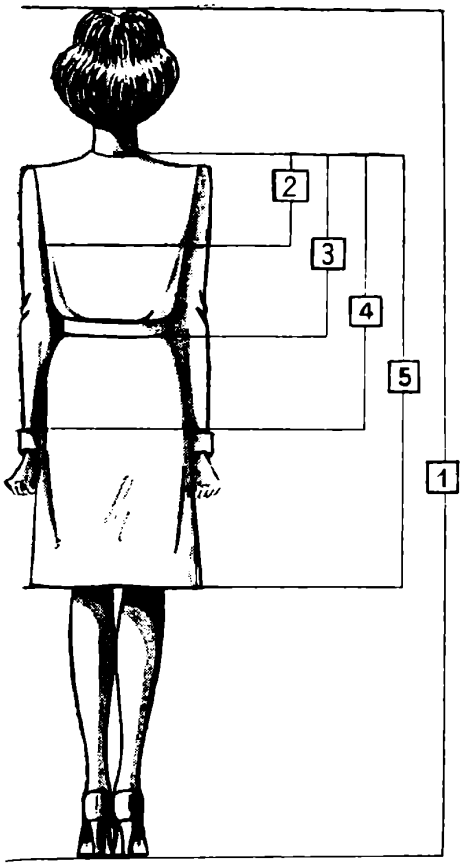

Fig. 7. Stabilirea măsurilor de lungime în spate.

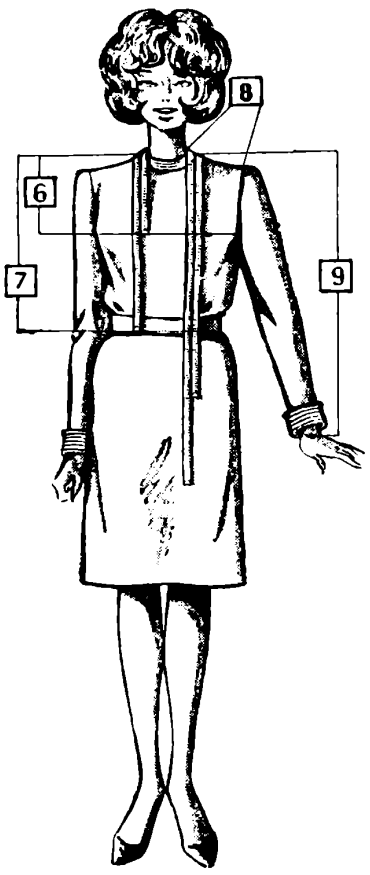

Fig. 8. Stabilirea măsurilor de lungime la față.

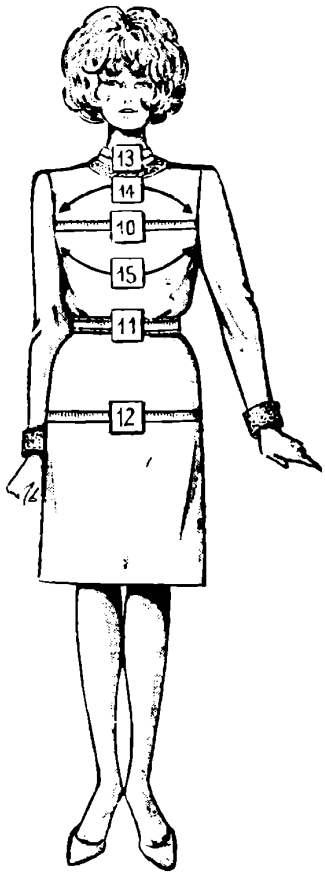

Fig. 9. Determinarea măsurilor de grosime.

vertebra a 7-a cervicală și partea proeminentă a corpului, pe linia șoldurilor.

5. Lungimea produsului reprezintă distanța măsurată pe mijlocul spatelui, între vertebra a 7-a cervicală și marginea de jos a produsului ce urmează a fi confecționat (conform fig. 7).

6. Lungimea vîrf-bust reprezintă distanța măsurată de la partea cea mai proeminentă a bustului (punctul mamelonar), dintr-o parte a pieptului, pînă în același punct din partea cealaltă a pieptului. Centimetrul de măsurat trece peste a 7-a vertebră cervicală și pe la baza gîtului, în spate, lateral și în față. Lungimea măsurată se împarte, după desenul din figura 8.

7. Lungimea taliei în față reprezintă distanța măsurată din locul taliei, din centrul panglicii ce fixează talia dintr-o parte a pieptului, pînă la același punct din partea cealaltă a pieptului. Centimetrul de măsurat trece peste a 7-a vertebră cervicală și pe la baza gîtului în spate, lateral, în față și peste părțile proeminente ale bustului. Lungimea măsurată se împarte în două.

8. Lungimea umărului reprezintă distanța între baza gîtului și punctul acromion (încheietura umărului).

9. Lungimea exterioară a brațului reprezintă distanța între punctul acromion (încheietura brațului cu umărul) și încheietura mîinii. Brațul va fi întins și înclinat spre față.

10. Circumferința bustului se determină așezînd centimetrul în jurul corpului pe direcție orizontală; se va avea în vedere să cuprindă partea cea mai proeminentă a bustului. Această măsură se va efectua în întregime, dar se înscrie numai jumătate din valoarea ei (v. figura 9).

11. Circumferința taliei se va măsura pe direcția unde s-a fixat talia cu ajutorul panglicii, pe partea cea mai îngustă a corpului.

12. Circumferința șoldurilor se va determina pe linia din dreptul șoldurilor și va cuprinde părțile mai proeminente. Centimetrul va fi așezat pe linia orizontală. Măsura se va efectua în întregime, dar se înscrie jumătate din valoarea ei; la fel se procedează și la măsura de circumferință a taliei.

13. Circumferința la baza gîtului reprezintă perimetrul gîtului măsurat pe sub mărul lui Adam, în față și peste vertebra a 7-a cervicală la spate; centimetrul cu care se măsoară va fi închis, în față, în gropița sternală.

14. Lățimea spatelui se determină prin măsurarea liniei care unește cele două puncte de marcare a spatelui (brațele se întîlnesc cu corpul). Această măsură se ia în întregime și se notează jumătate din valoarea ei.

15. Lățimea pieptului se determină prin măsurarea liniei care unește cele două puncte de marcare a liniei feței trunchiului, pe direcția cea mai proeminentă a acestuia. Această măsură se ia în întregime și se notează pe jumătate din valoarea ei.

16. Lungimea pantalonului pe partea exterioară reprezintă distanța între linia taliei și baza încălțămintei, măsurată pe partea laterală a corpului și vertical în partea cea mai plină a coapsei (v. fig. 10). De asemenea, tot pe aceeași parte și din același punct se stabilește și lungimea pentru fuste.

17. Lungimea pantalonului pe partea interioară reprezintă distanța dintre punctul de unire al picioarelor și baza încălțămintei. Această măsură se poate efectua cu ajutorul unui echer.

18. Lărgimea pantalonului, jos la terminație, este o măsură a cărei valoare se stabilește în funcție de modă sau preferință. Pentru executarea tiparelor la îmbrăcămintea bărbătească este nevoie să se determine în plus și alte dimensiuni, față de cele prezentate mai sus, care sînt valabile și pentru corpurile bărbătești, cu excepția punctelor 6 și 7. Aceste dimensiuni sînt valabile numai la construirea tiparelor pentru îmbrăcămintea feminină. În continuarea numerelor sînt prezentate dimensiunile necesare pentru construcțiile de tipare pentru bărbați.

19. Înălțimea umerilor reprezintă distanța măsurată de-a lungul coloanei vertebrale; din a 7-a vertebră cervicală și pînă în direcția punctului acromion.

20. Lungimea pieptului pînă la bust reprezintă distanța măsurată de la partea cea mai proeminentă a bustului (punctul mamelonar) dintr-o parte a pieptului, pînă în același punct din partea cealaltă a pieptului.

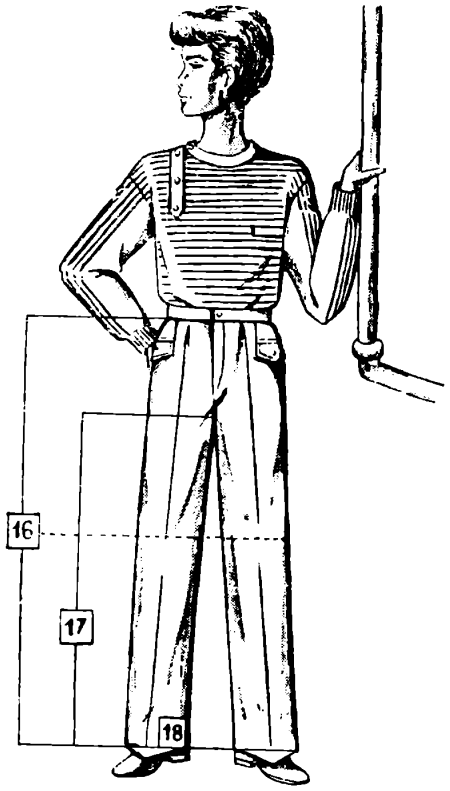

Fig. 10. Stabilirea măsurilor de lungime a pantalonului.

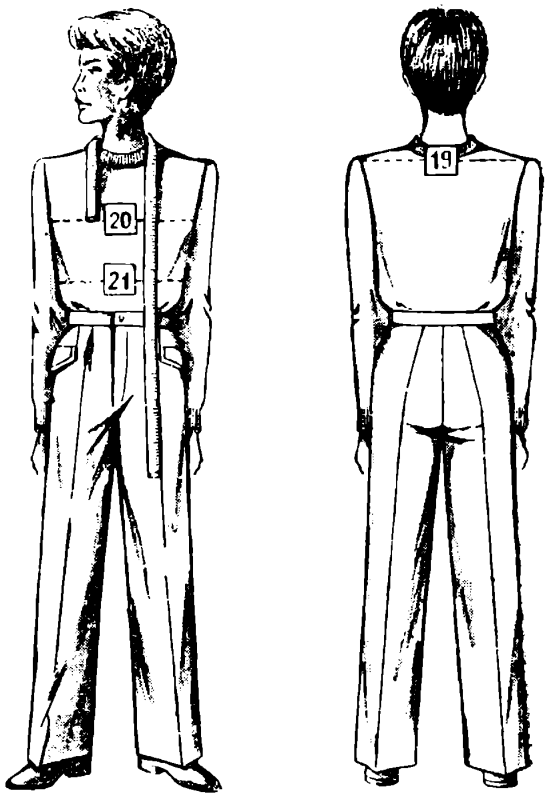

Fig. 11. Stabilirea unor măsuri la corpuri bărbătești.

Tabelul 3

Dimensiunile de bază ale corpului uman

Nr. crt.	Denumirea măsurilor	Simbol
1	Înălțimea corpului	*IC*
2	Adîncimea răscroiturii mînecii la spate	*ARS*
3	Lungimea taliei spate	*Lts*
4	Lungimea șoldurilor	*Lș*
5	Lungimea produsului	*Lpr*
6	Lungimea vîrf bust	*Lvb*
7	Lungimea taliei față	*Ltf*
8	Lungimea umerilor	*Lu*
9	Lungimea mînecilor	*Lm*
10	Circumferința bustului	*cb*
11	Circumferința taliei	*ct*
12	Circumferința șoldurilor	*cș*
13	Circumferința gîtului	*cg*
14	Lățimea spatelui	*ls*
15	Lățimea pieptului	*lp*
16	Lungimea pantalonului pe partea exterioară	*Lpx*
17	Lungimea pantalonului pe partea interioară (lungimea pasului)	*Lpi*
18	Lărgimea pantalonului jos (terminație)	*Lj*
19	Înălțimea umerilor	*Iu*
20	Lungimea pieptului pînă la bust	*LPB*
21	Circumferința abdomenului	*ca*

Centimetrul de măsurat trece peste a 7-a vertebră cervicală și pe la baza gîtului în spate, lateral și în față. Lungimea măsurată se împarte în două (fig. 11).

21. Circumferința abdomenului se va determina în același fel ca și la circumferința bustului numai că se va avea în vedere să fie cuprinsă partea cea mai proeminentă a abdomenului.

În tabelul 3 sînt prezentate dimensiunile de bază ale corpului uman, necesare executării tiparelor de îmbrăcăminte și denumirea măsurilor sub formă de „simbol".

Pe lîngă dimensiunile de bază, se mai pot stabili și alte dimensiuni care să determine unele conformații ale corpului cum ar fi:

— un șold mai dezvoltat;
— un umăr căzut;
— o parte a pieptului mai mică sau mai mare;
— un omoplat mai dezvoltat;
— forma picioarelor sau a brațelor etc.

1.4. STABILIREA UNOR MĂSURI PRIN CALCUL, ÎN FUNCȚIE DE ÎNĂLȚIMEA CORPULUI ȘI GROSIMEA BUSTULUI

Față de dimensiunile stabilite prin măsurătorile efectuate pe corp, care servesc la construirea tiparului la un produs executat după comandă, se pot stabili dimensiuni prin calcul față de înălțimea corpului și circumferința bustului. Aceasta din urmă se referă la producția de serie.

În tabelele 4 și 5 sînt prezentate principalele dimensiuni (stabilite prin calcul) ale unui tipar de rochie și ale unui tipar de sacou.

Pentru celelalte categorii de produse aceste relații de calcul se vor prezenta la locul descrierii construcției tiparului respectiv.

La departajarea dimensiunilor s-au inclus și plusurile de lejeritate necesare.

1.5. IMPORTANȚA PLUSURILOR DE LEJERITATE

Îmbrăcămintea, în ansamblul ei, reglează schimbările reciproce de căldură, menținînd echilibrul termic necesar.

Între corpul uman și mediul înconjurător există o continuă cedare de căldură. Suprafața corpului fiind de aproximativ 1,85 m^2, determină o eliminare medie de 0,42 kcal/h, pe fiecare dm^2.

Temperatura corpului nu este aceeași pe diferitele părți ale acestuia. Astfel, în interior, corpul sănătos prezintă o temperatură de 37°C, pe spate 32°C, pe picioare 29,5°C, iar la tălpi mai puțin, ajungînd chiar la 10°C.

Deoarece temperatura mediului înconjurător variază continuu pentru a preveni pierderile excesive de căldură, îmbrăcămintea trebuie să asigure o izolație termică corespunzătoare. Deci, pentru confecționarea îmbrăcămintei va fi necesar să se păstreze un strat de aer în jurul corpului, care să-l protejeze de variațiile de temperatură ale mediului înconjurător.

La realizarea tiparelor de îmbrăcăminte nu pot fi folosite cu valoare exactă dimensiunile corpului, deoarece îmbrăcămintea trebuie să aibă o anumită lejeritate față de corp. La măsurile inițiale se adaugă plusurile de lejeritate; acestea se adaugă în funcție de felul îmbrăcămintei, de conformația corpurilor, de modelul ales și de moda curentă. De asemenea,

Tabelul 4

Dimensiuni stabilite prin calcul pentru produse de îmbrăcăminte la femei

Denumirea măsurii	Simbolul și măsura, în cm	Formula de calcul
Lungimea taliei spate	$IC=168$	$LTS=\frac{IC}{4}-2\text{ cm}=\frac{168}{4}-2=40\text{ cm}$
Lungimea rochiei	$IC=168$	$Lpr=\frac{IC}{8}\times 5\text{ cm}=\frac{168}{8}\times 5=105\text{ cm}$
Lungimea șoldurilor	$IC=168$	$Ls=\frac{IC}{8}\times 3-2\text{ cm}=\frac{168}{8}\times 3-2=61\text{ cm}$
Adîncimea răscroiturii mînecii la spate	$cb=46$	$ARS=\frac{cb}{3}+4\text{ cm}=\frac{46}{3}+4=19{,}3\text{ cm}$
Lungimea vîrf-bust	$cb=46$	$Lvb=\frac{CB}{4}+3\text{ cm}=\frac{92}{4}+3=26\text{ cm}$
Lungimea taliei față	$IC=168$	$Ltf=\frac{IC}{4}+3\text{ cm}=\frac{168}{4}+3=45\text{ cm}$
Lățimea răscroiturii gîtului la spate	$cb=46$	$lrg=\frac{cb}{10}+2\text{ cm}=\frac{46}{10}+2=6{,}6\text{ cm}$
Lățimea spatelui	$cb=46$	$ls=\frac{CB}{5}-1\text{ cm}=\frac{92}{5}-1=17{,}4\text{ cm}$
Lățimea pieptului	$cb=46$	$lp=\frac{cb}{2}-2{,}5\text{ cm}=\frac{46}{2}-2{,}5=20{,}5\text{ cm}$

Tabelul

Dimensiunile stabilite prin calcul pentru produse de îmbrăcăminte la bărbați

Denumirea măsurii	Simbolul și măsura, în cm	Formula de calcul
Lungimea taliei	$IC=180$	$Lt=\frac{IC}{4}=\frac{180}{4}=45\text{ cm}$
Lungimea șoldurilor de la linia taliei	$IC=180$	$Ls=\frac{IC}{8}-3\text{ cm}=\frac{180}{8}-3=19{,}5\text{ cm}$
Lungimea sacoului	$IC=180$	$Lpr=\frac{IC}{2}-12\text{ cm}=\frac{180}{2}-12=78\text{ cm}$
Măsura de proporție (numai pentru construcția tiparului)	$CB=100$	$mp=\frac{CB}{3}+15\text{ cm}=\frac{100}{3}+15=48\text{ cm}$
Adîncimea răscroiturii mînecii la spate	$mp=48$	$ARS=\frac{mp}{2}=\frac{48}{2}=24\text{ cm}$
Lungimea pieptului pînă la bust	$mp=48$	$LPB=\frac{mp}{2}+2\text{ cm}=\frac{48}{2}+2=26\text{ cm}$
Lățimea spatelui pe linie de profunzime	$CB=100$	$ls=\frac{CB}{5}+2\text{ cm}=\frac{100}{5}+2=22\text{ cm}$
Lățimea spatelui pe linia taliei	$ca=46$	$lst=\frac{ca}{4}+7\text{ cm}=\frac{46}{4}+7=18{,}5\text{ cm}$
Lățimea spatelui pe linia șoldurilor	$cs=54$	$lsș=\frac{cs}{3}+2\text{ cm}=\frac{54}{3}+2=20\text{ cm}$
Lățimea pieptului pe linie de profunzime	$cb=50$	$lp=\frac{cb}{2}-2\text{ cm}=\frac{50}{2}-2=23\text{ cm}$

În departajarea dimensiunilor prin formulele redate nu se vor lua în considerație jumătățile de milimetru.

este necesar a se avea în vedere plusurile de lejeritate pentru grosimea materialelor prime și a materialelor auxiliare. În funcție de destinația îmbrăcămintei, plusurile de lejeritate se adaugă și pentru a ușura mișcarea corpului.

Este necesar ca orice îmbrăcăminte să se muleze în timp ce corpul se mișcă. În acest scop se vor avea în vedere mișcările corpului prin aplecări în față și în spate, întinderi, sărituri etc.

Țesăturile extensibile stimulează folosirea lor în timpul mișcării corpului. De aceea sînt folosite pe scară tot mai largă, deoarece chiar pielea se întinde considerabil în timpul mișcării corpului.

Gradul de extensie al pielii umane (în mișcare) poate fi în medie de 15% peste umeri, 19% în jurul cotului, 13% în jurul genunchiului și aproximativ de 5% peste șezut în poziția șezînd.

Pe verticală întinderea pielii va fi de 40%, atît la genunchi cît și la coate și aproape 30% la șezut, cînd corpul este într-o poziție aplecată în față.

Pentru a da durabilitate maximă îmbrăcămintei este necesar a se avea în vedere ca plusurile de lejeritate să pornească de la 25% la 35% pe lateral. De asemenea, se va avea în vedere gradul de extensibilitate al țesăturilor.

1.6. STABILIREA DOCUMENTAȚIEI TEHNICE PENTRU EXECUTAREA CONFECȚIILOR DE ÎMBRĂCĂMINTE

Produsele de îmbrăcăminte, prin elementele lor componente, sînt într-o permanentă transformare, dictată de tendințele ce se manifestă în modă, cum ar fi: materii prime, culori, desene, linii de croială, proporția diferitelor detalii și pieselor de ansamblu, caracterul și destinația lor.

Pentru a satisface cerințele și exigențele populației trebuie să se țină seama permanent de evoluția modei. Varietatea sortimentelor de confecții, cu marea lor diversitate de caracteristici estetice și tehnice, impune pregătirea tehnică a producției fiecărui model, înainte de intrarea lui în fabricație.

Pregătirea tehnică a producției, care însumează totalitatea lucrărilor de creație și a documentației tehnice aferente, este realizată în fabricile de confecții și cooperația meșteșugărească de colective specializate cu cadre de creatori de modele, ingineri, tehnicieni cu o pregătire profesională superioară.

Ansamblul documentației tehnice cuprinde totalitatea datelor tehnice și tehnologia care caracterizează modelul nou creat și care trebuie să asigure realizarea lui industrială în toate fazele procesului de fabricație.

Elementele care formează documentația tehnică sînt:

— modelul nou creat (etalon);
— șabloanele (prin construcția tiparului de bază, multiplicarea tiparelor și reproducerea lor);
— normele tehnice și standardele;
— consumul specific (prin normarea materiilor prime și a materialelor auxiliare);
— procesul tehnologic de confecționare.

1.6.1. Modelul

Elaborarea documentației tehnice începe cu activitatea de creație a noilor modele de confecții care se realizează pe baza unei analize asupra tendinței modei pe plan mondial în perioada respectivă. Modelul, reprezintă acea parte a documentației tehnice care stabilește aspectul, forma, precum și caracteristicile operațiilor de croire și confecționare a produsului, materiale folosite și vîrsta purtătorului.

Creația noilor modele se realizează prin studierea, în mod organizat, periodic, atît a gustului cît și a cererilor populației, precum și a gamei țesăturilor, a culorilor și desenelor.

Creatorii de modele, pentru a fi în pas cu tendințele noi ale modei, trebuie să aibă la dispoziție un fond documentar de specialitate, format din jurnale de modă din diferite țări ale lumii și să participe la diferite întîlniri internaționale (tîrguri, expoziții, consfătuiri, schimburi de experiență) privind moda vestimentară.

De asemenea, un izvor nesecat de inspirație este creația populară, care oferă creatorului posibilitatea de a găsi formele și liniile de croială, desen și colorit, în concordanță cu noua arhitectură a orașelor, a satelor și cu natura înconjurătoare.

Creația în domeniul îmbrăcămintei are un caracter aplicativ, acesta constituind o simbioză între tehnică și artă.

Destinația pe care o are produsul respectiv influențează modelul ales. Astfel, din punct de vedere al destinației, produsele de îmbrăcăminte se clasifică în: îmbrăcăminte de serviciu, de casă, de protecție, de sport, de ocazie etc.

Materialele care se folosesc se aleg în funcție de destinația pe care o are produsul respectiv, din bumbac, lînă, mătase, fibre sintetice sau artificiale, și din punctul de vedere al contexturii pot fi cu dungi, în carouri și în diverse modele. Materialele auxiliare se aleg astfel încît să formeze un complex bine armonizat cu țesătura de bază.

Vîrsta purtătorului poate și ea influența alegerea modelului. Astfel, pentru cei vîrstnici, modelele vor fi mai simple, clasice, iar pentru cei tineri, mai complicate, uneori chiar îndrăznețe. La proiectarea unui model de îmbrăcăminte se va ține seama de toți factorii menționați.

După executare, modelele sînt prezentate în fața reprezentanților din comerț, în vederea contractării. Modelele contractate sînt analizate de o comisie de omologare, ce avizează punerea lor în fabricație, devenind „model-etalon". Acest model servește pentru compararea întregii producții fabricate pe baza lui, precum și la recepționarea acestuia de către beneficiari.

1.6.2. Tiparele

Tiparele și șabloanele reprezintă acea parte a documentației tehnice care stabilește forma și dimensiunile detaliilor produselor, servind la operațiile de croire.

Tiparele sînt construcții grafice efectuate pe hîrtie, pe baza dimensiunilor corpului și a modelului respectiv. Ele se construiesc pentru fiecare detaliu al produsului respectiv, pentru mărimile medii, de la care prin multiplicare se pot obține toate mărimile necesare unui set după modelul etalon.

1.6.3. Multiplicarea tiparelor

Multiplicarea tiparelor constă în realizarea unui set de tipare pentru întreaga gamă de mărimi, pornind de la construcția unui singur tipar (mărime medie), numit *tipar de bază*, prin a cărui mărire, respectiv micșorare se obține întregul set de tipare.

Construcția separată a fiecărui tipar este o metodă greoaie, consumă timp, este mai puțin precisă și necesită o muncă de înaltă calificare.

Mărirea și micșorarea tiparului de bază poate fi realizată prin diferite metode cum ar fi: radială, a grupării și a calculului proporțional.

Metoda de multiplicare prin calculul proporțional este prezentată în capitolele ce urmează.

CAPITOLUL 2

Construcţii şi multiplicări de tipare pentru pantaloni

Acest capitol cuprinde o mare varietate de modele de pantaloni pentru copii, adolescenţi, femei şi bărbaţi cît şi metode noi de construire a tiparelor şi de multiplicare a acestora. La fiecare model, la metoda de construire a tiparelor se vor repeta anumite formule la început, considerîndu-se a fi mai util ca în fiecare construcţie să se pornească din punctul zero. În acest fel, metoda prezentată este mai uşor de studiat şi de asimilat. De asemenea, fiecare construcţie diferă în final prin metode specifice, adecvate situaţiei respective.

Sistemul redat la construcţia tiparelor, avînd la bază „cifrele" are ca punct de plecare punctul zero, care se consideră punct aflat şi aşezat în şirul numerelor din partea stîngă, iar şirul numerelor din partea dreaptă este format din numerele care vor fi găsite cu ajutorul formulelor înscrise în dreptul acestora.

Schiţele de modele scot în evidenţă atît forma generală a corpului cît şi unele particularităţi de formă ale acestuia.

Schiţele pentru construcţia tiparelor prezintă indici începînd de la punctul zero şi se vor continua atît cît va fi necesar.

Pentru realizarea acestor construcţii de tipare se vor folosi, atît liniile drepte cît şi liniile de modelare, echerul, florarul, precum şi diverse forme de linii curbe.

În departajarea dimensiunilor prin formulele redate nu se vor lua în consideraţie jumătăţile de milimetru.

2.1. PANTALON LUNG PENTRU COPII

Pentru construirea tiparului de pantalon, prezentat în fig. 12, sînt necesare următoarele măsuri considerate a fi luate pe corp.

— Lungimea pantalonului pe partea exterioară *(Lpx)*=67 cm
— Lungimea pantalonului în partea interioară *(Lpi)*=47 cm
— Circumferinţa taliei *(ct)*=32 cm
— Circumferinţa şoldurilor *(cş)*=36 cm
— Lărgimea de jos a pantalonului *(lj)*=18 cm

2.1.1. Construcţia tiparului (partea din faţă)

Pe o coală mare de hîrtie (v. figura 13) se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (0) şi care corespunde cu linia de terminaţie a pantalonului.

0— *1*=*Lpx*+1 cm=67+1=68 cm;

0— *2*=*Lpi*+1 cm=47+1=48 cm;

0— 3=$\frac{1}{2}$ din distanţa 0—2 plus 3 cm=$\frac{48}{2}$+ +3=27 cm;

2— 4=$\frac{cş}{10}$+2 cm=$\frac{36}{10}$+2=5,6 cm.

Din punctele *1*, *2*, *3* şi *4* se trasează linii orizontale.

4— 5=$\frac{cş}{2}=\frac{36}{2}$=18 cm. Măsura se aplică din punctul *4* în linie orizontală;

5— 6=$\frac{cş}{10}$+2 cm=$\frac{36}{10}$+2=5,6 cm. Măsura

Fig. 12. Pantalon pentru copii.

se aplică din punctul *5* pe aceeași orizontală. Prin punctul *5* se trasează o dreaptă perpendiculară pe orizontala *2*.

7=punctul de intersecție al dreptei *5* cu orizontala *1;*

7— 8=1 cm—cotă fixă;

$8— 9 = \frac{et}{2} + 3$ cm $= \frac{32}{2} + 3 = 19$ cm;

10—punct situat la jumătatea distanței între punctele *4* și *6*.

Prin punctul *10* se trasează o linie verticală. Această linie reprezintă firul drept la croit și pe aceasta se va forma dunga în față a pantalonului la călcat.

11—punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *3;*

12—punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala zero (0)

$12—13 = \frac{lj}{2} = \frac{18}{2} = 9$ cm.

Punctele *4* și *13* se unesc printr-o dreaptă:

14—punctul de intersecție al dreptei *4—13* cu orizontala *3;*

14—15=1 cm—cotă variabilă, în funcție de lărgimea pantalonului pe linia genunchilor;

11—16=distanța situată între punctele *11—15;*

12—17=distanța situată între punctele *12—13*.

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele *9* și *4* printr-o linie curbată care să ia forma șoldurilor.

Punctele *4* și *15* și respectiv *6—16* se unesc prin linii curbe ce se deplasează spre interior cu circa 1 cm față de liniile drepte ce ar lega punctele menționate mai sus.

Punctele *15—13* și respectiv *16—17* se unesc prin linii drepte.

Din punctul *5* se coboară o linie curbă accentuată către linia de cusătură a punctului *6* pe orizontala *2*.

2.1.2. Partea din spate

Liniile orizontale de la tiparul de față se prelungesc spre dreapta;

$4—18 = \frac{cs}{2} + 3$ cm $= \frac{36}{2} + 3 = 21$ cm. Măsura se aplică din punctul *4* în linie orizontală spre dreapta. Prin punctul *18* se trasează o verticală perpendiculară pe orizontala *2;*

18—19=2 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *18* în sus;

4—20=2 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *4* în jos.

Punctele *19* și *20* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *19* se coboară o perpendiculară pe dreapta *19—20;*

$18—21 = \frac{cs}{5} = \frac{36}{5} = 7{,}2$ cm. Măsura se aplică din punctul *18* în linie orizontală;

22—punct situat la jumătatea distanței între punctele *4* și *21*.

Prin punctul *22* se trasează o linie verticală care corespunde cu firul drept la croit și dunga pantalonului la călcat în partea din spate;

23—punctul de intersecție al verticalei *22* cu orizontala *3;*

24—punctul de intersecție al verticalei *22* cu orizontala zero (0);

$24—25 = \frac{lj}{2} + 2$ cm $= \frac{18}{2} + 2 = 11$ cm;

$24—26 = \frac{lj}{2} + 2$ cm $= \frac{18}{2} + 2$ cm $= 11$ cm;

23—27=distanța *11—15* de la fața pantalonului plus 2 cm;

23—28=distanța situată între punctele *23—27;*

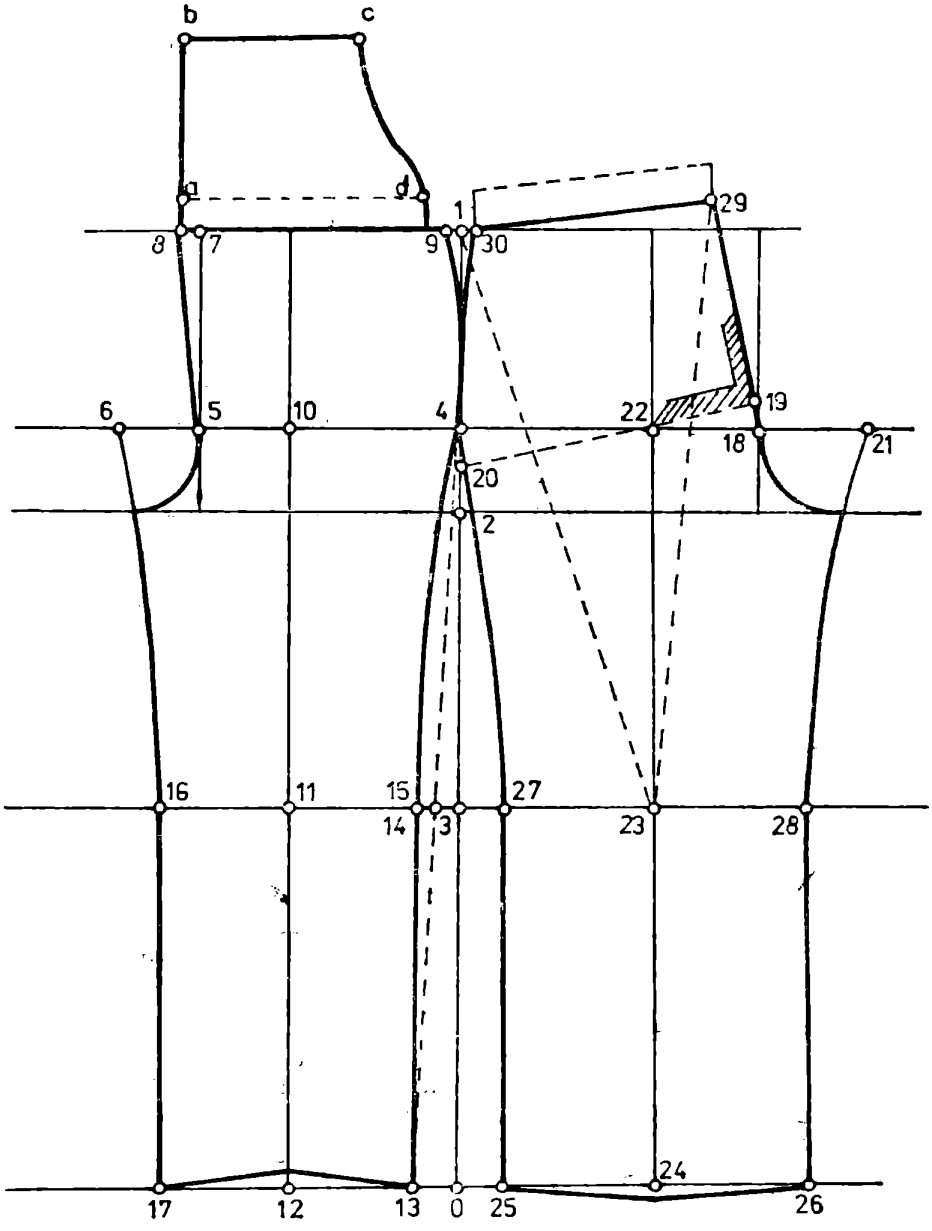

Fig. 13. Tipar de pantalon pentru copii.

23—29=distanța situată între punctele *1* și *23*

$29—30 = \frac{et}{2} + 2 \text{ cm} = \frac{32}{2} + 2 = 18 \text{ cm}.$

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele *21—28* și respectiv 4—27 prin linii curbe. Punctele *28—26* și *27—25* se unesc prin linii drepte. Din punctul *18* se coboară o curbă pînă la linia de cusătură interioară pe orizontala *2* conform schiței din fig. 13.

La terminație, în față, se scurtează cu 1 cm (punctul *12*) iar în spate se lungește cu 1 cm (punctul *24*).

Modelul de pantalon, prezentat în fig. 12, este prevăzut cu pieptar și bretele montate în betelie la partea din spate și încheiate în față cu nasturi.

Pentru realizarea tiparului de betelie și pieptar se va trasa o dreaptă în sus de punctul *8* perpendiculară pe dreapta *8—9*.

8—a=2,5 pînă la 3 cm, care reprezintă lățimea beteliei;

a—b=12 pînă la 14 cm, reprezentînd lungimea pieptarului;

b—c=12 pînă la 13 cm, această măsură reprezintă lățimea pieptarului pe jumătate;

$a—d = \frac{ct}{2} + 1 \text{ cm} = \frac{32}{2} + 1 = 17$ cm.

Partea din față cît și partea din spate a beteliei se va cupla (liniile întrerupte), pentru ca, betelia să fie croită dintr-o singură bucată.

La croit se va avea în vedere să se lase rezerve de cusături la spate din punctul *29* și la lungimea pantalonului. Celelalte cusături sînt prevăzute cu rezerva necesară de 1 cm.

2.2. PANTALON PENTRU FETE

În fig. 14 este prezentat un pantalon cu lungimea unei fuste destinat fetelor la vîrsta adolescenței.

Pentru construcția tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— lungimea pantalonului pe partea exterioară *(Lpx)*=63 cm;

— circumferința taliei *(ct)*=34 cm;

— circumferința șoldurilor *(cș)*=47 cm.

Fig. 14. Pantalon pentru fete.

2.2.1. Construcția tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și care corespunde cu linia de terminație:

0— 1=*Lpx*=63 cm;

1— 2 = $\frac{cș}{2} + 1$ cm = $\frac{47}{2} + 1 = 24{,}5$ cm;

2— 3 = $\frac{cș}{10} + 2$ cm = $\frac{47}{10} + 2 = 6{,}7$ cm. Acest punct marchează linia șoldurilor. Prin punctele *1*, *2* și *3* se trasează linii orizontale.

3— 4 = $\frac{cș}{2} - 1$ cm = $\frac{47}{2} - 1 = 22{,}5$ cm. Prin punctul *4* se trasează o linie verticală.

4— 5 = $\frac{cș}{10} + 1$ cm = $\frac{47}{10} + 1 = 5{,}7$ cm;

6—punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *1*.

6— 7=1 cm — cotă fixă. Măsura se aplică în jos de punctul *6*.

7— 8=0,5 cm — cotă fixă;

4— 9=0,5 cm — cotă fixă.

Punctele *8* și *9* se unesc printr-o dreaptă. Această linie reprezintă linia de închiderea pantalonului în față.

8—10 = $\frac{ct}{2} + 2$ cm = $\frac{34}{2} + 2 = 19$ cm;

11—punct situat la jumătatea distanței între punctele *3* și *5*.

Prin punctul *11* se trasează o linie verticală.

12—punctul de intersecție al verticalei *11* cu orizontala 0 (zero);

12—13=13 cm — cotă în funcție de preferința de lărgimea pantalonului la terminație care va fi egală cu $\frac{1}{2}$ din lărgimea propusă, minus 1 cm;

12—14=distanța situată între punctele *12—13;*

3—15 = $\frac{cș}{2} + 2$ cm = $\frac{47}{2} + 2 = 25{,}5$ cm. Măsura se aplică din punctul *3* spre dreapta în prelungirea orizontalei *3;*

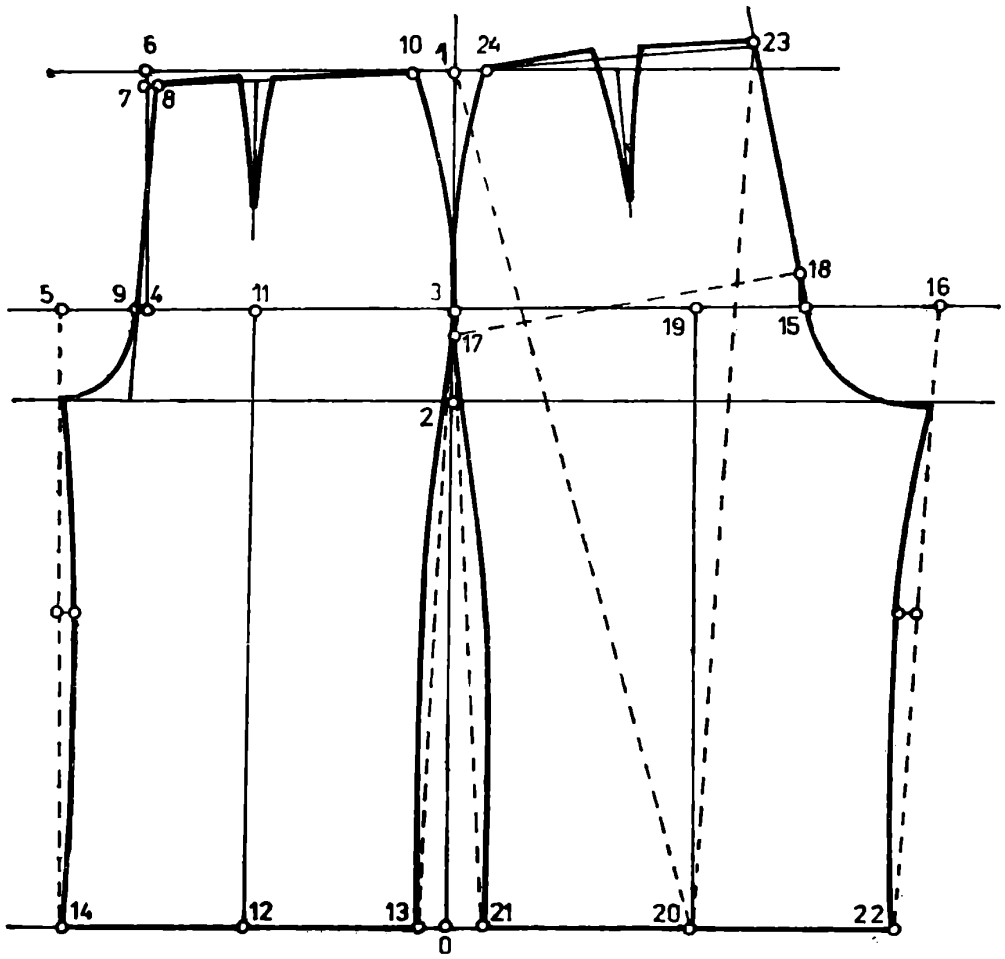

Fig. 1. Tiparul pantalonului pentru fete.

15—16 = $\frac{cs}{5}$ + 1 cm = $\frac{47}{5}$ + 1 = 10,4 cm;

3—17 = 2 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *3* în jos;

15—18 = 2 cm — cotă fixă. Această măsură se aplică din punctul *15* în sus. Punctele *17* și *18* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *18* se coboară o perpendiculară pe dreapta *17—18*. Această perpendiculară reprezintă linia de închiderea pantalonului la spate;

19—punct situat la jumătatea distanței între punctele *3* și *16*.

Din punctul *19* se coboară o linie verticală.

20—punctul de intersecție al verticalei *19* cu orizontala 0 (zero);

20—21 = distanța situată între punctele *12—13* plus 2 cm;

20—22 = distanța situată între punctele *20—21*;

20—23 = distanța situată între punctele *20* și *1*;

23—24 = $\frac{ct}{2}$ + 3 cm = $\frac{34}{2}$ + 3 = 20 cm.

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele *3—13* și respectiv *5—14* cu circa 1 cm spre interior. Din punctul *9* se coboară o linie curbă pînă la intersectarea orizontalei *2* cu linia de cusătură interioară. Punctele *10* și *3* se unesc cu o linie curbă care să urmeze forma șoldurilor.

Tiparul părții din spate se formează prin unirea punctelor *24* cu *3* prin linie curbă care să urmeze linia de la fața pantalonului, respectiv distanța *10—3*.

Punctele *3—21* și respectiv *16—22* se unesc prin linii puțin curbe la fel ca și liniile de la fața pantalonului, iar din punctul *18* se coboară o linie curbă pînă la intersectarea cu orizontala *2* și cusătura interioară.

Tiparul nu are prevăzute rezerve de cusături, la croit se va avea grijă să se suplimenteze rezervele necesare de cusături.

2.3 PANTALON PENTRU FEMEI (fig. 16)

Pentru construirea tiparului de pantalon sînt necesare următoarele măsuri:

— lungimea pantalonului pe partea exterioară (*Lpx*) = 103 cm;
— lungimea pantalonului pe partea interioară (*Lpi*) = 76 cm;
— circumferința taliei (*ct*) = 38 cm;
— circumferința șoldurilor (*cș*) = 52 cm;
— lărgimea de jos a pantalonului (*lj*) = 24 cm.

2.3.1. Construcția tiparului de față a pantalonului (fig. 17)

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează zero (0) și care corespunde cu linia de terminație a pantalonului.

0— *1* = *Lpx* = 103 cm, măsură luată pe corp;

0— *2* = *Lpi* = 76 cm, măsură luată pe corp.

Din punctul *1* la *2* distanța se poate stabili prin calcul în felul următor: $\frac{cș}{2}+1$ cm = $\frac{52}{2}+1$ cm = 27 cm.

0— *3* = $\frac{1}{2}$ din distanța 0—*2 plus* $\frac{1}{10}$ din aceeași distanță = $\frac{76}{2}+\frac{76}{10}$ = 45,6 cm; acest punct reprezintă linia genunchiului;

2— *4* = $\frac{cș}{10}+2$ cm = $\frac{52}{10}+2$ = 7,2 cm; acest punct reprezintă linia șoldurilor. Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale;

4— *5* $\frac{cș}{2}-1$ cm = $\frac{52}{2}-1$ = 25 cm. Din punctul *5* se trasează o verticală;

5— *6* $\frac{cș}{10}+1$ cm = $\frac{52}{10}+1$ = 6,2 cm;

7 = punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *1*;

7— *8* = 1 cm — cotă fixă; măsura se aplică din punctul *7* în jos;

8— *9* = 0,5 cm — cotă fixă; măsura se aplică în partea dreaptă a punctului *8*.

5—*10* = 0,5 cm — cotă fixă; măsura se aplică spre stînga față de punctul *5*. Punctele *9* și *10* se unesc printr-o dreaptă care va reprezenta linia de închidere a pantalonului în față.

9—*11* = $\frac{ct}{2}+3$ cm = $\frac{38}{2}+3$ = 22 cm. Punctele *9* și *11* se unesc printr-o dreaptă;

12—punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *4* și *6*.

Prin punctul *12* se trasează o linie verticală care reprezintă linia de mijloc a feței, firul drept la croit cît și dunga pantalonului în față;

13—punctul de intersecție al verticalei *12* cu orizontala *3*;

14—punctul de intersecție al verticalei *12* cu orizontala 0;

14—*15* = $\frac{lj}{2}-1$ cm = $\frac{24}{2}-1$ = 11 cm;

Punctele *15* și *4* se unesc printr-o dreaptă.

16—punctul de intersecție al dreptei *15*—*4* cu orizontala 3;

16—*17* = 2 cm — cotă variabilă în funcție de corectarea lărgimii pantalonului pe linia genunchiului;

13—*18* = distanța *13*—*17*;

14—*19* = distanța *14*—*15*;

Pentru a se da forma finală a tiparului de față se unesc punctele *11* și *4* printr-o linie curbă care să urmeze linia șoldurilor.

Punctele *4* cu *17* și *6* cu *18* se unesc prin linii curbate spre interior cu 1—2 cm.

Punctele *17* cu *15* și *19* cu *18* se unesc prin linii drepte.

Din punctul *10* se coboară o linie curbă care să formeze închiderea pantalonului în față, conform schiței din figura 17; pensa din față va avea o lungime de 10 cm, iar adîncimea va fi de 3 cm.

2.3.2. Construcția tiparului de spate al pantalonului

Tiparul spatelui de pantalon se construiește folosind aceleași linii orizontale și prin suprapunerea tiparului de spate peste față.

5—*20* = 2 cm — cotă fixă; măsura se aplică din punctul *5* în sus;

4—*21* = 2 cm — cotă fixă, măsura se aplică în jos față de punctul *4*.

Punctele *20* și *21* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *20* se coboară o perpendiculară pe dreapta *20*—*21*. Această perpendiculară reprezintă linia de închidere a pantalonului în spate;

5—*22* = $\frac{cș}{2}+2$ cm = $\frac{52}{2}+2$ = 28 cm. Din punctul *22* se ridică o verticală;

23—punctul de intersecție al verticalei *22* cu orizontala *1*;

13—*24* = distanța 13—23 minus 1 cm; măsura se aplică din punctul *13* pînă la inter-

Fig. 16. Pantalon pentru femei.

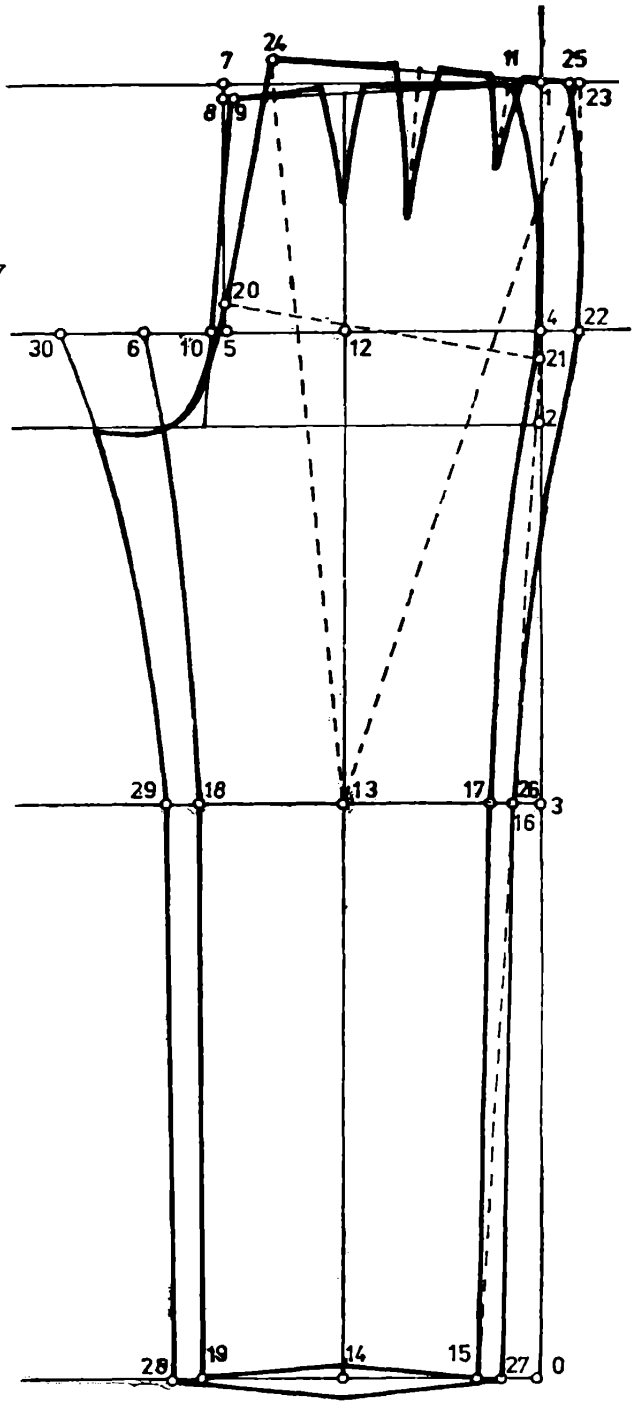

Fig. 17. Tiparul pantalonului pentru femei.

sectarea cu perpendiculara *20*. Acest punct reprezintă înălțimea pantalonului la spate;

$24—25 = \frac{ct}{2} + 5$ cm $= \frac{38}{2} + 5 = 24$ cm;

17—26 = 2 cm — cotă fixă;

15—27 = 2 cm — cotă fixă;

19—28 = 2 cm — cotă fixă;

18—29 = 2 cm — cotă fixă;

$6—30 = \frac{cs}{10} + 1$ cm $- \frac{52}{10} + 1 = 6{,}2$ cm.

Pentru a se da forma finală a tiparului de spate se uneso punctele *24* și *25* printr-o dreaptă. Punctele *25* și *22* se unesc printr-o linie curbă, iar punctele *22* cu *26* și *30* cu *29* se unesc prin linii curbe care au aceeași formă ca la tiparul de față. Punctele *26* cu *27* și *29* cu *28* se unesc prin linii drepte.

Fața pantalonului, la terminație, se scurtează cu 1 cm (în punctul *14*), iar spatele se lungește cu 1 cm (fig. 17).

Pensa mare se va închide la jumătatea distanței *24—25* cu o adîncime de circa 3 cm și o lungime de 12 cm. Pensa mică se plasează la jumătatea distanței între pensa mare și punctul *25*. Lungimea ei va fi de circa 8 cm, iar închiderea de 2 cm.

La croit se va avea în vedere suplimentarea cu circa 2 cm la fiecare parte, pentru rezerva de cusătură. Șlițul în față se va croi la o distanță de circa 4 cm în afară, față de punctele *9* și *10* de la față (fig. 17).

2.4. PANTALON PENTRU ADOLESCENTE, CROIT CU CUSĂTURI NUMAI PE DUNGILE DIN SPATE (fig. 18)

Pantalonul din figura 18 prezintă noutăți prin executarea desfășurată a tiparului (fața cu spatele), formînd cusături numai pe dungile din spate ale pantalonului.

Pentru construirea tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— lungimea pantalonului pe partea exterioară *(Lpx)* = 100 cm;
— lungimea pantalonului pe partea interioară *(Lpi)* = 74 cm;
— circumferința taliei *(ct)* = 36 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)* = 49 cm;
— lărgimea de jos a pantalonului *(lj)* = 23 cm.

2.4.1. Construcția tiparului (fig. 19)

Pentru construcția tiparului se trasează o linie orizontală pe care se plasează un punct notat cu zero (0) și care va corespunde cu linia de terminație a pantalonului. Din punctul 0 se construiește o verticală.

0—*1* = *Lpx* = 100 cm;

0— *2* = *Lpi* + 1 cm = 74 + 1 = 75 cm;

0—*3* = $\frac{1}{2}$ din distanța 0—2 plus $\frac{1}{10}$ din aceeași distanță $= \frac{75}{2} + \frac{75}{10} = 45$ cm;

$2— 4 = \frac{cs}{10} + 2$ cm $= \frac{49}{10} + 2 = 6{,}9$ cm;

Din punctele *1*, *4*, *2* și *3* se trasează linii orizontale.

$4— 5 = \frac{cs}{6} = \frac{49}{6} = 8{,}1$ cm

$5— 6 = \frac{cș}{2} — 1$ cm $= \frac{49}{6} — 1 = 23{,}5$ cm;

$6— 7 = \frac{cs}{3} + 1$ cm $= \frac{49}{2} + 1 = 17{,}3$ cm;

$5— 8 = \frac{cs}{3} — 1$ cm $= \frac{49}{3} — 1 = 15{,}3$ cm;

$8— 9 = \frac{cs}{6} + 1$ cm $= \frac{49}{6} + 1 = 9{,}1$ cm;

$2—10 = \frac{cs}{3} — 1$ cm $= \frac{49}{3} — 1 = 15{,}3$ cm.

Prin punctele *5*, *6*, *7*, *8*, *9* și *10* se trasează linii orizontale, conform schiței din figura 19.

11 = punctul de intersecție al verticalei *9* cu orizontala *1*;

11—12 = 2 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *11* în sus;

12—13 = 1 cm — cotă variabilă. Această cotă poate fi mărită în funcție de disproporția dintre circumferința taliei și circumferința șoldurilor;

8—14 = 2 cm — cotă fixă.

Punctele *14* și *9* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *14* se coboară o perpendiculară pe dreapta *14—9*.

15 = punctul de intersecție al perpendicularei *14* cu orizontala *1*;

15—16 = 2,5 cm — cotă ce reprezintă înălțimea pantalonului la spate;

17 = punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *1*;

17—18 = 1 cm — cotă fixă;

10—19 = 1 cm — cotă fixă;

Fig. 18. Pantalon pentru adolescente cu cusături numai pe dungile din spate.

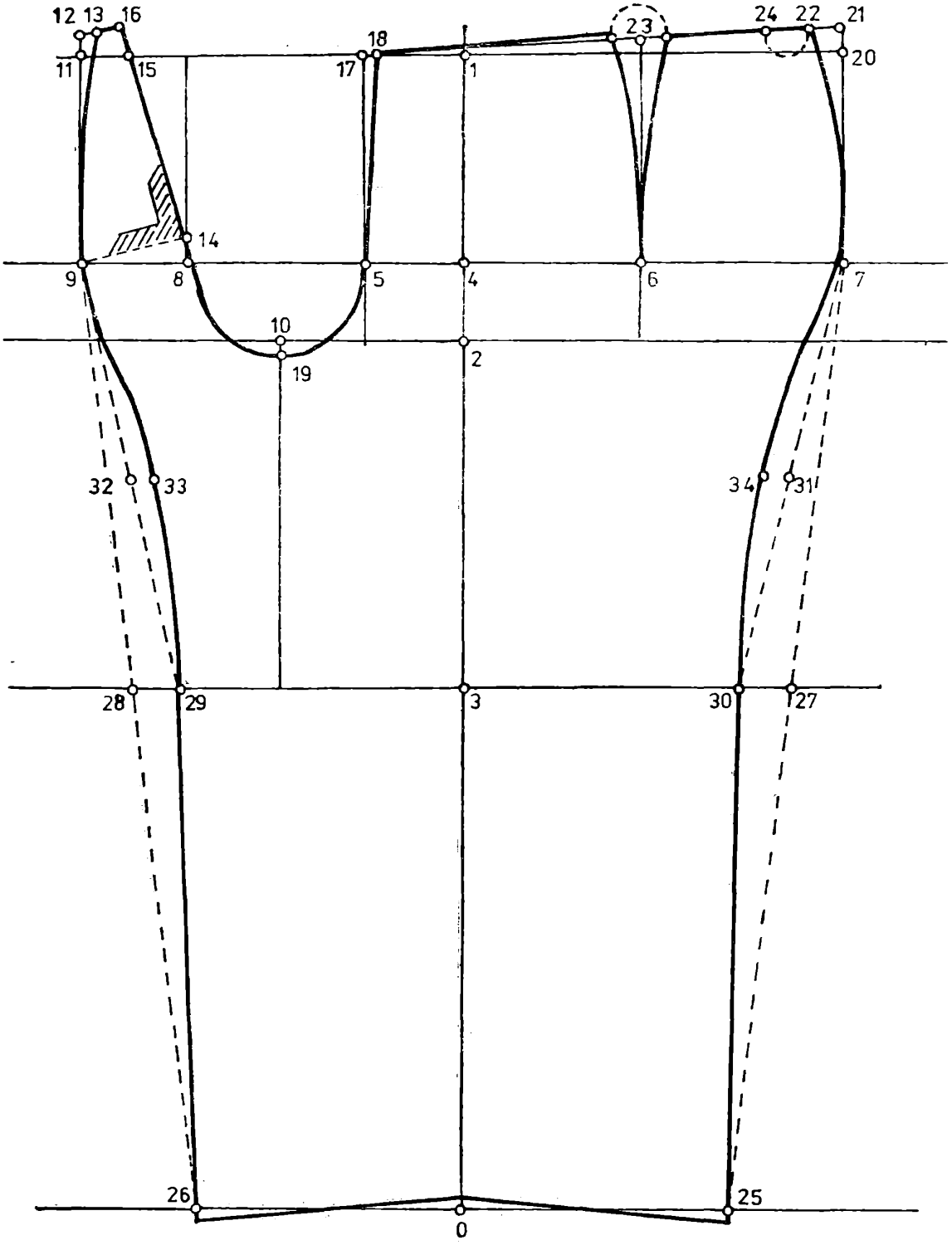

Fig. 19. Tiparul de pantalon pentru adolescente cu cusături numai pe dungile din spate.

20=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *1;*

20—21=2 cm (egală distanța dintre *11* și *12*);

21—22=3 cm — cotă variabilă.

Punctele *22* și *18* se unesc printr-o dreaptă.

23=punctul de intersecție al verticalei *6* cu dreapta *22—18;*

13—24=ct=36 cm. Măsura se aplică din punctul *13* pînă la *16* plus *18* pînă la *24.*

Distanța situată între punctele *24* și *22* va reprezenta valoarea pensei de pe linia șoldurilor.

Valoarea distanței situată între punctele *22* și *24* se va aplica într-o parte și alta față de punctul *23* și va forma laturile pensei de șold prin linii curbe pînă în punctul *6.*

Laturile pensei vor fi egalizate conform desenului reprezentat în fig. 19.

0—25=*lj*=23 cm;

0—26=*lj*=23 cm.

Punctele *25* și *7* și respectiv *26* și *9* se unesc prin linii drepte.

27=punctul de intersecție al dreptei *7—25* cu orizontala *3;*

28=punctul de intersecție al dreptei *26—9* cu orizontala 3;

28—29=4 cm — cotă variabilă;

27—30=4 cm — cotă variabilă.

Punctele *29* și *9* și respectiv *31* și *7* se unesc prin linii drepte.

31=punct plasat la jumătatea distanței între punctele *7—30;*

32=punct situat la jumătatea distanței între punctele *9—29;*

32—33=2 cm — cotă variabilă;

31—34=2 cm — cotă variabilă;

Pentru a se da forma finală a tiparului se unesc punctele *22* cu *7* printr-o linie curbă. Punctele *7, 34, 30* și respectiv *9, 33, 29* se unesc prin linii curbe, conform schiței din fig. 19.

Punctele *30* și *25* și respectiv *29* și *26* se unesc prin linii drepte.

Punctele *13* și *9* se unesc printr-o linie curbă.

Punctele *5, 19* și *14* se unesc printr-o linie curbă.

Linia de jos (terminație) se va trasa la 1 cm în sus față de punctul zero și la cîte 1 cm în jos față de punctele *25* și *26.*

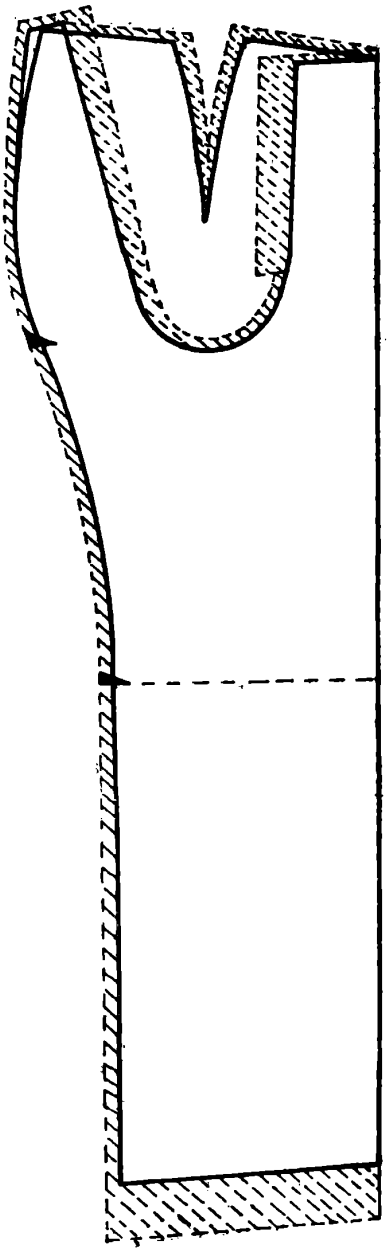

Fig. 20. Tiparul de pantalon pentru adolescente (îndoit suprapus) și rezervele de cusături.

La croit se va ține seama ca dreapta 0—*1* să fie așezată la fir dublu.

De asemenea, la croit se va avea grijă să se adauge rezervele necesare de cusături.

În figura 20 se poate observa modul de suprapunere a tiparului, cît și rezervele necesare la croit.

2.5. PANTALON PENTRU BĂRBAȚI

Pentru construirea tiparului de pantalon, prezentat în figura 21, sînt necesare următoarele măsuri:

— lungimea pantalonului pe partea exterioară *(Lpx)* = 101 cm;
— lungimea pantalonului pe partea interioară *(Lpi)* = 79 cm;
— circumferința taliei *(ct)* = 44 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)* = 52 cm;
— lărgimea de jos (terminațiile) *(lj)* = 23 cm.

2.5.1. Fața pantalonului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și care corespunde cu linia de terminație a pantalonului (fig. 22).

0— *1*=*Lpi*+1 cm= 79+1= 80 cm;

0— *2*=*Lpx*+1 cm=101+1=102 cm;

0— *3*=$\frac{1}{2}$ din distanța 0—*1* plus 5 cm= $\frac{80}{2}$+ +5=45 cm.

Din punctele *1* și *3* se trasează linii orizontale.

1— *4*=$\frac{cș}{2}$—1 cm=$\frac{52}{2}$ —1=25 cm.

Măsura se aplică din punctul *1* în linie orizontală.

Din punctul *4* se coboară o verticală.

5=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala *3;*

4— *6*=1 cm — cotă fixă;

7=punctul de intersecție al dreptei *5—6* cu perpendiculara dusă din punctul *2;*

6— *8*=$\frac{cș}{6}$—1 cm=$\frac{52}{6}$—1=7,6 cm,

Măsura se aplică din punctul *6*, perpendicular pe dreapta *5—6*.

6— *9*=4 cm — cotă variabilă. Măsura se aplică pe bisectoarea unghiului cu laturile *7—8*.

6—10=$\frac{cș}{6}$ = $\frac{52}{6}$ =8,6 cm;

6—11=$\frac{cș}{3}$ =$\frac{52}{3}$ =17,3 cm;

7—12=$\frac{ct}{2}$+3 cm= $\frac{44}{2}$ +3=25 cm;

10—13=$\frac{cs}{2}$+1 cm= $\frac{52}{2}$ +1=27 cm.

Măsura se aplică din punctul *10* în linie orizontală.

14=punct situat la jumătatea distanței între punctele *1* și *8*.

Prin punctul *14* se trasează o linie verticală. Această verticală reprezintă linia de mijloc a feței și firul drept la croit.

15=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *3;*

16=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala zero;

16—17=$\frac{lj}{2}$ =$\frac{23}{2}$ = 11,5 cm,

Punctele *13* și *17* se unesc printr-o dreaptă.

18=punctul de intersecție al dreptei *13—17* cu orizontala *3;*

18—19=2 cm — cotă variabilă;

15—20=distanța *15—19*

16—21=distanța *16—17*.

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele *12* și *13* printr-o linie curbă care să urmeze forma șoldurilor.

Punctele *13* și *19* se unesc printr-o linie curbă cu o deplasare în interior de 1 cm față de linia dreaptă în jumătatea distanței dintre punctele *13—19*.

Punctele *19* și *17* și respectiv *20* și *21* se unesc prin linii drepte. Punctele *8* și *20* se unesc printr-o linie curbă la fel cu linia *13—19*. Punctele *7*, *9* și *8* se unesc printr-o linie curbă care formează închiderea pantalonului în față.

2.5.2. Spatele pantalonului

Pentru construirea acestui tipar se prelungesc liniile orizontale de la fața pantalonului, iar verticala *5—4* se va prelungi în sus.

4—22=$\frac{cș}{15}$+3 cm=$\frac{52}{12}$+3=7,3 cm.

Cota de plus 3 poate fi mărită sau micșorată în funcție de forma corpului. Dacă corpul prezintă o formă proeminentă în spate, pe linia șoldurilor, cota de plus poate fi mărită față de cota propusă de 3 cm (considerată pentru corpurile cu forme proporționale). În cazul corpurilor cu minus în partea din spate, această cotă se poate micșora. Punctele *22* și *1* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *22* se coboară o perpendiculară pe dreapta *22—1*.

23=punctul de intersecție al orizontalei *11* cu perpendiculara *22;*

24=punctul de intersecție al dreptei *2—7* cu perpendiculara *22;*

24—25=$\frac{cs}{12}$ =$\frac{52}{12}$ =4,3 cm;

Fig. 21. Pantalon pentru bărbați.

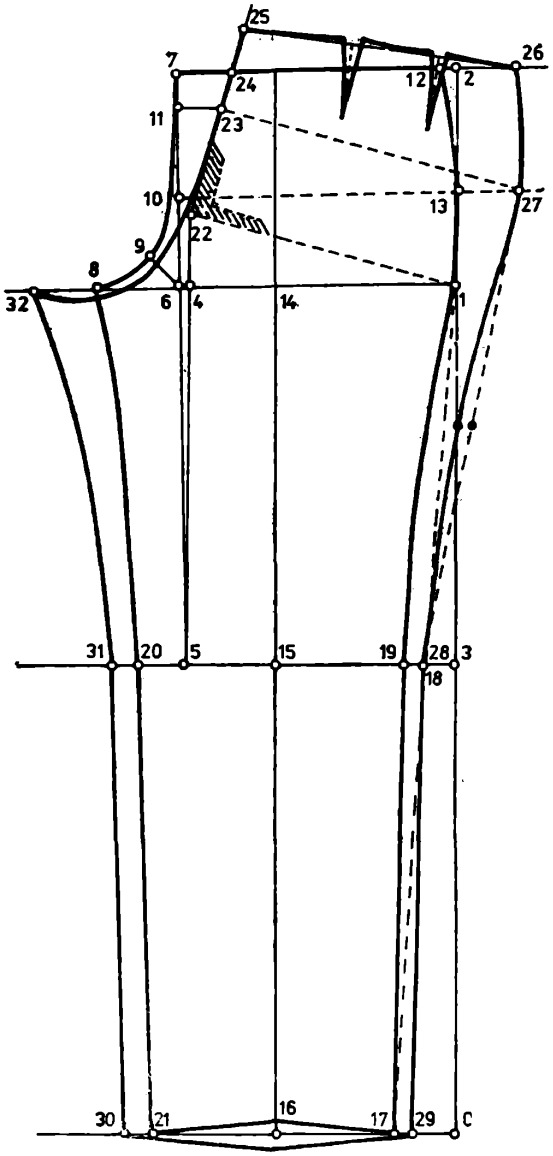

Fig. 22. Tipar de pantalon pentru bărbați.

25—26=*ct*+3 cm pentru cusături+1 cm pentru susținut fața pantalonului cu betelia+3 cm cele două pense din spate minus lățimea feței=44+3+1+3—25=26 cm;

23—27=*cs*+3 cm pentru cusături+1 pînă la 3 cm pentru lejeritate minus lățimea feței=52+3+1—27=29 cm;

19—28=1,5 cm — cotă fixă;

17—29=1,5 cm — cotă fixă;

21—30=2,5 cm — cotă fixă;

20—31=2,5 cm — cotă fixă

$8—32 = \frac{cs}{12} + 2$ cm $= \frac{52}{2} + 2 = 6{,}3$ cm.

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele *25* cu *26* printr-o linie dreaptă. Punctele *26* și *27* se unesc printr-o linie curbă care să urmeze forma șoldurilor, Punctele *27* și *28* se unesc printr-o linie curbă ce se deplasează la jumătatea distanței cu 1 cm spre interior. Punctele *28—29* și respectiv *30—31* se unesc prin linii drepte. Punctele *31* și *32* se unesc printr-o linie curbă asemănătoare celei din partea exterioară. Linia scobiturii se formează printr-o curbă ce pornește cu puțin mai sus de punctul *22*, trece la 1 cm față de punctul *9* și se unește cu punctul *32*.

La terminația pantalonului jos, punctul *16* se scurtează cu 1 cm iar partea din spate se va lungi cu 1 cm. Rezervele de cusături sînt incluse în tipar. Se va lăsa rezerve la spate, punctul *25*, și la terminație jos.

2.6. PANTALON PENTRU BĂRBAȚI CU MĂSURI DISPROPORȚIONATE

Pentru construirea tiparului de pantalon, prezentat în figura 23, sînt folosite următoarele măsuri:

— lungimea pantalonului pe partea exterioară *(Lpx)*=104 cm;

— lungimea pantalonului în partea interioară *(Lpi)*= 81 cm;

— circumferința taliei *(ct)*= 52 cm;

— circumferința șoldurilor *(cș)*= 56 cm;

— lărgimea de jos (terminație) *(lj)*= 24 cm.

2.6.1. Fața pantalonului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și care corespunde cu linia de terminație a pantalonului (fig. 24).

0— *1*=Lpi+1 cm=81+1=82 cm;

0— *2*=*Lpx*+1 cm=104+1=105 cm;

$0— 3 = \frac{1}{2}$ din distanța 0—*1* plus 5 cm$= \frac{82}{2} + 5 = 46$ cm.

Din punctele *1* și *3* se trasează linii orizontale.

$1—4 = \frac{cs}{3} - 1$ cm$= \frac{56}{2} - 1 = 27$ cm.

Măsura se aplică din punctul *1* în linie orizontală.

Din punctul *4* se coboară o verticală.

5=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala *3;*

4— *6*=1 cm — cotă fixă;

7=punctul de intersecție al dreptei *5—6* cu perpendiculara dusă din punctul *2;*

$7— 8 = \frac{1}{2}$ din diferența de disproporți $\frac{4}{2} = 2$ cm.

Diferența de disproporție se stabilește prin a se cunoaște bine măsurile proporționate cum ar fi: măsura de circumferință a taliei față de circumferința bustului la măsuri proporționate este cu 4 cm mai puțin și cu 8 cm mai puțin față de circumferința șoldurilor.

Deci, diferența de disproporție se consideră acea parte de măsură care completează măsura proporțională (la 52 *ct*, pe linia șoldurilor trebuie să fie 60 cm diferență, de la 56 la 60 este de 4 cm),

$7— 9 = \frac{1}{2}$ din disproporție$= \frac{4}{2} = 2$ cm. Această măsură se aplică numai în cazul cînd forma abdomenului este prelungă și este necesar ca pantalonul să fie mai înalt în față. În alte situații aceasta nu va mai fi luată în seamă.

$6—10 = \frac{cs}{6} - 1$ cm$= \frac{56}{6} - 1 = 8{,}3$ cm.

Măsura se aplică din punctul *6* pe linia perpendiculară cu dreapta *5—7*.

6—11=4 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *6*. pe bisectoarea unghiului format între dreptele *10* și *8*.

$6—12 = \frac{cș}{6} = \frac{56}{6} = 9{,}3$ cm: Măsura se aplică din punctul *6* vertical pe dreapta *6—8*. Această măsură reprezintă punctul ce

23 Pantalon pentru bărbaţi cu măsuri disproporţionate.

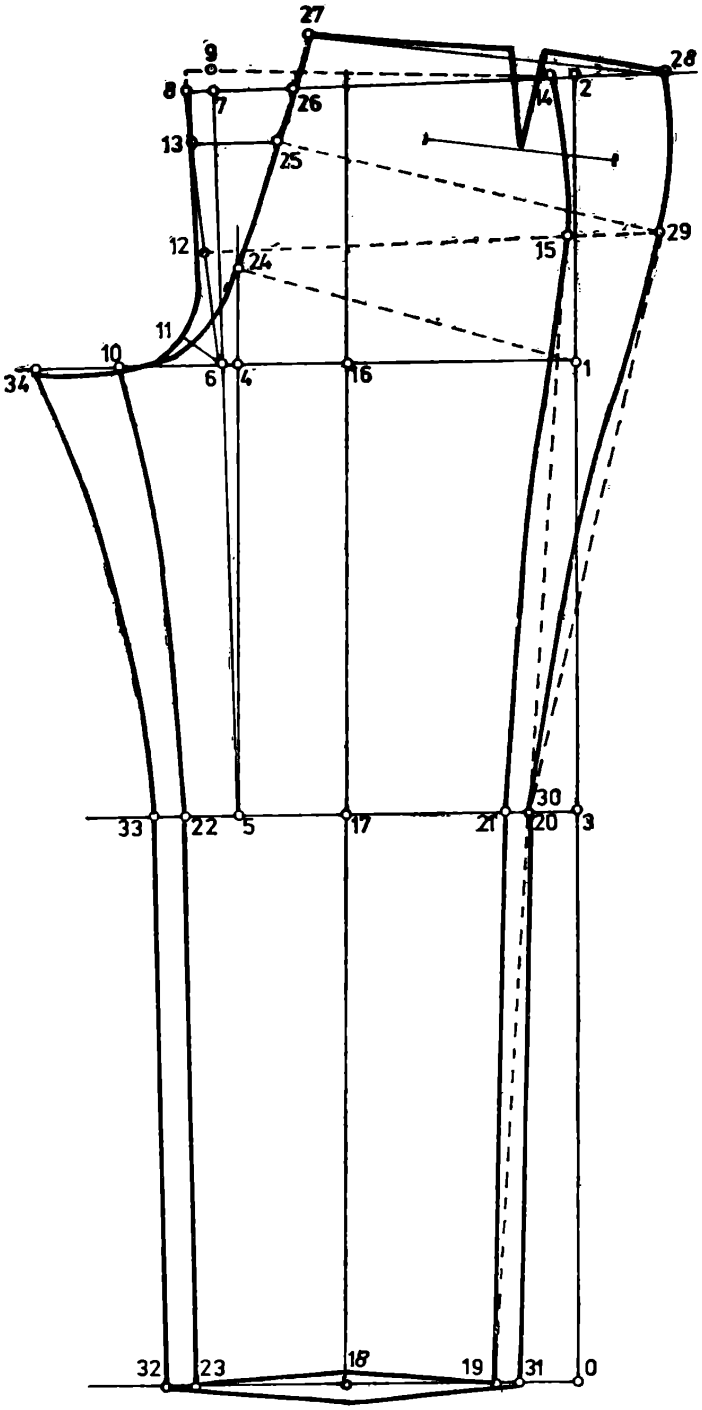

Fig. 24. Tiparul de pantalon pentru bărbaţi cu măsuri disproporţionate.

marchează linia șoldurilor la fețele de pantalon.

6—13=$\frac{cș}{3}=\frac{56}{3}$=18,6 cm. Acest punct marchează linia șoldurilor la partea din spate.

8—14=$\frac{ct}{2}$+3 cm=$\frac{52}{2}$+3=29 cm;

12—15=$\frac{cș}{2}$+1 cm=$\frac{56}{2}$+1=29 cm;

16=punctul ce marchează jumătatea distanței dintre punctele *10* și *1*.

Prin punctul *16* se trasează o linie verticală, ce reprezintă atît linia de fixare a dungii la călcat a fețelor de pantalon cît și firul drept la croit;

17=punctul de intersecție al verticalei *16* cu orizontala *3;*

18=punctul de intersecție al verticalei *16* cu orizontala zero;

18—19=$\frac{lj}{2}=\frac{24}{2}$=12 cm.

Punctele *19* și *15* se unesc printr-o dreaptă.

20=punctul de intersecție al dreptei *19—15* cu orizontala *3;*

20—21=2 cm — cotă variabilă;
17—22=distanța *17—21;*
18—23=distanța *18—19,*

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele *14* și *15* printr-o linie curbă care să urmeze linia șoldurilor.

Punctele *15* și *21* se unesc printr-o linie curbată spre interior cu circa 1 cm la mijlocul distanței dintre cele două puncte. Punctele *21—19* și respectiv *22—23* se unesc prin linii drepte. Punctele *10* și *22* se unesc printr-o linie curbă asemănătoare celei din partea exterioară *(15—21).* Prin punctele *13, 11* și *10* se trasează o linie curbă ce formează linia de închiderea pantalonului în față, conform schiței din figura 24.

2.6.2. Spatele pantalonului

Tiparul de spate al pantalonului se realizează prin prelungirea liniilor orizontale de la față, iar dreapta *5—4* se va prelungi în sus (v. fig. 29).

4—24=$\frac{cș}{12}$+3 cm=$\frac{56}{12}$+3=7,3 cm.

Punctele *1* și *24* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *24* se coboară o perpendiculară pe dreapta *1—24.*

25=punctul de intersecție al perpendicularei *24* cu orizontala dusă din punctul *13;*

26=punctul de intersecție al perpendicularei *24* cu dreapta *2—7;*

26—27=$\frac{cș}{12}=\frac{56}{12}$=4,6 cm;

27—28=*ct*+3 cm pentru cusături+2 cm pentru pensa din spate+1 cm pentru susținerea feței de pantalon cu betelia, minus lățimea feței=52+3+2+1—29=29 cm;

25—29=*cș*+3 cm pentru cusături+2 cm pentru lejeritate, minus lățimea feței=56+3+2—29=32 cm;

21—30=2 cm — cotă fixă. În acest caz punctul *30* se suprapune cu punctul *20;*

19—31=2 cm — cotă fixă;

23—32=2 cm — cotă fixă;

22—33=2 cm — cotă fixă;

10—34=$\frac{cș}{12}$+2 cm=$\frac{56}{12}$+2=6,6 cm.

Pentru a se da forma finală de croit a spatelui de pantalon se unesc punctele *28—29* printr-o linie curbă care să urmeze linia șoldurilor. Punctele *29* și *30* se unesc printr-o linie curbă, cu o deplasare la jumătatea distanței dintre cele două puncte cu circa 1,5 cm spre interior.

Punctele *30—31* și respectiv *33—32* se unesc prin linii drepte.

Punctele *34* și *33* se unesc printr-o linie curbă asemănătoare celei din partea exterioară *(29—30).*

Linia de scobitură a spatelui de pantalon se determină prin trasarea unei curbe începînd mai sus de punctul *24* cu circa 3—4 cm și coboară la 1 cm distanță față de punctul *11* pînă mai jos de punctul *34* cu circa 4—5 mm, conform schiței din figura 24.

2.7. SISTEMUL DE CROIT AL PANTALONULUI PENTRU CORPURI CU FORMA PICIOARELOR „OBEIN"

Pentru a se putea croi pantalonul după forma picioarelor „Obein", este necesar a se determina distanța dintre genunchi (figura 25) din care se înscrie numai jumătate din valoarea ei, ca și la celelalte măsuri de grosimi și lățimi.

Măsurile de circumferințe, cît și de lățimi se înscriu numai jumătate din valoarea lor pentru că tiparele se construiesc numai din linia

de mijloc a feței corpului pînă la jumătatea de mijloc a spatelui.

Măsura ce se folosește la tiparul ce urmează a se realiza este de 8 cm între genunchi și înscrisă pe jumătate 4 cm Obein.

2.7.1. Fața pantalonului

Metoda de construire a tiparului de față a pantalonului este aceeași ca la pantalonii descriși mai sus de la aliniatele 2.5 și 2.6. după care se prelucrează tiparul după cum urmează:

După realizarea tiparului după metodele descrise mai sus, cît și după măsurile luate pe corp pe linia genunchilor se va închide o pensă cu jumătate din valoarea înscrisă de „Obein" adică $\frac{4}{2}$ =2 cm. Această valoare se plasează la partea interioară a feței pantalonului, jumătate într-o parte de linia genunchilor și jumătate în cealaltă parte. Vîrful pensei se va regăsi la jumătatea distanței dintre linia de mijloc a feței și linia de cusătură exterioară a feței pantalonului, conform schiței din figura *26, a.*

Partea exterioară pînă la vîrful pensei se va decupa (tăia), iar pensa se va închide prin plierea tiparului.

După închiderea tiparului de față se va proceda la modelarea definitivă a tiparului prin a se trasa linia de mijloc a feței prin unirea punctelor de mijloc a feței din partea de sus și de jos printr-o linie dreaptă.

Partea de cusătură interioară a feței se va completa prin unirea părții de jos a feței cu punctul de jumătatea distanței dintre linia genunchilor și linia de lungime a pantalonului în partea interioară (orizontala *1* de la fig. 24). Aceste două puncte se unesc tot printr-o dreaptă. În partea de sus dreapta va fi racordată cu o ușoară curbare la linia curbă a cusăturii interioare, conform schiței din figura 26, *b.*

Partea exterioară se va modela în dreptul liniei genunchilor printr-o ușoară linie de modelare.

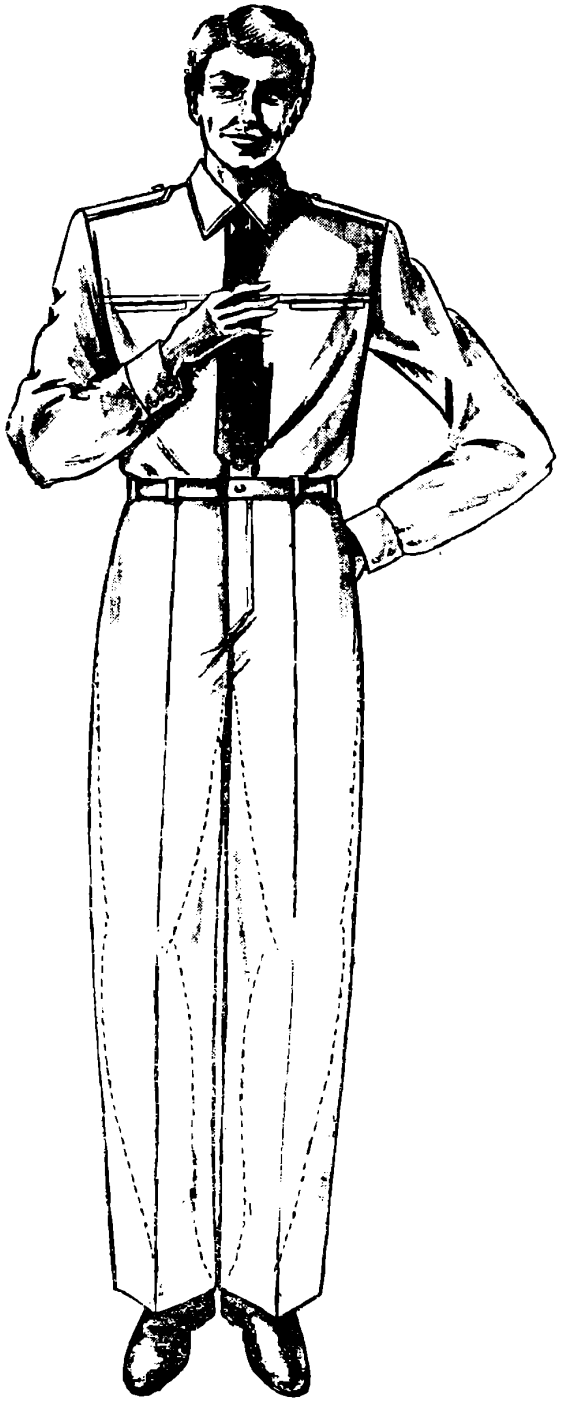

Fig. 25. Pantalon pentru bărbați cu forma picioarelor „Obein".

2.7.2. Spatele pantalonului

Tiparul de spate al pantalonului se va executa după ce fața pantalonului a suferit transformările prezentate mai sus, fără a se mai interveni cu alte modificări față de modelele prezentate anterior la punctele 2.5. și 2.6., conform schiței din figura 26, *b.*

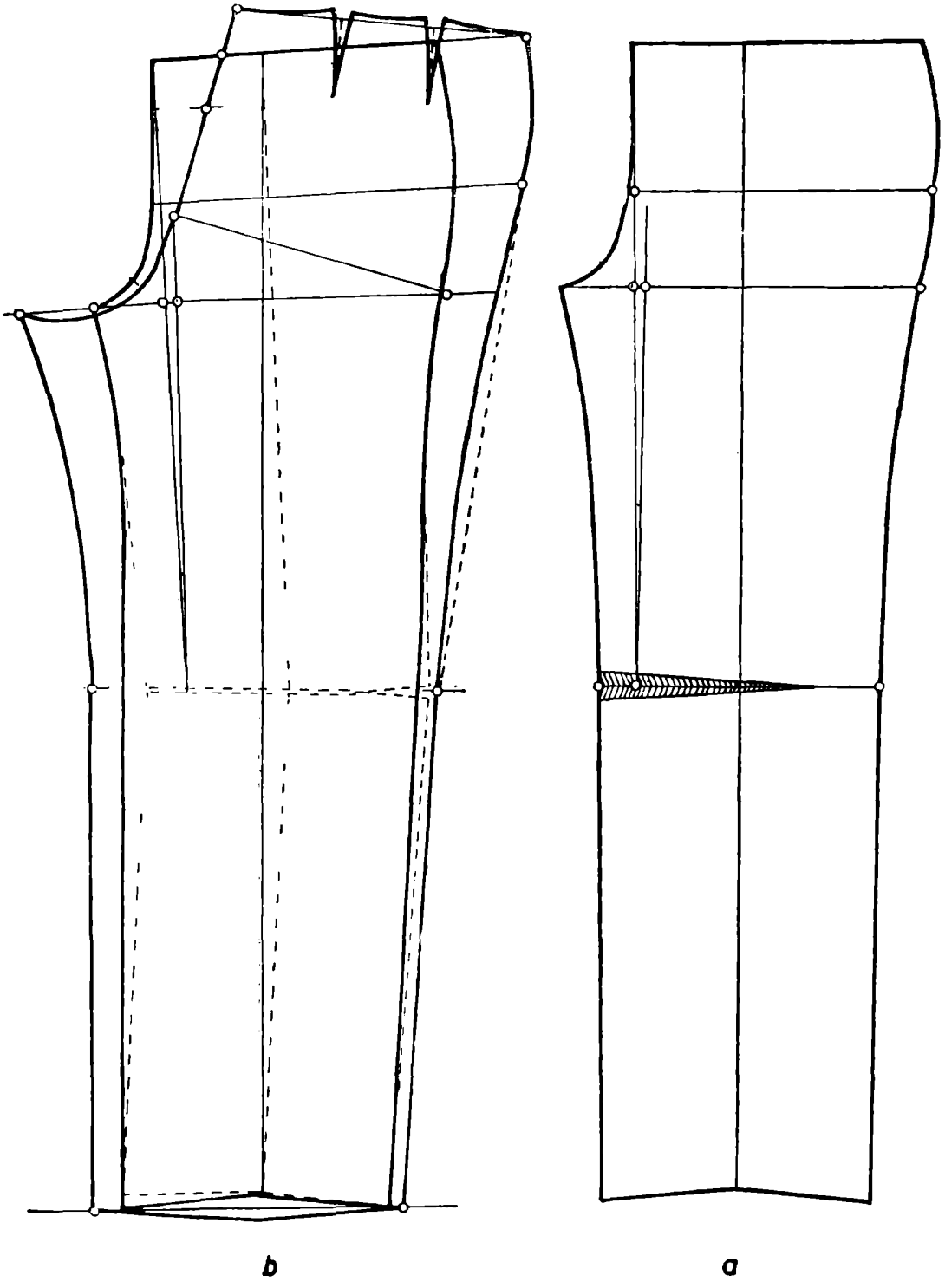

Fig. 26. Tiparul de pantalon pentru bărbaţi cu forma picioarelor „Obein".

2.8. MULTIPLICAREA TIPARELOR DE PANTALONI

Realizarea unui set de tipare pentru pantaloni se obține prin construcția unui tipar de mărime medie, dintr-o grupă de mărimi.

Multiplicarea tiparului fiecărui detaliu al mărimii medii se mărește sau se micșorează proporțional cu mărimea sa prin cote rezultate din calculul pentru una sau două mărimi, în funcție de grupa de mărimi care se mărește sau se micșorează din unu în unu sau din doi în doi centimetri.

2.8.1. Multiplicarea tiparului de pantalon pentru fete

În schița din figura 27 se prezintă multiplicarea tiparului de pantalon rezultat din schița din figura 15.

Măsurile care au stat la baza tiparului de multiplicat au fost următoarele:

— lungimea pantalonului 63 cm;
— circumferința taliei 34 cm;
— circumferința șoldurilor 47 cm.

La grupa de îmbrăcăminte pentru copii măsurile necesare multiplicării vor fi din unu în unu. Deci, mărimile la care trebuie setul de tipare propus vor fi următoarele:

— lungimea pantalonului = **58, 60, 61, 63,** 63, 64, 65 cm;
— circumferința taliei = 31, 32, 33, **34,** 35, 36, 37 cm;
— circumferința șoldurilor = 44, 45, **46, 47,** 48, 49, 50 cm.

2.8.2. Executarea multiplicării

După efectuarea tiparului de bază și verificarea atentă a acestuia se va executa un mulaj și se va efectua și o probă pe un corp cu măsuri asemănătoare. Tiparul va fi desenat pe o coală de hîrtie, la care se vor trasa liniile de bază de la construcția tiparului (atît liniile ori-

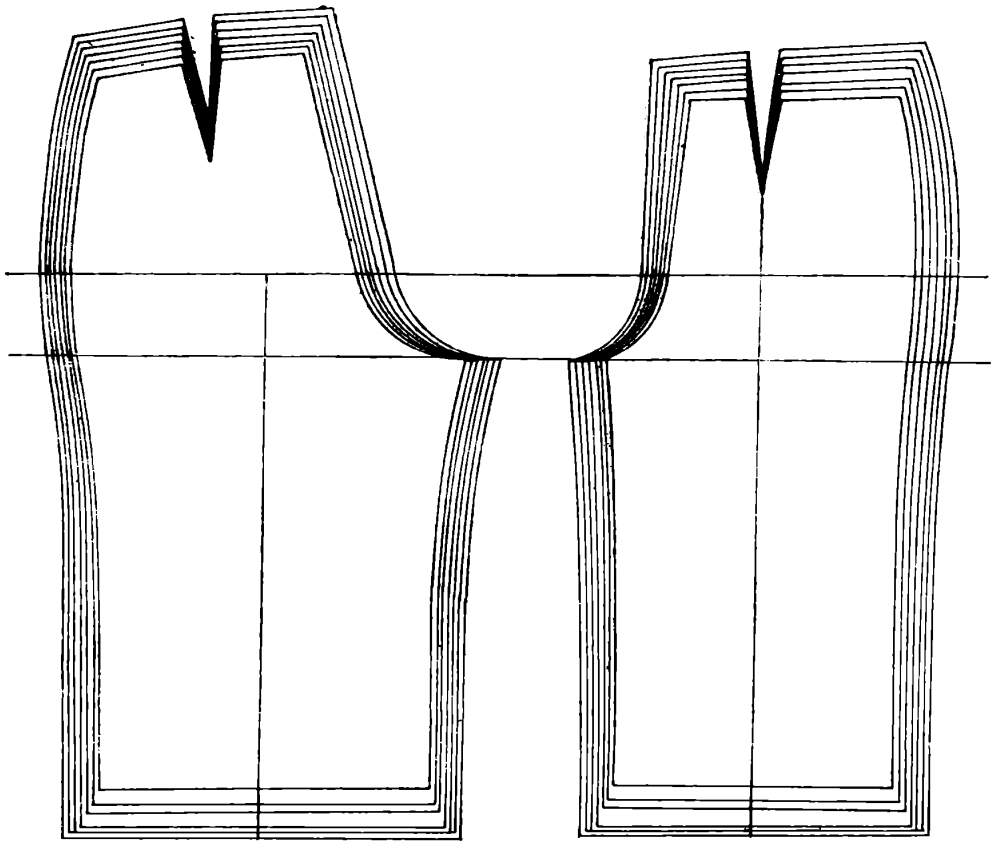

Fig. 27. Multiplicarea tiparului de pantalon pentru fete.

zontale cît și cele verticale) indicîndu-se firul drept la croit.

Pentru că avem de mărit sau micșorat tiparul la fiecare măsură cu cîte 1 cm, vom aplica la fiecare parte (față și spate) cîte 0,5 cm pe liniile orizontale, adică cîte 0,25 cm într-o parte și alta a fiecărei piese.

În lungime, la partea de sus, atît la față cît și la spate cota de mărit sau micșorat va fi de 0,5 cm. După aplicarea cotelor de lungime în partea de sus, se va aplica măsura de lungime a pantalonului pe fiecare măsură în parte pentru ca, în final, tiparele să corespundă cu măsurile stabilite.

Fiecare linie trasată în jurul tiparului de bază trebuie să păstreze aceeași formă, după modelul din schița din figura 27.

De asemenea, pensele de la față cît și de la spate vor fi desenate la fiecare mărime pentru a se păstra atît cotele de închidere a penselor cît și lungimile acestora.

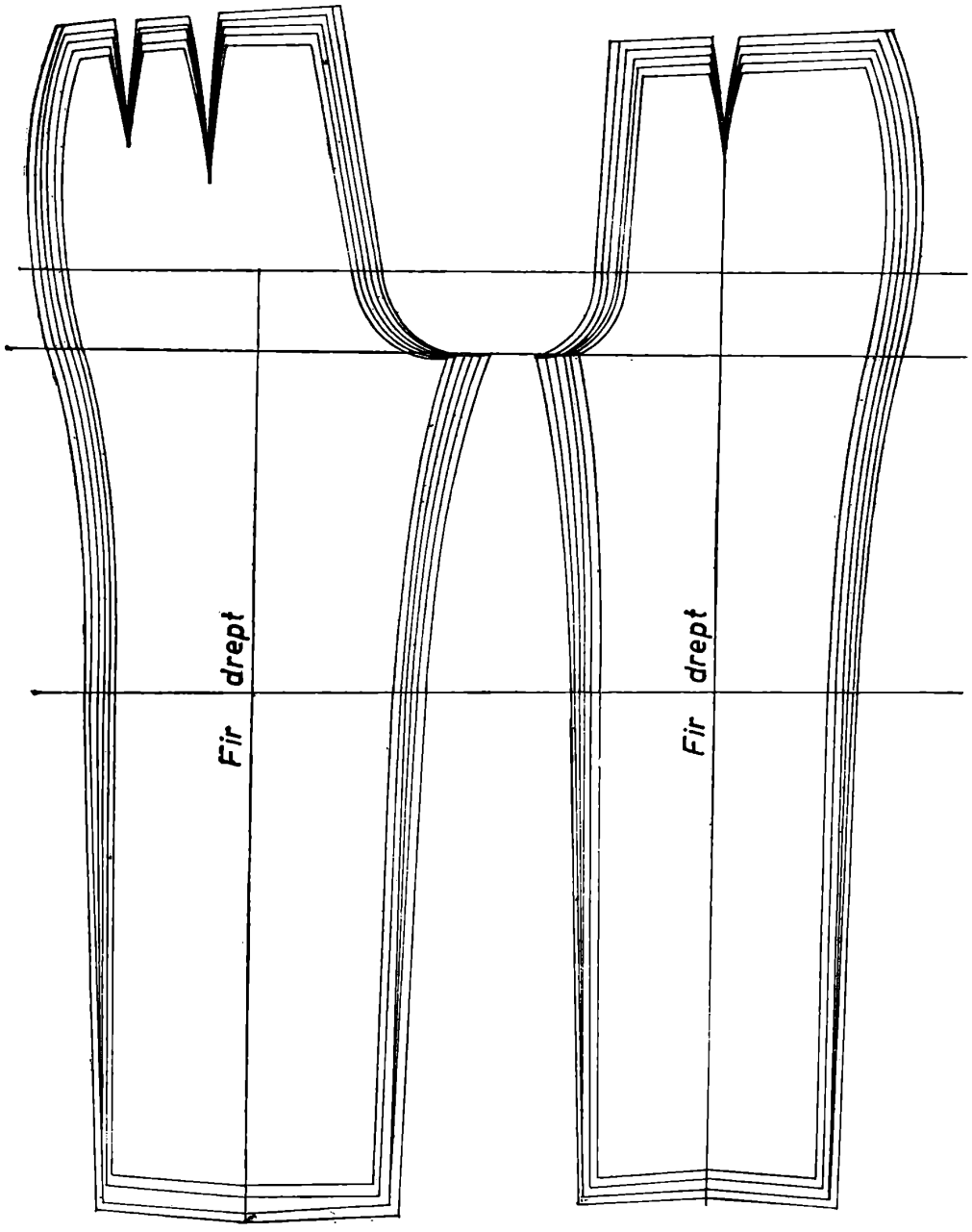

Fig. 28. Multiplicarea tiparului de pantalon pentru femei.

După multiplicare urmează reproducerea tiparelor pe fiecare măsură. Operațiunea de reproducere se execută prin plasarea multiplicării deasupra unei alte coale de hîrtie care se va fixa prin sistem de prindere și cu ajutorul unei rulete dințate se va imprima pe coala ce se află dedesubt. Se va avea grijă să fie transmise toate semnele atît de croit cît și semnele de montare a pieselor componente. Operațiunea se va repeta la fiecare măsură la care se va înscrie măsura la care corespunde tiparul.

2.8.3. Multiplicarea tiparului de pantalon pentru femei

În schița din figura 28 se prezintă realizarea multiplicării tiparului de pantalon rezultat din descrierea de la punctul 2.3 și schița din figura 17.

Măsurile tiparului de bază corespund cu mărimea 46, talia a II-a.

Cotele de multiplicare vor fi rezultate din diferența între două mărimi, adică din 2 în 2 cm.

Măsurile care urmează a fi realizate sînt următoarele:

— *Lpx* =	99	101	**103**	104	105	106
— *Lpi* =	74	75	**76**	76	77	78
— *ct* =	32	34	**36**	38	40	42
— *cs* =	48	50	**52**	54	56	58
— *lj* =	20	22	**24**	24	24	25

Măsurile de lungime vor fi adaptate la lungimile prevăzute în normele tehnice de ramură.

Pentru măsurile de lărgimea pantalonului de jos este bine să se păstreze o proporție în raport cu circumferința șoldurilor, așa după cum sînt prezentate măsurile mai sus.

De asemenea, mărirea sau micșorarea pantalonului pe linia genunchilor va fi mai mică în raport cu lărgimea de jos și cu mărimea pantalonului pe linia șoldurilor.

Pentru că, multiplicarea se execută din 2 în 2 cm, revine la fiecare parte (față și spate) de mărit cîte 1 cm. Această cotă de 1 cm va fi departajată în două părți egale care se vor aplica atît la lățimea fețelor cît și la lățimea spatelui. Pe linia genunchilor cota de multiplicare se va micșora, aplicîndu-se cîte 3 mm la fiecare parte. La lărgimea de jos se vor aplica cotele de diferență dintre o măsură și alta, numai dacă în normele tehnice de ramură sînt prevăzute asemenea mărimi diferite.

În lungime, în partea de sus diferența este de 1 cm calculată atît între măsura de circumferință a șoldurilor, cît și ca lungime a pantalonului pe partea interioară față de lungimea exterioară. Deci, creșterea și descreșterea în partea de sus este de 1 cm. La măsura de 52 nu se mai face creștere în sus rămînînd la nivelul măsurii de 50.

La lungimea de jos se va aplica la fiecare grosime lungimea prevăzută pentru fiecare mărime.

Pe linia de lungime a pantalonului, în partea interioară, nu se vor efectua creșteri sau descreșteri, liniile de scobitură atît a feței cît și a spatelui rămîn pe aceeași linie orizontală.

Pensele își vor păstra aceeași valoare de închidere și lungimile de la tiparul de bază.

Multiplicarea tiparului de la figura 28 s-a efectuat la aspect gata, fără a se introduce rezervele necesare pentru croit.

Rezervele de cusături vor fi suplimentate atît în raport cu materialele din care se execută un produs cît și în raport cu modelul etalon și cu condițiile prevăzute de beneficiar.

2.8.4. Multiplicarea tiparului de pantalon pentru bărbați

Tiparul de multiplicat corespunde cu mărimea 48, talia a II-a.

În schița din figura 29 se prezintă sistemul de multiplicat pantaloni pentru bărbați de la mărimea 42 la 54.

Confecțiile bărbătești executate la gata se realizează pe cele 3 talii descrise în primul capitol. Deci, multiplicarea se va realiza pe fiecare talie în parte.

Măsuri

cb =	22	22	23	48	50	52	54
ct =	42	44	46	44	46	48	50
cs =	38	40	42	**52**	54	56	58
Lpx =	46	48	50	**101**	102	103	104
lj =	98	99	100	23	23	23	24

După construcția tiparului, acesta se va reproduce cu toate piesele componente (față, spate, betelii, șlițuri), pe o coală de hîrtie.

La tiparul de bază desenat se vor aplica cotele rezultate din calcul pentru fiecare mărime, astfel:

— la față și spate, în partea de sus, se aplică cota de 1 cm;

— la fiecare parte, într-o parte și alta, se va aplica cota în valoare de 0,5 cm în partea de sus, pe linia șoldurilor și pe linia de lungime a pantalonului în partea interioară;

— pe linia genunchilor cota se va diminua pînă la 3 mm într-o parte și alta;

— la terminație se va respecta lărgimea de jos prevăzută la fiecare măsură.

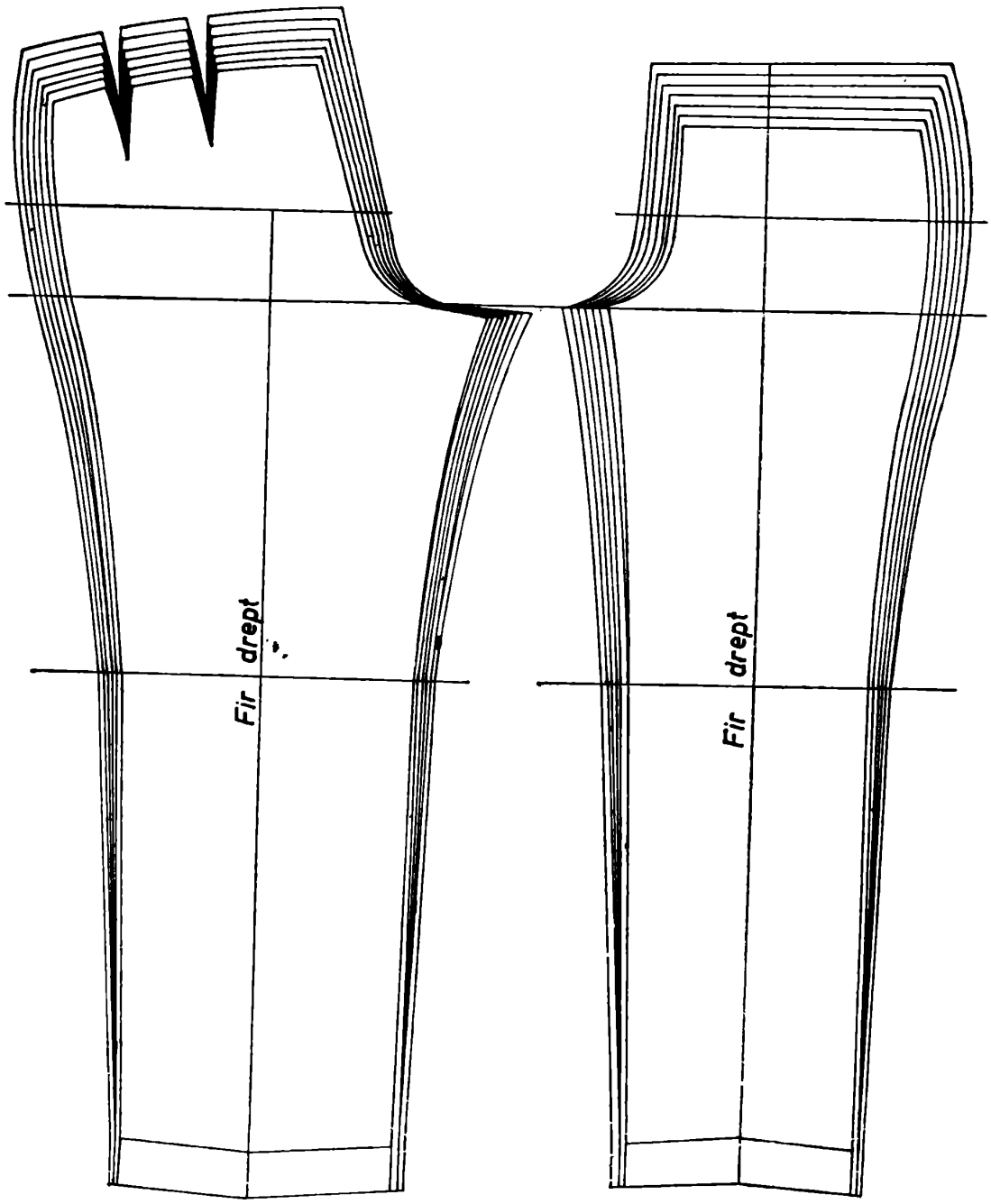

Fig. 29. Multiplicarea tiparului de pantalon pentru bărbați.

După aplicarea cotelor însemnate prin puncte ușoare, acestea se vor uni prin linii ce urmează tiparul de bază, conform schiței din figura 29.

Tiparul de pantalon pentru bărbați are prevăzute rezervele necesare de cusături de cîte 1 cm pe cusăturile laterale și la lungime în partea de sus.

La cusătura din mijlocul spatelui tiparul este prevăzut cu 2 cm rezervă. La lungime, în partea de jos, tiparul este prevăzut cu o rezervă de îndoire de 4 cm.

Celelalte piese cum ar fi: betelia, șlițurile, găicile și refeleții de la buzunare se măresc și se micșorează în același mod ca și fața și spatele pantalonului.

CAPITOLUL 3

Construcţii, transformări şi multiplicări de tipare pentru veste

3.1. VESTĂ PENTRU FETE

În figura 30 se prezintă o vestă ce corespunde grupei „A", grosimea 42, talia I.

Pentru construcţia tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălţimea corpului (*IC*) =168 cm;
— circumferinţa bustului (*cb*) = 42 cm.

3.1.1. Măsuri stabilite prin calcul

Lungimea taliei spate, care reprezintă şi lungimea vestei $= \frac{IC}{4} - 2$ cm $= \frac{168}{4} - 2 = 40$ cm;

Lungimea amanşurii $(Aa) = \frac{cb}{3} + 7 = \frac{42}{3} + 7$ cm $= 21$ cm;

Lungimea vîrf-bust $(Lvb) = \frac{cb}{4} + 3$ cm $= \frac{84}{4} + 3 = 24$ cm;

Lungimea taliei faţă $(Ltf) = \frac{IC}{4} + 3$ cm $= \frac{168}{4} + 3 = 45$ cm;

Lăţimea spatelui $(ls) = \frac{CB}{5} - 0{,}5$ cm $= \frac{84}{5} - 0{,}5 = 16{,}3$ cm;

Lăţimea pieptului $(lp) = \frac{cb}{2} - 2$ cm $= \frac{42}{2} - 2 = 19$ cm.

3.1.2. Construcţia tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează zero şi care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (fig. 31).

0— *1*=*Aa*=21 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *2*=*Lts*=40 cm — măsură stabilită prin calcul ce reprezintă şi lungimea vestei.

Din punctele *1* şi *2* se trasează linii orizontale.

2— *3*=3 cm — cotă variabilă, în funcţie de forma de modelare pe linia taliei.

Punctele 0 şi *3* se unesc printr-o dreaptă.

4=punctul de intersecţie al dreptei *0*—*3* cu orizontala *1;*

4— *5*=*ls*=16,3 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *5* se ridică o verticală.

6=punctul de intersecţie al verticalei *5* cu orizontala 0;

0— $7 = \frac{cb}{10} + 3$ cm $= \frac{42}{10} + 3 = 7{,}2$ cm.

Din punctul *7* se ridică o verticală.

7— *8*=2 cm — cotă fixă;

6— *9*=2 cm — cotă variabilă, în funcţie de înălţimea umerilor;

10=punct plasat la jumătatea distanţei dintre punctele *5*—*9;*

10—*11*=1,5 cm — cotă pentru modelarea amanşurii;

5—*12* $= \frac{cb}{4} + 1$ cm $= \frac{42}{4} + 1 = 11{,}5$ cm;

12—*13*=1 p=19 cm — măsură stabilită prin calcul;

13—*14* $= \frac{CB}{10} + 0{,}5$ cm $= \frac{84}{10} + 0{,}5 = 8{,}9$ cm;

15=punct plasat la jumătatea distanţei dintre punctele *5*—*12*.

Fig. 30. Vestă pentru fete (adolescente).

Prin punctele *13, 14, 12* și *15* se trasează linii verticale.

16=punctul de intersecție al verticalei *15* cu orizontala *2;*

17=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *2;*

17—18=Ltf=45 cm — măsură stabilită prin calcul.

Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp.

Din punctul *18* se trasează o linie orizontală spre dreapta.

19=punctul de intersecție al orizontalei *19* cu verticala *14;*

19—20=*Lvb*=24 cm — măsură stabilită prin calcul.

Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp minus distanța *0—8.*

$18—21 = \frac{cb}{10} + 3$ cm $= \frac{42}{10} + 3 = 7{,}2$ cm;

$18—22 = \frac{cb}{10} + 4$ cm $= \frac{42}{10} + 4 = 8{,}2$ cm;

12—23=distanța situată între punctele *5—9* de la spate, minus 1 cm.

Din punctele *21* și *23* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrul în punctul *21* și respectiv în *12.*

$23—24 = \frac{cb}{10} + 0{,}5$ cm $= \frac{42}{10} + 0{,}5 = 4{,}7$ cm. Măsura se aplică din punctul *23* pe arcul de cerc;

12—25=4 cm — cotă fixă.

Punctele *24* și *25* se unesc printr-o dreaptă.

26=punct plasat la jumătatea distanței între punctele *24* și *25;*

26—27=1,5 cm — cotă pentru modelarea amanșurii la piept;

24—28=distanța *8—9* de la spate, minus 1 cm. Măsura se aplică din punctul *24* pe arcul de cerc din punctul *21.*

Punctele *24* și *28* se unesc printr-o dreaptă.

28—29=distanța situată între punctele *21* și *19.*

Pentru ca laturile pensei să fie egale se aplică valoarea măsurii situată între punctele *29* și *20* din punctul *20* în sus către punctul *19.*

16—30=2 cm — cotă variabilă, în funcție de ajustarea vestei pe linia taliei.

16—31=2 cm — cotă variabilă;

13—32=2 cm — cotă de suprapunerea piepților în față.

Pentru a se da forma finală de croit se unește punctul *8* cu *0* printr-o linie curbă, care formează linia de răscroitură a spatelui pe lîngă gît.

Punctele *9, 11* și *15* se unesc printr-o linie curbă, ce formează linia de amanșură a spatelui. Punctele *15* cu *30* și *15* cu *31* se unesc prin linii drepte. Punctele *24, 27, 25* și *15* se unesc printr-un semicerc care formează linia de amanșură la piept. Punctele *21* cu *22* se unesc printr-o curbă care formează răscroitura pieptului pe lîngă gît. Prin punctul *32* se trasează o verticală paralelă cu verticala *13.* Rotundul din față se formează din dreptul butonierei de jos și la circa 3 cm față de punctul *17* conform schiței din fig. 31.

Tiparul de guler se realizează prin formarea de la dreapta spre stînga a unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu *33.*

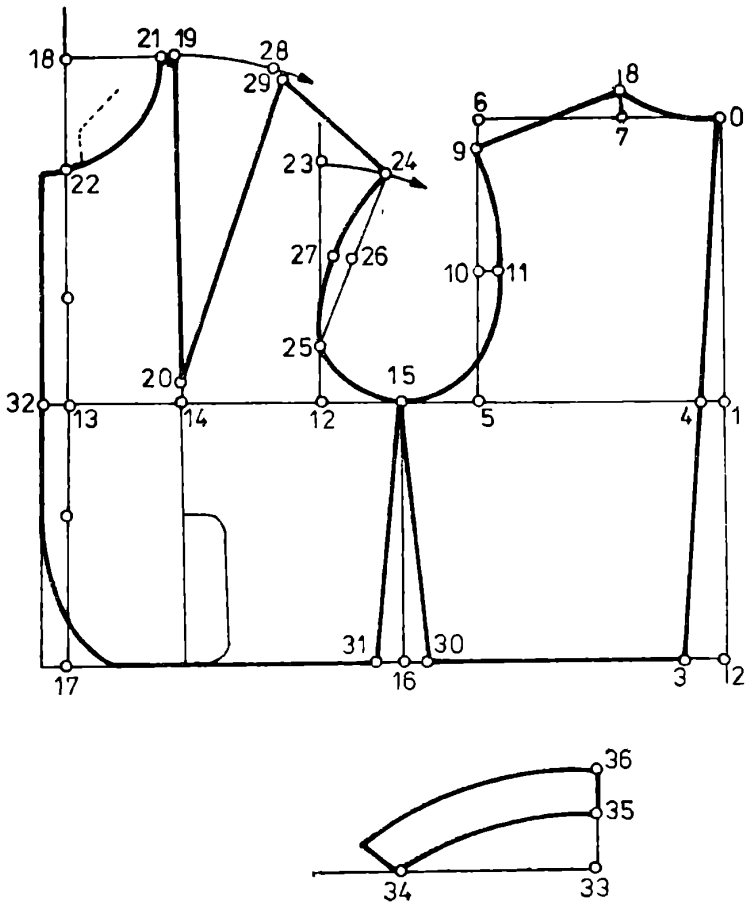

Fig. 31. Tipar de vestă pentru fete (adolescente).

33—34=distanța 0—7 de la spate+distanța *18—21* de la piept;

33—35=4 cm — cotă variabilă, în funcție de model.

Punctele *35* și *34* se unesc printr-o linie curbă.

35—36=3,5 cm — cotă de lățimea gulerului.

Din punctul *36* se trasează o curbă paralelă cu curba *35—34*.

În punctul *34* se trasează o bisectoare a unghiului format cu laturile curbei *35—34* și dreapta *33—34*. Această bisectoare determină lungimea gulerului.

3.2. ADAPTAREA TIPARULUI LA MODELUL DIN FIGURA 30

După realizarea construcției tiparului acesta se decupează, se închide pensa de bust și se deschide tiparul pe verticala *14* pînă în punctul *20*. La croit se vor adăuga rezervele necesare, conform schiței din figura 32.

Pentru formarea unui set de tipare, este necesar a se desena tiparul pe o coală de hîrtie la care se adaugă toate rezervele de cusături, liniile de fir drept sau fir dublu cît și liniile orizontale. Pe tipar vor fi înscrise valorile cusăturilor, în cm, conform schiței din figura 32.

3.3. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE VESTĂ PENTRU FETE

În schița din figura 33 se prezintă multiplicarea tiparului de vestă pentru fete (modelul din figura 30).

Măsurile care au stat la baza multiplicării au fost următoarele:

— circumferința bustului (*cb*)=39, 40, 41, 42, 43, 44, 45;

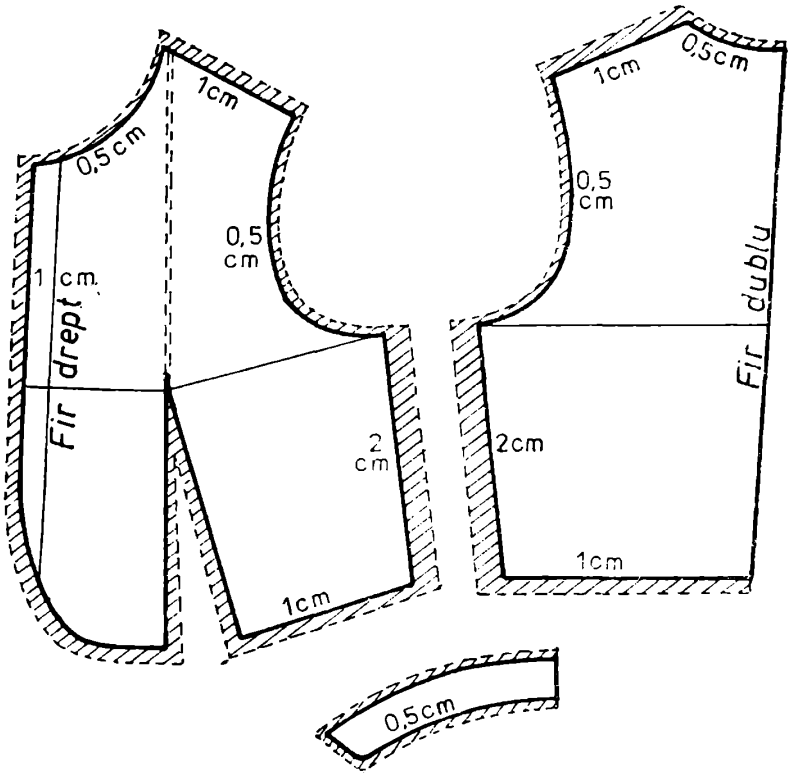

Fig. 32. Tiparul de vestă pentru fete pregătit de multiplicare.

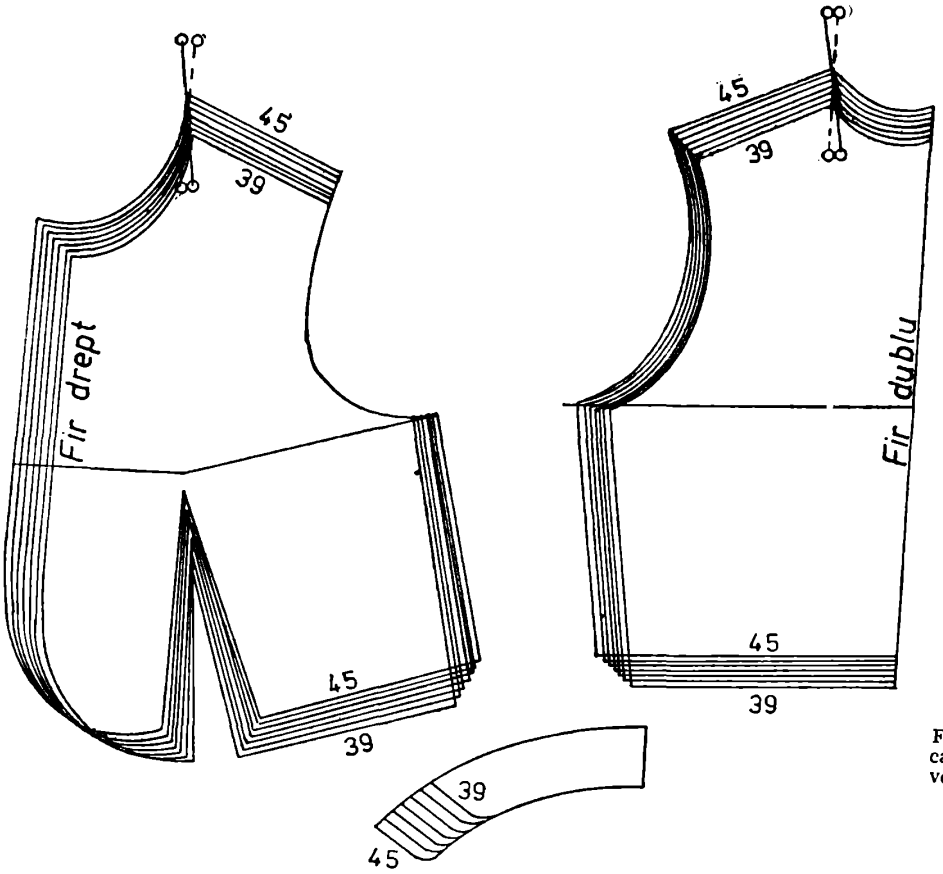

Fig. 33. Multiplicarea tiparului de vestă pentru fete.

— înălțimea corpului (*IC*)=168 pentru toate grosimile.

Cota de multiplicat de la o măsură la alta este de 1 cm, care va fi repartizată atît la spate cît și la piept.

Pe linia de profunzime (orizontala *1*) se va aplica cota de 3 mm la spate cît și la piept (cusătura de subraț). În față, la piept, pe aceeași orizontală se va aplica cota de 4 mm.

Cota de multiplicare pe linie verticală va fi de 0,5 cm, adică jumătate din cota ce se aplică pe linie orizontală, datorită faptului că această cotă se aplică atît la spate cît și la piept ceea ce va mări sau va micșora amanșura cu 1 cm.

Linia de mijloc a spatelui rămîne neschimbată pentru toate mărimile.

Punctul zero (0), pe linie verticală, va primi poziții succesive la distanța de 0,5 cm, conform cotei stabilite.

Fața se va mări sau micșora prin prelungirea verticalei ce trece prin punctul *8* (în sus și în jos). La o distanță de 5 cm față de punctul *8* (linia verticală) se măsoară spre stînga o cotă de 0,5 cm, și tot din punctul *8* în jos se măsoară de la linia verticală spre dreapta, o cotă de 0,5 cm (v. fig. 31). Aceste două puncte se unesc printr-o dreaptă. Pe această dreaptă se vor plasa punctele de creștere și descreștere pentru fetcă. Același sistem se va aplica și la vîrful pieptului.

Pensa de bust va fi și ea mărită și micșorată cu cîte 2 mm pe fiecare latură. Pentru că, lungimea vestei este aceeași pentru toate grosimile, multiplicarea se face și la terminație cu aceeași cotă din partea de sus a tiparului.

Creșterea sau descreșterea spatelui pe linia amanșurii va fi coordonată în funcție de lățimea umerilor. În cazul de față această cotă este numai de 2 mm. Amanșura la piept rămîne neschimbată, pentru că, se mărește sau micșorează pieptul în față.

Tiparul de guler se mărește și se micșorează cu cîte 1 cm.

Punctele aplicate după cotele fixate se uneso prin linii ce urmează cu exactitate forma tiparului de bază conform schiței din figura 33.

Fiecare contur se copiază pe hîrtie, se decupează, se înscrie pe fiecare latură valoarea rezervei de cusătură după tiparul de bază cît și firul drept și dublu la croit, obținînd astfel întregul set de tipare pentru o gamă de mărimi.

3.4. VESTĂ PENTRU FEMEI

Modelul de vestă prezentat în figura 34 se încheie la un rînd de nasturi. Pensele de bust sînt marcate de cele două cusături anforme, care pornesc din amanșură dînd o linie de eleganță.

Pentru construirea tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)* =170 cm;
— lungimea taliei spate *(Lts)* = 40 cm;
— lungimea șoldurilor *(ls)* = 60 cm;
— lungimea vîrf-bust *(Lvb)*= 36 cm;
— lungimea taliei față *(Ltf)* = 52 cm;
— circumferința bustului *(cb)* = 40 cm;
— circumferința taliei *(ct)* = 38 cm;
— circumferința șoldurilor *(cs)* = 24 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lungimea vestei $(Lpr)=\frac{IC}{4}+8$ cm$=\frac{170}{4}+8=50{,}5$ cm;

Lățimea spatelui $(ls)=\frac{CB}{5}-1$ cm$=\frac{96}{5}-1=18{,}2$ cm;

Lățimea pieptului $(lp)=\frac{cb}{2}-2$ cm$=\frac{48}{2}-2=22$ cm.

3.4.1. Construcția tiparului de spate

Pentru construcția tiparului de spate se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (0) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui, în partea de sus (fig. 35).

0— $1=\frac{cb}{3}+7$ cm$=\frac{48}{3}+7=23$ cm;

0— *2*=*Lts*=40 cm — măsură luată pe corp;
0— 3=*Ls*=60 cm — măsură luată pe corp;
0— *4*=*Lpr*=50,5 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *1, 2, 3 și 4* se trasează linii orizontale.

2— *5*=3 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei.

3— *6*=2 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de dezvoltare a corpului pe această linie.

Punctele 0, *5*, și *6* se unesc prin linii drepte.

7=punctul de intersecție al dreptei *0*—*5* cu orizontala *1;*

7— *8*=*ls*=18,2 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *8* se ridică o verticală.

9=punctul de intersecție al verticalei *8* cu orizontala 0;

Fig. 34. Model de vestă pentru femei.

$0—10 = \frac{cb}{10} + 3$ cm $= \frac{48}{10} + 3 = 7{,}8$ cm;

10—11 = 2 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *10* pe verticală.

9—12 = 1cm — cotă variabilă, în funcție de înălțimea umerilor;

13 = punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *8—12;*

13—14 = 1,5 cm — cotă pentru modelarea amanșurii;

$8—15 = \frac{cb}{8} + 0{,}5$ cm $= \frac{48}{8} + 0{,}5$ cm $= 6{,}5$ cm.

Din punctul *15* se coboară o verticală.

16 = punctul de intersecție al verticalei *15* cu orizontala *2;*

16—17 = 1,5 cm — cotă variabilă;

$5—18 = \frac{ct}{2} + 1$ cm $= \frac{38}{2} + 1 = 20$ cm;

$6—19 = \frac{cs}{2} + 1$ cm $= \frac{54}{2} + 1 = 28$ cm.

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele 0 cu *11* printr-o linie curbă.

Punctele *12, 14* și *15* se unesc printr-un semicerc, care formează linia amanșurii. Punctele *15, 17* și *19* se unesc prin linii puțin curbate conform schiței din figura 35.

In punctul *14* se va închide tiparul cu 1,5 cm prin deschiderea acestuia pe linia umărului.

3.4.2. Construcția tiparului de piept

Tiparul pieptului se construiește în prelungirea liniilor orizontale de la tiparul de spate. Pe orizontala *1* la o distanță de circa 6 cm de punctul *15* se va fixa punctul *15 a.*

$15\,a—20 = \frac{cb}{4} + 0{,}5$ cm $= \frac{48}{4} + 0{,}5 = 6{,}5$ cm;

20—21 = *lp* = *22 cm* — măsură stabilită prin calcul;

$21—22 = \frac{CB}{10} + 0{,}5$ cm $= \frac{96}{10} + 0{,}5 = 10{,}1$ cm.

Din punctul *15 a* se coboară o verticală, iar din punctele *20* și *22* se ridică cîte o verticală. Prin punctul *21* în sus și în jos se trasează o verticală.

23 = punctul de intersecție al verticalei *21* cu orizontala *2;*

24 = punctul de intersecție al verticalei *21* cu orizontala *4;*

25 = punctul de intersecție al verticalei *21* cu orizontala *3;*

26 = punctul de intersecție al verticalei *15 a* cu orizontala *2;*

23—27 = *Ltf* — distanța dintre 0 și *11* de la spate = 52—9 = 43 cm.

Din punctul *27* se trasează spre dreapta o linie orizontală.

28 = punctul de intersecție al orizontalei *27* cu verticala *22;*

28—29 = *Lvb* — distanța dintre 0 și *11* de la spate = 36—9 = 27 cm;

$27—30 = \frac{cb}{10} + 3{,}5$ cm $= \frac{48}{10} + 3{,}5 = 8{,}3$ cm;

20—31 = valoarea distanței dintre punctele *8—12* de la spate minus 2 cm = 21—2 = 19 cm.

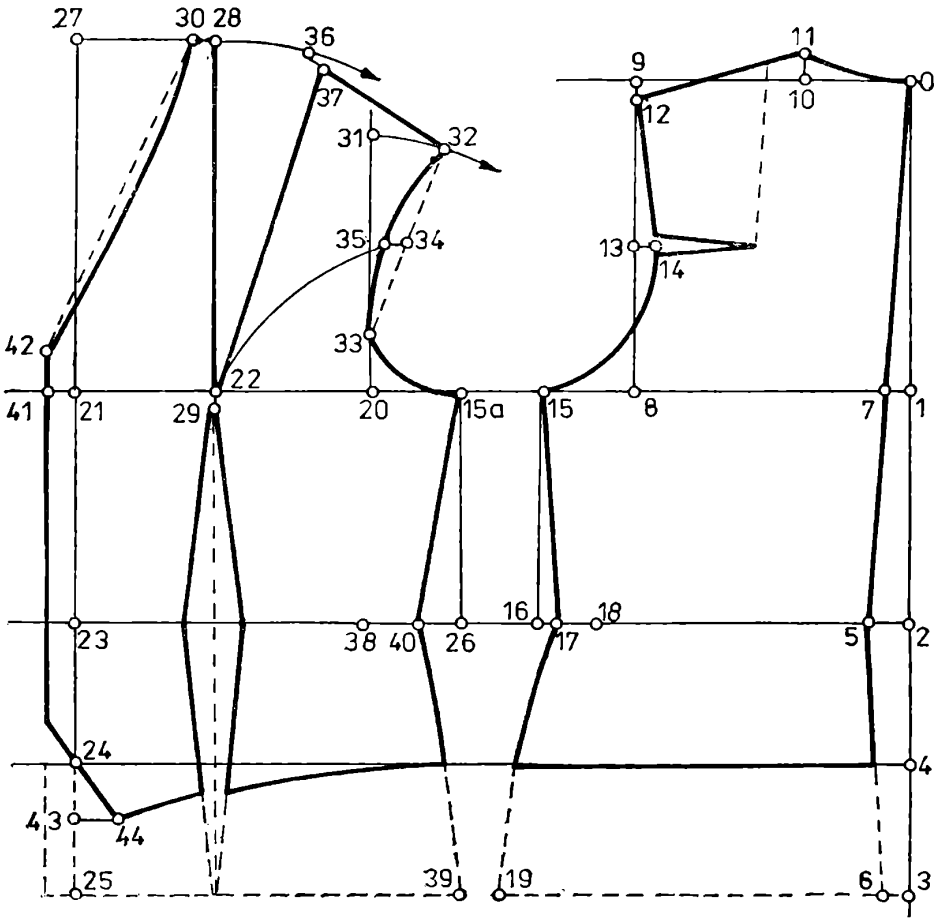

Fig. 35. Tiparul de vestă pentru femei.

Din punctele *30* și *31* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *29* și respectiv în *20*.

31—32= $\frac{cb}{10}$ +0,5 cm= $\frac{46}{10}$ +0,7=5,1 cm. Măsura se aplică din punctul *31* pe arcul de cerc.

20—33=4 cm — cotă fixă.

Punctele *32* și *33* se unesc printr-o dreaptă.

34=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *32* și *33;*

34—35=1,5 cm — cotă de modelarea amanșurii la piept;

32—36=valoarea distanței dintre punctele *11—12* de la spate — 1 cm=13—1=12 cm. Măsura se aplică din punctul *32* pe arcul de cerc format din *30*.

Punctele *32* și *36* se unesc printr-o dreaptă.

36—37=valoarea distanței dintre *30* și *28*.

Punctele *36* și *22* se unesc printr-o dreaptă formînd latura din dreapta a pensei de bust. Cealaltă latură a pensei se formează pe dreapta *29—28* cu distanța dintre *29—37*.

23—38= $\frac{et}{2}$ +2 cm= $\frac{38}{2}$ +2=21 cm;

25—39= $\frac{cș}{2}$ +1 cm= $\frac{54}{2}$ +1=28 cm;

26—40=3 cm — cotă variabilă în funcție de distanța dintre punctele *26* și *38;*

21—41=2 cm — această cotă reprezintă suprapunerea piepților în față.

Prin punctul *41* se trasează o verticală.

41—42=3 cm — cotă variabilă.

Punctele *30* și *42* se unesc printr-o dreaptă.

24—43=4 cm — cotă pentru formarea colțului din față.

43—44=3 cm — cotă ce va reprezenta colțul din față.

Punctele *44* și *24* se unesc printr-o dreaptă ce va fi prelungită pînă la verticala *41*, astfel se formează deschiderea piepților în față formînd colții vestei. Din punctul *44* către cusătură de subraț se va trasa o linie curbă.

Punctele *30* și *42* se unesc printr-o linie puțin curbată spre interior cu circa 1 cm. Amanșura pieptului se formează unind punctele *32, 35, 33,* și *15 a* printr-o linie de semicerc.

Pe verticala *22* se construiește pensa din față prin închiderea acesteia (orizontala *2)* într-o parte și alta cu valoarea distanței *38—40* conform schiței din figura 35.

3.5. Adaptarea tiparului la modelul din figura 34

Punctele *35* și *29* se unesc printr-o linie curbă. Pe această curbă se va forma pensa de bust, prin închiderea pensei cu laturile *37—22* și *28—22* și deschiderea tiparului pe curba descrisă mai sus prin decupare (tăiat).

De asemenea, se va închide și pensa de la spate în punctul *14* și se va decupa tiparul la o distanță de circa 3 cm față de punctul *11*.

Pensa din spate se va corecta în așa fel încît să nu depășească lungimea de 9 cm. Amănșura va fi corectată pe porțiunea unde s-a închis pensa.

Atît la spate cît și la piept se vor aplica rezervele necesare de cusături conform schiței din figura 36.

La fiecare piesă componentă a tiparului se va marca firul drept de care se va ține seama la croit cît și semnele necesare de montare a pieselor componente.

3.6. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE VESTĂ PENTRU FEMEI

În schița din figura 37 se prezintă multiplicarea tiparului de vestă pentru femei. Modelul vestei este prezentat în figura 34.

Tiparul executat din figura 35 corespunde la mărimea 48, talia a II-a. Tiparul este pregătit pentru multiplicare conform schiței din figura 36.

Măsurile necesare multiplicării sînt următoarele:

— circumferința bustului *(cb)*=42, 44, 46, 48, 50, 52, 54;

—circumferința taliei *(ct)*=32, 34, 36, 38, 40, 42, 44;

— circumferința șoldurilor *(cș)*=48, 50, 52, 54, 56, 58, 60;

— înălțimea corpului *(IC)*=166, 166, 168, 170, 170, 170, 172.

Cota de multiplicat este de 2 cm considerată diferența de la o măsură la alta.

Cota de 2 cm va fi departajată pe cele trei piese din care se compune vesta. La spate (orizontala 1) se va aplica o cotă de 0,5 cm, iar în partea de sus (pe verticală) *0—11* și *11—12* va fi de 1 cm.

Linia de mijloc a spatelui rămîne neschimbată.

Pe cusătura laterală a pieptului (în linie orizontală) se aplică 0,5 cm. În față la piept se aplică valoarea de 1 cm. Aceeași cotă de 1 cm se aplică și la partea de sus a pieptului (pe linie verticală.

Fetca sau mai bine zis răscroitura spatelui pe lîngă gît (v. fig. 35), se va mări sau micșora prin prelungirea verticalei *11* (punctul cel mai înalt al răscroiturii). Din acest punct se va plasa atît în sus cît și în jos o valoare de cîte 5 cm. Din punctele marcate se aplică o cotă de 0,5 cm spre stînga în partea de sus și tot 0,5 cm spre dreapta, în partea de jos. Cele două puncte se unesc printr-o dreaptă. Pe această dreaptă se aplică cota de mărit și micșorat. Același sistem se aplică și la vîrful pieptului.

Lungimea umărului va primi succesiv cote de cîte 3 mm din care se vor forma și liniile de amanșură atît la spate cît și la piept. La pensa de bust, la măsurile mici, se va reduce închiderea cu cîte 2 mm. Chiar și în pensa din față, la ultima măsură, va fi redusă cu aceeași cotă. Lungimea vestei va fi corectată cu cota de diferență dintre măsurile de înălțime a corpului. Și linia taliei va fi schimbată cu jumătate din valoarea de diferență de la lungimea vestei, conform schiței din figuara 37.

Liniile de contur se vor trasa paralel cu liniile tiparului de bază unind punctele aplicate descrise mai sus. La pensa de la spate se va menține aceeași închidere, cît și lungime, pentru fiecare mărime.

Fiecare contur se copiază pe hîrtie cu ajutorul unei rulete dințate, se decupează, se trasează firul drept pentru croit. Se va înscrie pe fiecare piesă mărimea, talia și pe fiecare latură rezervele prevăzute a se închide la cusături.

De asemenea, se va înscrie și numărul modelului omologat ce urmează a se introduce în producție. Pentru executarea documentației tehnice la un produs, cotele dimensionale se regăsesc în normele tehnice de ramură.

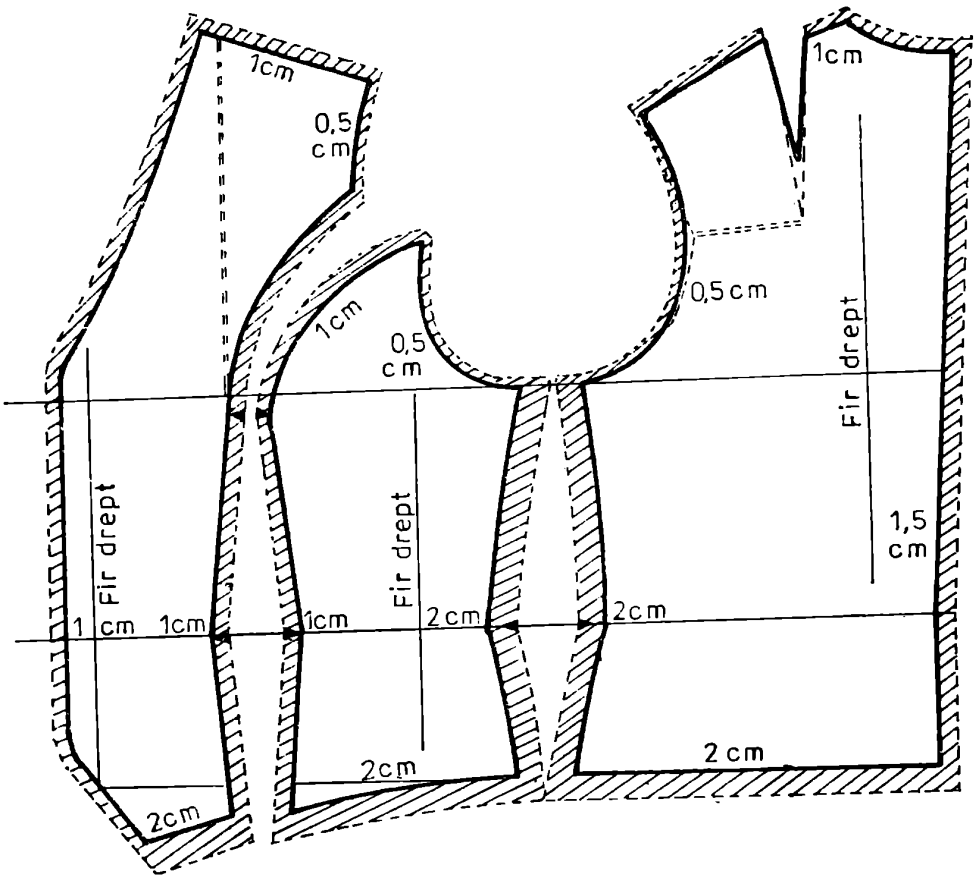

Fig. 36. Tipar pregătit pentru multiplicare.

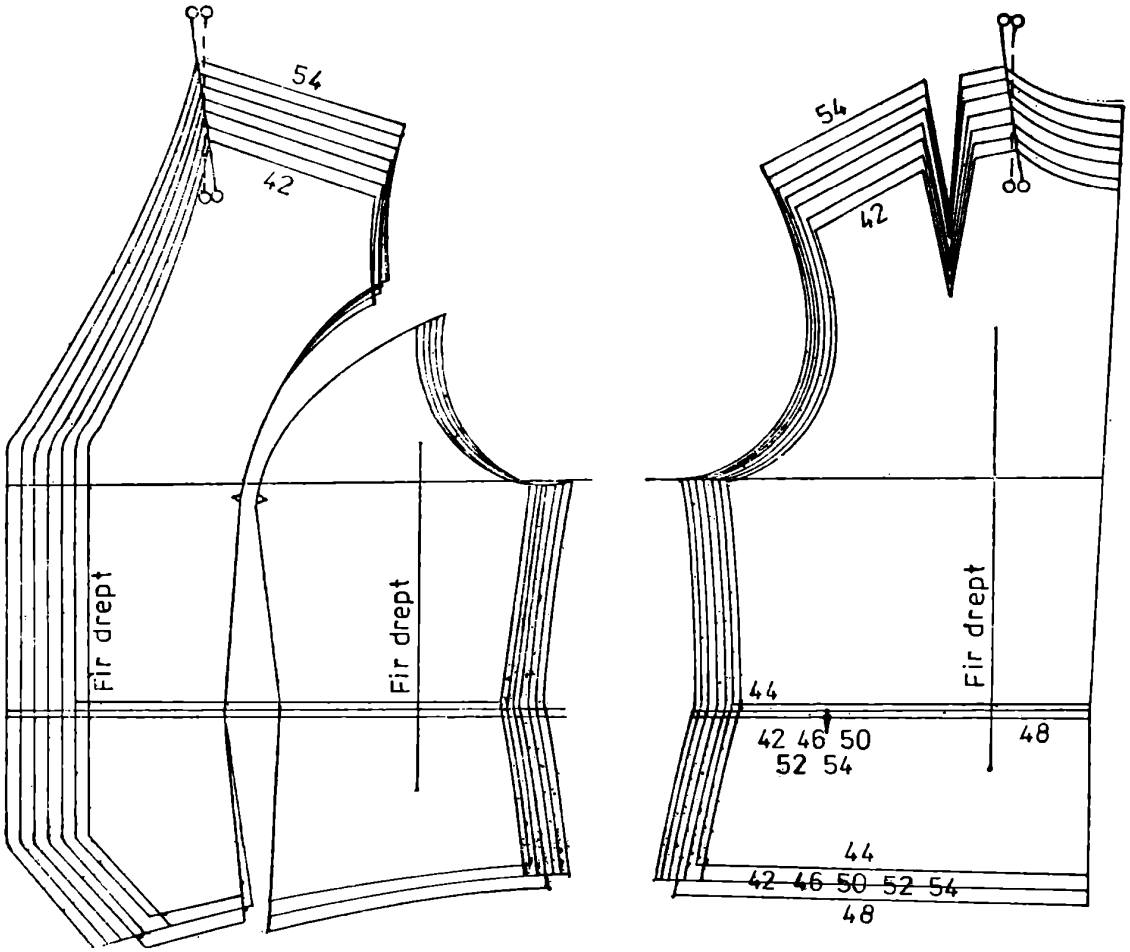

Fig. 37. Multiplicarea tiparului de vestă pentru femei.

3.7. VESTĂ PENTRU BĂRBAȚI

Tiparele de veste pentru bărbați se realizează în baza dimensiunilor luate pe corp sau a dimensiunilor prevăzute în normele tehnice.

Pentru menținerea unei proporții la realizarea tiparelor se vor folosi și măsuri ce se stabilesc prin calcul. În mod special măsura denumită „de proporție" *(mp)* are o importanță deosebită, la așezarea vestei în jurul gîtului, a amanșurii și altele.

În figura 38 se prezintă o vestă clasică pentru bărbați.

Măsurile folosite sînt următoarele:

— înălțimea corpului *(IC)*=170 cm;
— circumferința bustului *(cb)*= 48 cm;
— circumferința abdomenului *(ca)*= 44 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)*= 52 cm.

Fig. 38. Model de vestă pentru bărbați.

3.7.1. Măsuri stabilite prin calcul

Lungimea taliei $(Lt)= \frac{IC}{4} = \frac{170}{4} = 42{,}5$ cm;

Măsura de proporție $(mp)= \frac{CB}{3} + 15$ cm $= \frac{96}{3} + 15 = 47$ cm;

Lățimea spatelui $(ls)= \frac{CB}{5} = \frac{96}{5} = 19{,}2$ cm;

Lățimea pieptului $(lp) = \frac{cb}{2} - 3$ cm $= \frac{48}{2} - 3 = 21$ cm.

3.7.2. Construcția tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și va corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 39).

$0 - 1 = \frac{mp}{2} + 2$ cm $= \frac{47}{2} + 2 = 25{,}5$ cm;

$0 - 2 = Lt = 42{,}5$ cm — măsură stabilită prin calcul;

$2-3 = 10$ cm — cotă valabilă pentru preferința de lungime a veste față de linia taliei;

$0 - 4$ $\frac{1}{4}$ din distanța $0-1 = \frac{25{,}5}{4}$ cm $= 6{,}3$

Din punctele *1, 2, 3* și *4* se trasează linii orizontale.

$2 - 5 = 2{,}5$ cm — cotă variabilă, în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei;

$3 - 6 = 2$ cm — cotă variabilă.

Punctele *4, 5* și *6* se unesc prin linii drepte.

$0 - 7 = \frac{mp}{6} + 1$ cm $= \frac{47}{6} + 1 = 8{,}8$ cm.

Din punctul 7 se ridică o verticală.

$7 - 8 = 2{,}5$ cm — cotă fixă;

$4 - 9 = ls = 19{,}2$ cm — măsură stabilită prin calcul.

Prin punctul *9* se trasează o linie verticală.

$9-10 = 3$ cm — cotă variabilă în funcție de înălțimea umerilor;

11 = punctul de intersecție al verticalei *9* cu orizontala *1;*

$11-12 = \frac{cb}{4} + 1$ cm $= \frac{48}{4} + 1 = 13$ cm;

$12-13 = \frac{mp}{6} + 2$ cm $= \frac{47}{6} + 2 = 9{,}6$ cm;

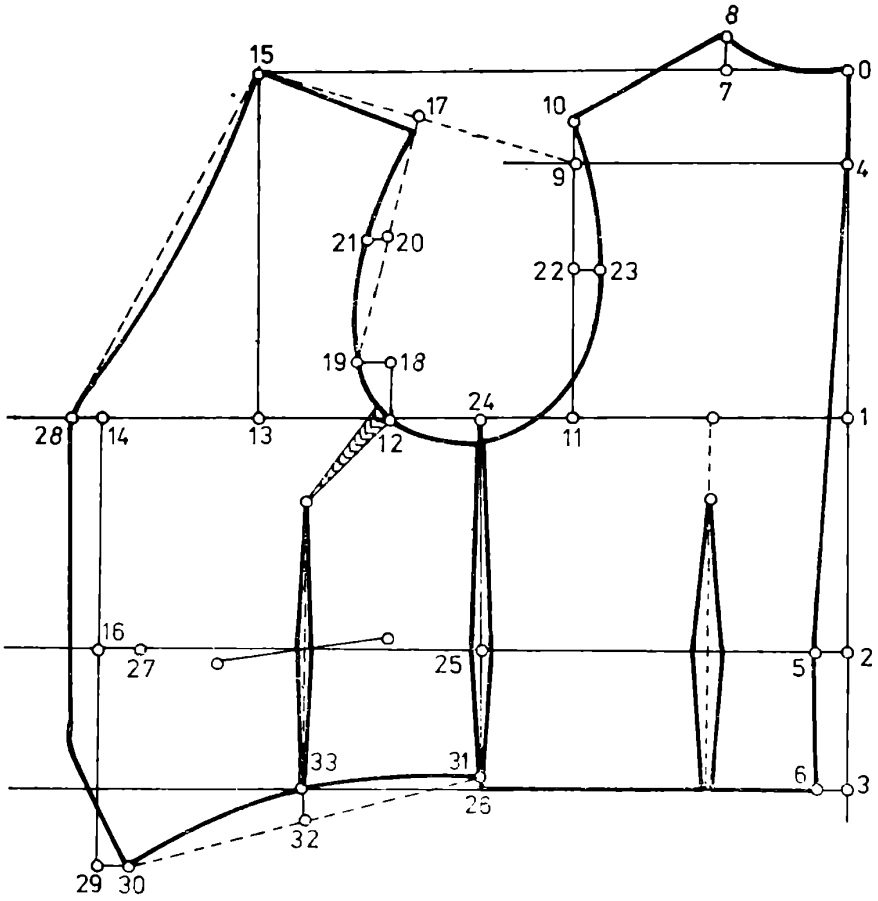

Fig. 39. Tiparul de vestă pentru bărbați.

12—14=*lp*=*21* cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *12* și *13* se ridică cîte o verticală, iar din punctul *14* se coboară o verticală.

15=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala 0.

Punctele *15* și *9* se unesc printr-o dreaptă.

16=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *2;*

15—17=valoarea distanței situată între punctele *8—10* de la spate minus 1 cm= =13—1=12 cm;

12—18=4 cm — cotă fixă.

Din punctul *18* se trasează o linie orizontală spre stînga;

18—19=2,5 cm — cotă fixă.

Punctele *17* și *19* se unesc printr-o dreaptă.

20=punct plasat la jumătatea distanței dintre *17—19;*

20—21=1,5 cm — cotă pentru modelarea amanșurii;

22=punct situat la jumătatea distanței între punctele *10* și *11.*

22—23=2 cm — cotă pentru modelarea amanșurii la spate;

24=punct plasat la jumătatea distanței între punctele *11—12.*

Linia de formarea amanșurii pornește de la un punct situat mai jos cu 1 cm față de punctul *17* și trece prin *21, 19, 12* la 1,5 cm mai jos de punctul *24* și *23* și *10* printr-o linie curbă conform schiței din figura 39.

Din punctul *24* se coboară o linie verticală.

25=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *2;*

26=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *3;*

5—27=*ca*+5 cm=44+5=49 cm;

14—28=2 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față.

Din punctul *28* se coboară o verticală;

16—29=16 cm — cotă pentru formarea colțului în față.

Din punctul *29* spre dreapta se trasează o linie orizontală.

29—30=2,5 cm — cotă pentru deschiderea colțului în față;

26—31=1 cm — cotă fixă.

Punctele *30* și *31* se unesc printr-o dreaptă.

32=punct plasat la jumătatea distanței *30—31;*

32—33=2,5 cm — cotă fixă.

Punctele *30, 33* și *31* se unesc printr-o linie curbă ce formează linia de terminație a pieptului.

Din punctul *30*, la verticala *28*, se va racorda o linie puțin curbată la o distanță de circa 10—12 cm.

Punctele *15* și *28* se unesc printr-o linie puțin curbată spre interior de circa 1 cm.

De la un punct cu 1 cm mai jos de punctul *17* se trasează o dreaptă în punctul *15*. Punctele 0 și *8* se unesc printr-o curbă.

Punctele *8* și *10* se unesc printr-o dreaptă. Pentru ajustarea vestei pe linia taliei se va închide cîte o pensă atît la spate cît și la piept repartizînd valoarea distanței situate între punctele *16* și *27*.

Vîrful pensei din spate va fi orientat la un punct situat la jumătatea distanței între punctele *1* și *11* și cu 6 cm mai jos de același punct. Închiderea va fi de 1,5 cm în acest caz.

Pensa din față se construiește pe verticala *32*, cu vîrful la o distanță de 6 cm față de orizontala *1*. Închiderea pe linia taliei va fi de 0,5 pînă la 1 cm.

Pe cusătura de subraț, în punctul *25*, într-o parte și alta, se vor aplica cîte 0,5 cm.

În punctul *12* se va închide o pensă de 1 cm cu vîrful în pensa din față. Tiparul va fi decupat pe linia pensei din față, odată cu închiderea pensei descrisă mai sus.

3.8. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE VESTĂ PENTRU BĂRBAȚI

Tiparul de bază construit, prezentat în schița din figura 39, înainte de multiplicare, va fi pregătit prin suplimentarea rezervelor necesare de cusături cum ar fi:

— la cusătura din mijlocul spatelui se va aplica valoarea de 1 cm;
— în față, la linia anchiorului, se va aplica cota de 1,5 cm;

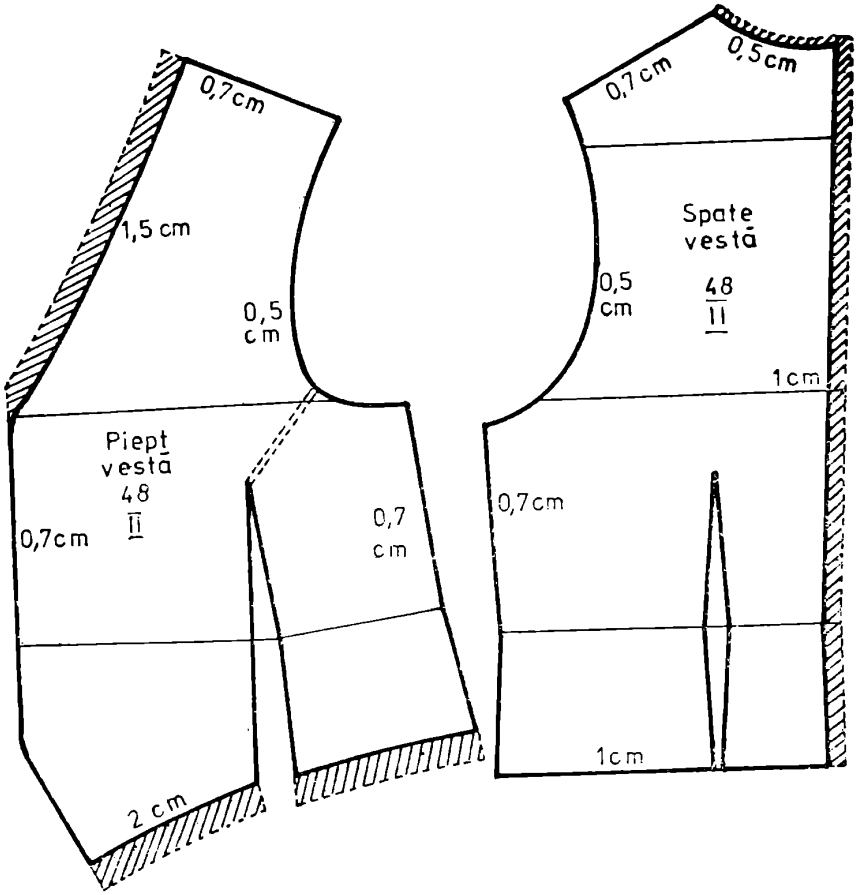

Fig. 40. Tipar pregătit pentru multiplicare.

— la terminația pieptului se va aplica cota de 2 cm.

La celelalte repere, rezerva de cusături a fost inclusă odată cu construirea tiparului.

Pe fiecare latură a tiparului se va înscrie rezerva ce urmează a se închide la cusături.

De asemenea, se va înscrie pe fiecare parte componentă a tiparului de vestă denumirea acestuia și mărimea corespunzătoare conform schiței din figura 40.

Tiparul ce urmează a fi multiplicat corespunde grosimii de 48, talia a II-a, grupa B.

Multiplicarea corespunde următoarelor măsuri:

— *cb* =	42	44	46	**48**	50	52	54;
— *ct* =	38	40	42	**44**	46	48	50;
— *cș* =	46	48	50	**52**	54	56	60;
— *IC* =	168	168	169	**170**	171	172	173.

Tiparul de bază, pregătit după descrierea de mai sus, se copiază pe o coală de hîrtie avînd în vedere să fie trasate atît liniile orizontale cît și liniile verticale conform schiței din figura 41.

Cota de mărit sau micșorat va fi de 2 cm. Aceasta rezultă din diferența de la o mărime la alta.

Cota de 2 cm va fi departajată la spate (cusătura laterală) 0,5 cm, la piept (cusătura de subraț) 0,5 cm și la piept în față se va acorda 1 cm.

Pe linie verticală, în partea de sus, atît la spate cît și la piept, cota de multiplicare va fi de 1 cm.

Linia de mijloc a spatelui rămîne neschimbată.

Prin punctul cel mai înalt al răscroiturii spatelui, pe lîngă gît, se va trasa o verticală. Din acest punct se va plasa cîte un punct atît în sus cît și în jos care reprezintă cota de 5 cm. Din punctele marcate se aplică 0,5 cm spre stînga, în partea de sus și aceeași valoare spre dreapta, în partea de jos. Cele două puncte

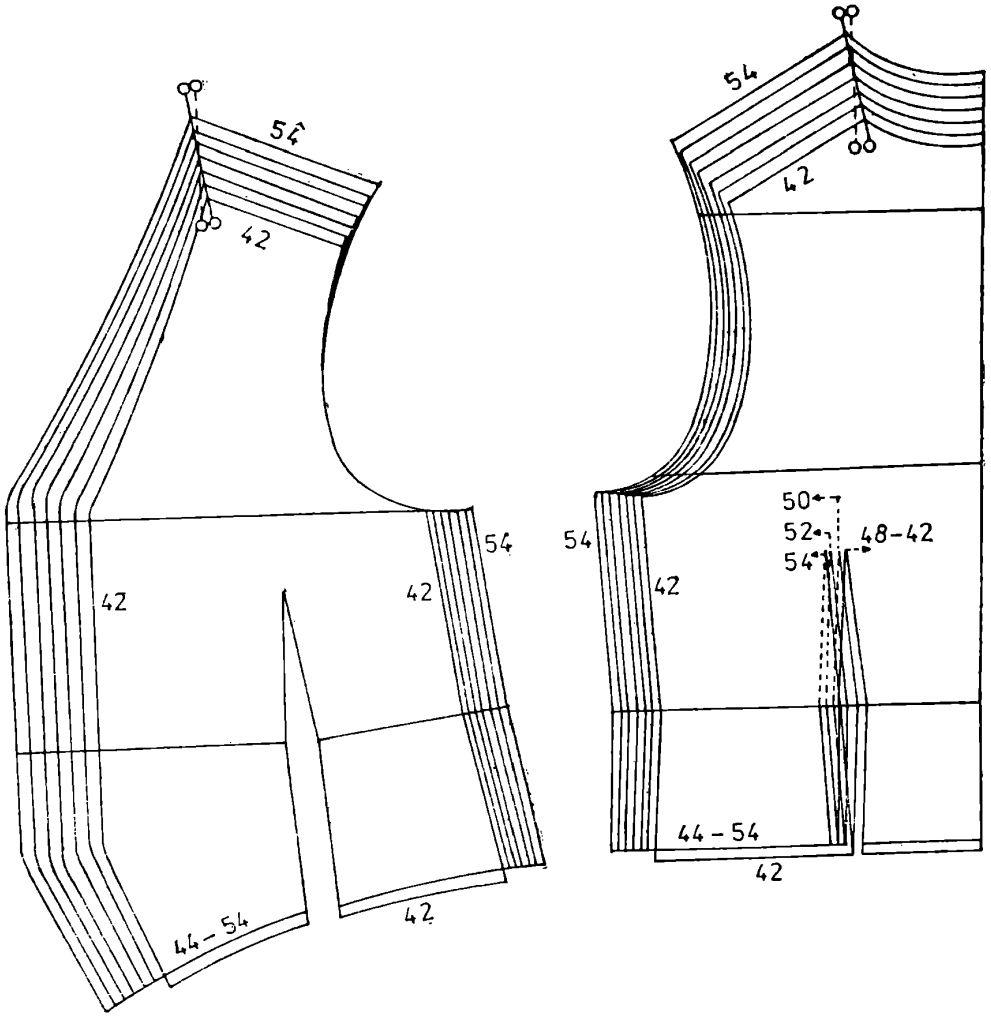

Fig. 41. Multipicarea tiparului de vestă pentru bărbați.

se unesc printr-o dreaptă. Pe această dreaptă se aplică cota de mărit și micșorat. Același sistem se folosește și la vîrful pieptului, conform schiței din figura 41.

Lungimea umărului la spate va primi succesiv cote de cîte 0,5 cm din care vor forma liniile de amanșură. Lungimea umărului de la piept va fi corelată cu lungimea umărului de la spate, avîndîu-se în vedere ca acesta să fie mai mic cu 1 cm față de aceeași mărime de la spate.

Linia pensei din spate va fi deplasată spre stînga cu 0,5 cm la măsurile 50—52—54, pentru celelalte mărimi pensa rămîne neschimbată. Lungimea la ultima măsură va depăși tiparul de bază cu 1 cm. Aceasta pentru că, ultimele mărimi au aceeași înălțime de corp; tiparul la cele două mărimi trebuie să aibă aceeași lungime.

Liniile de contur se vor trasa paralel cu liniile tiparului de bază unind punctele aplicate atît pe linie orizontală cît și pe verticală pentru fiecare mărime.

Fiecare contur se copiază, se decupează și se va înscrie mărimea, rezervele ce urmează a fi închise la cusături și denumirea produsului, a modelului conform tiparului de bază din schița din figura 40.

3.9. VESTĂ PENTRU BĂRBAȚI. MĂSURI DISPROPORȚIONATE

Înălțimea corpului *(IC)*=176 cm;
Circumferința bustului *(cb)*=56 cm;
Circumferința abdomenului *(ca)*=56 cm.

3.9.1. Măsuri stabilite prin calcul

Lungimea taliei $(Lt)=\frac{IC}{4}=44$ cm;

Măsura de proporție $(mp)=\frac{CB}{3}+15=\frac{112}{3}+15=52$ cm;

Lățimea spatelui $(ls)=\frac{CB}{5}=\frac{112}{5}=23$ cm

Lățimea pieptului (lp) $\frac{cb}{2}-3=\frac{56}{2}-3=25$ cm.

Diferența de proporție dintre circumferința abdomenului și a bustului este de 4 cm. Deci, disproporția este egală cu 4 cm.

3.9.2. Construcția tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus, conform schiței din figura 42.

0— $1=\frac{mp}{2}=\frac{52}{2}=26$ cm;

0— $2=Lt=44$ cm — măsură stabilită prin calcul.

Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp.

2— *3*=10 cm — cotă variabilă;

0— $4=\frac{1}{4}$ din distanța $0—1=\frac{26}{4}=6{,}5$ cm.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează spre stînga linii orizontale.

2— *5*=2 cm — cotă variabilă;

3— *6*=1 cm — cotă variabilă.

Punctele *4*, *5* și *6* se unesc prin linii drepte.

4— *7*=*ls*=23 cm — măsură stabilită prin calcul.

Prin punctul *7* se trasează o verticală.

8=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *1;*

0— $9=\frac{mp}{6}+1$ cm $=\frac{52}{6}+1=9{,}6$ cm.

Din punctul *9* se ridică o verticală.

9—*10*=2,5 cotă fixă;

7—*11*=3 cm — cotă variabilă, în funcție de înălțimea umerilor.

Punctele *10* și *11* se unesc printr-o dreaptă.

8—*12*= $\frac{cb}{4}+1$ cm $=\frac{56}{4}+1=15$ cm;

12—*13*= $\frac{mp}{6}+2$ cm $=\frac{52}{6}+2=1{,}06$ cm;

12—*14*=*lp*=25 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *12* și *13* se ridică cîte o verticală, iar din punctul *14* se coboară o verticală,

15=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *2;*

15—*16*=17 cm. Măsura se aplică din punctul *15* în linie verticală;

15—*17*= $\frac{1}{2}$ din diferența de proporție= $\frac{4}{2}=2$ cm.

Punctele *14* și *17* se unesc printr-o dreaptă care va fi prelungită în jos.

18=punctul de intersecție al dreptei *14*—*17* cu orizontala dusă din punctul *16;*

19=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala 0.

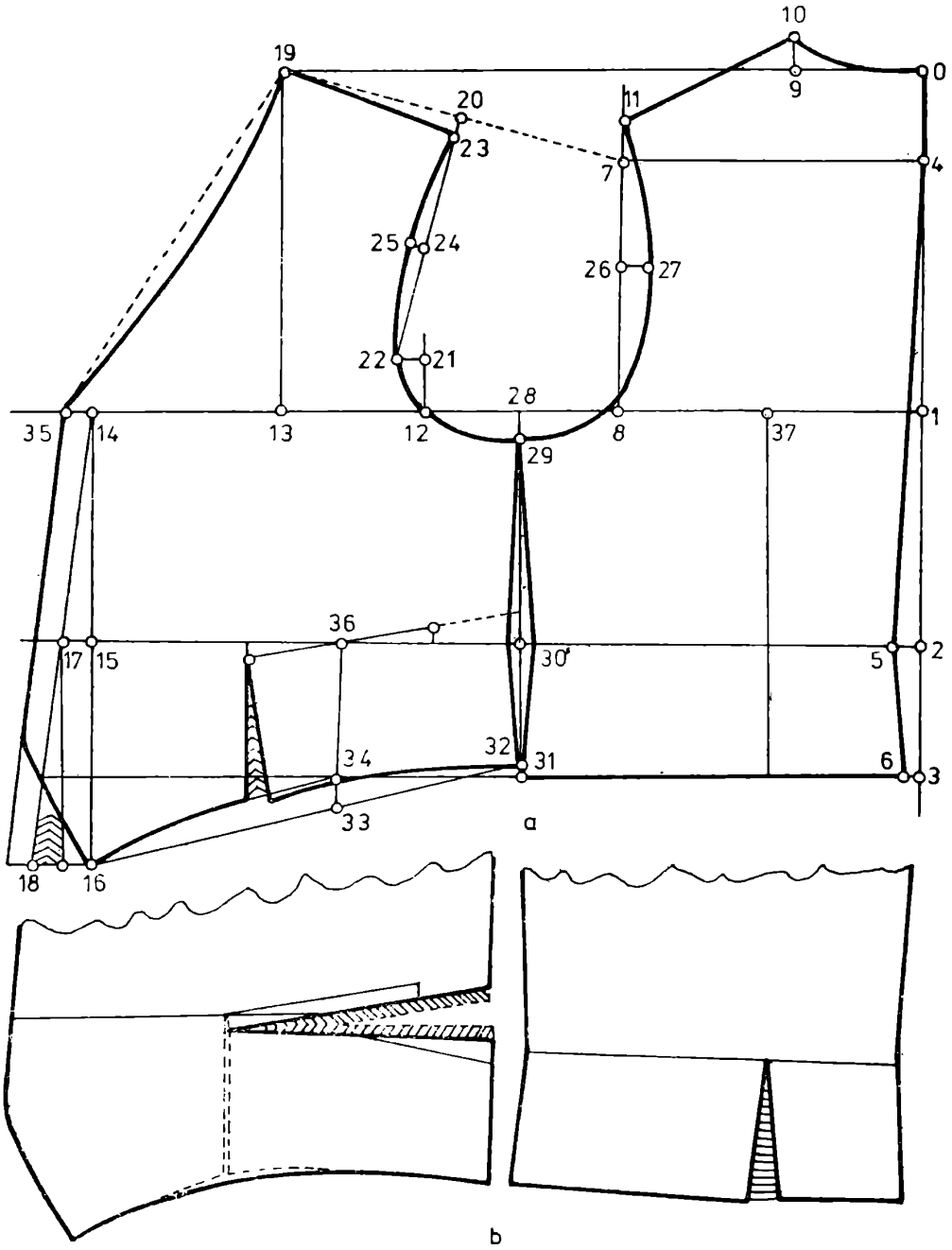

Fig. 42. Tipar de vestă pentru bărbaţi cu măsuri disproporţionate.

Punctele *19* şi *7* se unesc printr-o dreaptă.

19—20 = valoarea distanţei dintre punctele *10—11* de la spate minus 1 cm = 15 — —1 = 14 cm.

12—21 = 4 cm — cotă fixă;

21—22 = 2 cm — cotă fixă.

Punctele *20* şi *22* se unesc printr-o dreaptă.

20—23 = 1,5 cm — cotă variabilă;

24 = punct plasat la jumătatea distanţei dintre punctele *23* şi *22;*

24—25 = 1,5 cm — cotă pentru modelarea amanşurii;

26 = punct situat la jumătatea distanţei *8—11;*

26—27 = 2 cm — cotă de modelarea amanşurii la spate;

28=punct plasat la jumătatea distanței *8—12*.

Din punctul *28* se coboară o verticală.

28—29=2 cm — cotă fixă;

30=punctul de intersecție al verticalei *28* cu orizontala *2;*

31=punctul de intersecție al verticalei *28* cu orizontala *3;*

31—32=1 cm — cotă fixă.

Punctele *16* și *32* se unesc printr-o dreaptă.

16—33= $\frac{1}{2}$ din distanța *16—32* plus 2 cm.

Din punctul *33* se ridică o verticală.

33—34=2,5 cm — cotă variabilă

14—35=2 cm — cotă fixă.

Din punctul *35* se trasează o dreaptă paralelă cu dreapta *14—17*.

36=punctul de intersecție al verticalei *33* cu orizontala *2*.

Prin punctul *36* se trasează linia buzunarului. Lungimea acestuia va fi de 14 cm și cu o deplasare de 1 cm în sus și în jos față de orizontala *2*, conform schiței din figura 42, *a*.

37=punct plasat la jumătatea distanței dintre *1* și *8*.

Din punctul *37* se coboară o verticală. Pe această verticală se va construi pensa din spate sau se vor introduce sficuri numai pînă la linia taliei, așa cum se prezintă în schița din figura 42, *b*.

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele *19—35* printr-o curbă care se deplasează la jumătatea distanței spre interior cu circa 1—1,5 cm.

Din punctul *16* se formează colțul din față cu circa 11—12 cm în sus printr-o linie foarte puțin curbată. Punctele *16*, *34* și *32* se unesc printr-o curbă. Pentru formarea amanșurii se unesc punctele *23*, *25*, *22*, *12*, *29*, *27* și *11* printr-un semicerc. Punctele 0—*10* se unesc printr-o curbă. Cusătura de subraț se formează unind punctele *29*, la un punct situat la 1 cm față de *30* și *32* (la față) și *29*, la 1 cm față de *30* și *31* prin linii drepte.

La capătul din față al buzunarului de jos se formează o pensă cu închiderea valorii de jumătate a distanței *16—18*, în același timp se va deschide tiparul din cusătura de subraț pe linia buzunarului, conform schiței din figura 42, *b*. După închiderea pensei din dreptul buzunarului, tiparul va fi corectat atît în față, cît și pe cusătura laterală, conform schiței din figura 42, *b* (liniile întrerupte).

CAPITOLUL 4

Tipare şi multiplicări de tipare pentru fuste

În funcţie de model, fustele se croiesc din două părţi principale (faţă şi spate) sau din mai multe părţi (cupe, clini); ele pot avea forme diferite: drepte, evazate, cloş etc.

Fustele constituie cele mai utilizabile articole de îmbrăcăminte pentru fete şi femei. Acestea pot fi purtate ca articole separate sau să facă parte dintr-un ansamblu de îmbrăcăminte (două piese) şi pot fi purtate în diferite ocazii.

4.1. FUSTĂ PENTRU FETE

Figura 43 prezintă un model de fustă pentru adolescente realizată din 12 clini, croiţi pe verif (bie). Cusăturile clinilor nu sînt călcate.

La construcţia tiparului sînt folosite următoarele măsuri:

— circumferinţa taliei *(ct)*=32 cm;
— circumferinţa şoldurilor *(cş)*=48 cm;
— lungimea fustei *(Lpr)*=61 cm.

4.1.1. Construcţia tiparului de fustă pentru fete

Pe o coală de hîrtie se trasează în partea stîngă o dreaptă. Partea de sus va fi marcată de punctul zero (0), conform schiţei din figura 44.

Din punctul 0, de-a lungul liniei, se începe aplicarea punctelor necesare construirii tiparului.

0— *1*=*ct*—3 cm=32—3=29 cm;

1— 2=*Lpr*=61 cm — măsură luată pe corp;

1— *3*— $\frac{cş}{2}$ —2 cm— $\frac{48}{2}$ —2=22 cm.

4=punct plasat la jumătatea distanţei între punctele *1* şi *3*.

Din punctele *1*, *4*, *3* şi *2* se trasează cîte un aro de cerc, centrul fiind punctul zero.

În lipsa unui compas de o asemenea mărime cînd se construieşte tiparul în mărime naturală (nu la scară redusă) se va proceda astfel: se fixează un capăt al centimetrului în punctul 0 şi cu cealaltă parte a centimetrului, pe care avem fixat creionul atît în dreptul măsurii de lungime, cît şi la celelalte puncte necesare se trasează arcurile de cerc.

4— *5*=*cş*+2 cm=48+2=50 cm. Măsura se aplică din punctul *4* pe arcul de cerc.

6=punct plasat la jumătatea distanţei dintre punctele *4* şi *5*;

7=punctul de intersecţie al arcului de cerc *1* cu dreapta *5*—0;

1— *8*=*ct*=32 cm. Măsura se aplică din punctul *1* pe arcul de cerc.

Distanţele dintre punctele *4*—*6* şi *5*—*6* se vor împărţi în cîte 3 părţi egale. Prin punctele fixate se vor trasa drepte către punctul 0 şi în jos pînă la arcul de cerc *2*. În acest fel realizăm cei 6 clini pentru jumătate de fustă urmînd ca fiecare clin să fie croit la dublu realizînd cei 12 clini.

Distanţa situată între punctul *7*—*8* se va repartiza într-o parte şi alta a fiecărui clin, din care se trasează linii puţin curbate, pînă la arcul de cerc *4*, conform schiţei din figura 44. În acest fel se aduce tiparul la dimensiunea de circumferinţă a taliei. La croit, se va avea

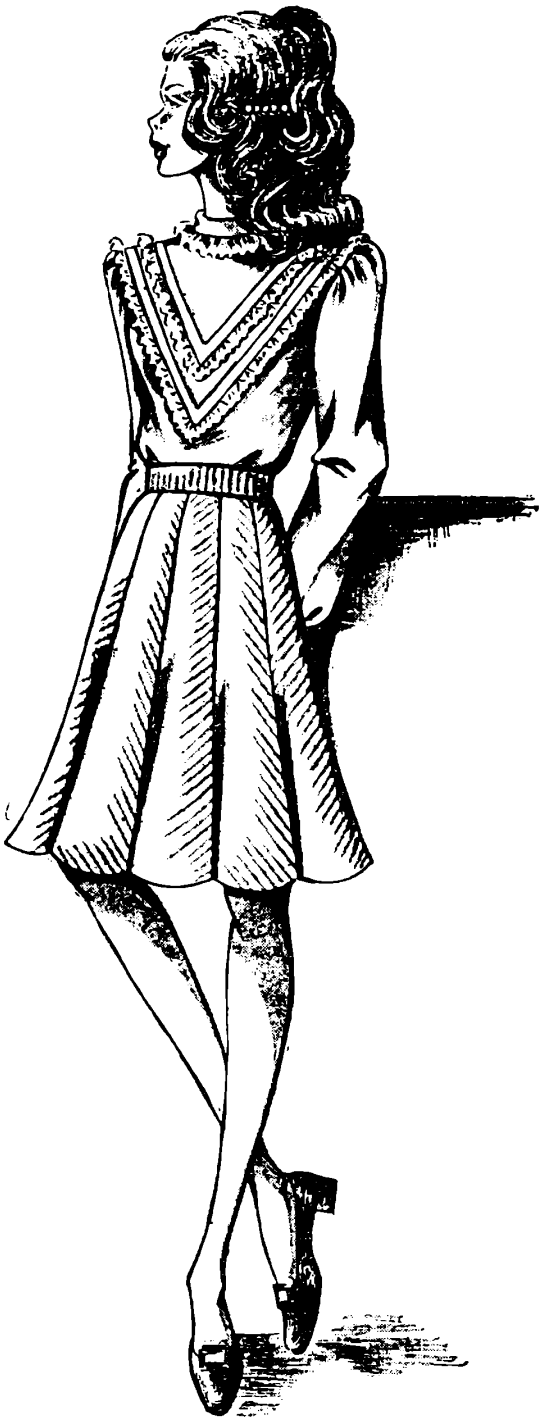

Fig. 43. Model de fustă pentru adolescente.

în vedere atît suplimentarea rezervelor de cusături cît și așezarea tiparului după firul drept indicat pe tipar.

4.2. FUSTĂ PENTRU FEMEI

În figura 45 se prezintă un model de fustă pentru femei.

La construcția tiparului sînt folosite următoarele măsuri:

— circumferința taliei *(ct)*=37 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)*=52 cm;
— lungimea fustei *(Lpr)*=68 cm.

4.2.1. Construcția tiparului de fustă pentru femei

În partea stîngă a unei coli de hîrtie se va trasa o dreaptă. Partea de sus a dreptei va fi marcată de punctul zero, conform schiței din figura 46.

De-a lungul acestei drepte se aplică unele măsuri necesare realizării tiparului:

0— *1*=*ct*—2 cm=37—2=35 cm;

1— *2*=*Lpr*=68 cm — măsură luată pe corp;

1— $3=\frac{cș}{2}-5$ cm=$\frac{52}{2}-5=21$ cm;

4=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *1* și *3*.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează arcuri de cerc centrul fiind punctul 0.

4— *5*=*cș*=52 cm — măsură luată pe corp.

Prin punctul 5 se trasează o linie dreaptă care va cuprinde punctul 0 și linia arcului de cerc din punctul *2*. Această linie va reprezenta mijlocul spatelui.

6=punctul de intersecție al dreptei 0—*5* cu arcul de cerc din punctul *1*.

4— $7=\frac{ȿc}{2}+1$ cm=$\frac{52}{2}+1=27$ cm.

Prin punctul *7* se trasează o dreaptă care va cuprinde punctul 0 și linia arcului de cerc trasat din punctul *2*.

Această dreaptă delimitează cusăturile laterale ale fustei.

1— *8*=*ct*=37 cm — măsură luată pe corp;

9=punctul de intersecție al dreptei 0—*7* cu arcul de cerc trasat din punctul *1*.

10=punctul de intersecție al dreptei 0—*7* cu arcul de cerc trasat din punctul *2*.

Pentru ajustarea fustei pe linia taliei, valoarea distanței dintre punctele *8* și *6* se plasează într-o parte și alta de punctul *9*.

Într-o parte și alta de punctul *10* se va aplica o distanță de circa 5 cm. Aceste distanțe se pot aplica numai în cazurile cînd fusta nu trebuie să aibă o lărgime prea mare la terminație.

Punctele marcate se unesc cu punctul *7* și tot în punctul *7* se trasează laturile cusăturilor dintr-o parte și alta de punctul *9*.

Laturile cusăturilor laterale se ridică cu 0,5 cm mai sus de arcul de cerc, conform schiței din figura 46.

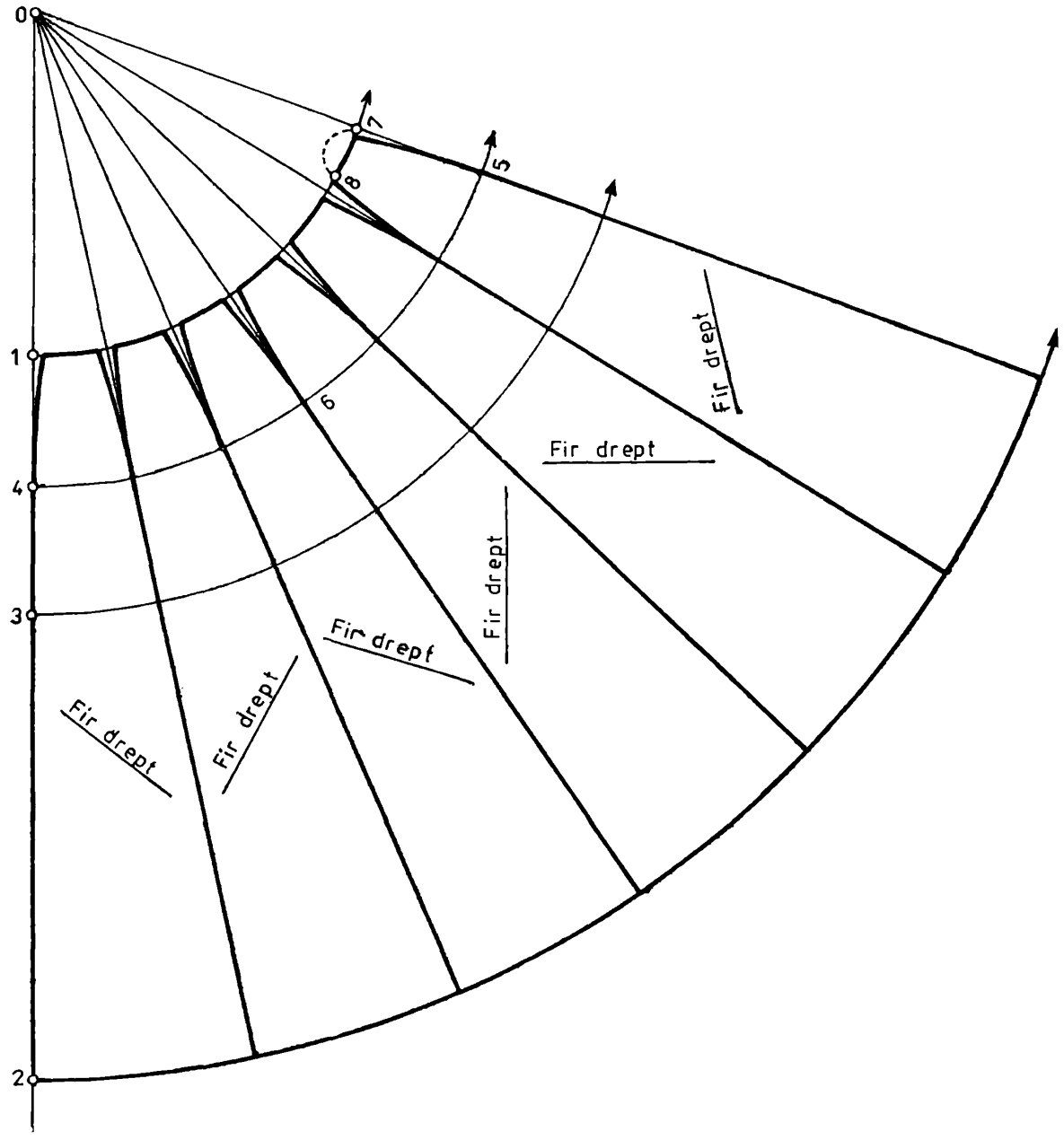

Fig. 44. Tipar de fustă pentru adolescente.

Fig. 45. Model de fustă pentru femei.

Pentru trasarea liniei de marcare a cutelor laterale se aplică un punct la jumătatea distanței între punctele *4* și *7* care se va nota cu punctul *11*. Prin punctul *11* se trasează o dreaptă care va cuprinde punctul zero și linia arcului de cerc trasat din punctul *2*.

4.3. TRANSFORMAREA TIPARULUI ÎN MODEL

În figura 47 se prezintă tiparul de față a fustei pregătit pentru croit, conform modelului prezentat în figura 45.

Modelul prezentat în figura 45 este realizat cu un cordon, care formează o garnitură în față sub formă de colț aplicat în dreptul cutei din față; se poate realiza prin desenarea formei de cordon pe tiparul de fustă în felul următor: din punctul *1*, în jos, se aplică distanța de circa 9 cm din care punct se formează o linie curbă pînă la cusătura laterală cu circa 1 cm mai jos de linia de terminație în partea de sus. Această porțiune va fi decupată (tăiată).

De asemenea, se va decupa tiparul și pe dreapta punctului *11*. După decupare tiparul se va depărta cu circa 14 cm, necesar pentru formarea celor două cute duble laterale. Pentru formarea cutei duble din față se va acorda din dreapta *1—2* o distanță de 7 cm. Aceasta pentru că se va croi la fir dublu.

Rezervele de cusături se vor acorda în funcție de model sau de cerințe. La terminație (jos) se va acorda o rezervă de 2—3 cm, pe cusăturile laterale de la 1 la 2 cm și în partea de sus 1 cm.

Tiparul cordonului se realizează după forma tiparului decupat la care se acordă 1 cm pentru cele două cusături, astfel:

— pe dreapta 0—*1* de la un punct se va măsura distanța decupată din față+1 cm= =9+1=10. Din această dreaptă se va duce o linie orizontală pe care se va aplica măsura de circumferință a taliei;

— se va marca linia de cusătură laterală aplicînd distanța din punctul *1* pînă la cusătura laterală. În acest punct cordonul va avea o lățime de circa 3 cm care va fi egală pînă la partea din spate. Se va urmări desenul din schița din figura 47.

Tiparul părții din spate rămîne cel decupat din schița din figura 46. Dacă, totuși, necesită aplicarea unor tăieturi sau cute se va proceda la fel ca la tiparul de față al fustei.

4.4. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE FUSTĂ

Tiparul de fustă pentru femei realizat (schița din figura 46) corespunde la mărimea 46, talia a II-a, grupa B.

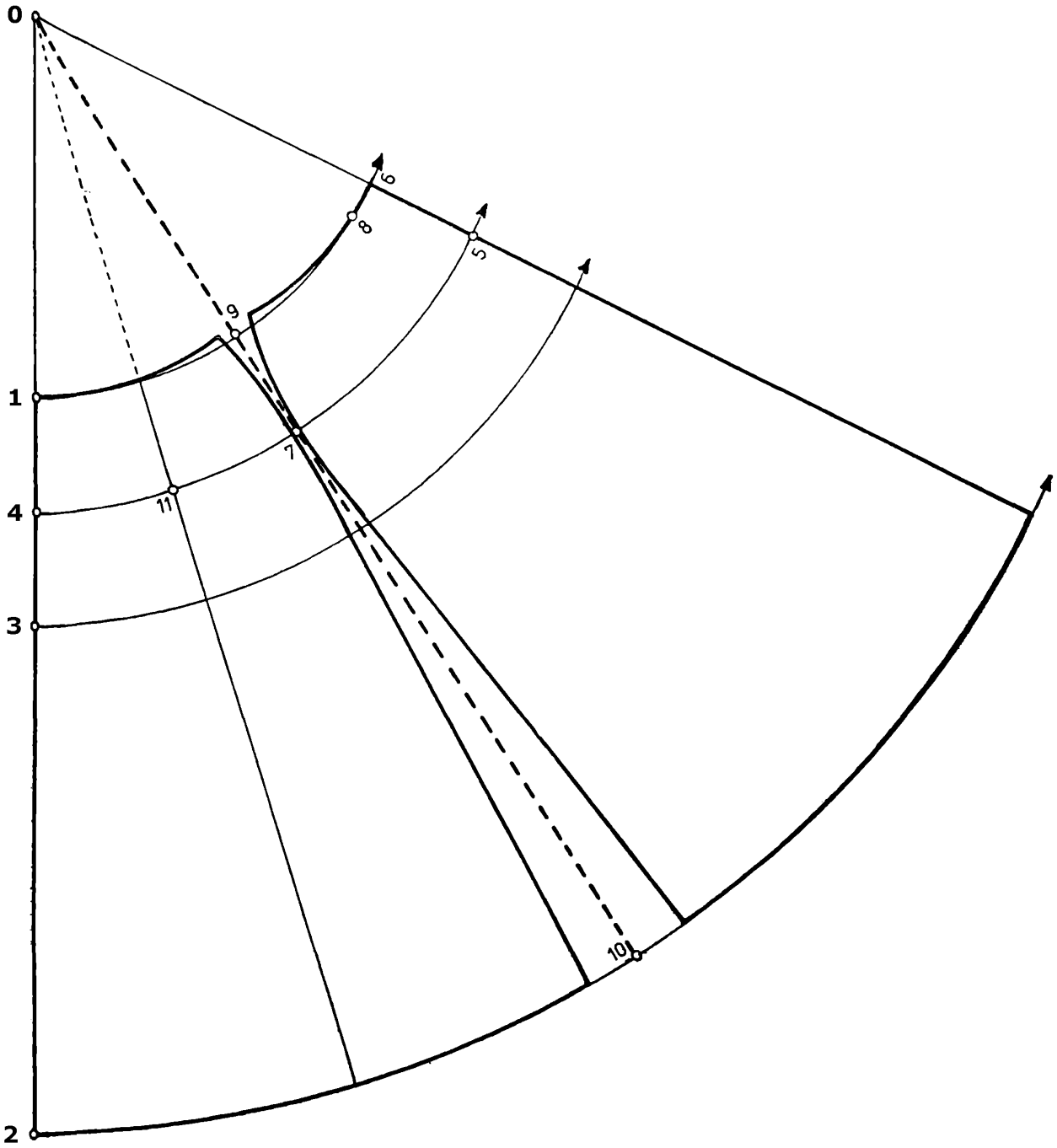

Fig. 46. Tiparul de fustă pentru femei.

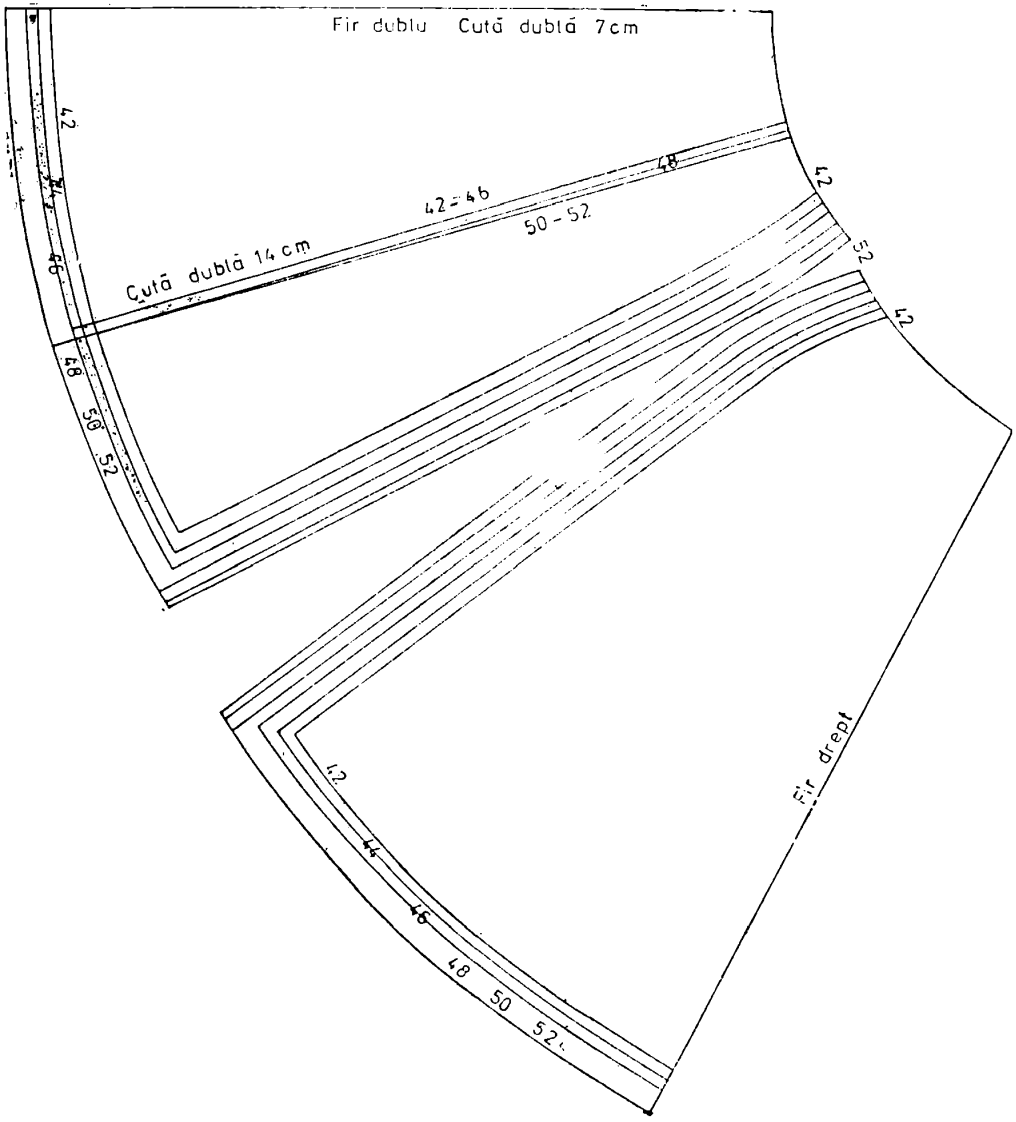

Fig. 48. Multiplicarea tiparului de fustă.

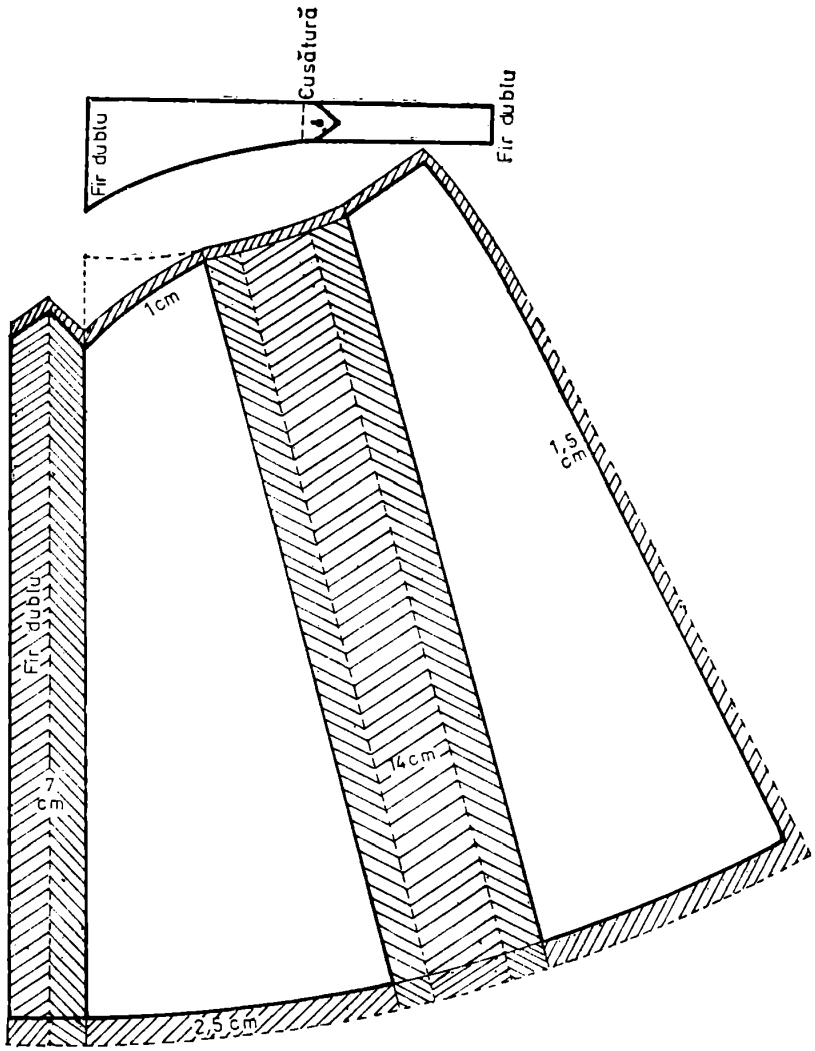

Fig. 47. Transformarea tiparului în model.

Măsurile după care s-a executat multiplicarea sînt următoarele:

— circumferința bustului 42, 44, **46**, 48, 50, 52;
— circumferința taliei 33, 35, **37**, 39, 41, 43;
— circumf. șoldurilor 48, 50, **52**, 54, 56, 58;
— lungimea fustei 66, 67, **68**, 70, 70, 70.

Se copiază tiparul de bază pe o coală de hîrtie (față și spate), după care se aplică cota de mărit și micșorat. Cota de multiplicat este de 2 cm, adică diferența de la o măsură la alta.

Mărirea sau micșorarea se face pe cusăturile laterale, aplicîndu-se cîte 1 cm la fiecare parte. Linia de sus a taliei rămîne neschimbată, doar pe aceasta se mărește și se micșorează fiecare parte cîte 1 cm.

La ultima măsură (52) cota de mărime la terminație se micșorează cu 0,5 cm.

Linia care marchează cuta dublă rămîne aceeași de la tiparul de bază pentru mărimile 42 pînă la 46, la 48 se va depărta linia spre dreapta cu 1 cm și la mărimile 50 și 52 se va depărta tot spre dreapta cu 2 cm față de linia de la tiparul de bază, conform schiței din figura 48.

Se va avea în vedere ca lungimea fustei să corespundă fiecărei mărimi din tabelul de dimensiuni.

Pe tipar se vor înscrie toate detaliile ca: fir drept, fir dublu, distanța de deschidere pentru cute, număr de model și denumirea tiparului.

Fiecare mărime va fi copiată cu ajutorul unei rulete dințate.

De obicei, se multiplică tiparul transformat în model. Multiplicarea tiparului din schița din figura 48 s-a executat fără ca acesta să fie transformat în model, datorită spațiului de încadrare a desenului într-o singură pagină.

4.5. FUSTĂ PANTALON

Modelul de fustă-pantalon, prezentat în figura 49 , are cute duble atît în față cît și în spate, ce conferă produsului utilități multiple.

Pentru construcția tiparului de fustă-pantalon sînt necesare următoarele măsuri:

— circumferința taliei *(ct)*=35 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)*=51 cm;
— lungimea fustei-pantalon *(Lpr)*=63 cm.

4.5.1. Construcția tiparului

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1*.

1— *2*= $\frac{cs}{2}$ +2 cm= $\frac{51}{2}$ +2=27,5 cm;

1— *3*=*Lpr*=63 cm — măsură luată pe corp.

2— *4*= $\frac{cs}{10}$ +2 cm= $\frac{51}{10}$ +2=7,1 cm.

Măsura se aplică în direcție verticală (în sus).

Din punctele *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale.

1— *5*=1 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *1* spre dreapta.

5— *6*=1 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *6* în jos.

4— *7*= $\frac{cs}{2}$ +2 cm= $\frac{51}{2}$ +2=27,5 cm;

2— *8*= $\frac{cs}{6}$ +1 cm= $\frac{51}{6}$ +1=9,5 cm;

2— *9*=4 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *2* pe bisectoarea unghiului cu laturile *4—8;*

3—*10*=distanța *2*—*8* plus 2 cm=9,5+2= =11,5 cm;

6—*11*= $\frac{ol}{2}$ +4 cm= $\frac{35}{2}$ +4=21,5 cm;

3—*12*=distanța *4*—*7* plus 6 cm=27,5+6= =33,5 cm.

Punctele *11* cu *7* se unesc printr-o linie curbă care va urma forma corpului pe această direcție. Punctele *7*—*12* și *8*—*10* se unesc prin linii drepte. Punctele *6*—*11* și *6*—*4* se unesc prin linii drepte. Punctele *4*, *9* și *8* se unesc printr-o curbă, conform schiței din figura 50.

Tiparul de spate se continuă în prelungirea aceleeași linii orizontale.

Fig. 49. Model de fustă-pantalon.

7—7a=circa 10—12 cm — cotă prevăzută pentru distanța spatelui de față;

$7a—13 = \frac{cs}{2} = \frac{51}{2} = 25{,}5$ cm.

Prin punctul *13* se trasează o linie verticală.

14=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *1;*

15=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *2;*

16=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *3;*

14—17=2 cm — cotă fixă. Măsura se aplică spre stînga de punctul *14;*

17—18=1 cm — cotă variabilă;

13—19=1 cm — cotă fixă.

Punctele *18* și *19* se unesc printr-o dreaptă.

$15—20 = \frac{cs}{6} + 2$ cm $= \frac{51}{6} + 2 = 10{,}5$ cm.

16—21=distanța *15—20* plus 2 cm=10,5+2=12,5 cm.

Punctele *20* și *21* se unesc printr-o dreaptă.

15—22=4,5 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *15* pe bisectoarea unghiului format între laturile *13—20.*

$18—23 = \frac{ct}{2} + 2$ cm $= \frac{35}{2} + 2 = 19{,}5$ cm;

16—24=distanța *7a—13*+6 cm=25,5+6=31,5

25=punct situat la jumătatea distanței între punctele *6—11.* Într-o parte și alta de acest punct se închide pensa din față de 3 cm cu o lungime de circa 10 cm;

26=punct situat la jumătatea distanței între punctele *18—23.* Într-o parte și alta de punctul *26* se închide pensa din spate cu valoarea de 3 cm și cu lungimea de circa 12 cm.

Punctele *18—23* se unesc printr-o dreaptă. Punctele *23—7a* se unesc printr-o linie curbă care să urmeze forma șoldurilor.

Punctele *19, 22* și *20* se unesc printr-o linie curbă.

La terminație, în dreptul punctelor *12* și *24,* se va corecta tiparul cu circa 1 cm.

Pentru transformarea tiparului în model se va decupa tiparul la față pe dreapta *3, 2, 6* și la croit se va distanța cu circa 10 cm pentru formarea cutei din față. La spate decuparea se va face pe dreapta *16, 15 13* și *18* și se va distanța la fel ca și la față, conform schiței din figura 51.

Tiparul neavînd incluse rezervele de cusături, se va avea grijă să fie suplimentate rezervele necesare: la linia de terminație (tiv) circa 3 cm; la cusăturile exterioare și la cusăturile interioare, în partea de sus așa după cum sînt indicate în schița din figura 51.

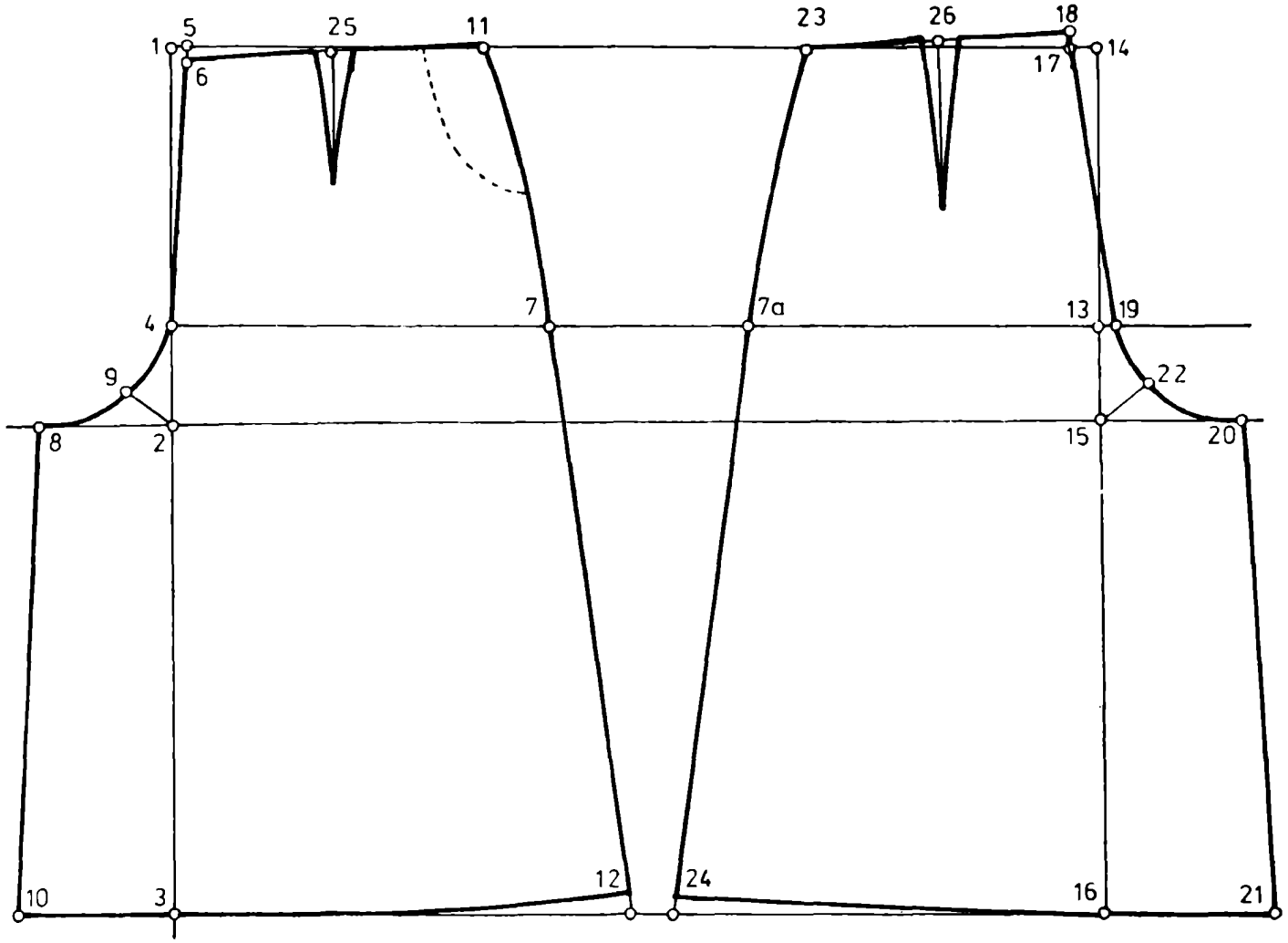

Fig. 50. Tiparul de fustă-pantalon.

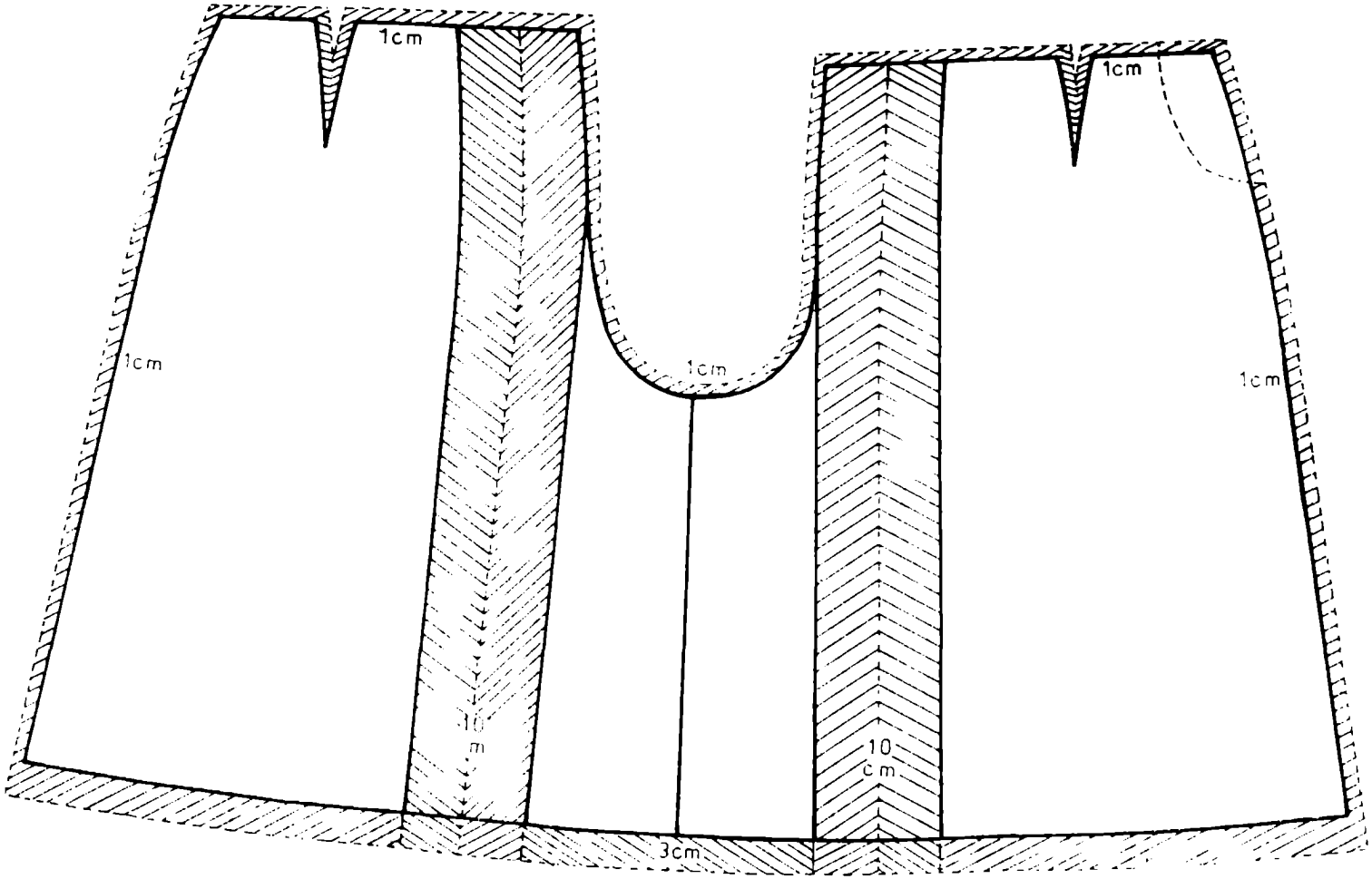

Fig. 51. Tiparul de fustă-pantalon transformat în model.

CAPITOLUL 5

Modele, tipare şi multiplicări pentru bluze

Bluzele sînt sortimente care completează ansambluri de îmbrăcăminte. De obicei se portă cu fuste, pantaloni, cu sarafane sau cu costume taioare.

Bluzele pot fi executate cu diferite tăieturi, garnituri, broderii, cute etc. Acestea pot fi executate din diferite ţesături de bumbac, tip bumbac, mătase, ţesături în amestec cu fibre vegetale şi chimice.

5.1. BLUZĂ FĂRĂ MÎNECI

În figura 52 este prezentat un model de bluză fără mînecă cu o croială a umerilor mai coborîţi. La piepţi se formează cute oblice montate într-o fentă.

Pentru realizarea tiparului de bluză sînt necesare următoarele măsuri:
— înălţimea corpului *(IC)*=165 cm;
— circumferinţa bustului *(cb)*= 46 cm;
— circumferinţa taliei *(ct)*= 36 cm;
— circumferinţa şoldurilor *(cş)*=52 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

$Lts = \frac{IC}{4} - 2 \text{ cm} = \frac{165}{4} - 2 = 39{,}2 \text{ cm};$

$Lpr = \frac{IC}{8} \times 3 \text{ cm} = \frac{165}{8} \times 3 = 61{,}8 \text{ cm};$

$Ltf = \frac{IC}{4} + 3 \text{ cm} = \frac{165}{4} + 3 = 44{,}2 \text{ cm}.$

5.1.1. Construcţia tiparului de bluză

Se trasează de la dreapta, spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (figura 53).

$0 - 1 = \frac{cb}{3} + 3 \text{ cm} = \frac{46}{3} + 3 = 18{,}3 \text{ cm};$

0— *2* *Lts*=39,2 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *3*=*Lpr*=61,8 cm — măsură stabilită prin calcul.

Această măsură poate fi luată pe corp şi reprezintă şi lungimea pînă la linia şoldurilor. Din punctele *1*, *2* şi *3* se trasează linii orizontale.

2— *4*=2,5 cm — cotă variabilă, în funcţie de forma de modelare a corpului pe linia taliei;

3— *5*=2 cm — cotă variabilă, în funcţie de forma de dezvoltare a corpului pe această linie. Punctele 0—*4* şi *4*—*5* se unesc prin linii drepte.

6=punctul de intersecţie 0—*4* cu orizontala *1*;

$6 - 7 = \frac{CB}{5} - 1 \text{ cm} = \frac{92}{5} - 1 = 17{,}4 \text{ cm};$

Din punctul 7 se ridică o verticală.

8=punctul de intersecţie al verticalei 7 cu orizontala 0.

$0 - 9 = \frac{cb}{10} + 2 \text{ cm} = \frac{46}{10} + 2 = 6{,}6 \text{ cm}.$

Din punctul *9* se ridică o verticală.

9—*10*=2 cm — cotă fixă;

8—*11*=2 cm — cotă variabilă, în funcţie de înălţimea umerilor.

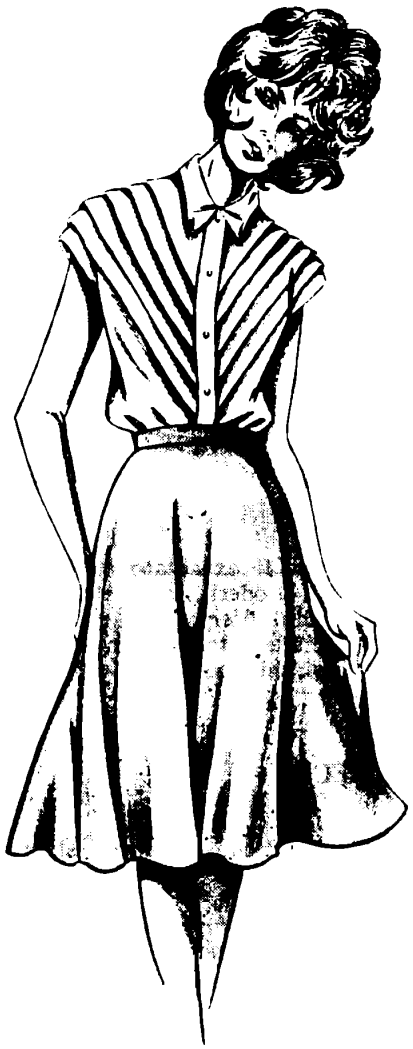

Fig. 52. Model de bluză fără mîneci.

Punctele *10—11* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi peste punctul *11*.

10—12=lungimea umerilor+3 cm=12+3==15 cm;

$$7—13=\frac{cb}{4}+1\text{ cm}=\frac{46}{4}+1=12{,}5\text{ cm};$$

$$13—14=\frac{cb}{2}-2\text{ cm}=\frac{46}{2}-2=21\text{ cm};$$

$$14—15=\frac{CE}{10}+0{,}5\text{ cm}=\frac{92}{10}+0{,}5=9{,}7\text{ cm}.$$

Prin punctele *13*, *15* și *14* se trasează linii verticale.

16=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *2*;

17=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *3*;

16—18=*Ltf*=44,2 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *18* se trasează spre dreapta o linie orizontală.

19=punctul de întreținere al orizontalei *18* cu verticala *15*;

$$19—20=\frac{cb}{2}+3\text{ cm}=\frac{46}{2}+3=26\text{ cm};$$

$$18—21=\frac{cb}{10}+3\text{ cm}=\frac{46}{10}+3\text{ cm}=7{,}6\text{ cm};$$

$$18—22=\frac{cb}{10}+3\text{ cm}=\frac{46}{10}+3=7{,}6\text{ cm};$$

13—23=distanța *7—11* minus 1 cm.

Din punctele *21* și *23* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *20* și respectiv în *13*.

$$23—24=\frac{cb}{10}+0{,}5\text{ cm}=\frac{46}{10}+0{,}5=5{,}1\text{ cm}.$$ Măsura se aplică din punctul *23* pe arcul de cerc.

13—25=3 cm — cotă fixă.

Punctele *24* și *25* se unesc printr-o dreaptă.

26=punct situat la jumătatea distanței între *24—25*;

26—27=1 cm — cotă pentru modelarea scobiturii;

24—28= lungimea umerilor = 12 cm. Măsura se aplică din punctul *24* pe arcul de cerc trasat din punctul *21*. Punctele *24* și *28* se unesc printr-o dreaptă;

28—29=distanța dintre punctele *21—19*.

Punctele *29* și *20* se unesc printr-o dreaptă. Din punctul *20* în sus către punctul *19* se va aplica valoarea distanței situată între punctele *20—29*.

14—30=2 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față.

Prin punctul *30* se trasează o verticală.

31=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *7—13*.

Din punctul *31* se coboară o verticală.

4—32=ct+6 cm=36+6=42 cm;

5—33=*cș*+2 cm=52+2=54 cm.

Distanța situată între punctele *16* și *32* se va închide la pensa din față și pe cusătura de subraț.

Distanța dintre punctele *17* și *33* se va aplica într-o parte și alta la cusătura de subraț prin care se va deschide tiparul.

Pentru că modelul are umărul coborît se vor uni prin drepte punctele *12* cu *27* și *24* cu un punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *7—11*. Pe aceste drepte se va măsura cîte 4 cm în continuarea umerilor. Din aceste puncte se va coborî cîte 1 cm, după care se va racorda la liniile de scobitură, conform desenului din schița din fig. 53. Pensa de la spate se va închide la 3 cm distanță de punctul *9* cu lungimea de circa 8 cm și închiderea de 2 cm.

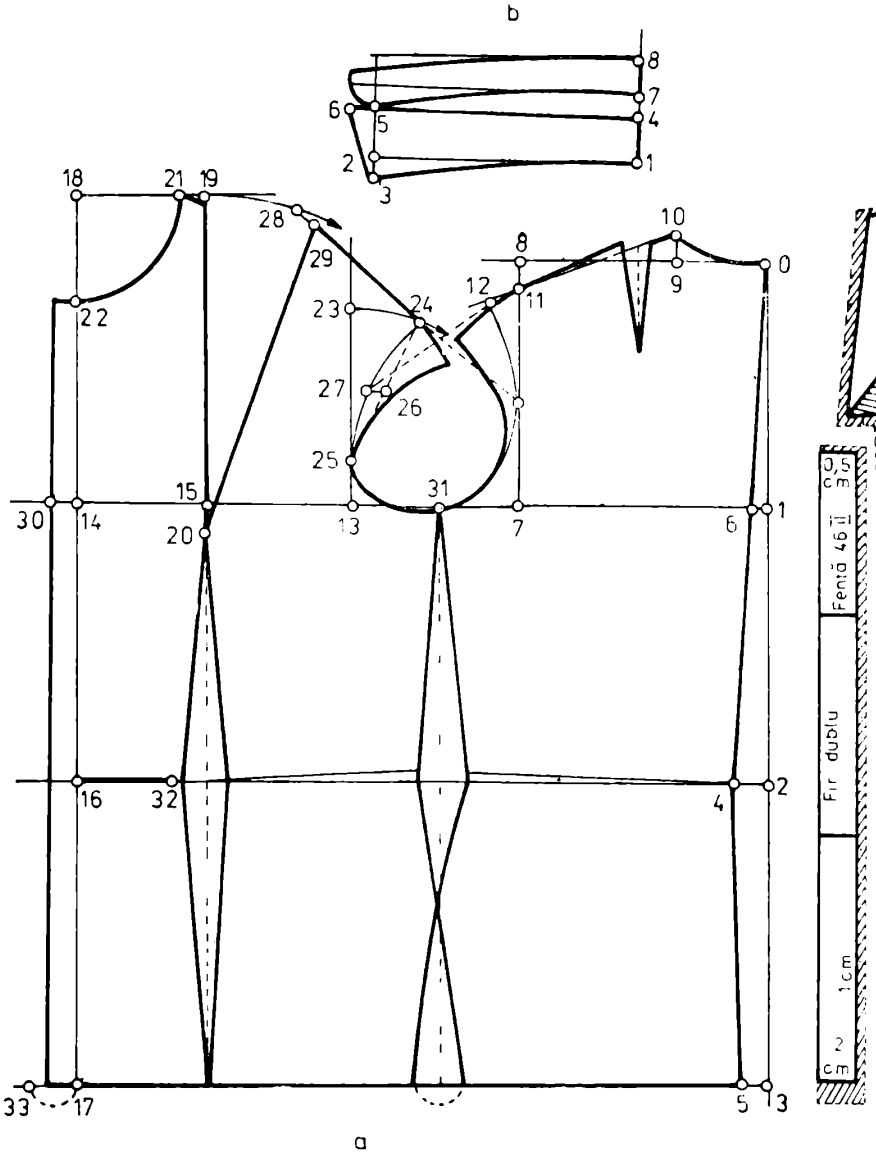

Fig. 53. Construcția tiparului de bluză fără mîneci.

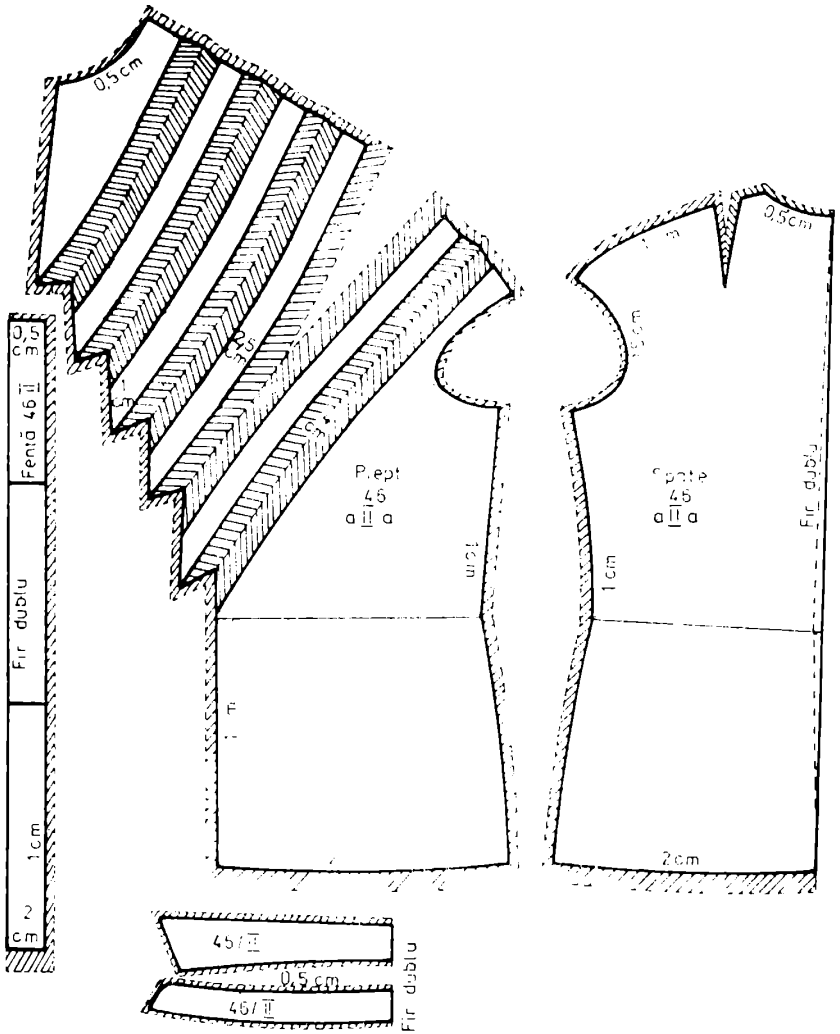

Fig 54. Tiparul de bluză fără mîneci transformat în model

Punctele *21* și *22* se unesc printr-un arc de cerc.

Linia taliei în dreptul cusăturii de subraț se va ridica cu 1 cm.

5.1.2. Construcția tiparului de guler

Se desenează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1* (fig. 53, *b*).

1— *2*= $\frac{1}{2}$ din distanțele *0*—*10* plus *21*—*22*= = $\frac{40}{2}$ =20 cm.

Prin punctul *2* se trasează o verticală.

2— *3*=2 cm — cotă fixă.

Punctele *1* și *3* se unesc printr-o curbă.

1— *4*=3,5 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului la spate.

2— *5*=3,5 — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului în față;

5— *6*=2 cm — cotă variabilă, în funcție de mărimea colțului în față;

4— *7*=1,5 cm — cotă fixă;

7— *8*=2,5 cm cotă variabilă, în funcție de lățimea șteiului de guler. Punctele *7* și *5* se uneso printr-o curbă.

Din punctul *8* se va trasa o curbă paralelă cu curba *5*—*7*.

Punctele *6*—*3* se uneso printr-o dreaptă. Șteiul gulerului se va prelungi față de punctul *5* cu distanța de suprapunerea piepților în față (*14*—*30*). În partea de sus se va rotunji puțin, conform schiței din figura 53, *b*.

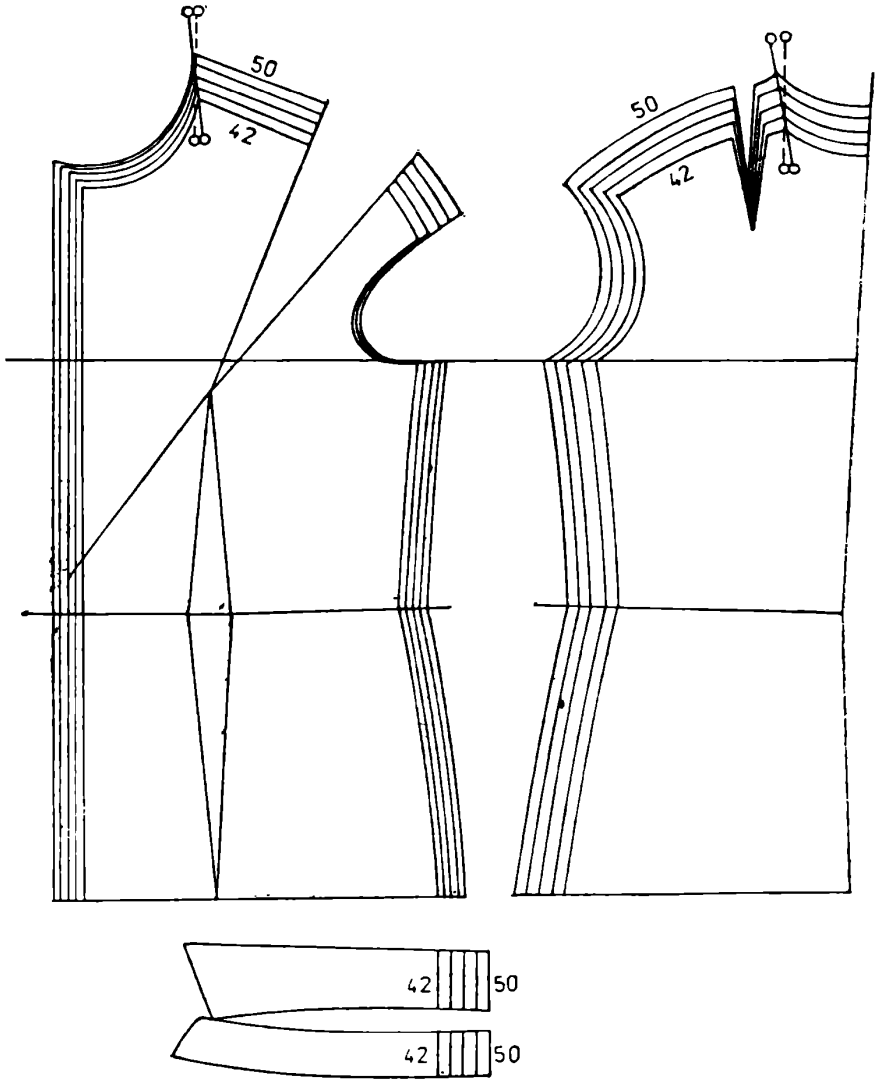

Fig. 52. Model de bluză fără mîneci.

5.2. TRANSFORMAREA TIPARULUI ÎN MODEL

Tiparul realizat după figura 53 va fi copiat separat față și spate pe o altă hîrtie.

Pentru ca spatele să poată fi croit la fir dublu pe linia de mijloc, se vor uni punctele 0 cu 5 printr-o dreaptă.

La piept se va desena fenta din față, avînd lățimea de 3,5 cm sau după preferințe poate fi mai lată.

Fenta va fi decupată din tipar.

Conform modelului din figura 52 pieptii formează cute pliate în linie diagonală (din linia umărului și fentă). Pe tiparul de piept se vor trasa primele două linii (din umăr și către linia taliei), pe linia a doua tiparul va fi decupat și se va închide pensa de bust (prin plierea acesteia). După închiderea pensei de bust se vor trasa și celelalte linii la distanțele de 2,5 cm.

Se va decupa tiparul și se va depărta fiecare cu 4 cm o parte de alta, conform schiței din figura 54.

La toate piesele componente ale bluzei se vor adăuga rezervele necesare de cusături, după cum sînt înscrise pe tipar (fig. 54).

După formarea cutelor prin pliere este necesară o corectare după tiparul inițial nedecupat.

5.3. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE BLUZĂ

Tiparul de bluză realizat după schița din figura 53 corespunde la mărimea 46, talia a II-a, grupa „A". Multiplicarea după schița din figura 55 corespunde următoarelor măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)*=161, 163, **165**, 167, 168 cm;

— circumferința bustului *(cb)*= 42, 44, **46**, 48, 50 cm;

— circumferința taliei *(ct)*= 32, 34, **36**, 38, 40 cm;

— circumferința șoldurilor *(cș)*= 48, 50, **52**, 54, 56 cm.

Cota de mărit sau micșorat va fi de 2 cm, adică diferența de la o mărime la alta.

Tiparul s-a multiplicat fără introducerea rezervelor de cusături și fără deschiderea tiparului pentru formarea cutelor de la piepți conform modelului din figura 52. Aceste transformări urmînd a se realiza după copierea fiecărei mărimi de tipar, totuși, s-a închis pensa de bust prin deschiderea acesteia pe a doua linie de formare a cutelor. În acest fel se poate realiza transformarea chiar direct la croit.

Multiplicarea începe prin a se copia (desena) tiparul de bază pe o coală de hîrtie.

Desenarea se face separat la fiecare parte a pieselor componente din tipar, iar cota de multiplicat se va departaja la fiecare parte componentă în felul următor:

— la tiparul de spate se va acorda 1 cm;

— la tiparul de piept, de asemena, cîte 1 cm;

— la guler tot cîte 1 cm.

La tiparul de piept cota de 1 cm va fi departajată în două, se va aplica atît în față cît și pe cusătura laterală cîte 0,5 cm. Aceasta pe linie orizontală, iar pe linie verticală (în sus) se va aplica cota de 1 cm.

La punctul cel mai înalt al răscroiturii tiparului pe lîngă gît se va trasa o verticală. Din acest punct, atît în sus cît și în jos, se vor aplica puncte la distanțe de cîte 5 cm. Spre stînga, în partea de sus, și spre dreapta, în partea de jos, se va măsura cîte 0,5 cm. Cele două puncte se vor uni printr-o dreaptă. Pe această dreaptă se vor forma liniile de răscroitura tiparului pe lîngă gît. În același mod se va proceda și la răscroitura gîtului de la tiparul de spate.

La tiparul de spate cota de multiplicat fiind de 1 cm, această măsură se va aplica atît pe linia de cusătură laterală, cît și în partea de sus a tiparului. Se va urmări desenul din schița din figura 55.

5.4. BLUZĂ CU MÎNECI LUNGI

La modelul de bluză din figura 56 sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)* =170 cm;

— circumferința bustului *(cb)* = 50 cm;

— circumferința taliei *(ct)* = 46 cm;

— circumferința șoldurilor *(cș)* = 56 cm;

— lungimea mînecilor *(Lm)* = 60 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

$$Lts = \frac{IC}{4} - 2 \text{ cm} = \frac{170}{4} - 2 = 40{,}5 \text{ cm};$$

$$Lpr = \frac{IC}{8} \times 3 \text{ cm} = \frac{170}{8} \times 3 = 63{,}6 \text{ cm};$$

$$Lvb = \frac{CB}{4} + 3 \text{ cm} = \frac{100}{4} + 3 = 28 \text{ cm};$$

$Ltf = \frac{IC}{4} + 3$ cm $= \frac{170}{4} + 3 = 45{,}5$ cm;

$ARS = \frac{cb}{3} + 4$ cm $= \frac{50}{3} + 4 = 20{,}6$ cm;

$ls = \frac{CB}{5} - 1$ cm $= \frac{100}{5} - 1 = 19$ cm;

$lp = \frac{cb}{2} - 2{,}5$ cm $= \frac{50}{2} - 2{,}5 = 22{,}5$ cm.

5.4.1. Construcția tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0, conform figurii 57.

0— *1*=*ARS*=20,6 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *2*=*Lts*=40,5 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *3*=*Lpr*=63,6 cm — măsură stabilită prin calcul. Această măsură corespunde și cu lungimea pînă la linia șoldurilor. Din punctele *1*, *2* și *3* se trasează linii orizontale.

2— *4*=3 cm — cotă variabilă în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei;

3— *5*=2 cm — cotă variabilă în funcție de forma de dezvoltare a corpului pe această linie.

Punctele 0 cu *4* și *4* cu *5* se unesc prin linii drepte.

6=punctul de intersecție al dreptei 0—*4* cu orizontala *1;*

6— *7* *lș*=19 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *7* se ridică o verticală.

8=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala 0;

0— *9*= $\frac{cb}{10} + 2$ cm= $\frac{50}{10} + 2 = 7$ cm.

Din punctul *9* se ridică o verticală.

9—*10*=2 cm — cotă fixă;

8—*11*=2 cm — cotă variabilă în funcție de înălțimea umerilor;

10—*12*=lungimea umerilor + 3 cm=13+3= =16 cm;

7—*13*= $\frac{cb}{4} + 0{,}5$ cm= $\frac{50}{4} + 0{,}5 = 13$ cm;

13—*14*=*lp*=22,5 cm — măsură stabilită prin calcul;

14—*15*= $\frac{CB}{10} + 0{,}5$ cm = $\frac{100}{10} + 0{,}5 = 10{,}5$ cm.

Prin punctele *13*, *14* și *15* se trasează linii verticale;

16=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *2;*

17=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *3;*

16—*18*=Ltf=45,5 cm — măsură stabilită prin calcul.

Pînă la acest punct se poate aplica și măsura luată pe corp.

Din punctul *18* spre dreapta se trasează o linie orizontală.

19=punctul de intersecție al orizontalei *18* cu verticala *15;*

19—*20*=*Lvb*=28 cm — măsură stabilită prin calcul. Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp.

18—*21*= $\frac{cb}{10} + 3$ cm= $\frac{50}{10} + 3 = 8$ cm;

18—*22*= $\frac{cb}{10} + 3$ cm= $\frac{50}{10} + 3 = 8$ cm;

13—*23*=distanța *7*—*11* minus 1 cm = 18,6— —1=17,6 cm.

Din punctele *21* și *23* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în punctele *20* și respectiv în *13*;

23—*24*= $\frac{cb}{10} + 0{,}5$ cm= $\frac{50}{10} + 0{,}5 = 5{,}5$ cm;

13—*25*=3 cm — cotă fixă.

Punctele *24* și *25* se unesc printr-o dreaptă;

26=punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *24*—*25;*

26—*27*=1,3 cm — cotă prevăzută pentru modelarea scobiturii;

24—*28*=lungimea umerilor = 13 cm.

Punctele *24* și *28* se unesc printr-o dreaptă;

28—*29*=distanța *21*—*19*=2 cm.

Pentru ca laturile pensei să fie egale se va aplica din punctul *20* în sus distanța situată între *20*—*29*;

14—*30*=2 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față.

Prin punctul *30* se trasează o verticală.

31=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *7*—*13*.

Din punctul *31* se coboară o verticală;

4—*32*=*ct*+3 cm=46+3=49 cm;

5—*33*=*cș*+2 cm=56+2=58 cm.

Distanța situată între punctele *16*—*32* se va închide într-o parte și alta pe verticala *31* în dreptul orizontalei 2.

Distanța situată între *17* și *33* se va realiza prin deschiderea tiparului pe verticala *31* și orizontala *5*. Pensa din spate se plasează la 3 cm față de punctul *9* cu închiderea de 2 cm și lungimea de circa 9 cm.

Punctele 0—*10* și *21*—*22* se unesc prin linii curbe. Pentru formarea liniei de scobitură se unesc punctele *24*, *27*, *25*, *31* și *12* printr-un semicerc.

Pensa de bust se va deschide prin dreapta trasată din cusătura de subraț, la circa 3 cm mai sus de linia taliei pînă în punctul *20*, prin închiderea pensei din partea de sus cu laturile *19*—*29*.

Construcția tiparului de guler se realizează prin desenarea unui unghi drept al cărui vîrf se va nota cu *34;*

Fig. 56. Model de bluză cu mîneci lungi.

34—35 = distanța 0—*9* plus distanța *18—21* = =7+8=15 cm;

34—36 = 5 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de ajustare a gulerului pe lîngă gît.

Punctele *36* și *35* se unesc printr-o curbă;

36—37 = 4 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului.

Din punctul *37* se va trasa o linie curbă, paralelă cu curba *36—35;*

37—38 = distanța 0—*10* plus *21—22* măsurat pe liniile curbe.

5.4.2. Construcția tiparului de mînecă

În baza măsurilor de la tiparul de spate și piept se realizează tiparul de mînecă astfel:

— se măsoară distanța *7—12* de la tiparul de spate plus distanța dintre punctele *13—24* de la piept (fig. 58, *a*).

Această măsură reprezintă adîncimea răscroiturii mînecii *(ar)*. Circumferința răscroiturii mînecii *(cr)* se determină prin măsurare cu centimetrul (fig. 58, *b)*:

ar = distanța *12—7* plus distanța *13—24* = 18 + +17=35 cm;

cr = distanța *24—12* = 48 cm;

Lm = 60 cm.

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1*.

1— 2 = $\frac{ar}{2}$ —2 cm = $\frac{35}{2}$ —2 = 15,5 cm;

1— 3 = *Lm* + 2 cm = 60 + 2 = 62 cm;

2— 4 = 3 cm (distanța *13—25* de la piept);

3— 5 = 3 cm — cotă fixă;

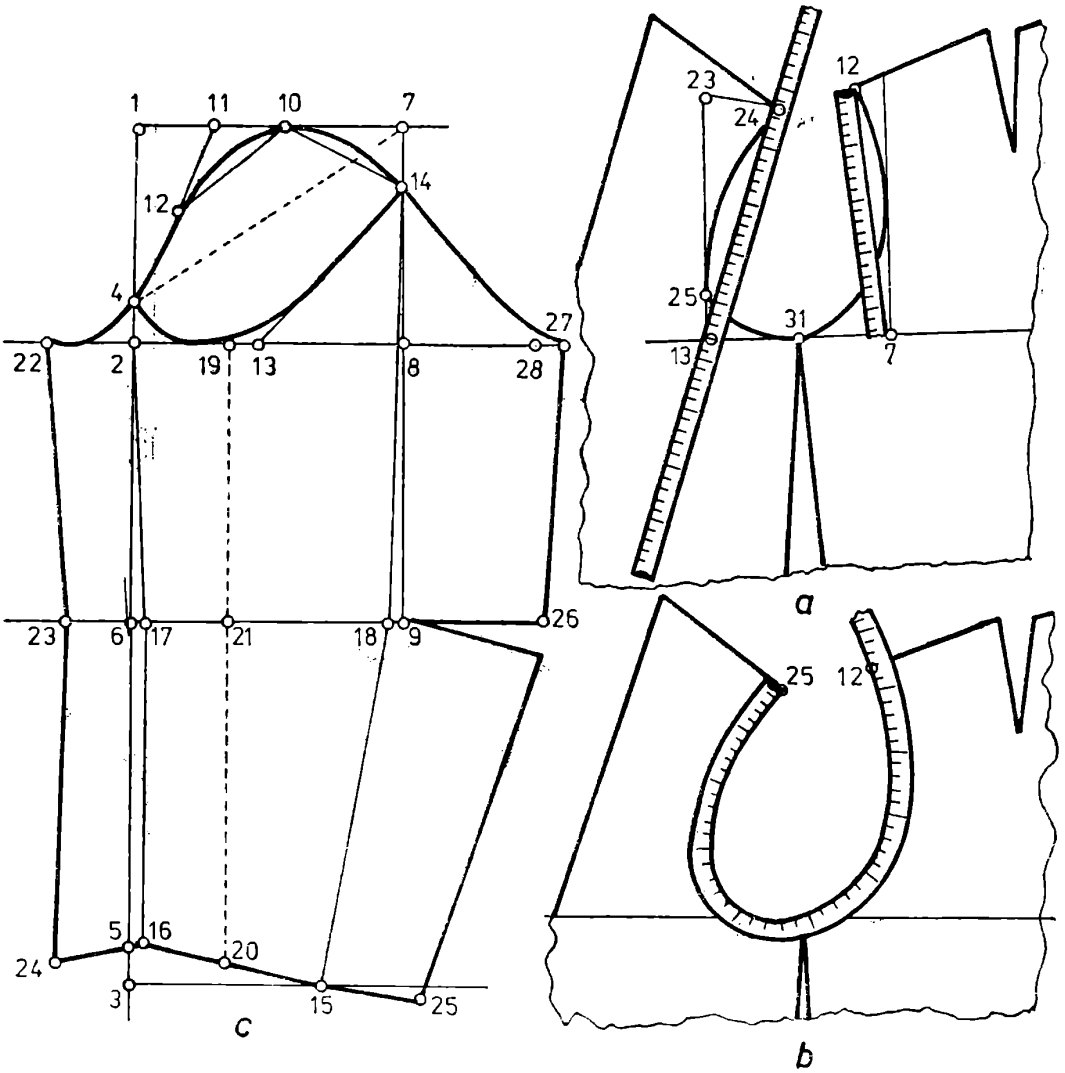

Fig. 58. Tiparul de mînecă și stabilirea unor măsuri pentru tiparul de mînecă.

6=punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *4—5*.

Din punctele *2*, *5* și *6* se trasează linii orizontale.

4— 7=$\frac{cr}{2}$ —1 cm=$\frac{48}{2}$ —1=23 cm. Măsura se aplică din punctul *4* în linie oblică pînă la intersectarea cu orizontala *1*.

Din punctul *7* se coboară o verticală.

8=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *2;*

9=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *6;*

1—10=$\frac{1}{2}$ din distanța *1—7* plus 1 cm=$\frac{19}{2}$+ +1=10,5 cm;

11=punct plasat la jumătatea distanței dintre *1—10*.

Punctele *4* și *11* se unesc printr-o dreaptă;

12=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *4—11*.

Punctele *10* și *12* se unesc printr-o dreaptă;

8—13=$\frac{1}{2}$ din distanța *2—8* plus 1 cm=$\frac{19}{2}$+ +1=10,5 cm;

7—14=$\frac{1}{4}$ din distanța *7—8* plus 0,5 cm= =$\frac{15,5}{4}$+0,5=4,3 cm.

Punctele *13* și *14* se unesc printr-o dreaptă.

5—15=lărgimea mînecii jos+1 cm=13+1= =14 cm;

5—16=1 cm — cotă fixă;

6—17=1 cm — cotă fixă;

9—18=1 cm — cotă fixă.

Pentru a se da forma feței de mîneci se unesc punctele *4*, *12*, *10* și *14* printr-o linie de semicerc. Punctele *4*, *17*, *16* și respectiv *14*, *18*, *15* se unesc prin linii drepte.

Pentru proiectarea cusăturii de subraț a dosului de mînecă se va aplica din punctul *2* spre dreapta distanța *13—31* de la piept.

2—19=distanța *13—31* de la piept=6,5 cm;

5—20=distanța *2—19*=6,5 cm.

Punctele *19* și *20* se unesc printr-o dreaptă;

21=punctul de intersecție al dreptei *19—20* cu orizontala *6;*

2—22=distanța *2—19*=6,5 cm;

17—23=distanța *17—21*=5,5 cm;

16—24=distanța *16—20*=6,5 cm.

Punctele *22*, *23* și *24* se unesc prin linii drepte, formînd partea din față a dosului de mînecă;

15—25=distanța *20—15*=7 cm. Măsura se aplică din punctul *15* în prelungirea dreptei *16—15;*

18—26=distanța *21—18*=10,5 cm;

8—27=distanța *19—8*=12 cm;

8—28=distanța *8—13*=10,5 cm.

Punctele *27* și *26* se unesc printr-o dreaptă. Punctele *26* și *25* se unesc tot printr-o dreaptă, formînd linia de cusătură a dosului de mînecă în partea din spate.

Pentru formarea pensei de subraț a dosului de mînecă se aplică din punctul *25* valoarea distanței situată între punctele *20—21*. Vîrful pensei va fi la 1 cm distanță de punctul *9*.

Linia de scobitură a dosului de mînecă se formează din punctul *4* către dreapta *13—14* printr-o linie semicerc cu tangentă la jumătatea distanței dintre punctele *2—13*.

Aceleași forme de linii se vor trasa din punctul *4* la *22* și din punctul *14* la *27*, conform schiței din figura *58, c*.

Tiparul de manșetă va avea lungimea egală cu circumferința brațului la încheietura cu mîna. Lățimea manșetei se stabilește în funcție de model.

În funcție de lățimea manșetei se va reduce din lungimea mînecii.

5.5. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE BLUZĂ CU MÎNECI LUNGI

Tiparul de bluză cu mîneci lungi realizat în fig. 57 corespunde la mărimea 50, talia a II-a, grupa „C".

Multiplicarea executată în figurile 59 și 60 corespunde următoarelor măsuri:

— înălțimea corpului (*IC*)=168, 170, **170**, 169, 168;

— circumferința bustului (*cb*)=46, 48, **50**, 52, 54;

— circumferința taliei (ct)=42, 44, 46, 48, 50;

— circumferința șoldurilor (cș)=52, 54, 56, 58, 60.

Cota de mărit sau micșorat pe linia de profunzime, talie și șold va fi de 2 cm.

Spatele pe linia omoplaților se va mări sau micșora cu 0,8 cm, iar lățimea pieptului cu 1 cm.

Pe cusătura de subraț, atît la tiparul de spate cît și la tiparul de piept, se va aplica cîte 0,5 cm la fiecare parte. În partea de sus, pe linia umărului, se va aplica cîte 1 cm.

La tiparul de piept, în față, se va aplica valoarea de 1 cm.

Răscroitura gîtului la spate cît și răscroitura gîtului la piept vor avea aceleași cote de cîte 1 cm.

După aplicarea punctelor de mărire și micșorare, acestea se vor uni prin linii care să aibă aceleași forme ca la tiparul de bază.

Lungimea bluzei va fi în concordanță cu înălțimea corpului. Deci, se va scurta sau lungi cu diferența dintre înălțimi.

La tiparul de bază au fost incluse rezervele necesare de cusături care sînt înscrise pe fiecare latură a tiparului din figurile 59 și 60.

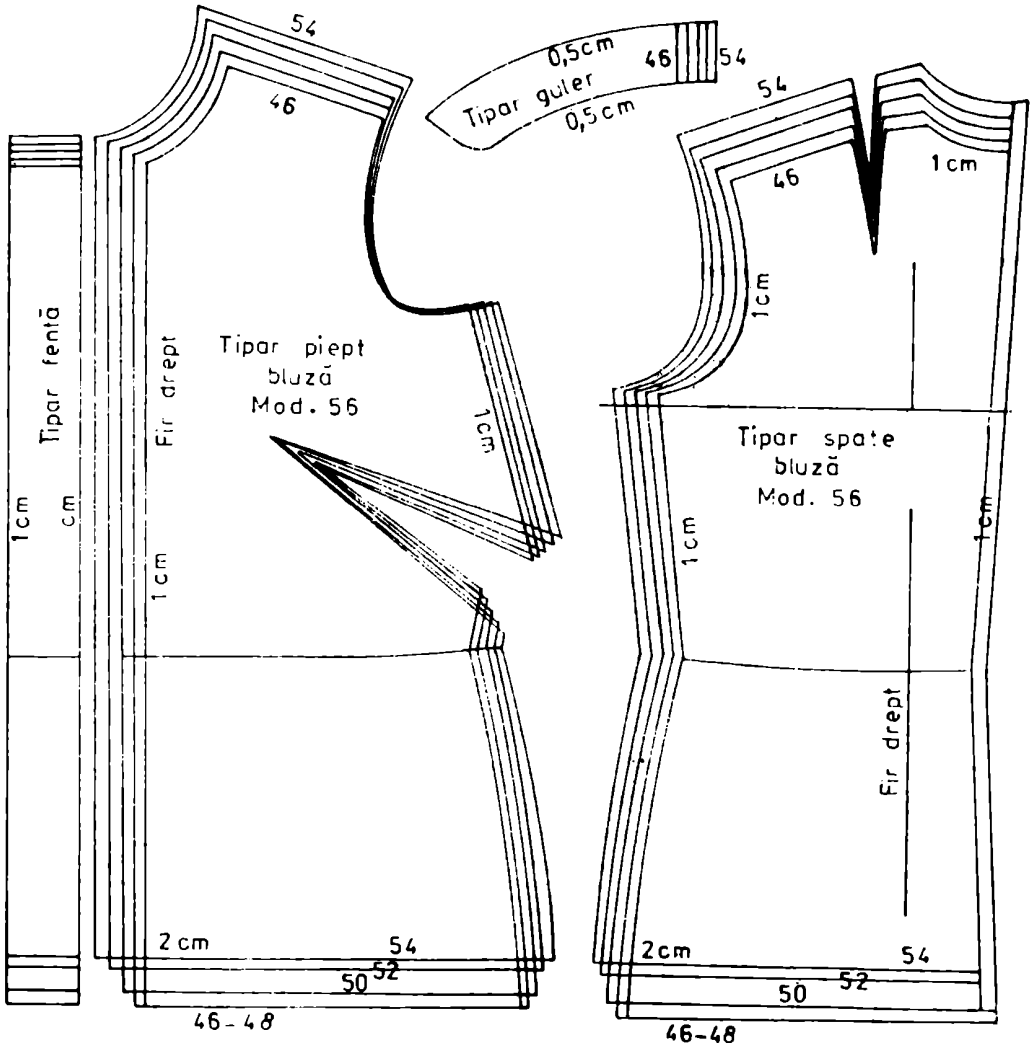

Fig. 59. **Multiplicarea tiparului de bluză (piept şi spate)**

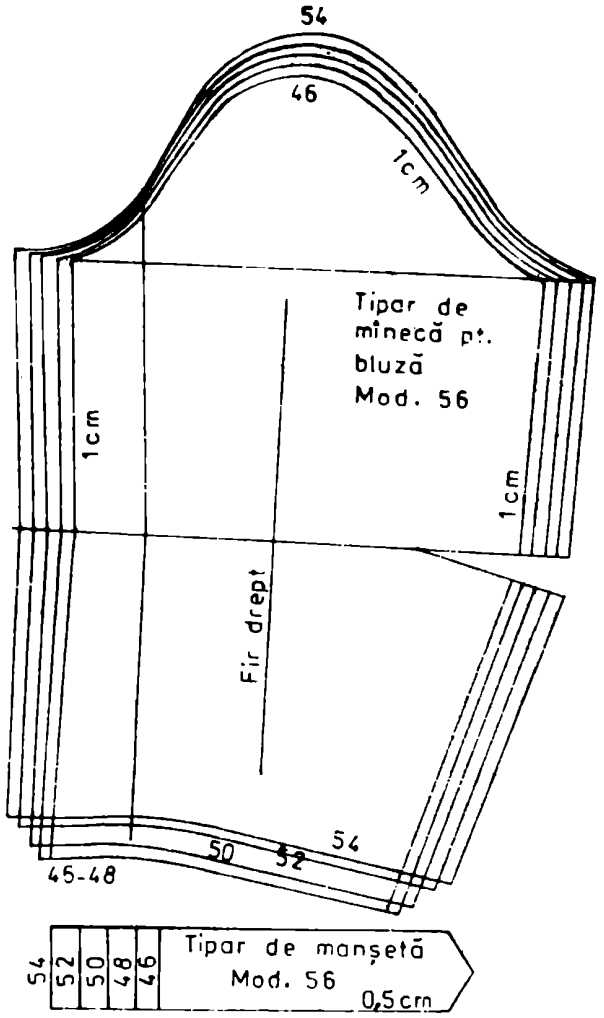

Fig. 60. **Multiplicarea tiparului de mînecă pentru bluză.**

Tiparul de guler se mărește și se micșorează numai la linia de mijloc cu cîte 1 cm pentru fiecare mărime.

Pensa de bust se va mări sau micșora pe fiecare latură cîte 3 mm.

Fenta va suferi modificări numai în lungime în concordanță cu lungimea tiparului de piept.

Tiparul de mînecă va fi mărit și micșorat la fiecare latură cu cîte 1 cm. De asemenea, capul de mînecă va avea aceeași creștere sau descreștere de cîte 1 cm.

Capul de mînecă trebuie să-și păstreze aceeași formă.

Lungimea tiparului de mînecă se va face tot în raport cu înălțimea corpului.

Manșeta se va mări sau micșora cu cîte 2 cm prin faptul că tiparul este întreg.

Pe fiecare tipar se va înscrie denumirea detaliului, numărul de model, rezervele necesare de cusături incluse înainte de a fi multiplicat cît și mărimile corespunzătoare.

Fiecare tipar va fi copiat separat și înscrise toate detaliile și în mod special se va avea în vedere să fie indicat firul drept la croit.

La modelul de bluză din figura 56 se vor putea aplica atît la fentă cît și la guler ruje sau pasmanterie.

5.6. BLUZĂ CU MÎNECI CHIMONO

Pentru modelul de bluză prezentat în figura 61 sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului (*IC*)=167 cm;
— circumferința bustului (*cb*)= 46 cm;
— circumferința taliei (*ct*)= 36 cm;
— circumferința șoldurilor (*cș*)= 52 cm;
— lungimea mînecilor (*Lm*)= 60 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

$Lts = \frac{IC}{4} - 2$ cm $= \frac{167}{4} - 2 = 39{,}7$ cm;

$Lpr = \frac{IC}{8} \times 3$ cm $= \frac{167}{8} \times 3 = 62{,}4$ cm;

$Ltf = \frac{IC}{4} + 3$ cm $= \frac{167}{4} + 3 = 44{,}7$ cm;

$Lvb = \frac{CB}{4} + 3$ cm $= \frac{92}{4} + 3 = 26$ cm;

$ARS = \frac{cb}{3} + 4$ cm $= \frac{46}{3} + 4 = 19{,}3$ cm;

$ls = \frac{CB}{5} - 1$ cm $= \frac{92}{5} - 1 = 17{,}4$ cm;

$lp = \frac{cb}{2} - 2$ cm $= \frac{46}{2} - 2 = 21$ cm.

5.6.1. Construcția tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1* și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus, conform desenului din figura 62.

1— *2*=*ARS*+2 cm=19,3+2=21,3 cm;

1— *3*=*Lts*=39,7 cm. Măsură stabilită prin calcul;

1— *4*=*Lpr*=62,4 cm — măsură stabilită prin calcul. Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp.

Din punctele *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale.

1— *5*= $\frac{cb}{10} + 3$ cm= $\frac{46}{10} + 3 = 7{,}6$ cm.

Din punctul *5* se ridică o verticală.

5— *6*=2 cm — cotă fixă;

2— *7*=*ls*+2 cm=17,4+2=19,4 cm.

Din punctul *7* se ridică o verticală.

8=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *1;*

8— *9*=1,5 cm — cotă variabilă, în funcție de înălțimea umerilor.

Punctele *6* și *9* se unesc printr-o dreaptă, care va fi prelungită spre stînga.

9—*10*=30 cm — cotă fixă.

Din punctul *10* se coboară o verticală;

10—*11*=7 cm — cotă variabilă;

9—*12*=7 cm — cotă fixă.

Punctele *12* și *11* se unesc printr-o dreaptă care va fi prelungită spre stînga.

9—*13*=*Lm*+2 cm=60+2=62 cm.

Din punctul *13* se trasează o perpendiculară pe dreapta *13*—*11*.

7—*14*= $\frac{cb}{4} + 1$ cm= $\frac{46}{4} + 1 = 12{,}5$ cm;

14—*15*=*lp*=21 — măsură stabilită prin calcul.

15—*16*= $\frac{CB}{10} + 0{,}5$ cm = $\frac{92}{10} + 0{,}5 = 9{,}7$ cm.

Prin punctele *15*, *16* și *14* se trasează linii verticale.

17=punctul de intersecție al verticalei *15* cu orizontala *3;*

18=punctul de intersecție al verticalei *15* cu orizontala *4;*

17—*19*=*Ltf*=44,7 cm — măsură stabilită prin calcul. Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp.

Din punctul *19* se trasează o orizontală spre dreapta;

20=punctul de intersecție al orizontalei *19* cu verticala *16*.

Fig. 61. Model de bluză cu mîneci chimono.

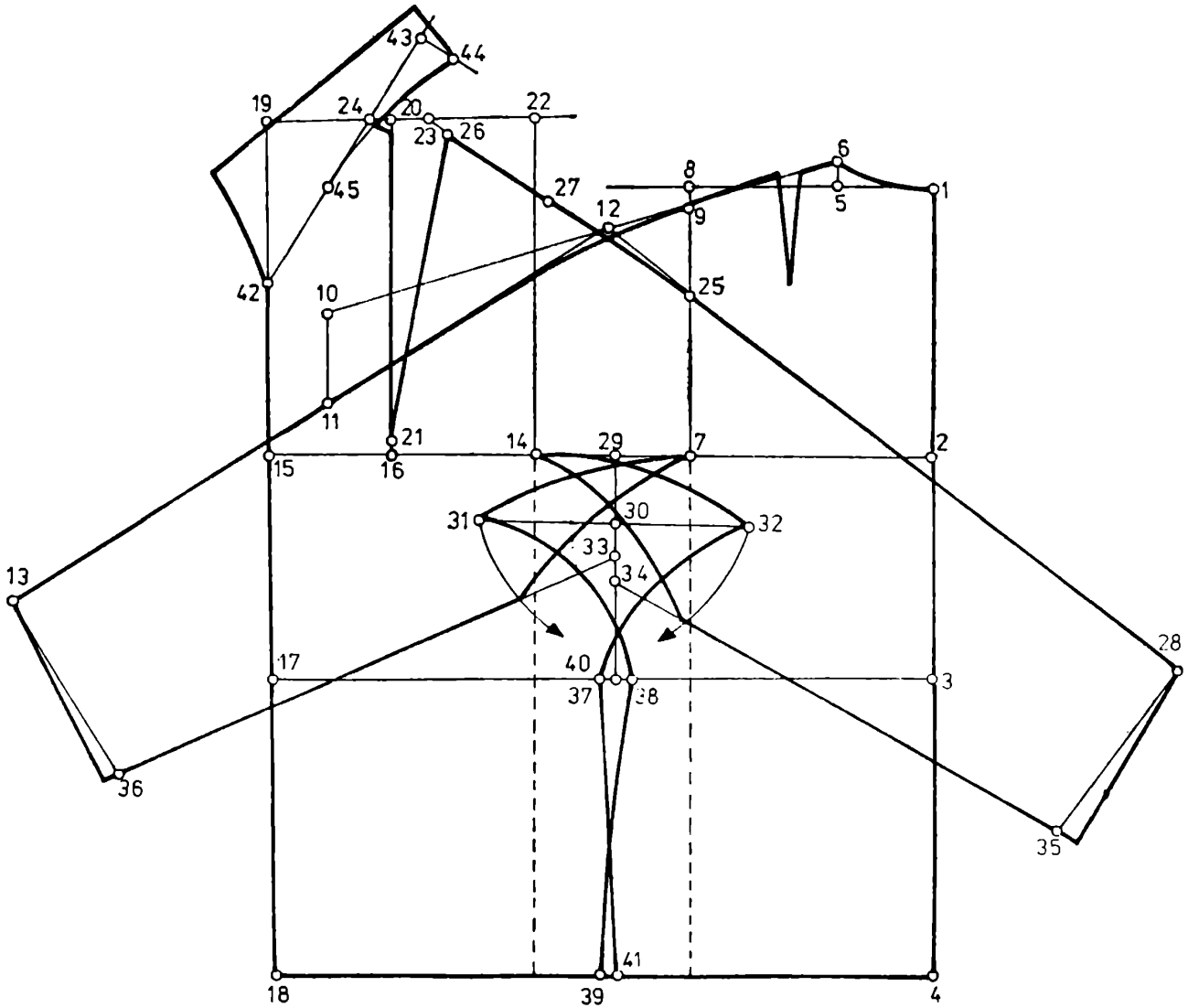

Fig. 62. Tiparul de bluză chimono.

20—21=*Lvb*=26 cm — măsură stabilită prin calcul;

22=punctul de intersecție al orizontalei *19* cu verticala *14;*

22—23= $\frac{cb}{6}$ +1 cm = $\frac{46}{6}$ +1=8,6 cm;

19—24= $\frac{cb}{10}$ +4 cm = $\frac{46}{10}$ +4=8,6 cm;

9—25=7 cm — cotă variabilă, în funcție de înclinarea liniei ce constituie chimonoul.

Punctele *23* și *25* se unesc printr-o dreaptă.

23—26=valoarea distanței dintre punctele *24* și *20*=2 cm.

Punctele *26* și *21* se unesc printr-o dreaptă, care constituie latura din partea dreaptă a pensei de bust. Valoarea distanței dintre punctele *21* și *26* se aplică din punctul *21* în sus pentru egalarea laturei pensei de bust din partea stîngă.

23—27=valoarea distanței dintre punctele *6—9* minus 1,5 cm. Punctele *12* și *25* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în jos.

27—28=*Lm*+2 cm=60+2=62 cm.

În punctul *28* se trasează o perpendiculară pe dreapta *25—28;*

29=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *7* și *14.*

Din punctul *29* se coboară o verticală;

29—30=5 cm — cotă variabilă, în funcție de lărgimea mînecii.

Prin punctul *30* se trasează o linie orizontală;

30—31=11 cm — cotă variabilă în funcție de luftul chimonoului;

30—32=11 cm — cotă variabilă.

Din punctele *31* și *32* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *7* și respectiv în *14.*

Punctele *7—31* și *14—32* se unesc cu cîte o linie curbă;

30—33=3 cm — cotă fixă;

33—34=2 cm — cotă fixă;

28—35=16 cm — cotă prevăzută pentru lărgimea mînecii jos.

Punctele *34* și *35* se unesc printr-o dreaptă,

13—36=16 cm — cotă prevăzută pentru lărgimea mînecii jos.

Punctele *33* și *36* se unesc printr-o dreaptă. Din punctele *35* și *36* se adaugă cîte 1 cm în lungime;

37=punctul de intersecție al verticalei *29* cu orizontala *3;*

37—38=1 cm — cotă variabilă.

4—39= $\frac{cs}{2}$ +1 cm= $\frac{52}{2}$ +1=27 cm;

37—40=1 cm — cotă variabilă;

18—41= $\frac{cs}{2}$ +1 cm= $\frac{52}{2}$ +1=27 cm.

Punctele *38—39* și *40—41* se unesc prin linii puțin curbate.

Din punctul *7* se trasează o linie curbă către arcul de cerc din punctul *31* la intersectarea cu dreapta *33—36.*

Din punctul *14* se trasează o curbă către arcul de cerc trasat din punctul *32* la intersectarea cu dreapta *34—35.*

Punctele *31—38* și *32—40* se unesc prin linii curbe.

42=punct plasat la jumătatea distanței între punctele *19—15.*

Punctele *42* și *24* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în sus.

24—43=distanța *1—6* de la spate măsurată pe linia curbă.

În punctul 43 se trasează o perpendiculară pe dreapta *24—43;*

43—44=3 cm — cotă fixă;

45=punct situat la jumătatea distanței între punctele *42—24.*

Punctele *44* și *45* se unesc printr-o curbă. În punctul *44* se trasează o perpendiculară pe curba *44—45* reprezentînd închiderea gulerului la spate.

Lățimea gulerului la spate va fi de circa 5 cm, iar în față se trasează o curbă din punctul *42* pe o distanță de circa 10 cm din care se formează linia de lățime a gulerului, conform schiței din figura 62.

5.7. TRANSFORMAREA TIPARULUI ÎN MODEL

Modelul prezentat în figura 61 se poate realiza prin copierea separată a fiecărui detaliu din tiparul de bază realizat în figura 62.

Tiparul de spate va fi copiat așa cum se prezintă în figura 62. Adică, partea spatelui propriu-zisă și partea de subraț în care din

construcție a fost inclusă și altița cu luftul necesar de mișcare,

La croit se va ține seama de plasarea dungilor indicate în tipar, numai dacă se preferă modelul prezentat. Dacă țesătura din care se realizează bluza este uni, tiparul poate fi așezat cu linia de mijloc a spatelui la fir drept.

Se va avea grijă, ca, la croit, să se acorde rezervele necesare de cusături.

Pentru tiparul de piept se va copia separat fiecare detaliu, piept, partea de subraț și guler. După copiere se va decupa (tăia) tiparul în față în dreptul pensei de bust, după care se va închide pensa de bust. Se va cupla fiecare detaliu față și spate pentru a se corecta și pentru trasarea semnelor de montarea detaliilor.

Tiparul de piept se va copia din nou pe o altă coală de hîrtie, ambele părți cuplîndu-se pe linia de mijloc a feței. În acest fel se realizează tiparul desfășurat (partea dreaptă și stîngă). Se va trasa linia de formare a unghiului de deschiderea bluzei în față. Din partea stîngă linia unghiului va continua pînă la cusătura laterală care va fi și firul drept la croit. Linia unghiului din partea dreaptă va forma firul drept la croit. În acest mod se va realiza un fel de închidere asimetrică (joo de dungi).

Tiparul va fi decupat pe liniile indicate mai sus și se va aplica pe țesătură conform firului drept indicat. Se va ține seama de aplicarea semnelor, de montarea părților componente și de acordarea rezervelor de cusături.

Se va urmări schița din figura 64.

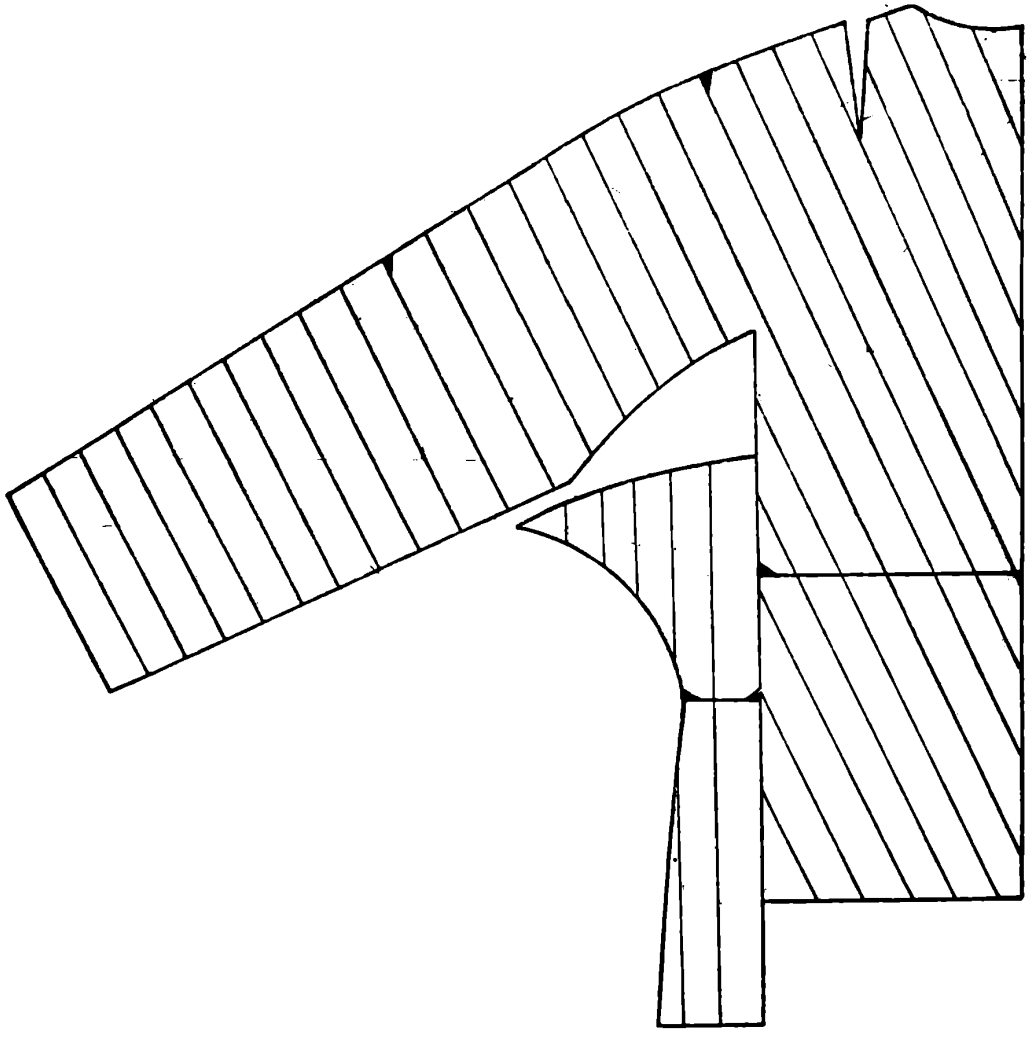

Fig. 63. Tiparul de spate transformat în model.

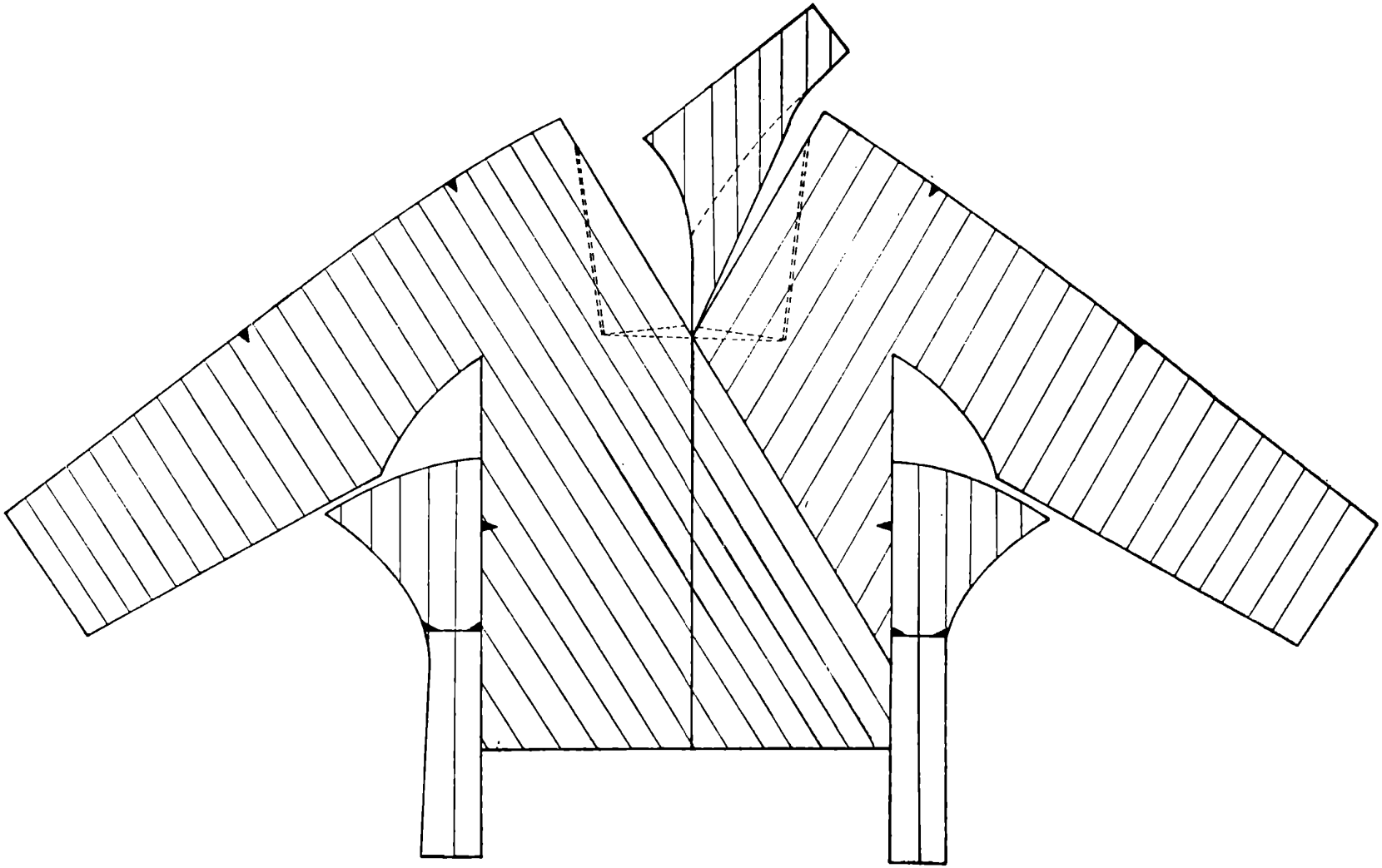

Fig. 64. Tiparul de piept transformat în model.

CAPITOLUL 6

Tipare, multiplicări şi modele de rochii

La baza realizării tiparelor pentru rochii stau dimensiunile stabilite pentru toată gama de produse, adică măsurile luate pe corp. Acestea se pot stabili şi prin calcul, în raport de înălţimea şi grosimea corpului.

Fiecare model din acest capitol este destinat fiecărei grupe de formă a corpurilor. Sistemul de croială diferă unul de celălalt cum ar fi: rochie cu mîneci raglan, rochie cu mîneci chimono şi gen platcă, rochie cu mîneci chimono, rochie pentru corpuri cu forme pline. Aceste modele au supravieţuit şi vor supravieţui tuturor capriciilor modei.

6.1. ROCHIE PENTRU FETE (ADOLESCENTE)

Modelul din figura 65 reprezintă o rochie cu croiala mînecilor raglan.

Măsurile necesare pentru construcţia tiparului sînt următoarele:

— înălţimea corpului *(IC)* = 163 cm;
— circumferinţa bustului *(cb)* = 44 cm;
— circumferinţa taliei *(ct)* = 34 cm;
— circumferinţa şoldurilor *(cş)* = 50 cm;
— lungimea mînecilor *(Lm)* = 59 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

$Lts = \frac{IC}{4} - 2$ cm $= \frac{163}{4} - 2 = 38{,}7$ cm;

$Lpr = \frac{IC}{8} \times 5$ cm $= \frac{163}{8} \times 5 = 101{,}5$ cm;

$Ls = \frac{IC}{8} \times 3 - 2$ cm $= \frac{163}{8} \times 3 - 2 = 58{,}9$ cm;

$Lvb = \frac{CB}{4} + 3$ cm $= \frac{88}{4} \times 3 = 25$ cm;

$Ltf = \frac{IC}{4} + 3$ cm $= \frac{163}{4} = 43{,}7$ cm;

$ARS = \frac{cb}{3} + 5$ cm $= \frac{44}{3} + 5 = 19{,}6$ cm;

$ls = \frac{CB}{5} - 0{,}5$ cm $= \frac{88}{5} - 0{,}5 = 17{,}1$ cm;

$lp = \frac{cb}{2} - 2$ cm $= \frac{44}{2} - 2 = 20$ cm.

6.1.1. Construcţia tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (0) şi care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (fig. 66).

0— *1* = *ARS* + 1 cm = 19,6 + 1 = 20,6 cm;
0— *2* = *Lts* = 38,7 cm — măsură stabilită prin calcul;
0— *3* = *Ls* = 58,9 cm — măsură stabilită prin calcul;
0— *4* = *Lpr* = 101,5 cm — măsură stabilită prin calcul. Pînă la acest punct se poate aplica şi măsura luată pe corp. Din punctele *1*, *2*, *3* şi *4* se trasează linii orizontale.
2— *5* = 2,5 cm — cotă variabilă;
3— *6* = 2 cm — cotă variabilă.

Punctele 0—*5* şi *5*—*6* se unesc prin linii drepte. Linia dreaptă din punctul *6* va cobori pînă la linia de terminaţie.

Fig. 65. Model de rochie cu mîneci raglan pentru fete.

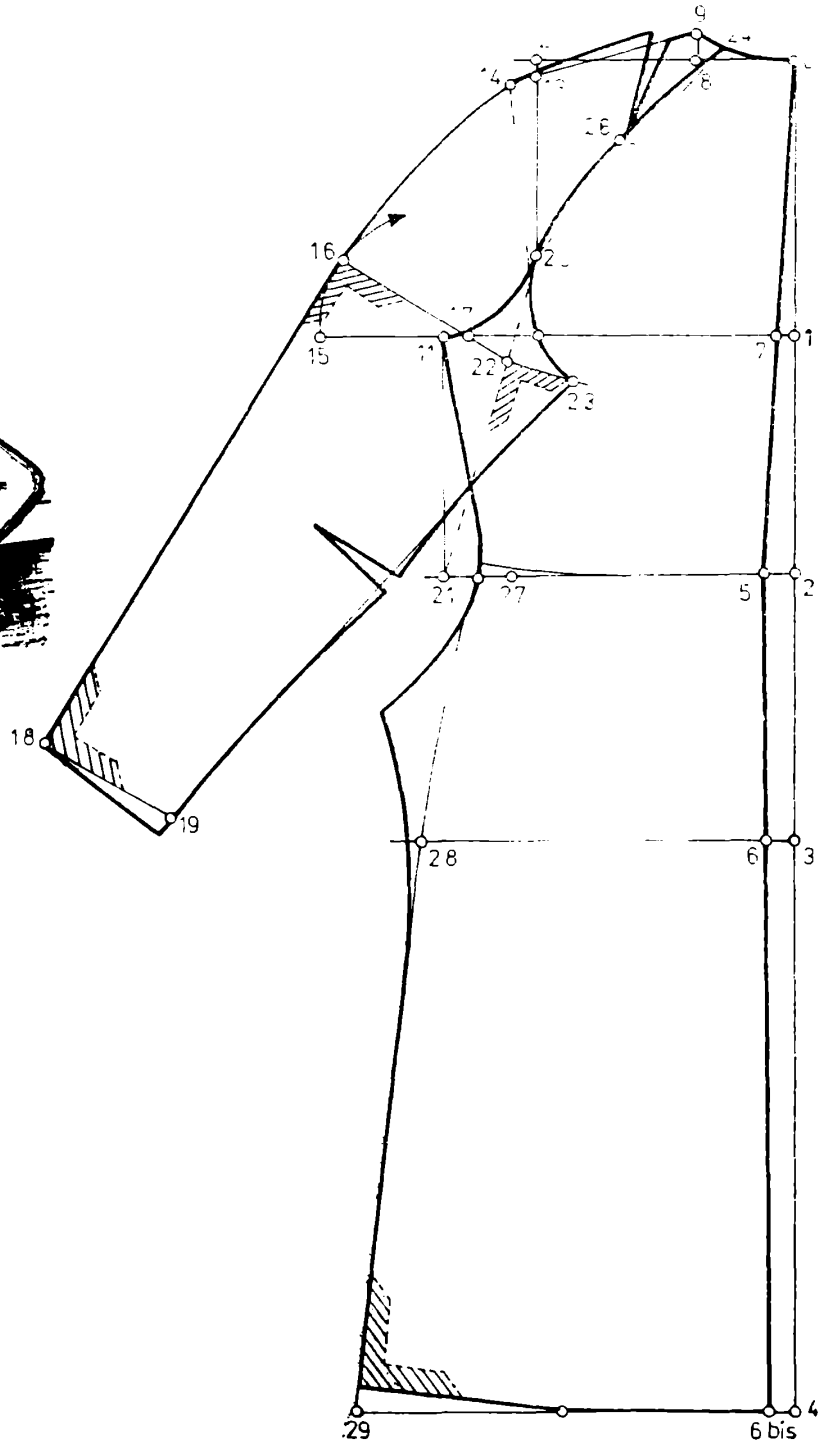

Fig. 66. Construcția tiparului de spate.

7=punctul de intersecție al dreptei 0—*5* cu orizontala *1*.

0— *8*= $\frac{cb}{10}$ +2,5 cm=$\frac{44}{10}$ +2,5=6,9 cm.

Din punctul *8* se ridică o verticală;

8— *9*=2 cm — cotă fixă;

7—*10*=*ls*+1 cm=17,1+1 cm=18,1 cm.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

10—*11*=$\frac{cb}{8}$ +1 cm=$\frac{44}{8}$ +1=6,5 cm;

12=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala 0;

12—*13*=1 cm — cotă variabilă, în funcție de forma și de înălțimea umerilor;

13—*14*=2 cm — cotă fixă;

11—*15*=$\frac{cb}{4}$ —1,5 cm=$\frac{44}{4}$ —1,5=9,5 cm.

Din punctul *15* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *11*.

14—*16*=*ARS*—1 cm=19,6—1=18,6 cm. Măsura se aplică din punctul *14* pe arcul de cerc trasat din punctul *15*.

11—*17*=1,5 cm — cotă fixă.

Punctele *16* și *17* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *16* se trasează o perpendiculară pe dreapta *16*—*17*.

14—*18*=*Lm*+2 cm=59+2=61 cm.

În punctul *18* se trasează o perpendiculară pe dreapta *16*—*18*.

18—*19*=lărgimea mînecii=11 cm. Această cotă poate fi mărită sau micșorată în funcție de grosimea mîinii sau de model.

10—*20*=6 cm — cotă fixă.

Din punctul *11* se coboară o verticală.

21=punctul de intersecție al verticalei *11* cu orizontala *2*.

Punctele *20* și *21* se unesc printr-o dreaptă.

22=punctul de intersecție al dreptei *20*—*21* cu prelungirea dreptei *16*—*17*.

În punctul *22* se trasează o perpendiculară pe dreapta *20*—*21*.

22—*23*=distanța *11*—*22*.

Punctele *23* și *19* se unesc printr-o dreaptă. Din punctul *19* în jos se suplimentează lungimea mînecii cu 1 cm.

Punctele *14* și *16* se unesc printr-o curbă.

9—*24*=2 cm — cotă pentru formarea cusăturii de raglan la spate.

Punctele *24* și *20* se unesc printr-o dreaptă.

25=punct plasat la jumătatea distanței între punctele *20* și *24*.

25—*26*=1 cm — cotă de modelarea cusăturii de raglan la spate.

Punctele *24*, *26* și *20* se unesc printr-o curbă. Punctele *20*—*11* și *20*—*23* se unesc prin linii curbe conform schiței din figura 66.

5—*27*= $\frac{ct}{2}$ +2 cm=$\frac{34}{2}$ +2=19 cm;

6—*28*= $\frac{cș}{2}$ +1 cm=$\frac{50}{2}$ +1=26 cm;

6 bis—*29*=distanța *6*—*28* plus 5 cm=26+5=31 cm.

Dintr-un punct situat la jumătatea distanței între punctele *6* bis și *29* se trasează o perpendiculară pe dreapta *28*—*29*.

Cusătura laterală se formează din punctul *11* în jos către jumătatea distanței dintre punctele *21*—*27*.

Linia taliei pe cusătura laterală se va ridica cu 1 cm în sus.

Pensa de pe linia umărului se formează la 2 cm distanță de punctul *9* cu vîrful orientat către punctul *25* și închiderea va fi de circa 1,5 cm.

După copierea tiparului de mînecă pensa de pe linia umărului va fi închisă.

Pensa de formă a cotului va fi plasată în dreptul liniei de talie. Valoarea de închidere a pensei va fi egală cu diferența de lungimea cusăturii mînecii de subraț de la spate cu cusătura de la tiparul de spate.

6.1.2. Construcția tiparului de față

Pentru construirea tiparului de față se va trasa o verticală în partea stîngă, care reprezintă linia de mijloc a feței din care se trasează linii orizontale preluate de la tiparul de spate și notate cu *1*, *2*, *3*, *4* bis.

2 bis—*30*=*Ltf*=*43*, 7 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *30* se trasează o linie orizontală.

1 bis—*31*=*lv*+1 cm=20+1=21 cm;

1 bis—*32*= $\frac{CB}{10}$ +0,5 cm=$\frac{88}{10}$ +0,5=9,3 cm,

Din punctele *31* și *32* se ridică cîte o verticală.

33=punctul de intersecție al verticalei *32* cu orizontala *30;*

33—*34*=*Lvb*=25 cm — măsură stabilită prin calcul;

30—*35*=$\frac{cb}{10}$ +3,5 cm=$\frac{44}{10}$ +3,5=7,9 cm.

Din punctul *35* se trasează un arc de cerc pînă la linia de mijloc a feței avînd centrul în punctul *30;*

31—*36*=distanța 10—13 de la spate minus 2 cm=19—2=17 cm.

Din punctele 35 și 36 se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *34* și respectiv în *31*.

36—*37*=$\frac{cb}{10}$ +0,5 cm=$\frac{44}{10}$ +0,5=4,9 cm. Măsura se aplică din punctul *36* pe arcul de cerc.

31—*38*=4 cm — cotă fixă.

Punctele *37* și *38* se unesc printr-o dreaptă.

37—*39*=valoarea distanței dintre punctele *9*—*14* de la tiparul de spate minus

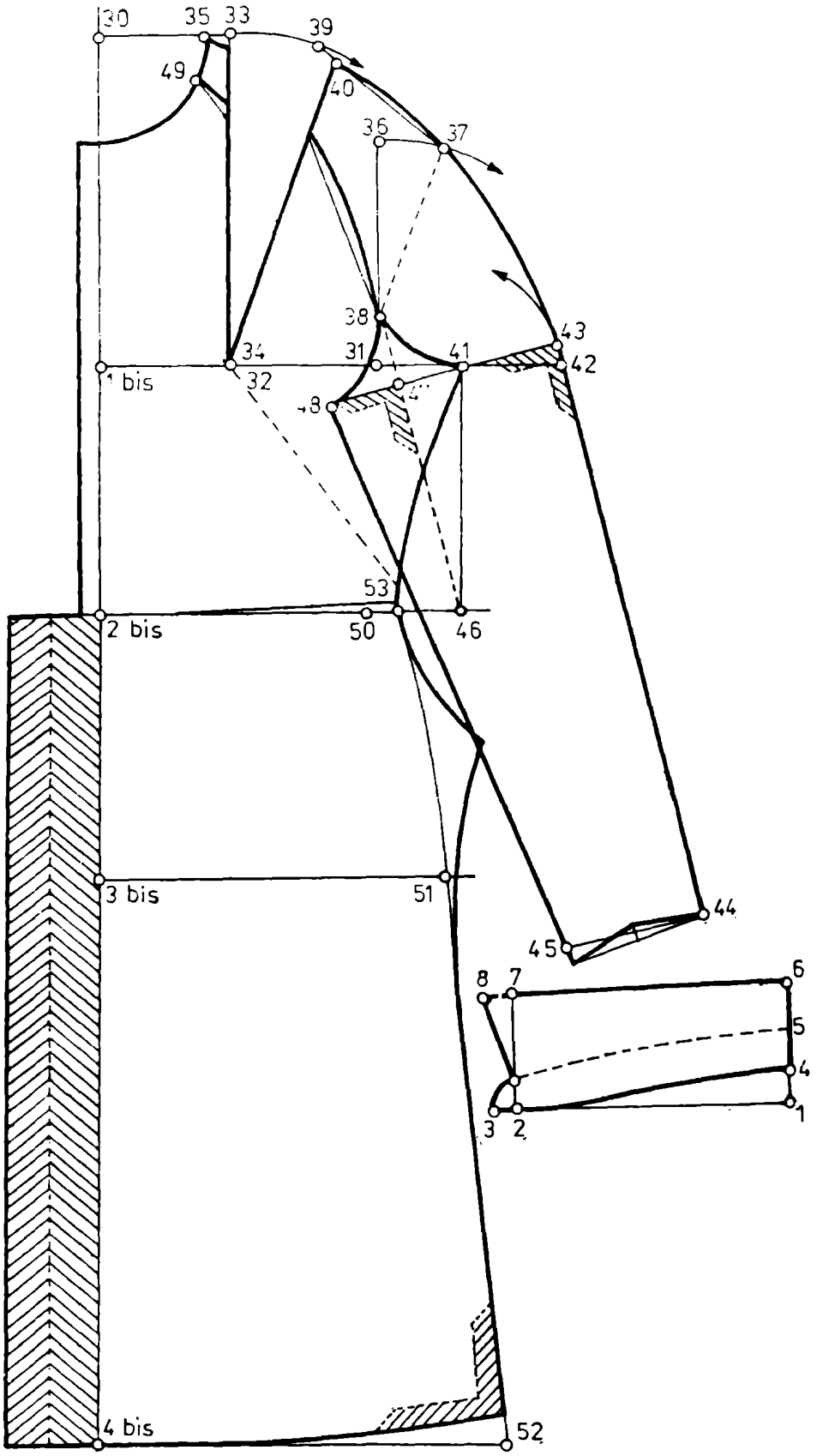

Fig. 67. Construcția tiparului de față.

2,5 cm=15—2,5=12,5 cm. Măsura se aplică din punctul *37* pe arcul de cerc din punctul *35*.

Punctele *37* și *39* se unesc printr-o dreaptă.

39—40=valoarea distanței dintre punctele *35* și *33*.

Pentru ca, laturile pensei să fie egale se aplică din punctul *34* în sus distanța dintre punctele *34—40*.

$31—41=\frac{cb}{8}+1$ cm=$\frac{44}{8}+1$=6,5 cm;

$41—42=\frac{cb}{4}$—3,5 cm=$\frac{44}{4}$—3,5=7,5 cm.

Din punctul *42* se trasează în sus un arc de cerc având centrul în punctul *41*.

37—43=*ARS*—2 cm=19,6—2=17,6 cm. Măsura se aplică din punctul *37* pe arcul de cerc trasat din punctul *42*.

Punctele *41* și *43* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *43* se trasează o perpendiculară pe dreapta *43—41*.

37—44=*Lm*+2 cm=59+2=61 cm.

În punctul *44* se trasează o perpendiculară pe dreapta *43—44*.

44—45=lărgimea mînecii de jos=11 cm;

46=punctul de intersecție al verticalei *41* cu orizontala *2* bis.

Punctele *38* și *46* se unesc printr-o dreaptă.

47=punctul de intersecție al dreptei *38—46* cu perpendiculara *43*.

În punctul *47* se trasează o perpendiculară pe dreapta *38—46*.

47—48=valoarea distanței dintre punctele *47* și *41*.

Punctele *48* și *45* se unesc printr-o dreaptă. Punctele *38—41* și *38—48* se unesc prin linii curbe, conform schiței din figura 67.

35—49=3 cm — cotă prevăzută pentru formarea cusăturii de mînecă raglan. Măsura se aplică din punctul *35* pe arcul de cerc.

Punctele *38* și *49* se unesc printr-o dreaptă considerată cu pensa de bust închisă.

De la un punct situat la jumătatea distanței dintre *38* și *49* la circa 1 cm se formează linia de cusătură raglan.

2 bis—*50*=$\frac{et}{2}+3$ cm=$\frac{34}{2}+3$=20 cm;

3 bis—*51*=$\frac{cs}{2}+1$ cm=$\frac{50}{2}+1$=26 cm;

4 bis—*52*=distanța *3* bis—*51* plus 5 cm;

50—53=2 cm — cotă variabilă.

Punctele *41—53* se unesc printr-o linie puțin curbată.

Punctele *53, 51* se unesc printr-o curbă, iar punctele *51* și *52* printr-o dreaptă.

Dintr-un punct de la jumătatea distanței dintre punctele *4* bis și *52* se trasează o perpendiculară pe dreapta *51—52*.

Din punctul *45* în jos se va suplimenta tiparul cu 1 cm.

În față, pentru formarea fentei, se va acorda 1,5 cm de sus pînă la linia taliei. De la linia taliei în jos se va acorda 7 cm și la croit se va ține seama să fie la fir dublu pentru formarea cutei duble în față, conform modelului din fig. 65.

Pe cusătura laterală se formează buzunare care depășesc linia de cusătură cu circa 4 cm la jumătatea distanței dintre linia taliei și linia șoldurilor. Din acest punct se va trasa linii curbe conform schițelor din figurile 66 și 67.

6.1.3. Construcția tiparului de guler

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1*.

1— 2=valoarea distanței dintre punctele 0—*9* de la spate plus distanța din punctul *35* pe linia de răscroitură a gîtului pînă la linia de mijloc a feței minus 1 cm=42—1=41 cm;

2— 3=1,5 cm — cotă prevăzută pentru suprapunerea piepților în față;

1— 4=2,5 cm — cotă de modelarea șteiului de guler.

Din punctul *4* se trasează o curbă către punctul *2* racordîndu-se la circa 4 cm față de punctul *2*.

4— 5=3 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler;

5— 6=4 cm — cotă prevăzută pentru lățimea gulerului la spate.

Din punctul *6* se trasează o linie orizontală, și din punctul *2* o verticală;

7=punctul de intersecție al orizontalei *6* cu verticala *2;*

7— 8=2 cm — cotă variabilă în funcție de forma de deschidere a gulerului în față.

6.2. TRANSFORMAREA TIPARULUI ÎN MODELUL 65

În figura 68 sînt prezentate piesele componente ale modelului 65.

Fiecare detaliu de tipar va fi copiat separat. După copiere și decuparea fiecăruia se va controla prin cuplarea acestora cît și completarea sau remedierea unor părți în așa fel ca tiparele să aibă o cuplare perfectă între ele.

Tiparul de spate nu prezintă transformări, numai la tiparul de spate al mînecii se va închide pensa de umăr.

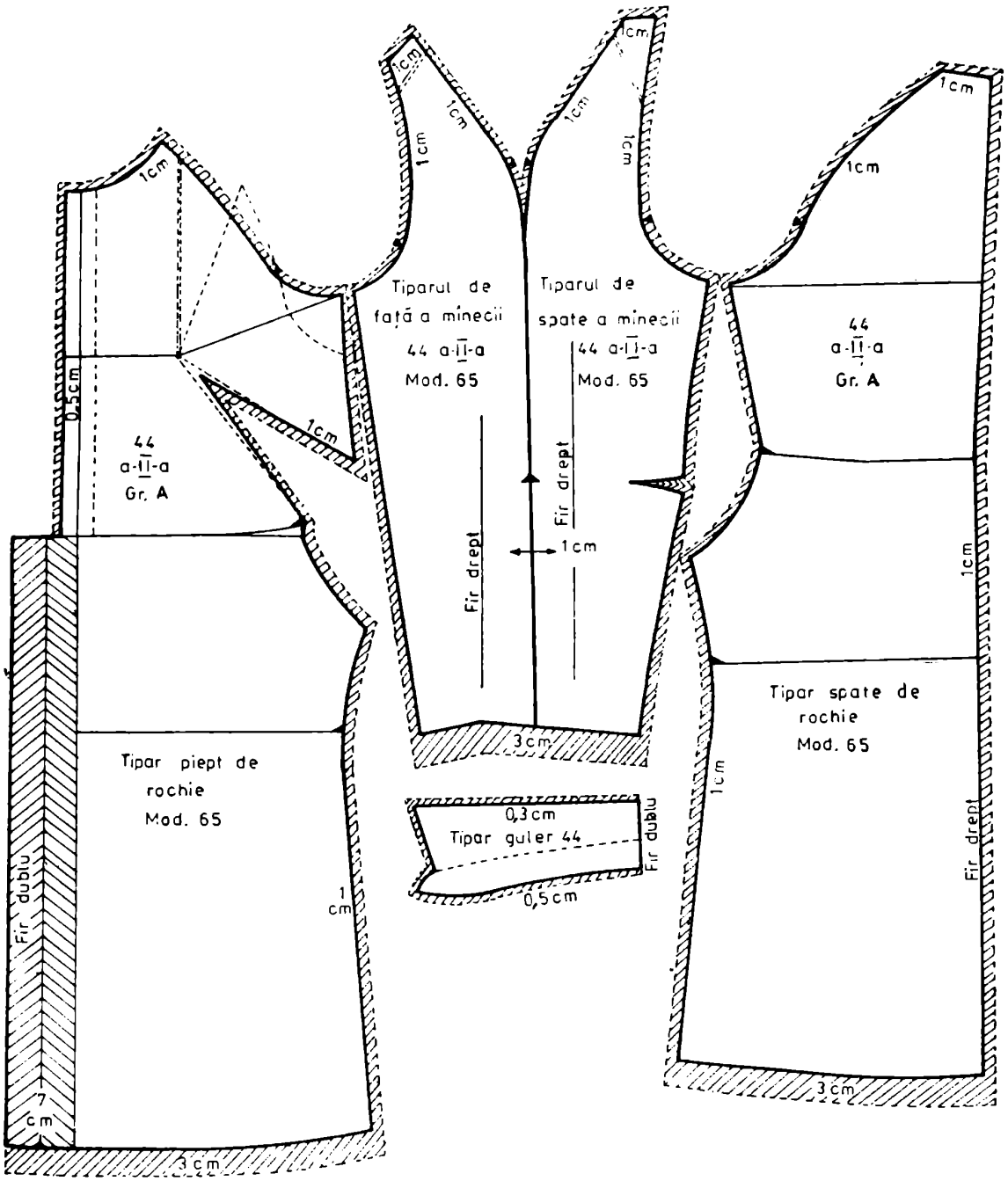

Fig. 68. Transformarea tiparului în model.

Tiparul de piept comportă transformare prin închiderea pensei de bust și deschiderea acestuia de la circa 2 cm în sus de linia taliei pînă în vîrful pensei. Pensa laterală se va scurta cu circa 2 cm față de punctul *34*.

La tiparul de față a mînecii se vor închide laturile pensei de la bust și se va scurta mîneca în față cu 1 cm. Adică la un punct situat la jumătatea feței de mînecă. Cu ocazia cuplării detaliilor se vor aplica și semnele necesare de montare a pieselor componente. Se va înscrie firul drept și dublu și conturarea rezervelor necesare la croit, conform schiței din figura 68.

6.3. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE ROCHIE PENTRU FETE (ADOLESCENTE)

În schițele din figurile 69 și 70 se prezintă multiplicarea tiparului de rochie cu mîneci raglan prezentat în figura 65.

Tiparul corespunde la mărimea 44, talia a II-a, grupa „A". Tiparul este transformat în model și are incluse rezervele necesare de cusături conform schiței din figura 68.

Măsurile la care corespunde multiplicarea sînt următoarele:

— circumferința bustului
(cb) = 41, 42, 43, **44**, 45, 46, 47, 48;
— circumferința taliei
(ct) = 31, 32, 33, **34**, 35, 36, 37, 38;
— circumferința șoldurilor
(cș) = 46, 47, 48, **50**, 51, 52, 53, 54;
— înălțimea corpului
(IC) = 160, 161, 162, **163**, 164, 165, 166, 167.

Cota de multiplicat este de 1 cm, considerată diferența de la o măsură la alta. Această cotă va fi departajată în felul următor: la tiparul de spate, pe cusătura de subraț cu cîte 0,3 cm la cusătura de îmbinare cu mîneca tot cu cîte 0,3 cm; iar la răscroitura gîtului la spate cu 0,5 cm; la tiparul de piept, pe cusătura laterală cîte 0,3 cm; în față cu 0,4 cm; pe cusătura de îmbinare cu mîneca cu 0,3 cm; iar la răscroitura pieptului pe lîngă gît cu cîte 0,5 cm; pensa de bust va primi succesiv cota de 0,3 cm numai pe latura de sus.

După aplicarea cotelor se va contura fiecare mărime paralel cu tiparul de bază, conform schiței din figura 69.

Lungimea rochiei, lungimea taliei vor rămîne aceleași de la tiparul de bază, pentru că, înălțimea corpului are creșteri succesive de cîte 1 cm.

Tiparul de mînecă se mărește sau micșorează numai pe cusătura de mijloc a fetei cu cîte 0,3 cm la fiecare parte. În partea de sus (răscroitura de pe lîngă gît) se va aplica cota asemănătoare de la tiparul de spate și piept cu cîte 0,5 cm, conform figurii 70.

Tiparul de guler se va mări sau micșora pe linia de mijloc cu cîte 1 cm.

6.4. ROCHIE PENTRU VIITOARE MAMĂ

Modelul de rochie din figura 71 se va croi cu mîneci chimono în prelungirea plătcii atît în față cît și la spate.

Măsurile necesare pentru construirea tiparului sînt următoarele:

— înălțimea corpului *(IC)* = 166 cm;
— adîncimea răscroiturii mînecii la spate *(ARS)* = 20 cm;
— lungimea taliei la spate *(Lts)* = 39 cm;
— lungimea șoldurilor *(Lș)* = 61 cm;
— lungimea rochiei *(Lpr)* = 104 cm;
— lungimea vîrfului de bust *(Lvb)* = 33 cm;
— lungimea taliei în față *(Ltf)* = 52 cm;
— lungimea umărului *(Lu)* = 13 cm;
— lungimea mînecilor *(Lm)* = 60 cm;
— circumferința bustului *(cb)* = 46 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)* = 52 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lățimea spatelui

$$(ls) = \frac{CB}{5} - 0{,}5 \text{ cm} = \frac{92}{5} - 0{,}5 = 17{,}9 \text{ cm};$$

Lățimea pieptului

$$(lp) = \frac{cb}{2} - 2 \text{ cm} = \frac{46}{2} - 2 = 21 \text{ cm}.$$

6.4.1. Construcția tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (0) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 72).

0— *1* = *ARS* + 1 cm = 20 + 1 = 21 cm — măsură luată pe corp;
0— *2* = *Lts* = 39 cm — măsură luată pe corp;
0— *3* = *Ls* = 61 cm — măsură luată pe corp;
0— *4* = *Lpr* = 104 cm — măsură luată pe corp;

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează liniile orizontale;

2— *5* = 3 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei;
3— *6* = 2,5 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de dezvoltare a corpului pe această linie.

Punctele *0—5* și *5—6* se unesc prin linii drepte. Din punctul *6* dreapta va continua pînă la linia de terminație.

7 = punctul de intersecție al dreptei *0—5* cu orizontala *1*;

0— *8* = $\frac{cb}{10} + 2{,}5$ cm = $\frac{46}{10} + 2{,}5 = 7{,}1$ cm.

Din punctul *8* se ridică o verticală.

8— *9* = 2 cm — cotă fixă.

Punctele zero și *9* se unesc printr-o curbă.

7—10 = *ls* + 1 cm = 17,9 + 1 = 18,9 cm.

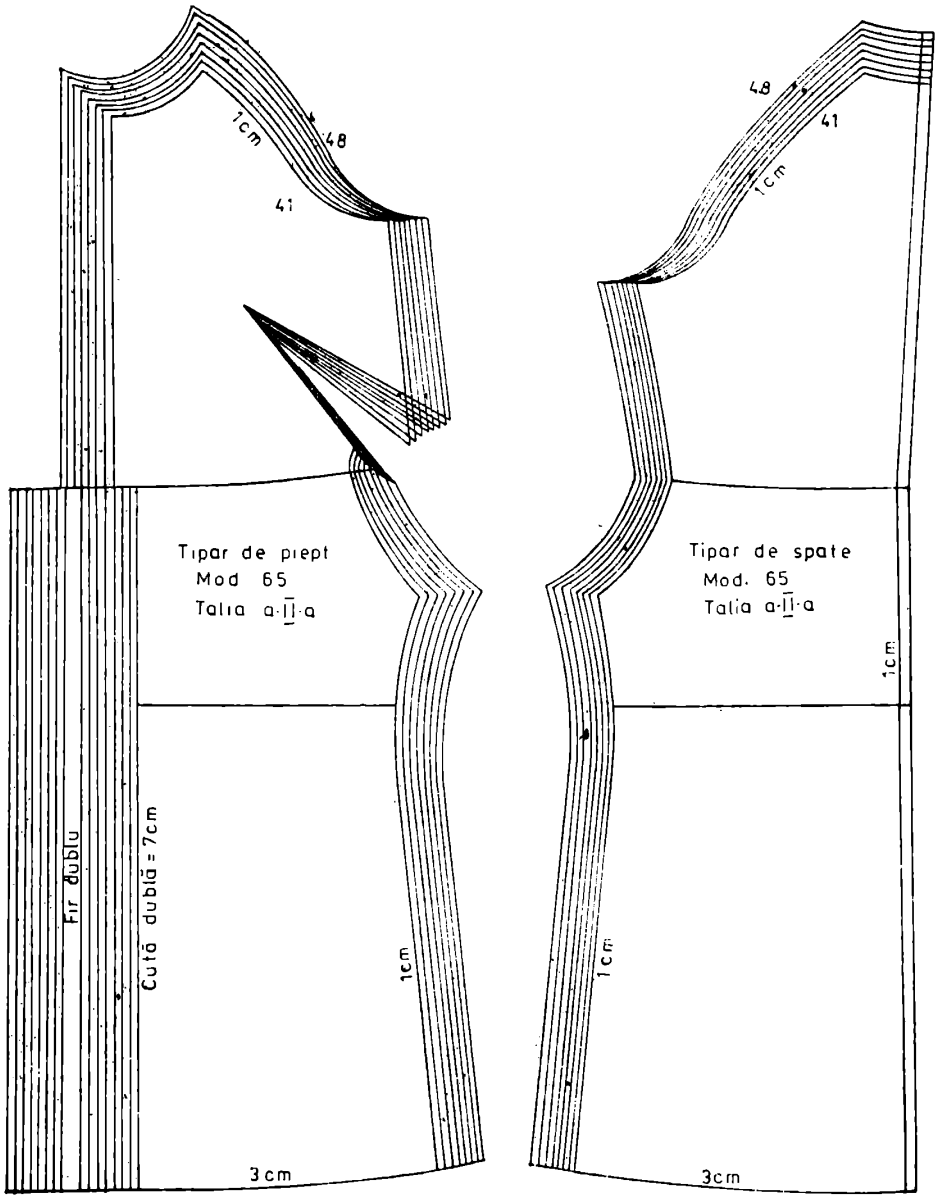

Fig. 69. Multiplicarea tiparului de spate şi piept.

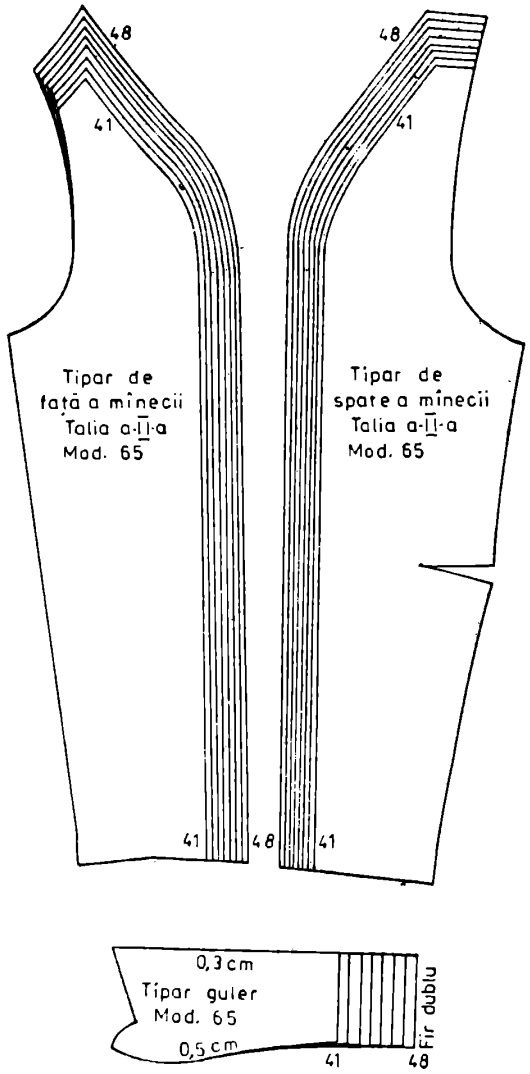

Fig. 70. Multiplicarea tiparului de mîneci

Fig. 71. Model de rochie pentru viitoare mamă.

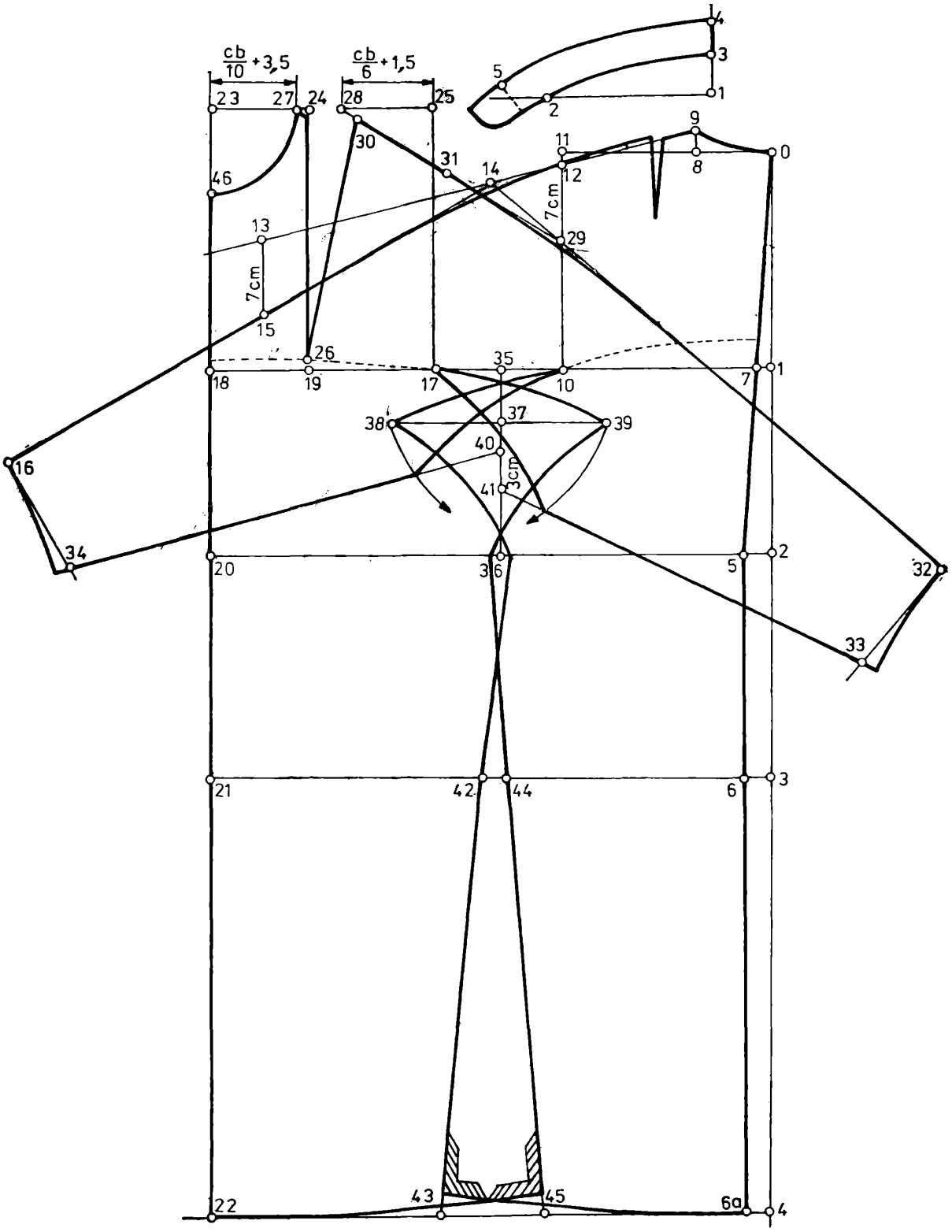

Fig. 72. Construcția tiparului de rochie pentru viitoare mamă.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

11=punctul de intersecţie al verticalei *10* cu orizontala 0;

11—12=1 cm — cotă variabilă.

Prin punctele *9—12* şi în continuare, spre stînga, se trasează o dreaptă.

12—13=30 cm — cotă fixă;

12—14=7 cm — cotă fixă.

Din punctul *13* se coboară o verticală.

13—15=7 cm — cotă variabilă, în funcţie de deschiderea chimonoului.

Punctele *14* şi *15* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre stînga.

12—16=lungimea mînecii+2 cm=60+2= =62 cm.

În punctul *16* se trasează o perpendiculară pe dreapta *16—15*.

$10—17 = \frac{cb}{4} + 1$ cm$= \frac{46}{4} + 1 = 12{,}5$ cm;

17—18=lp+1 cm=21+1=22 cm;

$18—19 = \frac{CB}{10} + 0{,}5$ cm$= \frac{92}{10} + 0{,}5 = 9{,}7$ cm.

Din punctele *17* şi *19* se ridică cîte o verticală, iar prin punctul *18* se trasează în sus şi în jos o verticală.

20=punctul de intersecţie al verticalei *18* cu orizontala *2;*

21=punctul de intersecţie al verticalei *18* cu orizontala *3;*

22=punctul de intersecţie al verticalei *18* cu orizontala *4;*

20—23=*Ltf* minus distanţa 0—*9* măsurată pe linia curbă=*52—8*=44 cm.

Din punctul *23* se trasează spre dreapta o orizontală.

24=punctul de intersecţie al orizontalei *23* cu verticala *19;*

25=punctul de intersecţie al orizontalei *23* cu verticala *17;*

24—26=*Lvb* minus distanţa 0—*9* de la spate= =33—8=25 cm;

$23—27 = \frac{cb}{10} + 3{,}5$ cm$= \frac{46}{10} + 3{,}5 = 8{,}1$ cm.

Din punctul *27* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *23*.

$25—28 = \frac{cb}{6} + 1{,}5$ cm$= \frac{46}{6} + 1{,}5 = 9{,}1$ cm;

12—29=7 cm — cotă variabilă, în funcţie de deschiderea chimonoului.

Punctele *28* şi *29* se unesc printr-o dreaptă.

28—30=valoarea distanţei dintre punctele *27* şi *24*. Măsura se aplică din punctul *28* pe dreapta *28—29*.

Punctele *30* şi *26* se unesc printr-o dreaptă. Valoarea distanţei dintre punctele *30* şi *26* se aplică din punctul *26* în sus, pentru ca, laturile pensei să fie egale.

28—31=valoarea distanţei situate între punctele *9—12* minus 2 cm.

Din punctele *14, 29* şi în continuare se trasează o dreaptă.

31—32=lungimea mînecii + 2 cm = 60 + 2 = = 62 cm.

În punctul *32* se trasează o perpendiculară pe dreaptă *14—29*.

32—33=lărgimea mînecii jos = 12 cm;

16—34=lărgimea mînecii jos = 12 cm;

35=punct plasat la jumătatea distanţei dintre punctele *10—17*.

Din punctul *35* se coboară o verticală.

36=punctul de intersecţie al verticalei *35* cu orizontala *2;*

35—37=5 cm — cotă fixă.

Prin punctul *37* se trasează o orizontală.

37—38=11 cm — cotă fixă;

37—39=11 cm — cotă fixă;

Din punctele *38* şi *39* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *10* şi respectiv în *17*.

37—40=3 cm — cotă fixă;

40—41=3 cm — cotă fixă.

Punctele *33* şi *41* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *34* şi *40* se unesc tot printr-o dreaptă.

Pentru formarea cusăturii mînecii la spate se unesc punctul *10* cu punctul de intersecţie al arcului de cerc din *38* şi dreapta *40—34*. La faţa mînecii se unesc punctele *17* cu arcul de cerc din punctul *39* şi dreapta *33—41*.

$6—42 \quad \frac{cş}{2} = \frac{52}{2} = 26$ cm;

6a—43=distanţa *6—42* plus 4 cm;

$21—44 = \frac{cş}{2} + 3$ cm$= \frac{52}{2} + 3 = 29$ cm;

22—45=distanţa *21—44* plus 4 cm.

Cusătura de subraţ a spatelui se formează unind punctele *10* şi *38* printr-o curbă, la 1 cm distanţă de punctul *36* şi punctul *38* (se unesc tot printr-o curbă). Tot la 1 cm distanţă de punctul *36* în jos la punctul *42* şi *43* se trasează o dreaptă. Cusătura de subraţ a tiparului de piept se formează unind punctele *17—39* printr-o curbă, punctele *39* şi la un punct situat la 1 cm distanţă de punctul *36* se unesc tot printr-o curbă, iar din acelaşi punct la *44* şi *45* se trasetză o dreaptă.

Linia de terminaţie se va corecta prin trasarea unei perpendiculare pe liniile de cusătură laterală de la cîte un punct situat la jumătatea distanţei atît la spate cît şi la faţă.

La mîneci, jos, din punctele *33* şi *34* se va suplimenta lungimea cu cîte 1 cm conform schiţei din figura 72.

Pensa de pe linia umărului se va forma la circa 3 cm faţă de punctul *9* cu închiderea de 1,5 cm şi lungimea de circa 8 cm. Construcţia tiparului de guler începe prin a se trasa un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1*.

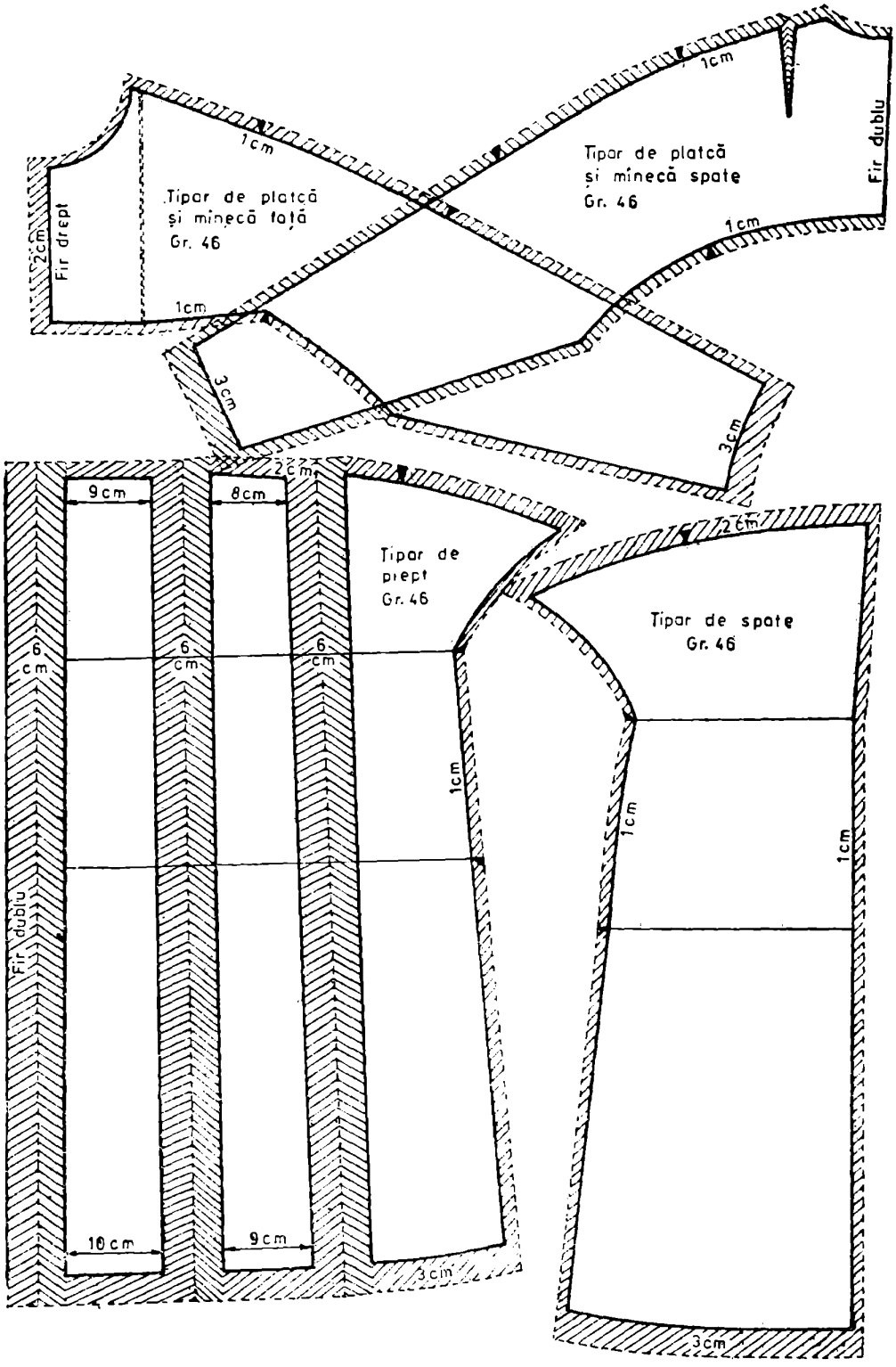

Fig. 73. Transformarea tiparului în model.

1 — *2*=distanța dintre punctele *0*—*8* și *23*—*27*;
1 — *3*=4 cm — cotă variabilă, în funcție de linia de curbură a gulerului. Punctele *3* și *2* se unesc printr-o curbă care se va prelungi față de punctul *2*.
3 — *4*=3,5 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului.

Din punctul *4* se trasează o curbă paralelă cu curba *3*—*2*.
4 — *5*=valoarea distanței dintre punctele *0*—*9* și *27*—*46* măsurată pe liniile curbe. Din punctul *5* pe curba 4 se vor adăuga 4 cm pentru suprapunerea gulerului la încheiat.

6.5. TRANSFORMAREA TIPARULUI ÎN MODELUL 71

În figura 73 sînt prezentate piesele componente ale tiparului din figura 72.

Fiecare detaliu din tiparul de bază se copiază separat, cu ajutorul unei rulete dințate. Se decupează și se verifică cuplarea detaliilor făcîndu-se unele corecturi.

Pensa de bust va fi închisă, iar tiparul de față va fi decupat (tăiat) pentru formarea cutelor din față.

Din linia de mijloc a feței se adaugă 6 cm pentru formarea cutei duble. Materialul se va croi la fir dublu. A doua cută va fi în partea de sus la 9 cm și jos la 10 cm. A treia cută se va forma în partea de sus la 8 cm și în partea de jos la 9 cm.

După decupare se depărtează fiecare parte la distanțele cu care sînt prevăzute adîncimea cutelor, în cazul de față fiecare cută are o închidere de 6 cm.

La croit se vor lăsa rezervele necesare de cusături, conform figurii 73.

De asemenea, se va avea grijă să se puncteze fie prin crestături, fie cu alte semne pentru montarea corectă a pieselor ce compun modelul.

La tiparul de guler se va avea grijă ca distanța *3*—*4* să fie croită la fir dublu, iar rezerva de cusături va fi de 0,5 cm.

Realizarea tiparului din figura 72 are la bază măsuri luate pe corp, și nu se poate considera că face parte dintr-o grupă de mărimi sau talie.

6.6. ROCHIE PENTRU FEMEI

Modelul de rochie prezentat în figura 74 are o croială a mînecilor chimono.

Măsurile necesare construirii tiparului sînt următoarele:

— înălțimea corpului *(IC)* =168 cm;
— adîncimea răscroiturii mînecii la spate *(ARS)* = 21 cm;
— lungimea taliei în spate *(Lts)* = 39 cm;
— lungimea șoldurilor *(Ls)* = 62 cm;
— lungimea rochiei *(Lpr)* =105 cm;
— lungimea vîrfului de bust *(lvb)* = 34 cm;
— lungimea taliei față *(Ltf)* = 53 cm;
— lungimea umărului *(Lu)* = 13 cm;
— lungimea mînecilor *(Lm)* = 61 cm;
— circumferința bustului *(cb)* = 48 cm;
— circumferința taliei *(ct)* = 38 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)* = 53 cm;
— lățimea spatelui *(ls)* = 19 cm;
— lățimea pieptului *(lp)* = 21 cm;

6.6.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (0) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui, în partea de sus (fig. 75).

0 — *1*=*ARS*=21 cm — măsură luată pe corp;
0 — *2* *Lts* = 39 cm — măsură luată pe corp;
0 — *3*=*Ls* = 62 cm — măsură luată pe corp;
0 — *4*=*Lpr* = 105 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale.

2 — *5*=2,5 cm — cotă variabilă;
3 — *6*=2 cm — cotă variabilă.

Punctele 0 și *5* se unesc printr-o dreaptă. Din punctul *5*, *6* și pînă la linia de terminație se trasează o dreaptă.

7=punctul de intersecție al dreptei 0—*5* cu orizontala *1*;

$$0 - 8 = \frac{cb}{10} + 2{,}5 \text{ cm} = \frac{48}{10} + 2{,}5 = 7{,}3 \text{ cm}.$$

Din punctul *8* se ridică o verticală.

8 — *9*=2 cm — cotă fixă.

Fig. 74. Model de rochie chimono.

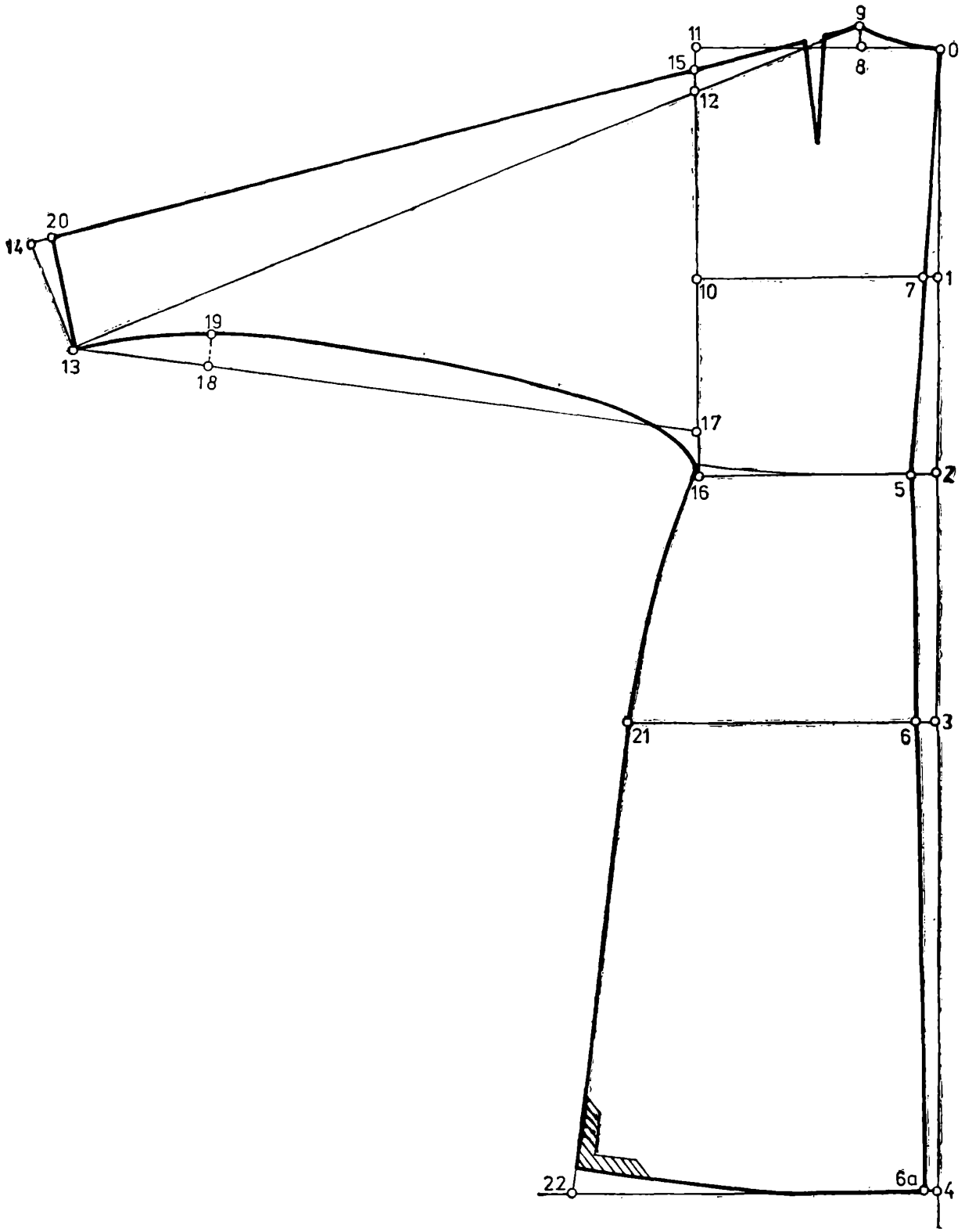

Fig. 75. Construcţia tiparului de spate pentru rochie chimono.

Punctele 0 și *9* se unesc printr-o curbă

7 —10=ls + 1 cm = 19 + 1 = 20 cm. Măsura a fost luată pe corp.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

11=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala zero (0);

11—12=4 cm — cotă variabilă în funcție de deschiderea chimonoului.

Se trasează o dreaptă pornind din punctul *9* care trece prin punctul *12* și în continuare.

12—13=Lm + 1 cm = 61 + 1 = 62 cm.

În punctul *13* se trasează o perpendiculară pe dreapta *9—12*.

13—14 lărgimea mînecii = 10 cm;

15=punct situat la jumătatea distanței între punctele *11—12*.

Punctele *14* și *15* se unesc printr-o dreaptă. Pensa de pe linia umărului se plasează la 3 cm față de punctul *9* cu închiderea de 2 cm și lungimea de circa 9 cm.

Punctele *15* și latura pensei din stînga se unesc printr-o dreaptă.

$$5 - 16 = \frac{cl}{2} + 1 \text{ cm} = \frac{38}{2} + 1 = 20 \text{ cm}.$$

Punctele *10* și *16* se unesc printr-o dreaptă.

16—17=4 cm — cotă variabilă.

Punctele *13* și *17* se unesc printr-o dreaptă.

13—18=12 cm — cotă variabilă.

Din punctul *18* se ridică o verticală.

18—19=3 cm — cotă variabilă în funcție de ajustarea mînecii pe linia de subraț.

Punctele *13, 19* și *16* se unesc printr-o curbă conform desenului din figura 75.

14—20=1,5 cm — cotă fixă.

Punctele *13* și *20* se unesc printr-o linie puțin curbată.

$$6 - 21 = \frac{cs}{2} = \frac{53}{2} = 26{,}5 \text{ cm};$$

6a—22=distanța *6—21* plus 5 cm.

Punctele *16* și *21* se unesc printr-o linie puțin curbată. Punctele *21* și *22* se unesc printr-o dreaptă. De la un punct situat la jumătatea distanței dintre *6a* și *22* se trasează o perpendiculară pe dreapta *21—22*.

Linia taliei pe cusătura laterală se urcă cu circa 1 cm.

6.6.2. Construcția tiparului de față

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *4 bis* și care corespunde cu linia de mijloc a feței la terminație. În continuare, în sus, vor fi preluate distanțele dintre orizontalele *3, 2, 1* și vor fi notate cu *bis*. Din aceste puncte se trasează linii orizontale, conform schiței din figura 76.

2 bis—23=Ltf — distanța 0—*9* de la spate= =*53—8*=45 cm.

Din punctul *23* spre dreapta se trasează o orizontală.

$$1\ bis - 24 = \frac{CB}{10} + 0{,}5 \text{ cm} = \frac{96}{10} + 0{,}5 = 10{,}1 \text{ cm}.$$

Din punctul *24* se ridică o verticală.

25=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *23;*

25—26=Lvb — distanța 0—*9* de la spate= =*34—8*=26 cm;

1 bis—27=lp+1 cm=21+1=22 cm. Din punctul *27* se ridică o verticală.

$$23 - 28 = \frac{cb}{10} + 3{,}5 \text{ cm} = \frac{48}{10} + 3{,}5 = 8{,}3 \text{ cm};$$

27—29=valoarea distanței dintre punctele *10—15* de la spate.

Din punctele *28* și *29* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *26* și respectiv în *27*.

$$29 - 30 = \frac{cb}{10} + 0{,}5 \text{ cm} = \frac{48}{10} + 0{,}5 = 5{,}3 \text{ cm};$$

30—31=valoarea distanței dintre punctele *9—15* de la spate minus 2 cm. Măsura se aplică din punctul *30* către arcul de cerc din *28*.

Din punotul *31* prin *30* și în prelungire se trasează o dreaptă.

31—32=valoarea distanței dintre *28* și *25;*

30—33=Lm+1 cm=61+1=62 cm.

În punctul *33* se coboară o perpendiculară pe dreapta *31—30*.

33—34=distanța *13—14* de la tiparul de mînecă spate=10 cm;

34—35=1,5 cm — cotă de modelarea mînecii la terminație;

$$2\ bis - 36 = \frac{cl}{2} + 3 \text{ cm} = \frac{38}{2} + 3 = 22 \text{ cm}.$$

Punctele *27* și *36* se unesc printr-o dreaptă.

36—37=4 cm, aceeași cotă de la spate *(16—17)*.

Punctele *37* și *33* se unesc printr-o dreaptă.

33—38=distanța *13—18* de la spate=12 cm.

Punctele *33, 39* și *36* se unesc printr-o curbă, conform schiței din figura 76.

$$3\ bis - 40 \ldots \frac{cs}{2} + 2 \text{ cm} = \frac{53}{2} + 2 = 28{,}5 \text{ cm};$$

4 bis—41=distanța *3 bis—40* plus 6 cm.

Punctele *36* și *40* se unesc printr-o linie puțin curbată.

Punctele *40* și *41* se unesc printr-o dreaptă.

De la un punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *4 bis* și *41* se trasează o perpendiculară pe dreapta *40—41*.

Pentru ca tiparul să corespundă cu modelul din figura 74 se va închide pensa de bust prin deschiderea acesteia din punctul *36—26*.

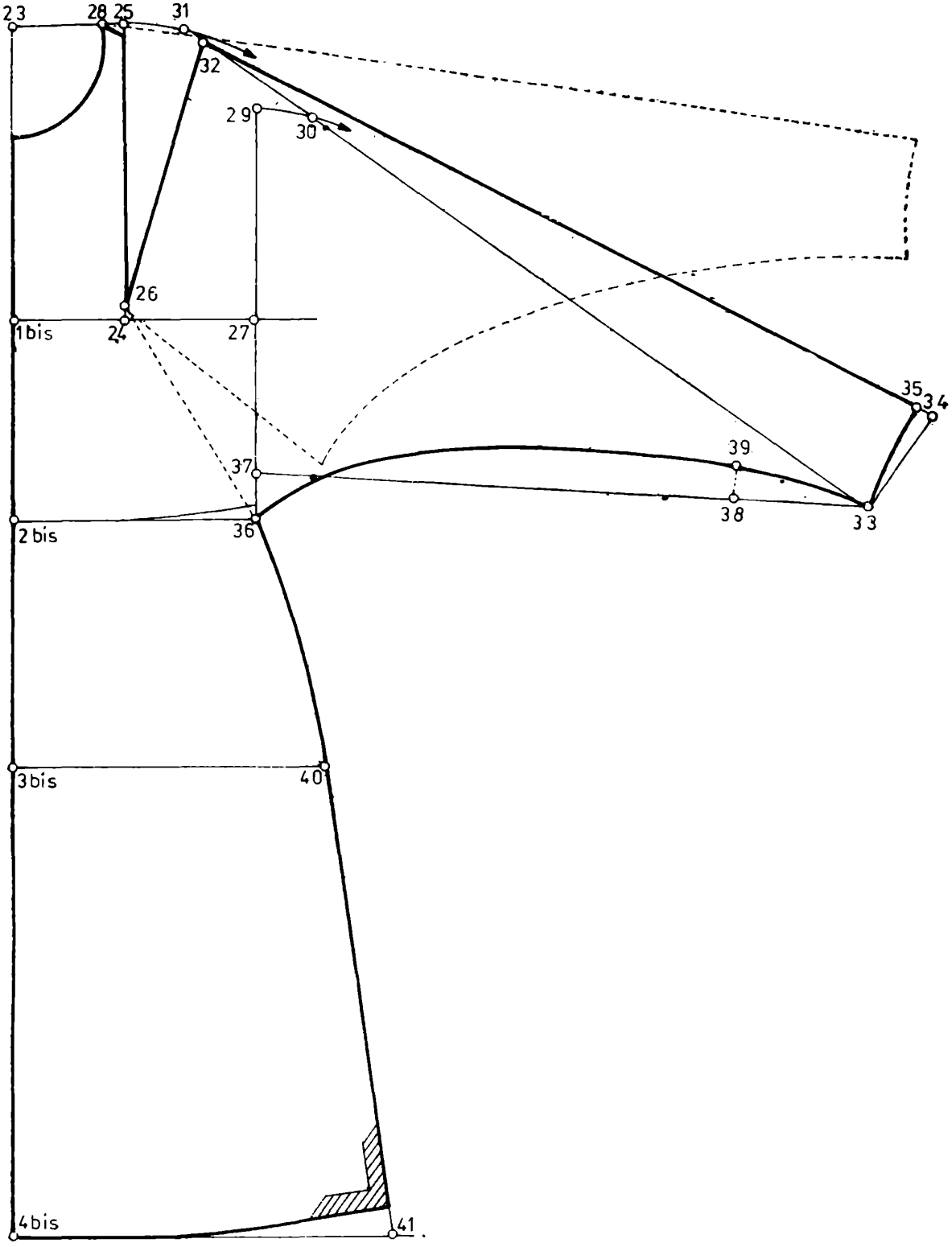

Fig. 76. Construcția tiparului de față pentru rochie chimono.

În figura 76 prin liniile întrerupte se prezintă forma tiparului după închiderea pensei de bust cu laturile *32—26* și *25—26*.

Pentru guler nu este necesar a se construi tipar prin faptul că rochia în față se va face curat și în jurul gîtului se va monta un fel de eșarfă care se va înnoda în față, fie sub formă de fundă fie printr-un nod simplu.

Răscroitura din față se va face cu 2 cm mai mult decît distanța *23—28*. Din punctul *28* se coboară o curbă pînă la linia de mijloc a feței, conform schiței din figura 76.

Totuși, dacă la acest model se preferă guler, acesta se poate executa după unul din modelele de construire a tiparelor de la celelalte modele de rochii cît și de la capitolul de bluze.

6.7. ROCHIE PENTRU FEMEI CU FORME PLINE

Fig. 77. Model de rochie pentru femei cu forme pline.

Modelul de rochie prezentat în figura 77 este mai simplu cu tăieturi verticale care se pretează la asemenea forme de corpuri.

Măsurile necesare construirii tiparului sînt următoarele:

— înălțimea corpului	*(IC)*	= 167	cm;
— adîncimea mînecii la spate	*(ARS)*	= 22,5	cm;
— lungimea taliei spate	*(Lts)*	= 39,5	cm;
— lungimea șoldurilor	*(Ls)*	= 62	cm;
— lungimea rochiei	*(Lpr)*	= 105	cm;
— lungimea vîrfului de bust	*(Lvb)*	= 38	cm;
— lungimea taliei în față	*(Lft)*	= 54	cm;
— lungimea umărului	*(Lu)*	= 14	cm;
— lungimea mînecilor	*(Lm)*	= 60	cm;
— circumferința bustului	*(cb)*	= 56	cm;
— circumferința taliei	*(ct)*	= 52	cm;
— circumferința șoldurilor	*(cș)*	= 62	cm;
— lățimea spatelui	*(ls)*	= 22	cm;
— lățimea pieptului	*(lp)*	= 25	cm.

6.7.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (fig. 78).

0— *1* = *ARS* = 22,5 cm — măsură luată pe corp;

0— *2* = *Lts* = 39,5 cm — măsură luată pe corp;

0— *3* = *Ls* = 62 cm — măsură luată pe corp;

0— *4* = *Lpr* = 105 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale.

2— *5* = 2,5 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei.

3— *6* = 2 cm — cotă variabilă, în funcție de dezvoltarea corpului pe această linie.

Punctele *0—5* și *5—6* se unesc prin linii drepte.

Din punctul *6* dreapta *5—6* va fi prelungită pînă la linia de terminație.

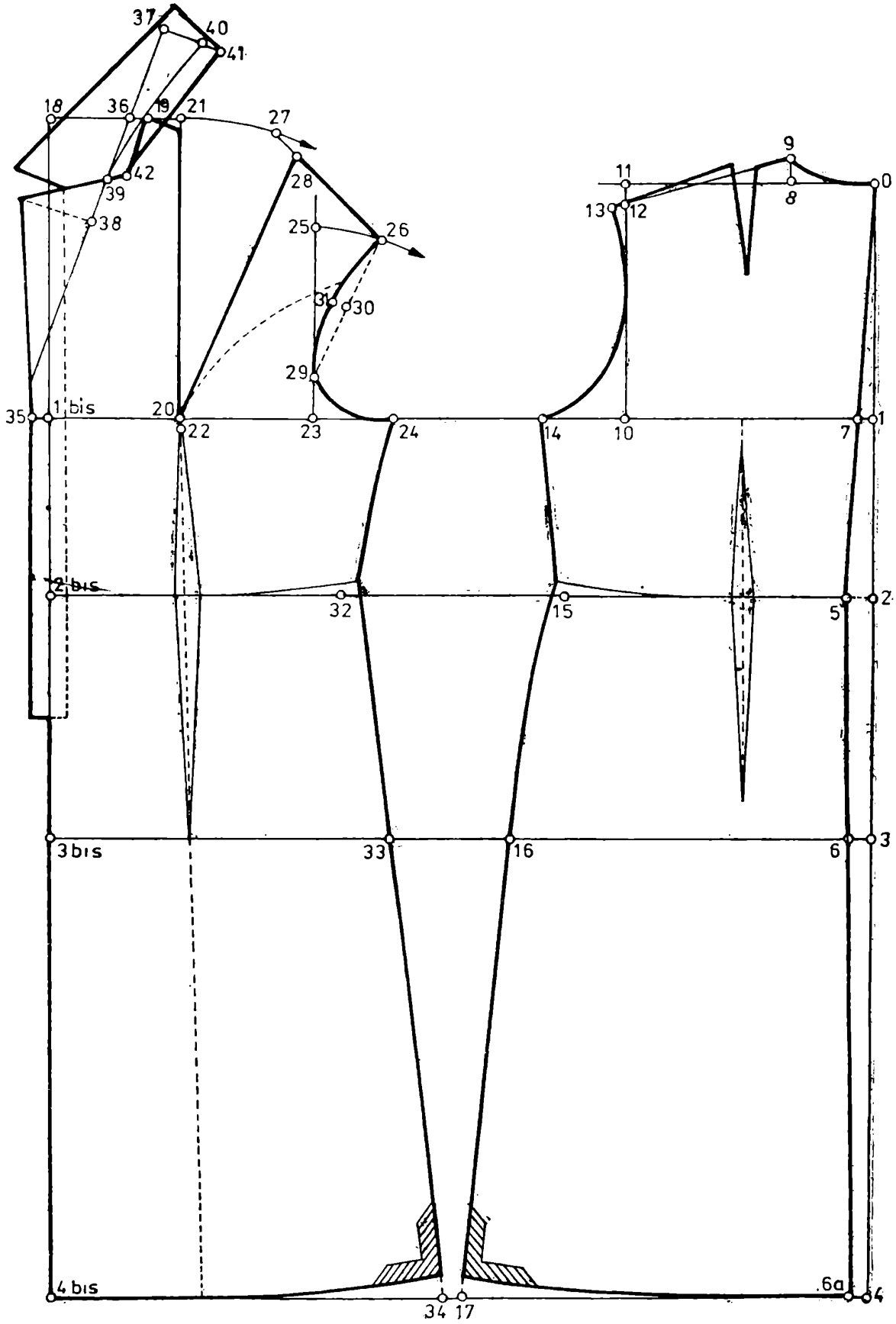

Fig. 78. Tipar de spate şi faţă pentru rochie.

7=punctul de intersecție al dreptei 0—5 cu orizontala *1;*

0— *8*=$\frac{cb}{10}$ +2 cm= $\frac{56}{10}$ +2=7,6 cm.

Din punctul *8* se ridică o verticală.

8— *9*=2 cm — cotă fixă.

Punctele 0 și *9* se unesc printr-o curbă.

7—*10*=*ls*=22 cm — măsură luată pe corp.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

11=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala 0;

11—*12*=2 cm — cotă variabilă în funcție de înălțimea umerilor.

Punctele *9* și *12* se unesc printr-o dreaptă. Aceasta se va prelungi spre stînga față de punctul *12*.

9—*13*=*Lu*+3 cm=14+3=17 cm;

10—*14*= $\frac{cb}{8}$ +0,5 cm=$\frac{56}{8}$ +0,5=7,5 cm;

5—*15*= $\frac{ct}{2}$ +1 cm= $\frac{52}{2}$ +1=27 cm;

6—*16*= $\frac{cș}{2}$ +1 cm= $\frac{62}{2}$ +1=32 cm;

6a—*17*=distanța *6*—*16* plus 5 cm.

Linia de cusătură laterală a spatelui se formează din punctul *14* la 1 cm distanță de punctul *15* și *16* printr-o linie curbă care să urmeze formei corpului; Punctele *16* și *17* se unesc printr-o dreaptă.

Linia scobiturii se formează prin unirea punctelor *13* și *14* printr-o curbă tangentă la jumătatea distanței dintre *10* și *12*. Pensa de la tiparul de spate se formează de la un punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *7* și *10* din care se coboară o verticală. Pe linia taliei pensa va fi închisă cu valoarea distanței dintre punctul *15* și cusătura laterală. Lungimea în partea de jos va fi la 3 cm față de linia șoldurilor și în sus la 4 cm de la dreapta *7*—*10*.

Pe linia umărului se formează o pensă la 3 cm față de punctul *9* cu închiderea de 2 cm și lungimea de circa 10 cm.

6.7.2. Construcția tiparului de față

Din prelungirea orizontalei *4* se ridică o verticală la o distanță de punctul *17* cu valoarea distanței dintre punctele *4* și *17*. Unghiul drept format se va nota cu *4 bis*. Celelalte linii orizontale vor fi prelungite pînă la intersectarea cu verticala *4 bis* și vor fi notate cu *3, 2, 1 bis*.

2 bis—*18*=*Ltf* minus distanța 0—*9* de la spate=54—9=45 cm.

Din punctul *18* spre dreapta se trasează o linie orizontală.

18—*19*= $\frac{ob}{10}$ +3,5 cm= $\frac{56}{10}$ +3,5=9,1 cm;

1 bis—*20*= $\frac{CB}{10}$ +0,5 cm= $\frac{112}{10}$ +0,5=11,7 cm.

Din punctul *20* se ridică o verticală.

21=punctul de intersecție al verticalei *20* cu orizontala *18;*

21—*22*=*Lvb* minus distanța 0—*9* de la spate=38—9=29 cm;

1 bis—*23*=*lp*=25 cm — măsură luată pe corp.

Din punctul *23* se ridică o verticală;

23—*24*= $\frac{cb}{4}$ +0,5 cm= $\frac{56}{4}$ +0,5=7,5 cm;

23—*25*=valoarea distanței dintre punctele *10*—*12* minus 2 cm=20—2=18 cm.

Din punctele *19* și *25* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în punctele *22* și respectiv în *23*.

25—*26*= $\frac{cb}{10}$ +1 cm= $\frac{56}{10}$ +1=6,6 cm, măsura se aplică din punctul *26* pe arcul de cerc.

26—*27*=*Lu*=14 cm, măsura se aplică din punctul *26* pe arcul de cerc trasat din punctul *19*.

Punctele *26* și *27* se unesc printr-o dreaptă.

27—*28*=valoarea distanței dintre punctele *19*—*21*.

Pentru ca, laturile pensei de bust să fie egale se va aplica distanța dintre punctele *22* și *28* de la *22* în sus.

23—*29*=4 cm — cotă fixă.

Punctele *26* și *29* se unesc printr-o dreaptă.

30=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *26* și *29;*

30—*31*=1,3 cm — cotă de modelarea scobiturii;

2 bis—*32*= $\frac{ct}{2}$ +1 cm= $\frac{52}{2}$ +1=27 cm;

3 bis—*33*= $\frac{cș}{2}$ +1 cm= $\frac{62}{2}$ +1=32 cm;

4 bis—*34*=distanța *3 bis*—*33* plus 5 cm.

Linia scobiturii se formează unind punctele *26, 31, 29* și *24* printr-o curbă accentuată.

Linia cusăturii de subraț se formează prin unirea punctelor *24* și *33* și la 2 cm distanță de punctul *32* printr-o linie curbă ce va urma forma corpului. Punctele *33* și *34* se unesc printr-o dreaptă.

1 bis—*35*=1,5 cm — cotă pentru suprapunerea fentei în față.

Prin punctul *35* se trasează o verticală pînă la un punct plasat la jumătatea distanței între *2 bis* și *3 bis*.

19—*36*=1,5 cm — cotă care reprezintă lățimea șteiului de guler.

Prin punctul *36* se trasează o dreaptă care se va opri la 3 cm distanță de punctul *35*.

36—*37*=valoarea distanței dintre punctele 0—*9* măsurată pe linia curbă. În punctul *37* se trasează o perpendiculară pe dreapta *36*—*37*.

36—38=10 cm=măsura se aplică din punctul *36* în lungimea dreptei *37—36*.

În punctul *38* se trasează o perpendiculară. Colțul gulerului se formează la 7 cm distanță de punctul *38*.

38—39=4 cm — cotă pentru formarea liniei de cazură;

37—40=4 cm — cotă fixă;

40—41=1,5 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului;

39—42=1,5 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului.

Punctele *40* și *39* se unesc printr-o curbă. Punctele *41* și *42* se unesc tot printr-o curbă, ce formează linia șteiului de guler.

Punctele *19* și *42* se unesc printr-o linie puțin curbată ce formează răscroitura tiparului de piept pe lîngă gît.

În punctul *41* se trasează o perpendiculară pe curba *41—42*.

Lățimea gulerului la spate va fi de 4 cm iar în față conform modelului sau a preferinței și schiței din figura *78*.

Pensa din față se formează pe dreapta care se trasează din punctul *22* pînă la linia de terminație. Aceasta se va deplasa cu 1 cm spre dreapta față de punctul *4 bis*.

Închiderea pensei pe linia taliei va fi egală cu distanța dintre punctul *32* și cusătura laterală. Lungimea pensei va fi pînă la orizontala *3 bis*.

6.7.3. Construcția tiparului de mînecă

Pentru construirea tiparului de mînecă se stabilesc următoarele măsuri:

— adîncimea răscroiturii mînecii *(ar)*= distanța *26—23* de la tiparul de față plus distanța *10—13* de la tiparul de spate=38 cm;

— circumferința răscroiturii *(cr)*=distanța *26—24* și *14—13* măsurată pe linia răscroiturii =50 cm;

— lungimea mînecii *(Lm)*=60 cm, măsură luată pe corp.

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1* (fig. 79).

1— 2=$\frac{ar}{2}$—2 cm=$\frac{38}{2}$—2=17 cm;

1— 3=*Lm*+2 cm=60+2=62 cm;

2— 4=4 cm distanța *23—29* din figura 78);

3— 5=3 cm — cotă fixă;

6=punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *4* și *5*.

Din punctele *2*, *3*, și *6* se trasează linii orizontale.

4— 7=$\frac{cr}{2}$—0,5 cm=$\frac{40}{2}$—0,5=24,5 cm. Măsura se aplică din punctul *4* pînă la intersectarea cu orizontala *1*.

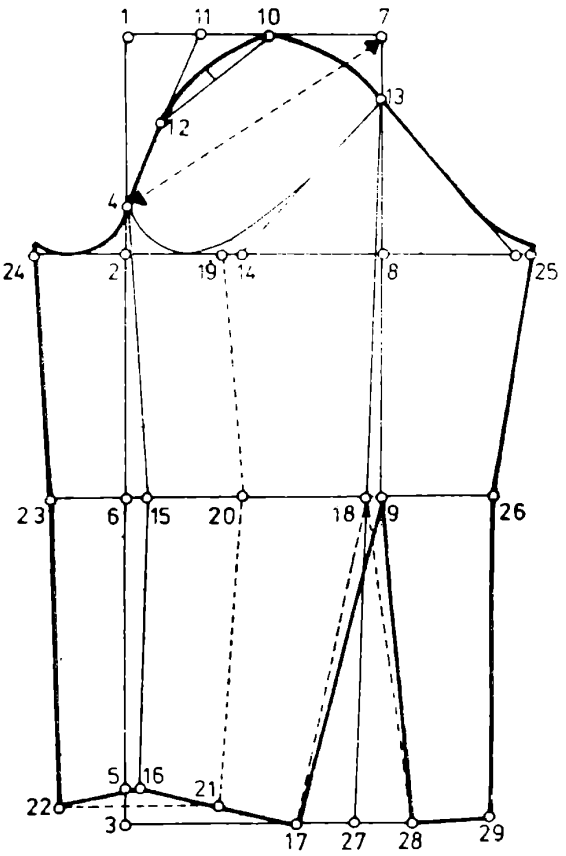

Fig. 79. Construcția tiparului de mînecă a rochiei.

Din punctul *7* se coboară o verticală.

8=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *2;*

9=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *6*;

1—10=$\frac{1}{2}$ din distanța *1—7* plus 1 cm =$\frac{20}{2}$+ +1=11 cm;

11=punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *1* și *10*.

Punctele *4* și *11* se unesc printr-o dreaptă.

12=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *4* și *11;*

7—13=$\frac{1}{4}$ din distanța *7—8* plus 0,5 cm= =$\frac{17}{4}$+0,5=4,7 cm;

8—14=valoarea distanței dintre punctele *1— —10*. Punctele *13* și *14* se unesc printr-o dreaptă. Punctele *12* cu *10* și *10* cu *13* se unesc prin drepte.

La cîte un punct plasat la jumătatea distanței între *12—10* și *10—13* la cîte 1 cm mai sus se trasează o curbă care leagă punctele *12—10* și *13* formînd capul de mînecă.

6—15=1,5 cm — cotă fixă;

5—16 = 1 cm — cotă fixă;

16—17 = lărgimea mînecii jos = 12 cm;

9—18 = 1 cm — cotă fixă;

Punctele *4*, *15* și *16* se unesc prin linii drepte. Punctele *13*, *18* și *17* se unesc tot prin linii drepte formînd fața mînecii.

2—19 = valoarea distanței dintre punctele *23* și *24* de la tiparul de piept = 7,5 cm;

15—20 = distanța dintre *2—19* = 7,5 cm;

16—21 = distanța dintre *15—20* minus 1 cm = = 6,5 cm.

Punctele *19*, *20* și *21* se unesc prin linii drepte care reprezintă cusătura mînecii de subraț.

16—22 = distanța *16—21*;

15—23 = distanța *15—20*;

2—24 = distanța *2—19*.

Punctele *24*, *23* și *22* se unesc prin linii drepte.

8—25 = distanța *19—8*;

18—26 = distanța *20—18*;

27 = punctul de intersecție al dreptei *13—18* cu orizontala *3*;

27—28 = distanța *17—27*;

28—29 = distanța *21—17*.

Punctele *25*, *26* și *27* se unesc prin linii drepte.

Linia de scobitură a mînecii, în partea din spate, se realizează cu aceeași formă și valoare cu distanța *13—14* și *19* printr-o curbă. La terminație distanța *26—29* trebuie să aibă lungimea dintre punctele *20—21*. Aceeași distanță trebuie să fie și între punctele *23* și *22*. Pensa de cot va fi deplasată cu 1 cm spre dreapta față de punctul *18*, conform schiței din figura 79.

6.8. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE ROCHIE PENTRU FEMEI CU FORME PLINE

În figurile 80 și 81 se prezintă multiplicarea tiparului de rochie pentru femei cu forme pline prezentat în figura 77.

Tiparul corespunde la mărimea 56, talia a II-a. Deși, măsurile folosite la construcția tiparului sînt considerate luate pe corp, totuși, tiparul corespunde a fi încadrat la grupa „C", talia a II-a.

Măsurile la care corespunde multiplicarea sînt următoarele:

— circumferința bustului *(cb)* = 50, 52, 54, **56**, 58, 60, 62;

— circumferința taliei *(ct)* = 46, 48, 50, **52**, 54, 56, 58;

— circumferința șoldurilor *(cș)* = 56, 58, 60, 62, 64, 66, 68;

— înălțimea corpului *(IC)* = 170, 169 168, 167, 166, 165, 164.

La tipar au fost incluse atît rezervele de cusături, conform cotelor prezentate pe laturile cusăturilor din figura 80 și 81, cît și închiderea pensei de bust din partea de sus și deschiderea acesteia pe linia amformă trasată din scobitura pieptului, conform modelului din figura 77.

Cota de multiplicat este de 2 cm considerată diferența de la o măsură la alta. Aceasta va fi departajată în felul următor; la cusătura laterală, atît la spate cît și la piept, se aplică cîte 0,5 cm la fiecare parte; la spate pe linia de scobitură, pe linia umărului și fetcă cîte 1 cm; la tiparul de piept, în față, pe cusătura umărului și scobitura tiparului pe lîngă gît se va aplica cîte 1 cm.

Pentru că, înălțimea corpului diferă de la o grosime la alta, lungimea rochiei se va face în baza măsurilor stabilite prin calcul după expresia:

$Lpr = \frac{IC}{8} \times 5 = \frac{170}{8} \times 5 = 107$ cm, $\frac{169}{8} \times 5 = 105{,}5$ cm, $\frac{168}{8} \times 5 = 105$, $\frac{167}{8} \times 5 = 104$ cm, $\frac{166}{8} \times 5 = 103{,}5$ cm, $\frac{165}{8} \times 5 = 103$ cm, $\frac{164}{8} \times 5 = 102{,}5$ cm.

La aceste măsuri, care se consideră aspect gata al produsului, la tipar se vor adăuga rezervele de cusături cum ar fi: la partea de sus cîte 1 cm, iar la terminație (poală) cîte 3 cm.

Lungimea taliei va fi $= \frac{IC}{4} - 2$ cm $= \frac{170}{4} - 2 = 40{,}5$ cm, $\frac{169}{4} - 2 = 40{,}1$ cm, $\frac{168}{4} - 2 = 40$ cm, $\frac{167}{4} - 2 = 39{,}7$ cm, $\frac{166}{4} - 2 = 39{,}5$ cm. $\frac{165}{4} - 2 = 39{,}2$ cm, $\frac{164}{4} - 2 = 39$ cm.

Lungimea mînecii va fi $= \frac{IC}{3} + 5$ cm $= \frac{170}{3} + 5 = 61{,}6$ cm, $\frac{169}{3} + 5 = 61{,}3$ cm, $\frac{168}{3} + 5 = 61$ cm, $\frac{167}{3} + 5 = 60{,}6$ cm, $\frac{166}{3} + 5 = 60{,}3$ cm, $\frac{165}{3} + 5 = 60$ cm, $\frac{164}{3} + 5 = 59{,}6$ cm.

Deci, se vor aplica lungimile stabilite prin calcul. În cazul cînd multiplicarea se execută

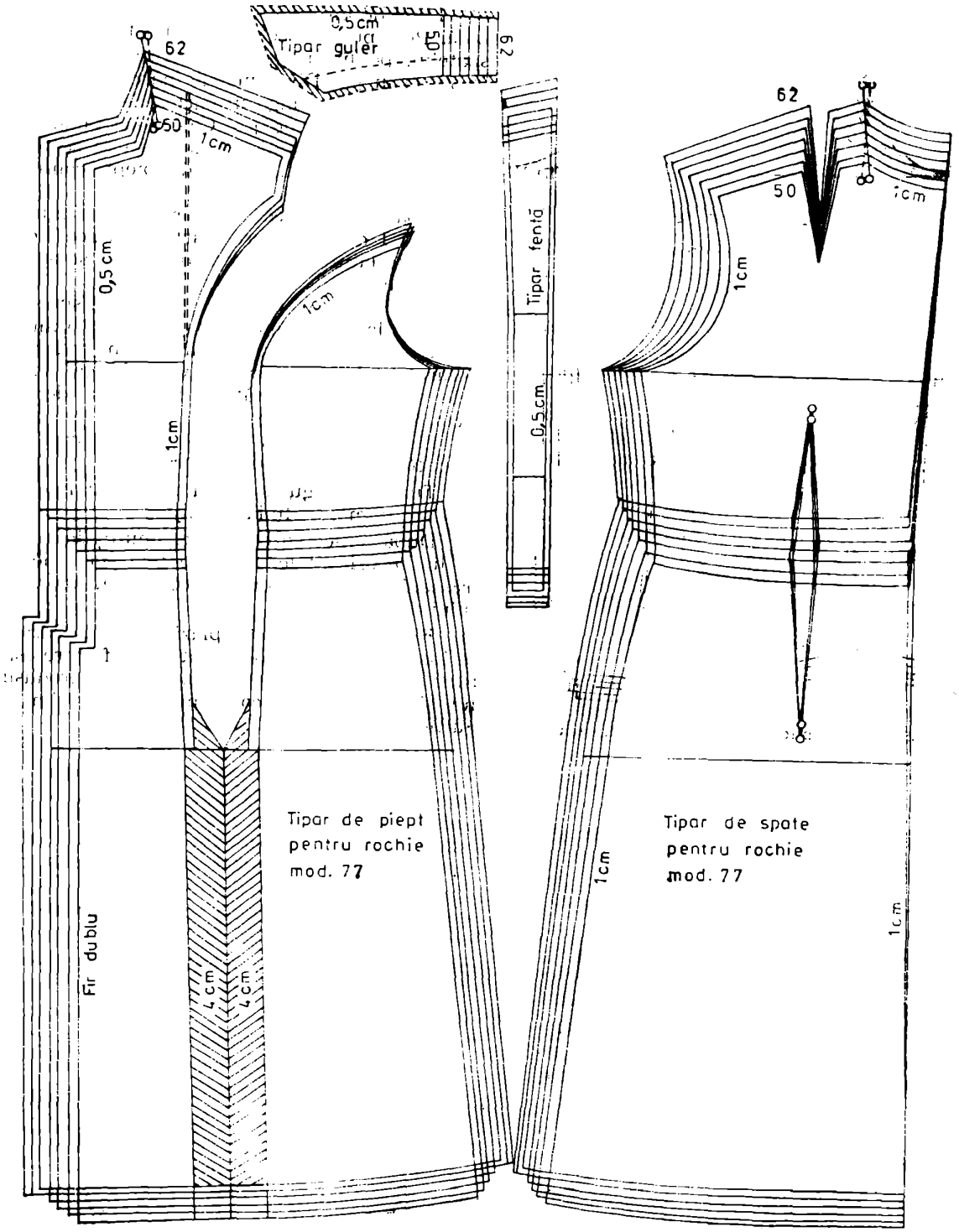

Fig. 80. Multiplicarea tiparului de rochie spate şi faţă.

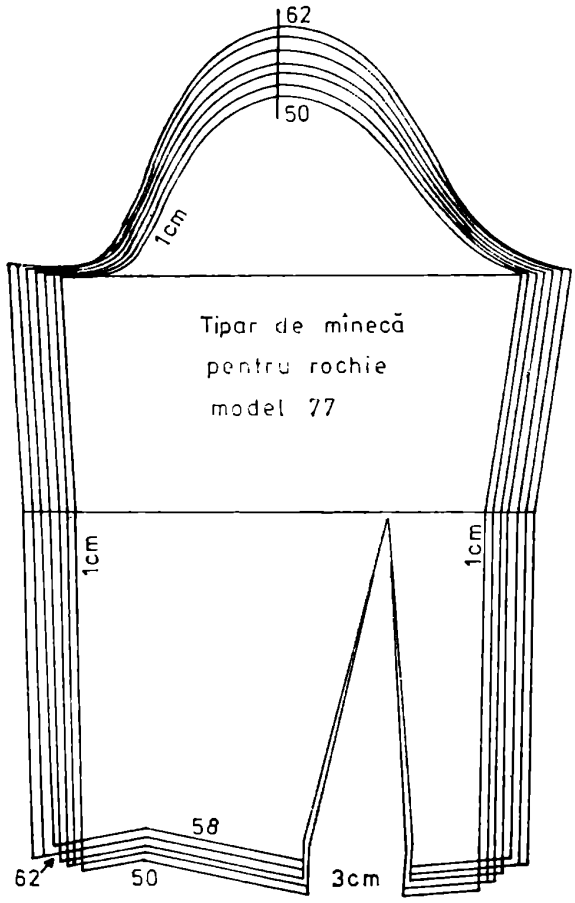

Fig. 81. Multiplicarea tiparului de mînecă

după cotele dimensionale prevăzute în normele tehnice acestea se aplică conform prevederilor normelor.

Linia de mijloc a spatelui rămîne neschimbată. Prin punctul cel mai înalt al răscroiturii spatelui, pe lîngă gît, se va trasa o verticală în sus și în jos. Din punctele marcate se aplică cîte 0,5 cm spre stînga în partea de sus și spre dreapta în partea de jos. Cele două puncte se unesc printr-o dreaptă. Același sistem se folosește și la vîrful tiparului de piept, conform schiței din figura 80.

Tiparul de mînecă se mărește și se micșorează cu 1 cm la fiecare mărime. În acest caz, pe fiecare latură a cusăturii de subrat se aplică cîte 0,5 cm.

La capul de mînecă se aplică succesiv cîte 1 cm la fiecare mărime. La lungimea mînecii se aplică măsura stabilită prin calcul la fiecare mărime la care se vor adăuga rezervele necesare de cusături, în partea de sus 1 cm, iar la terminație 3 cm.

Linia de scobitură rămîne pe aceeași poziție, conform schiței din figura 81.

Tiparul de guler se va mări sau micșora cu 1 cm numai pe linia de mijloc.

După aplicarea cotelor de multiplicat, atît pe liniile orizontale cît și pe cele verticale, se trasează liniile de contur, paralel cu ale tiparului de bază.

Fiecare contur se copiază, se decupează și se înscriu rezervele de cusături la fiecare mărime, denumirea piesei a tiparului, a produsului și a modelului conform schițelor din figurile 80 și 81.

CAPITOLUL 7

Taioare, jachete şi sacouri

În acest capitol sînt prezentate modele de taioare şi jachete pentru femei şi sacouri pentru bărbaţi. Metodele de construire a tiparelor diferă de la un model la altul.

Transformarea tiparului în model este mai simplă datorită faptului că, de la început, construcţia tiparului se face după modelul ales, cum ar fi: taior cu mîneci raglan, jachetă cu mîneci chimono sau taior clasic.

Metoda de construire a tiparului prin folosirea unor măsuri disproporţionate iese în evidenţă la construirea tiparelor pentru sacourile bărbăteşti.

Multiplicarea tiparelor, acordarea plusurilor necesare de cusături, indicarea firului drept la croit vor fi elemente de bază care vor duce la executarea unor seturi de tipare corecte.

7.1. TAIOR CLASIC

În figura 82 se prezintă un model de taior clasic, încheiat la un rînd de nasturi. Pensa de bust a tiparului din partea de sus se închide, iar valoarea acesteia se realizează prin deschiderea pe linia buzunarului şi a pensei din faţă.

Măsuri necesare pentru construcţia tiparului:

— înălţimea corpului *(IC)* = 167 cm;
— lungimea taliei din spate *(Lts)* = 39 cm;
— lungimea şoldurilor *(Lş)* = 61 cm;
— lungimea taiorului *(Lpr)* = 67 cm;
— lungimea vîrf-bust *(Lvb)* = 33 cm;
— lungimea taliei faţă *(Ltf)* = 51 cm;
— lungimea umerilor *(Lu)* = 13 cm;
— lungimea mînecilor *(Lm)* = 61 cm;
— curcumferinţa bustului *(cb)* = 46 cm;
— circumferinţa taliei *(ct)* = 37 cm;
— circumferinţa şoldurilor *(cş)* = 52 cm.

7.1.1. Construcţia tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero şi care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 83).

0— *1* = $\frac{cb}{3}$ + 5 cm = $\frac{46}{3}$ + 5 = 20,3 cm;

0— *2* = *Lts* = 39 cm — măsură luată pe corp;

0— *3* = *Ls* = 61 cm — măsură luată pe corp;

0— *4* = *Lpr* = 67 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3* şi *4* se trasează linii orizontale.

0— *5* = $\frac{1}{2}$ din distanţa 0—*1*, minus 1 cm = $= \frac{20,3}{2} - 1 = 9,1$ cm;

2— *6* = 3 cm — cotă variabilă, în funcţie de forma de modelare a corpului pe linia taliei;

3— *7* = 2 cm — cotă variabilă, în funcţie de forma de dezvoltare a corpului pe această linie.

Punctele *5* şi *6* se unesc printr-o dreaptă.

Fig. Model de costum taior

Prin punctele *6*, *7* și pînă la linia de terminație se trasează o linie dreaptă.

8=punctul de intersecție al dreptei *5*—*6* cu orizontala *1;*

$8—9=\frac{CB}{5}-0{,}5\text{ cm}=\frac{92}{5}-0{,}5=17{,}9\text{ cm}.$

Prin punctul *9* se trasează o verticală.

10=punctul de intersecție al verticalei *9* cu orizontala 0;

$0—11=\frac{cb}{10}+2{,}5\text{ cm}=\frac{46}{10}+2{,}5=7{,}1\text{ cm};$

11—12=2 cm — cotă fixă;

10—13=2 cm — cotă variabilă în funcție de înălțimea umerilor.

Punctele *12* și *13* se unesc printr-o dreaptă, care se va prelungi spre stînga de punctul *13*.

12—14=*Lu*+3 cm=13+3=16 cm;

$9—15=\frac{cb}{4}+1\text{ cm}=\frac{46}{4}+1=12{,}5\text{ cm};$

$15—16=\frac{cb}{2}-2\text{ cm}=\frac{46}{2}-2=21\text{ cm};$

$16—17=\frac{CB}{10}+0{,}5\text{ cm}=\frac{92}{10}+0{,}5=9{,}7\text{ cm}.$

Prin punctele *15*, *16* și *17* se trasează linii verticale.

18=punctul de intersecție al verticalei *16* cu orizontala *2;*

19=punotul de intersecție al verticalei *16* cu orizontala *3;*

18—20=*Ltf* minus distanța 0—*12* la spate măsurată pe linia curbă=51—8,5=42,5 cm.

Din punctul *20* se trasează spre dreapta o linie orizontală.

21=punctul de intersecție al orizontalei *20* cu verticala *17;*

21—22=*Lvb* minus distanța *0—12* măsurată pe linie curbă=33—8,5=24,5 cm;

$20—23=\frac{cb}{10}+3{,}5\text{ cm}=\frac{46}{10}+3{,}5=8{,}1\text{ cm};$

15—24=valoarea distanței *9—13* minus 1 cm=18,3—1=17,3 cm.

Din punctele *23* și *24* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în punctele *22* și respectiv *15*.

$24—25\ \frac{cb}{10}+1{,}5\text{ cm}=\frac{46}{10}+1{,}5=6{,}1\text{ cm}.$ Măsura se aplică din punctul *24* pe arcul de cerc.

15—26=3 cm — cotă fixă.

Punctele *25* și *26* se unesc printr-o dreaptă.

27=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *25—26;*

27—28=1,5 cm — cotă de modelarea scobiturii;

25—29=lungimea umerilor=13 cm — măsură luată pe corp.

Măsura se aplică din punctul *25* către arcul de cerc trasat din punctul *23*.

Punctele *25* și *29* se unesc printr-o dreaptă.

29—30=valoarea distanței dintre *21—23*.

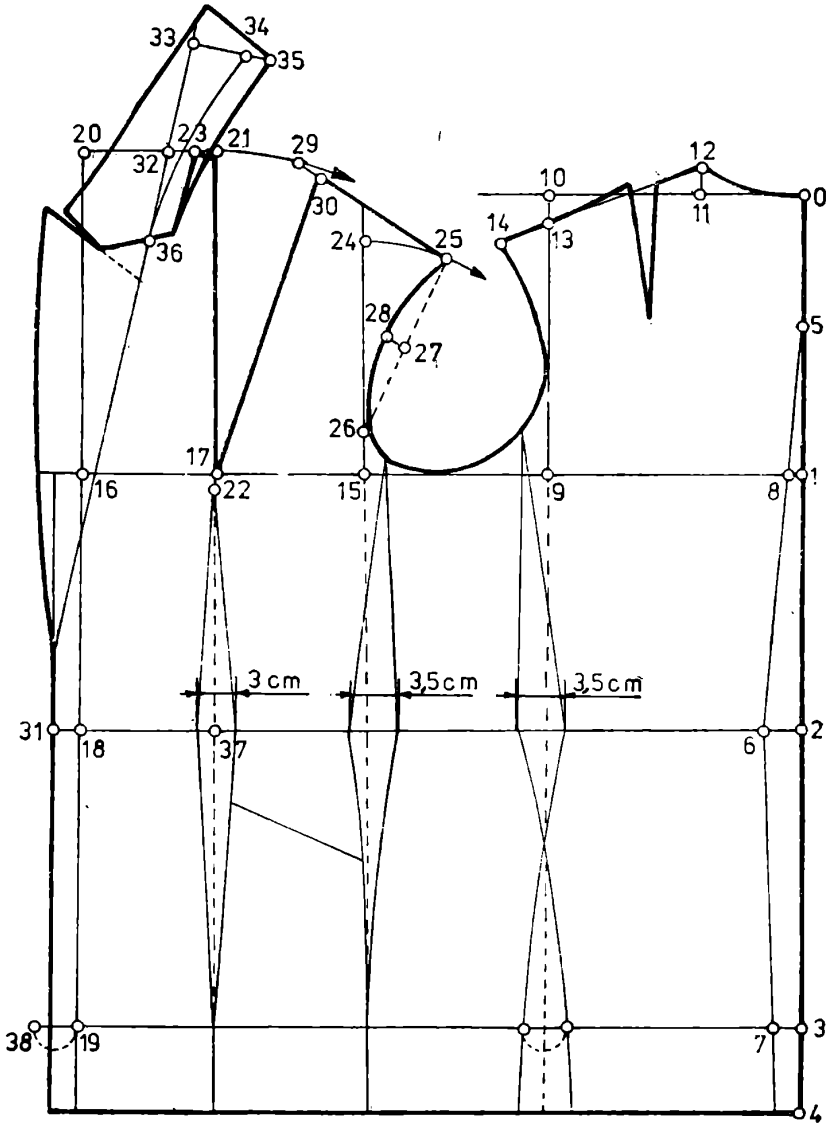

Fig. 83. Construcția tiparului de taior (spate, piept și guler).

Punctele *30* **și** *22* se unesc printr-o dreaptă. Valoarea distanței dintre punctele *22—30* se aplică din punctul *22* în sus pentru egalarea laturilor pensei de bust.

18—31=2 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față.

Prin punctul *31* se trasează o verticală.

23—32=2 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler.

Prin punctul *32* se trasează o dreaptă pînă mai sus cu circa 4 cm față de punctul *31*.

32—33=valoarea distanței dintre punctele 0—*12* măsurată pe linia curbă=8,5 cm.

În punctul *33* se trasează o perpendiculară pe dreapta *33—32*.

33—34=4 cm — cotă variabilă;

34—35=2 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler;

$$32—36=\frac{cb}{10}+2\text{ cm}=\frac{46}{10}+2=6{,}6\text{ cm}.$$

Punctele *34* și *36* se unesc printr-o curbă care formează linia de răsfrîngere a gulerului.

Din punctul *35* se trasează o curbă paralelă cu curba *34—36*.

Prin punctul *36* se trasează o linie oblică care formează cazura reverului.

Pentru formarea reverului se măsoară 3,5 cm din punctul *36* pe oblica trasată și 3 cm în jos.

Prin aceste puncte se trasează o dreaptă care formează colțul reverului. Lățimea reve-

rului, măsurat în linie dreaptă din punctul *36*, va fi de 8 cm. Această cotă de lățime a reverului este variabilă, ea se va mări sau micșora în funcție de fluctuațiile modei.

6—37=*ct*+3 cm=37+3=40 cm;

7—38=*cș*+2 cm=52+2=54 cm.

Valoarea situată între punctele *37* și *18* se va închide la cele 3 pense care se formează pe liniile verticale din punctele *9*, *15* și *17*. În partea de sus pensele sînt deplasate spre interior cu cîte 1 cm față de punctele *9* și respectiv *15*.

Pe verticala *9*, în dreptul orizontalei *3*, se va deschide tiparul cu valoarea distanței dintre punctele *19* și *38*.

Linia de scobitură se formează unind punctele *25*, *28*, *26* și *14* printr-o curbă semicerc.

Pensa de pe linia umărului la spate se va plasa la 3 cm față de punctul *11* cu închiderea de 2 cm și lungimea de circa 9 cm.

Se va urmări schița din figura 83.

7.1.2. Construcția tiparului de mînecă

Pentru construcția tiparului de mînecă este necesar să se stabilească adîncimea răscroiturii mînecii și circumferința răscroiturii:

— adîncimea răscroiturii (*ar*)=distanța *14—9* de la spate plus distanța *15—25* de la piept, conform figurii 84,*a*;

— circumferința răscroiturii (*cr*)=valoarea distanței dintre punctele *25* și *14* măsurată pe linia curbă, conform figurii 84,*b*;

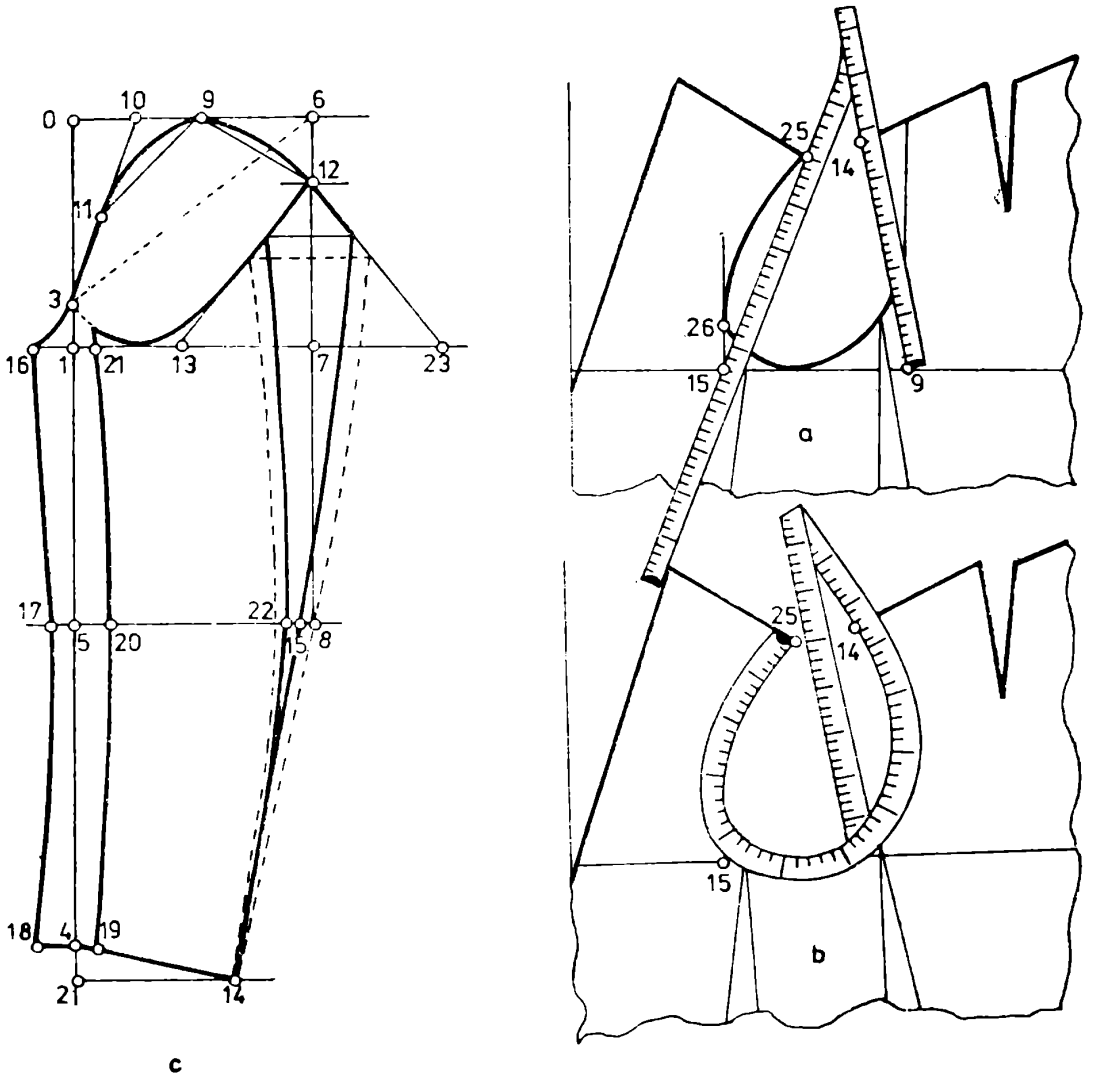

Fig. 84. Tiparul de mînecă de taior și stabilirea măsurilor pentru construcția tiparului.

— an=34 cm;
— cr =44 cm;
— Lm= 61 cm.

Construcția tiparului începe prin trasarea de la stînga spre dreapta a unui unghi drept, al cărui vîrf va fi notat cu zero (figura 84, *c*).

0— *1*=$\frac{ar}{2}$—0,5 cm=$\frac{34}{2}$—0,5=16,5 cm;

0— *2*=*Lm*+2 cm=61+2=63 cm;

1— *3*=3 cm (distanța *15—26* de la piept);

2— *4*=3 cm — cotă fixă;

5=punct plasat la jumătatea distanței dintre *3* și *4*.

Din punctele *1*, *5* și *2* se trasează linii orizontale.

3— *6*=$\frac{cr}{2}$=$\frac{44}{2}$=22 cm — măsura se aplică din punctul *3* în linie oblică pînă la intersectarea cu orizontala 0.

Din punctul *6* se coboară o verticală.

7=punctul de intersectare al verticalei *6* cu orizontala *1;*

8=punctul de intersecție al verticalei *6* cu orizontala *5;*

0— *9*=$\frac{1}{2}$ din distanța 0—*6* plus 1 cm;

10=punct plasat la jumătatea distanței dintre *9* și 0.

Punctele *10* și *3* se unesc printr-o dreaptă.

11=punct situat la jumătatea distanței dintre *10* și *3;*

6—*12*=$\frac{1}{4}$ din distanța *6*—*7* plus 0,5 cm;

7—*13*=valoarea distanței 0—*9*.

Punctele *12* și *13* se unesc printr-o dreaptă.

4—*14*=lărgimea mînecii jos=12 cm;

8—*15*=1 cm — cotă variabilă;

1—*16*=3 cm — cotă fixă;

5—*17*=1,5 cm — cotă fixă;

4—*18*=3 cm — cotă fixă;

4—*19*=1,5 cm — cotă fixă;

5—*20*=3 cm —cotă fixă;

1—*21*=1,5 cm — cotă fixă;

15—*22*=1 cm — cotă fixă;

7—*23*=distanța *7*—*13*.

Punctele *16*, *17*, *18* și respectiv *21*, *20*, *19* se unesc prin linii puțin curbate.

Punctele *12* și *23* se unesc printr-o dreaptă. Cele două drepte *12*—*13* și *12*—*23* se unesc printr-o orizontală.

Din punctele de intersecție ale dreptelor cu orizontala se formează cusăturile mînecii pe lina cotului, conform schiței din figura 84,*c*. Această orizontală se poate trasa mai sus sau mai jos, în funcție de forma de lățime a feței de mînecă.

Punctele *16*, *3*, *11*, *9* și *12* se unesc printr-o curbă semicerc ce formează capul de mînecă.

La partea din față a mînecii s-a inclus rezerva necesară de cusături (curbele *16*, *17*, *18* și *19*, *20*, *21)* de 0,7 cm la fiecare parte (față și dos).

De asemenea, rezerva de cusături este inclusă atît la capul de mînecă cît și la dosul de mînecă (cîte 1 cm).

Rezerva necesară ce urmează a fi inclusă la cusătura de pe cot este de 2 cm la fiecare parte și la linia de terminație 3—4 cm.

7.1.3. Transformarea tiparului în model

După cum se poate observa în figura 85 tiparul de spate, din și piept, au fost copiate separat și au suferit unele schimbări cum ar fi:

— tiparului de piept i s-a închis pensa de bust deschizîndu-se tiparul pe linia buzunarului de jos și pensa din față. Pensa din față de la linia buzunarului de jos a fost, de asemenea, închisă;

— la celelalte piese (clinul, spatele), li s-au adăugat doar rezervele necesare de cusături.

La tiparul de piept în față, s-a adăugat rezerva pentru bizeț de 6 cm începînd de la butonierea de sus pînă la linia de terminație. La fiecare piesă s-a indicat firul drept de care se ține seamă la croit și a fost înscrisă mărimea și talia la care corespunde tiparul. La tiparul de guler s-a format știei separat, partea de jos s-a format pe pelerina gulerului, așa după cum se poate observa în figura 85. La tiparul de mînecă din figura 84 la cusătura din față a fost inclusă rezerva necesară de cusătură. Se va adăuga rezerva de cusături numai la cusătura de pe linia cotului și la linia de terminație (jos).

7.1.4. Multiplicarea tiparului de taior clasic

Tiparul de taior clasic realizat în figurile 83 și 84 corespunde la mărimea 46, talia a II-a, grpua „B" cu toate că dimensiunile au fost luate pe corp.

Multiplicarea executată în figurile 86 și 87 corespunde următoarelor măsuri:

— înălțimea corpului
(IC)=165, 166, **167**, 169, 170, 170;

— circumferința bustului
(cb) 42, 44, **46**, 48, 50, 52;

— circumferința taliei
(ct) 33, 35, **37**, 39, 41, 43;

— circumferința șoldurilor
(cș) 48, 50, **52**, 54, 56, **58**.

Cota de mărit sau micșorat pentru fiecare mărime este de 2 cm. Această cotă va

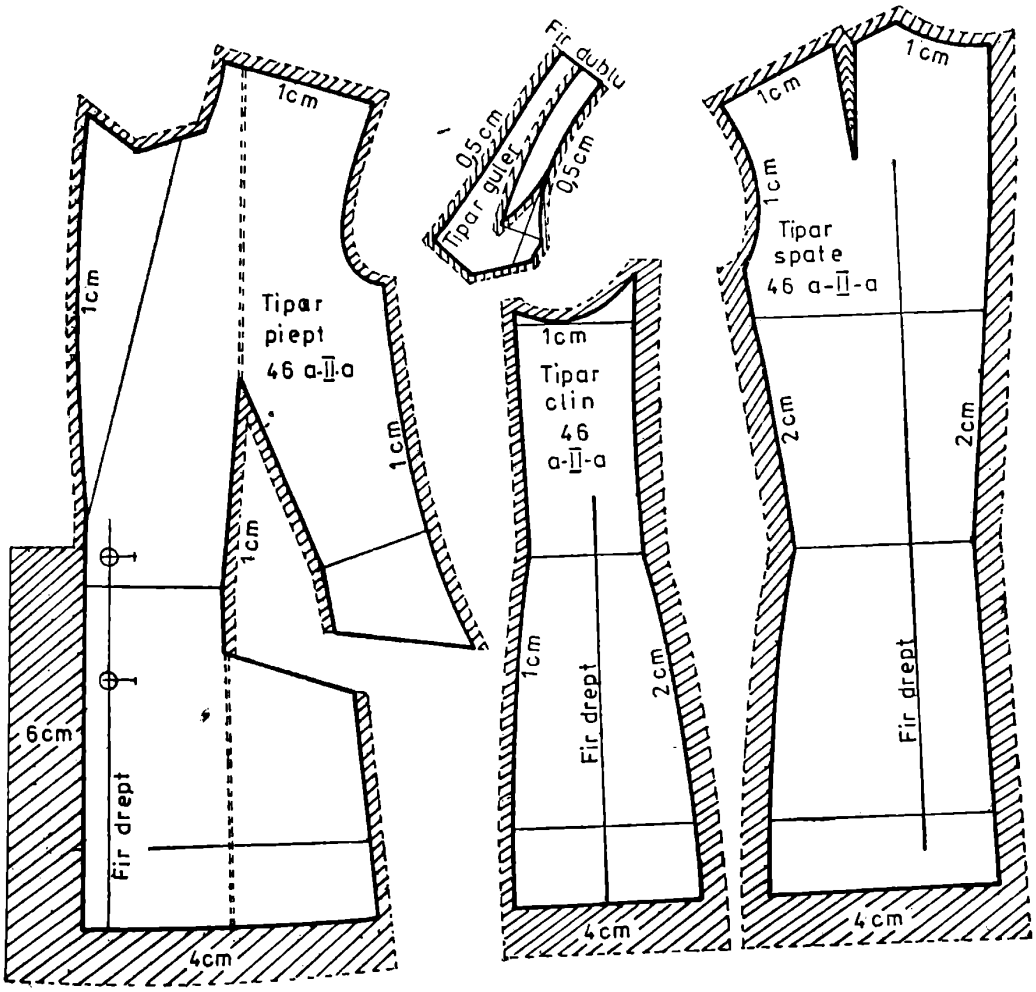

Fig. 85. Transformarea tiparului de taior în model.

fi departajată în raport cu diferența rezultată prin stabilirea unor măsuri prin calcul cum ar fi:

— lățimea spatelui *(ls)* $= \frac{CB}{5} - 0{,}5 = \frac{84}{5} - 0{,}5 = 16{,}3$ cm;

$\frac{88}{5} - 0{,}5 = 17{,}1$; $\frac{92}{5} - 0{,}5 = 17{,}9$; $\frac{96}{5} - 0{,}5 = 18{,}7$; $\frac{100}{5} - 0{,}5 = 19{,}5$ cm.

După cum se poate observa diferența de la o măsură la alta, pentru lățimea spatelui va fi de 0,8 cm. Deci, valoarea de 0,8 cm se va aplica la lățimea spatelui pe linia omoplaților (mijlocul răscroiturii).

Pe linia de profunzime la spate se va repartiza valoarea de 0,5 cm, cît și pe linia taliei și pe linia șoldurilor.

La clin, pe cusătura laterală, se va repartiza valoarea de 0,5 cm.

La tiparul de piept în față, se va mări sau micșora cu cîte 1 cm fiecare mărime. Această cotă este tot rezultatul stabilirii măsurii de lățimea tiparului de piept prin calcul după cum s-a prezentat și la celelalte capitole adică $\frac{cb}{2} - 2$ cm exemplu: $\frac{44}{2} - 2 = 20$ cm; $\frac{46}{2} - 2 = 21$ cm. Așa cum rezultă din calcul, diferența de la o măsură la alta, privind lățimea tiparului de piept, este de 1 cm.

Pe linie verticală, în partea de sus, atît la spate cît și la piept se aplică cota de cîte 1 cm la fiecare mărime.

Lungimea tiparului pentru taiorul clasic, la terminație rămîne pe aceeași linie pentru că, înălțimea corpurilor crește și descrește cu cîte 1 cm la această grupă de mărime.

Atît linia de mijloc a spatelui cît și cusătura de îmbinare a pieptului cu clinul ră-

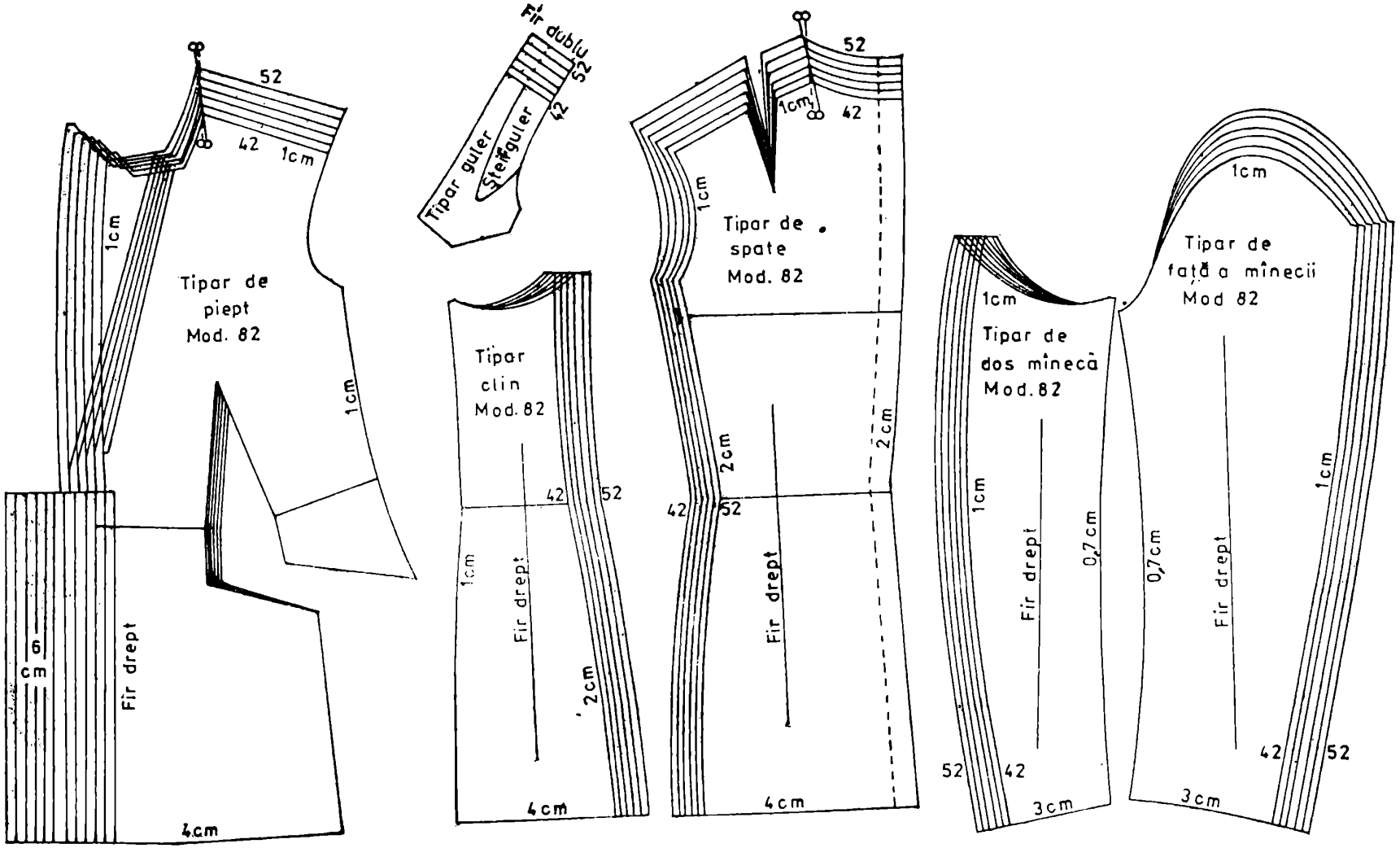

Fig. 86. Multiplicarea tiparului de taior (spate, piept şi guler).

Fig. 87. Multiplicarea tiparului de mînecă.

Fig. 88. Model de taior cu mîneci raglan.

mîn neschimbate. Pentru a se realiza răscroitura tiparului pe lîngă gît cît mai corect, se va trece atît prin punctul cel mai înalt al răscroiturii spatelui, cît și al pieptului cîte o verticală. Din punctul cel mai înalt, atît în sus cît și în jos, se măsoară cîte 5 cm. Din punctele marcate spre stînga în sus și spre dreapta în partea de jos se adaugă cîte 0,5 cm. Cele două puncte se unesc printr-o dreaptă. Creșterea și descreșterea se formează pe aceste drepte conform desenului din figura 86. La pensa din față se va acorda o valoare de 0,3 cm numai pe latura din față.

Tiparul de mînecă (față și dos) se mărește și se micșorează cîte 0,5 cm la fiecare parte.

Capul de mînecă, pe linie verticală, crește și descrește cîte 1 cm, conform desenului din figura 87.

Tiparul de guler se va mări sau micșora cu cîte 1 cm numai pe linia de mijloc.

După aplicarea cotelor de multiplicare, atît pe liniile orizontale cît și pe cele verticale, se trasează liniile de contur paralele cu cele ale tiparului de bază.

Fiecare contur se copiază, se decupează și se înscriu rezervele de cusături la fiecare mărime, denumirea piesei, a produsului, a modelului, firul drept și numărul piesei.

De asemenea, la produsele care au prevăzute întărituri, căptușeli și alte piese se vor executa tipare și multiplicări pentru fiecare piesă în parte.

7.2. MODEL DE TAIOR CU MÎNECI RAGLAN

În figura 88 se prezintă un model de taior cu mîneci raglan, încheiat la un rînd de nasturi, cu guler alungit, iar părțile exterioare ale pieptului sînt marcate de nervuri. Canturile, reverele și gulerul sînt marcate de tighele ornamentale.

Măsurile necesare pentru construirea tiparului:

— înălțimea corpului	$(IC) = 169$ cm;
— lungimea taliei spate	$(Lts) = 40$ cm;
— lungimea șoldurilor	$(Ls) = 63$ cm;
— lungimea taiorului	$(Lpr) = 68$ cm;
— lungimea vîrf-bust	$(Lvb) = 35$ cm;
— lungimea taliei față	$(Ltf) = 53$ cm;
— lungimea umerilor	$(Lu) = 14$ cm;
— lungimea mînecilor	$(Lm) = 61$ cm;
— circumferința bustului	$(cb) = 48$ cm;
— circumferința taliei	$(ct) = 40$ cm;
— circumferința șoldurilor	$(cș) = 54$ cm;

7.2.1. Măsuri stabilite prin calcul

Adîncimea răscroiturii mînecii la spate (ARS) $\frac{cb}{3} + 7$ cm $= \frac{48}{3} + 7 = 23$ cm.

- Lățimea spatelui (ls)$=\frac{CB}{5}-0{,}5$ cm$=\frac{96}{5}-0{,}5=$ $=18{,}7$ cm.

Lățimea pieptului (lp)$=\frac{cb}{2}-2$ cm$=\frac{48}{2}-2=$ $=22$ cm.

7.2.2. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (0) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 89).

0— *1*=*ARS*=23 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *2*=*Lts*=40 cm — măsură luată pe corp;

0— *3*=*Ls*=63 cm — măsură luată pe corp;

0— *4*=*Lpr*=68 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează liniile orizontale.

0— 5$=\frac{1}{2}$ din distanța 0—*1* minus 1 cm$=$ $=\frac{23}{2}-1=10{,}5$ cm;

2— *6*=3 cm — cotă variabilă în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei;

3— *7*=2 cm — cotă variabilă în funcție de forma de dezvoltare a corpului pe această linie.

Punctele *5* și *6* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul *6* și prin punctul *7* și pînă la linia de terminație se trasează o dreaptă.

8=punctul de intersecție al dreptei *5*—*6* cu orizontala *1*;

0— *9*$=\frac{cb}{10}+2{,}5$ cm$=\frac{48}{10}+2{,}5=7{,}3$ cm.

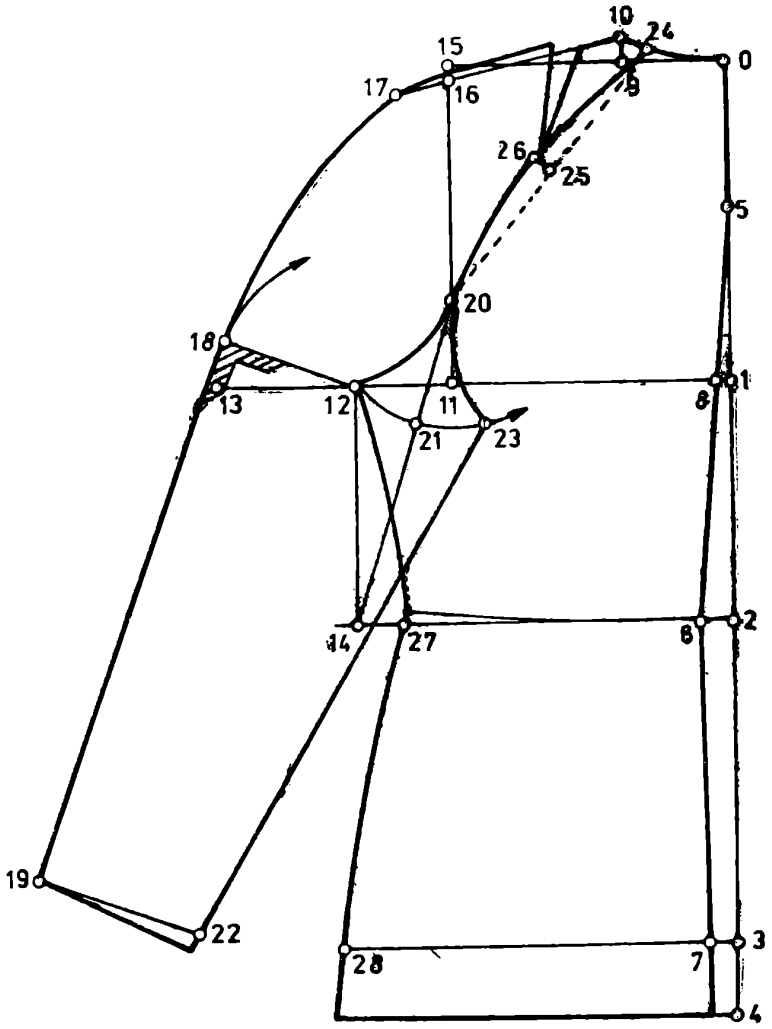

Fig. 89. Construcția tiparului de spate.

Din punctul *9* se ridică o verticală.

9—10=2 cm — cotă fixă;

8—11=*ls*+18,7 cm — măsură stabilită prin calcul;

$11—12=\frac{cb}{8}+1$ cm$=\frac{48}{8}+1=7$ cm;

$12—13=\frac{}{4}-2$ cm$=\frac{48}{4}-2=10$ cm.

Din punctul *11* se ridică o verticală, din punctul *12* se coboară o verticală, iar din punctul *13* se trasează un arc cu centrul în punctul *12*.

14=punctul de intersecție al verticalei *12* cu orizontala *2;*

15=punctul de intersecție al verticalei *11* cu orizontala 0;

15—16=1 cm — cotă variabilă, în funcție de înălțimea umerilor.

Punctele *10* și *16* se unesc printr-o dreaptă care va depăși punctul *16*.

10—17=*Lu*+3 cm=14+3=17 cm;

17—18=*ARS*—2 cm=23—2=21 cm. Măsura se aplică din punctul *17* pe arcul de cerc trasat din punctul *13*.

Punctele *18* și *12* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *18* se trasează o perpendiculară pe dreapta *18—12*.

Punctele *17* și *18* se unesc printr-o linie puțin curbată.

17—19=*Lm*+1 cm=61+1=62 cm. Măsura se aplică din punctul *17* pe linia curbă prin punctul *18* și în jos.

În punctul *19* se trasează o perpendiculară pe dreapta *18—19*.

11—20=6 cm — cotă fixă.

Din punctul *12* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *20*. Punctele *20* și *14* se unesc printr-o dreaptă.

21=punctul de intersecție al dreptei *20—14* cu arcul de cerc din punctul trasat din punctul *12;*

19—22=lărgimea mînecii jos=12 cm;

21—23=distanța dintre punctele *12—21*.

Punctele *22* și *23* se unesc printr-o dreaptă.

10—24=2 cm — cotă fixă pentru formarea cusăturii raglan.

Punctele *24* și *20* se unesc printr-o dreaptă.

25=punct plasat la jumătatea distanței dintre *24—20;*

25—26=1 cm — cotă variabilă în funcție de forma de curbură a cusăturii mînecii raglan.

Punctele *24, 26* și *20* se unesc printr-o curbă.

Punctele *20—21* și *20—23* se unesc prin curbe asemănătoare.

$6—27=\frac{cl}{2}+1$ cm$=\frac{40}{2}+1=21$ cm;

$7—28=\frac{cg}{2}-1$ cm$=\frac{54}{2}-1=26$ cm.

Punctele *12—27* și *27—28* și pînă la linia de terminație se unesc prin linii curbe care să urmeze forma corpului.

Din punctul *22* se coboară 1 cm. Din acest punct se trasează o dreaptă în punctul *19*.

7.2.3. Construirea tiparului de piept

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *4 bis* și care corespunde cu linia de mijloc a feței în partea de jos. Din punctul *4 bis* se preiau distanțele dintre punctele *4, 3, 2* și *1* de la tiparul de spate și se vor nota cu aceleași numere la care se adaugă *bis* (figura 90).

2 bis—29=*Ltf* — distanța 0—*10* de la spate măsurată pe linia curbă=53—8=45 cm.

Din punctul *29* se trasează o orizontală.

1 bis—30$=\frac{CB}{10}+0,5$ cm$=\frac{96}{10}+0,5=10,1$ cm;

1 bis—31=*lp*=22 cm — măsură stabilită prin calcul;

$31—32=\frac{cb}{8}+1$ cm$=\frac{48}{8}+1=7$ cm;

$32—33=\frac{cb}{4}-3$ cm$+\frac{48}{4}-3=9$ cm.

Din punctele *30* și *31* se ridică cîte o verticală, iar din punctul *32* se coboară o verticală. Din punctul *33* se trasează un arc de cerc avînd centrul în *32*.

34=punctul de intersecție al verticalei *30* cu orizontala *29;*

34—35 *Lvb* — distanța dintre punctele 0—*10* măsurată pe linia curbă = 35—8=27 cm (fig. 89).

$29—36=\frac{cb}{10}+3,5$ cm$=\frac{48}{10}+3,5=8,3$ cm;

31—37=valoarea distanței dintre punctele *11—16* de la spate, minus 2 cm = 22—2=20 cm.

Din punctele *36* și *37* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *35* și respectiv în *31*.

$37—38=\frac{cb}{10}+1$ cm $=\frac{48}{10}+1=5,8$ cm. Măsura se aplică din punctul *37* pe arcul de cerc.

38—39=*Lu*=14 cm. Măsura se aplică din punctul *38* pe arcul de cerc trasat din punctul *36*.

Punctele *38* și *39* se unesc printr-o dreaptă.

39—40=valoarea distanței dintre punctele *36—34*.

Punctele *40* și *35* se unesc printr-o dreaptă. Pentru egalarea laturilor pensei de bust se aplică din punctul *35* în sus spre *34* distanța *35—40*.

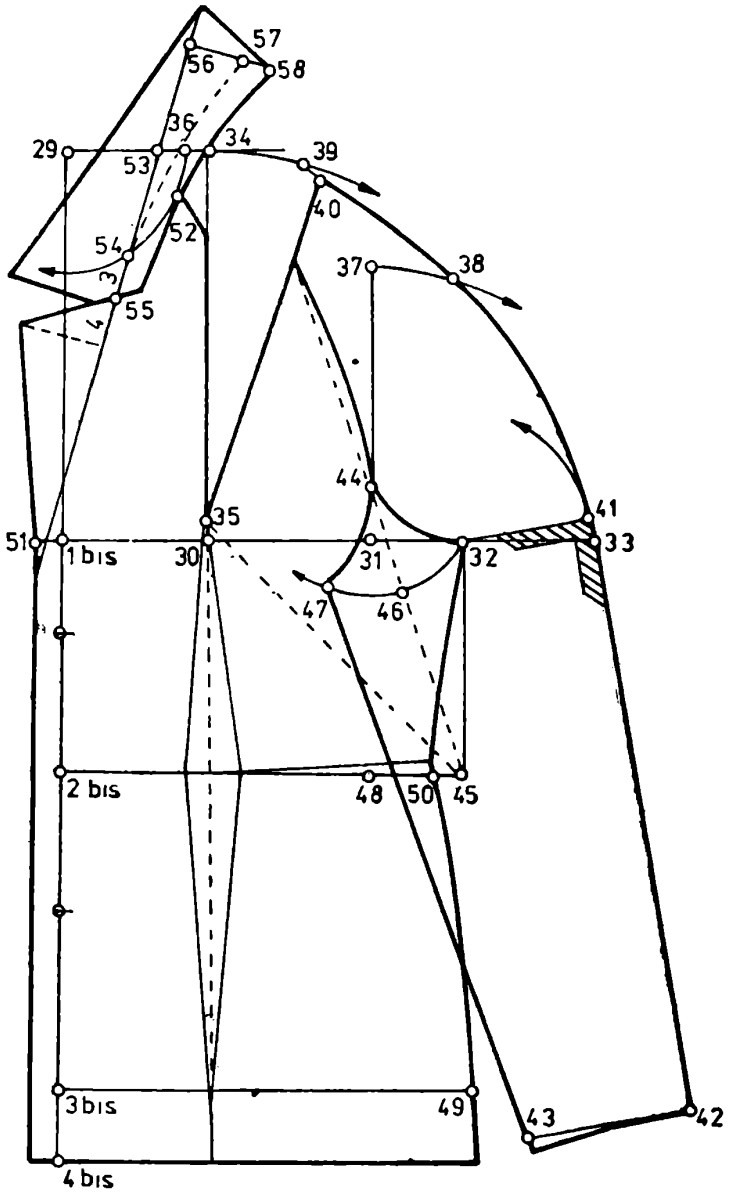

Fig. 90. Construcția tiparului de piept.

38—41 = *ARS*—3 cm = 23—3 = 20 cm. Măsura se aplică din punctul *38* pe arcul de cerc trasat din punctul *33*.

Punctele *41* și *32* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *41* se trasează o perpendiculară pe dreapta *41—32*.

38—42 = *Lm* + 1 cm = 61 + 1 = 62 cm.

În punctul *41* se trasează o perpendiculară pe dreapta *41—42*.

42—43 = lărgimea mînecii jos = 12 cm;

31—44 = 4 cm — cotă fixă;

45 = punctul de intersecție al verticalei *32* cu orizontala *2 bis*.

Punctele *44* și *45* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul *32* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *44*.

46 = punctul de intersecție al arcului de cerc din *32* cu dreapta *44—45*.

46—47 = valoarea distanței dintre punctele *32—46*.

Punctele *47* și *43* se unesc printr-o dreaptă.

2 bis—48 = $\frac{ct}{2}$ + 2 cm = $\frac{40}{2}$ + 2 = 22 cm;

3 bis—49 = $\frac{cs}{2}$ + 3 cm = $\frac{54}{2}$ + 3 = 30 cm;

45—50 = 2 cm — cotă variabilă.

Punctele *32*, *50* și *49* se unesc prin linii curbe care se vor prelungi la linia de terminație (orizontala *4 bis*).

1 bis—51 = 2 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față.

Din punctul *51* se coboară o verticală.

Din punctul *36* se coboară un arc de cerc cu centrul în punctul *29*.

36—52 = 3 cm — cotă fixă.

Punctele *52* și *44* se unesc printr-o dreaptă (considerată cu pensa închisă).

La jumătatea distanței dintre cele două puncte se marchează un punct la 1 cm mai sus. Cele 3 puncte se unesc printr-o curbă care formează linia de cusătură a mînecii raglan.

36—53 = 2 cm — cotă pentru lățimea șteiului de guler.

Prin punctul *53* se trasează o dreaptă care va coborî mai jos de punctul *51* cu circa 3 cm.

54 = punctul de intersecție al arcului de cerc trasat din punctul *36* cu dreapta din *53*;

54—55 = 3 cm — cotă variabilă;

53—56 = valoarea distanței dintre punctele 0 și *10* măsurată pe linia curbă = 8 cm.

În punctul *56* se trasează o perpendiculară pe dreapta *53—56*.

56—57 = 4 cm — cotă fixă;

57—58 = 2 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler.

Punctele *57* și *55* se unesc printr-o curbă. Această curbă reprezintă linia de răsfrîngere a gulerului. Din punctul *58* se trasează o curbă paralelă cu curba *57—55*.

În punctul *58* se trasează o perpendiculară pe curba *58—52*. Această perpendiculară reprezintă linia de închidere a gulerului la spate. Din punctul *55* în jos se aplică o distanță de 4 cm, în care punct se trasează o perpendiculară pe dreapta *56—53*. Din punctul *55*, pe perpendiculara trasată, se măsoară lățimea reverului de circa 8 cm formînd colțul reverului. Acest punct se unește cu punctul *55* formînd linia de cazură. Lățimea gulerului la spate va fi de 4 cm iar în față de circa 6 cm. Forma gulerului și a reverului va fi conform schiței din figura 90.

Pensa pe linia taliei se va închide cu valoarea distanței dintre punctele *48* și *50*. Pensa de bust se va închide și se va deschide pe dreapta trasată de la 2 cm de linia taliei în punctul *35*.

7.2.4. Transformarea tiparului în model

În figura 91 sînt prezentate piesele componente ale tiparului de taior cu mîneci raglan.

Fiecare detaliu de tipar va fi copiat separat cu ajutorul unei rulete dințate. După copiere și decupare se va controla modul de cuplare a fiecărei piese componente, aducîndu-se unele remedieri sau completări unor părți, în așa fel ca toate piesele să aibă o cuplare perfectă între ele.

Tiparul de spate nu prezintă transformări, doar se vor adăuga rezervele necesare de cusături. La tiparul de spate al mînecii se va închide pensa la umăr la care se va face o completare în dreptul acesteia. În același timp formează o pensă pe linia cotului.

De asemena, tiparul de față al mînecii se va închide cu pensa de bust, și se va modela cusătura de subraț prin trasarea unei curbe cu o deplasare în interior cu circa 1 cm în dreptul liniei cotului.

La tiparul de piept se va închide pensa de bust prin deschiderea acesteia pe dreapta trasată de la circa 2 cm de linia taliei pînă la punctul *35*. Această parte de piept va fi complet decupată atît prin pensa de bust cît și pe linia pensei din față. Prin faptul că la această piesă se vor închide nervurile la distanțe de circa 0,7—1 cm între ele și cu închiderea de 0,2 cm se vor acorda rezervele mult mai mari așa după cum sînt indicate în desen (figura 91).

La toate piesele componente se adugă rezervele necesare de cusături; în față se va adăuga și lățimea necesară pentru bizeț. Se vor marca semnele de cuplarea pieselor componente, firul drept la croit și se va înscrie denumirea fiecărui tipar, mărimea, talia și nr. de model, conform schiței din figura 91.

La tiparul de guler se va aplica tiparul de șteiinvers ceea ce se realizează prin decuparea de la circa 2 cm de punctul de montare cu pieptul pe linia de cazură. Rezerva de cusături la guler va fi numai de 0,5 cm.

Se va urmări desenul din figura 91.

7.2.5. Multiplicarea tiparului de taior cu mîneci raglan

În figurile 92 și 93 se prezintă multiplicarea tiparului de taior cu mîneci raglan prezentat în figura 88.

Tiparul realizat în schițele din figurile 89 și 90 corespunde la mărimea 48, talia a II-a, grupa „B".

Măsurile la care corespunde multiplicarea sînt următoarele:

— circumferința bustului
(cb) = 42 44 46 48 50 52

— circumferința taliei
(ct) = 34 36 38 40 42 44

— circumferința șoldurilor
(cș) = 48 50 52 54 56 58

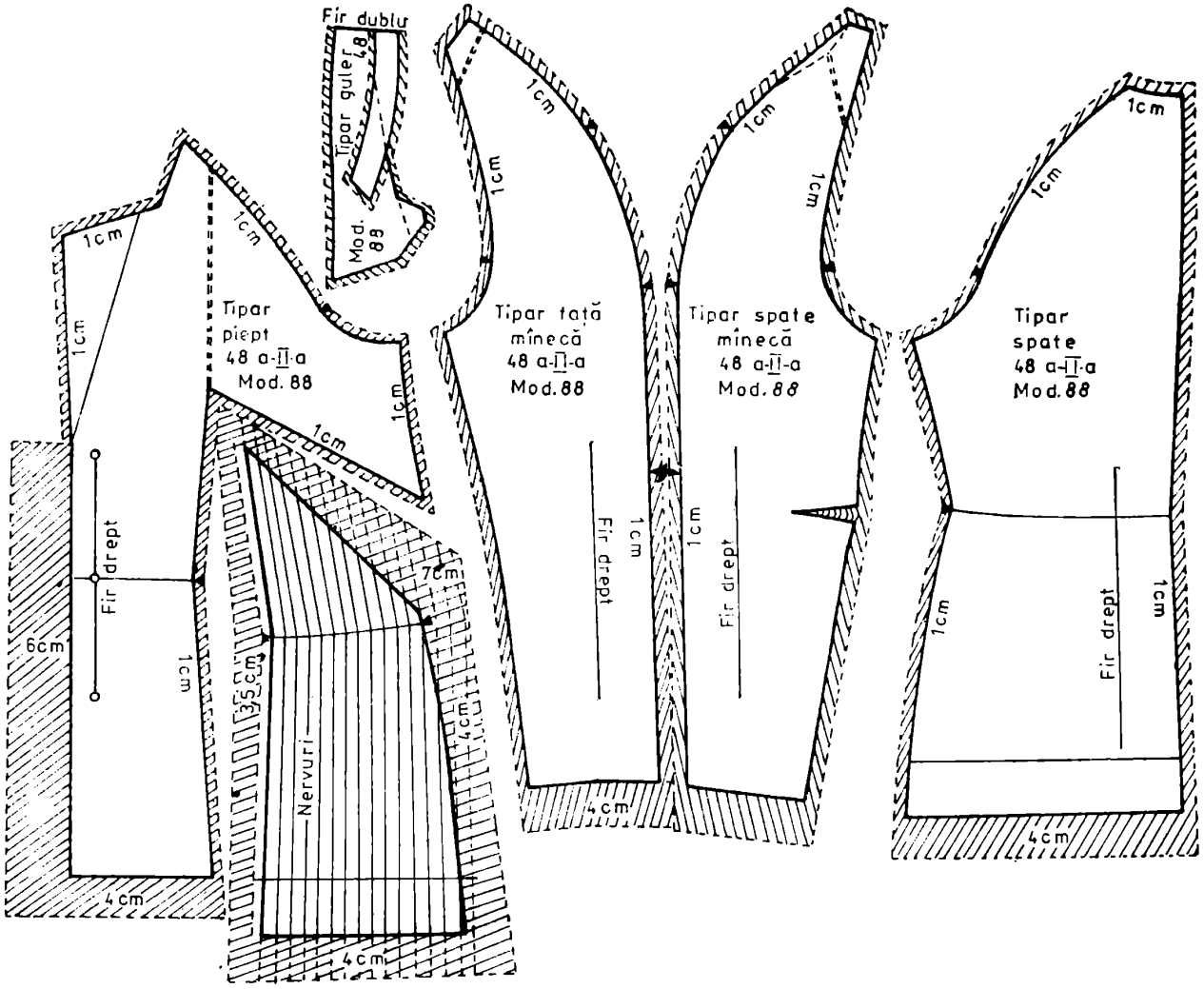

Fig. 91. Transformarea tiparului în model și suplimentarea rezervelor de cusături.

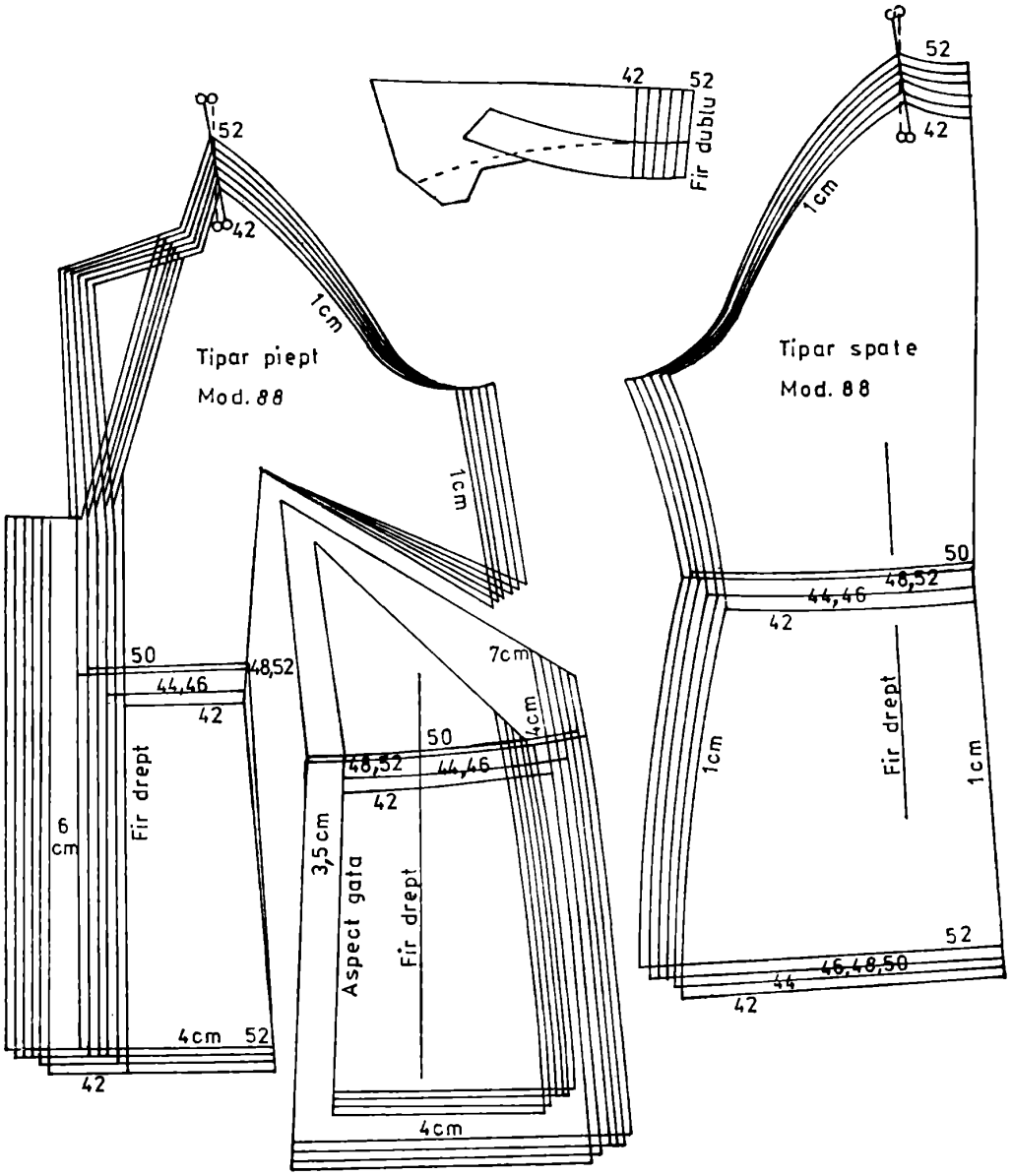

Fig. 92. Multiplicarea tiparului (spate, piept și guler).

— înălțimea corpului

(IC)=165 166 167 **169** 170 169

Înainte de multiplicare tiparul a fost transformat în model la care s-au inclus rezervele necesare de cusături înscrise pe fiecare latură cît și mențiunea de fir drept, de fir dublu, denumirea piesei, mărimea, talia, nr. model și punctele de montare a pieselor componente, așa cum se prezintă în figura 91.

Pentru că înălțimea corpurilor diferă de la o măsură la alta se va stabili lungimea taiorului prin calcul, astfel:

$$\frac{IC}{8} \times 3 + 5 = \frac{165}{8} \times 3 + 5 = 66{,}8 \text{ cm};$$

$$\frac{166}{8} \times 3 + 5 = 67{,}2;\ \frac{167}{8} \times 3 + 5 = \mathbf{67{,}6}$$

cm. Din exemplele date rezultă că diferența de lungime de la o talie la alta este numai de 0,3 cm. Totuși, măsurile de lungime pot fi rotunjite și prezentate astfel: 165 = 66,5; 166 = 67; 167 = 67,5; 168 = 68; 169 = **68**; 170 = 68; 169 = **68** cm.

Lungimile taiorelor mai pot fi prezentate în tabelul normelor tehnice de ramură

sau la cererea beneficiarilor acestea pot fi schimbate în raport cu moda curentă.

Multiplicarea tiparului de spate, piept și guler se prezintă în figura 92.

Cota de multiplicare fiind de 2 cm rezultată de la o măsură la alta va fi repartizată la cusătura de subraț de 1 cm (cîte 0,5 cm la fiecare latură) și la lățimea pieptului cîte 1 cm. Pe linie verticală creșterile cît și descreșterile vor fi de cîte 1 cm. Pensa de bust se va mări sau micșora cîte 0,3 cm la fiecare mărime aplicată la latura de sus.

Se vor respecta lungimile prezentate mai sus, la care s-a adăugat și rezerva de cusături (în partea de sus 1 cm și la tiv 4 cm).

Liniile de marcare a taliei se vor schimba în raport cu înălțimile corpurilor tot după măsurile stabilite prin calcul astfel:

$\frac{IC}{4} - 2$ cm $= \frac{165}{4} - 2 = 39{,}2$ cm; $\frac{167}{4} - 2 = 39{,}5$ cm; $\frac{167}{4} - 2 = 39{,}7$ cm; $\frac{168}{4} - 2 = 40$ cm; $\frac{169}{4} - 2 = 40{,}1$ cm; $\frac{170}{4} - 2 = 40{,}5$ cm.

Partea laterală a tiparului de piept are liniile de aspect gata, care se măresc și se micșorează așa după cum este prezentat în desen (figura 92). La tiparul propriu-zis s-au inclus rezerve mai mari prin faptul că la această parte se vor lua cusături de cîte 0,2 cm pentru formarea nervurilor prevăzute la model.

Atît la tiparul de piept cît și la cel de spate pe linia de cusătură cu mîneca raglan, creșterile și descreșterile vor fi numai de 0,5 cm în partea de sus, terminîndu-se pe linia de profunzime. Prin punctul cel mai înalt al răscroiturii spatelui, pe lîngă gît, se va trasa o verticală. Din acest punct în sus și în jos la 5 cm se marchează cîte un punct. Din punctele marcate se aplică cîte 0,5 cm spre stînga în partea de sus și spre dreapta în partea de jos. Cele două puncte se unesc printr-o dreaptă. Același sistem se folosește și la vîrful tiparului de piept, conform desenului din figura 92.

La tiparul de mînecă se va aplica pe laturile cusăturii de subraț cîte 0,3 cm la fiecare parte, iar pe cusătura de mijloc a mînecii cîte 0,5 cm la fiecare parte. În partea de sus (răscroitura mînecii pe lîngă gît) se va aplica aceeași cotă la tiparul de spate și piept,

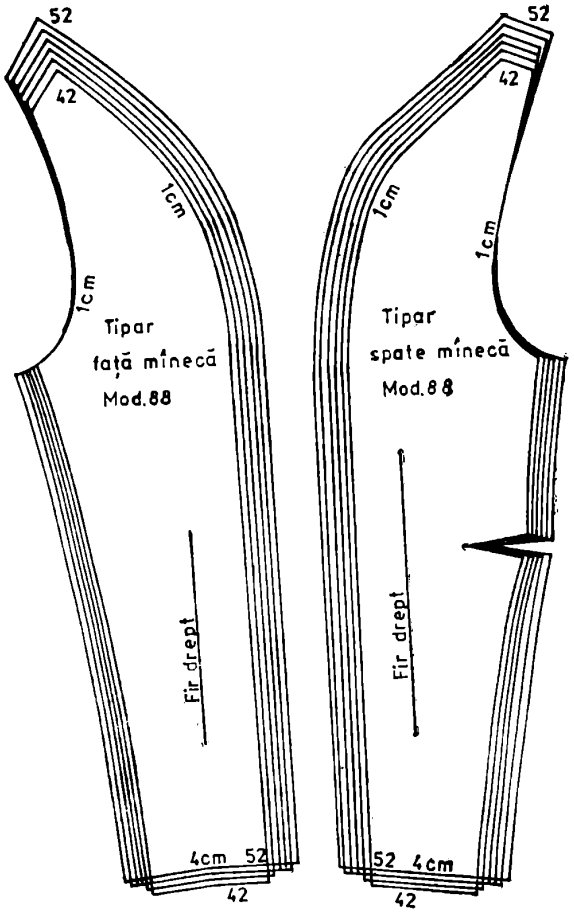

Fig. 93. Multiplicarea tiparului de mîneci raglan.

cîte 1 cm. În lungime tiparul de mînecă va crește și descrește în același mod ca și la lungimea taiorului. Linia de mijloc a spatelui va rămîne neschimbată.

La tiparul de guler se aplică cota de 1 cm numai pe linia de mijloc a gulerului.

Se va avea grijă ca fiecare creștere și descreștere, precum și liniile de contur trasate să păstreze atît forma inițială a tiparului cît și a modelului.

Fiecare contur se copiază, se decupează și se înscriu rezervele de cusături la fiecare mărime, denumirea piesei tiparului, a produsului și a modelului, conform desenurilor din figurile 92 și 93.

7.3. JACHETĂ PENTRU FEMEI

În figura 94 se prezintă un model de jachetă cu mîneci chimono și un guler închelat asimetric.

Pentru realizarea tiparului de jachetă sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului $(IC) = 173$ cm;

Fig. 94. Model de jachetă.

— circumferința bustului (cb)= 46 cm;
— circumferința taliei (ct)= 38 cm;
— circumferința șoldurilor $(cș)$= 52 cm;

Lungimea taliei spate

$$(Lts)=\frac{IC}{4}-2\ \text{cm}=\frac{173}{4}-2=41{,}2\ \text{cm};$$

Lungimea șoldurilor

$$(Lș)=\frac{IC}{8}\times 3-2\ \text{cm}=\frac{173}{8}\times -2=62{,}8\ \text{cm};$$

62,8 cm;

Lungimea jachetei

$$(Ppr)=\frac{IC}{2}-5\ \text{cm}=\frac{173}{2}-5=81{,}5\ \text{cm};$$

Adîncimea răscroiturii mînecii la spate

$$(ARS)=\frac{cb}{3}+7\ \text{cm}=\frac{46}{3}+7\ \text{cm}=22{,}3\ \text{cm};$$

Lungimea vîrf-bust

$$(Lvb)=\frac{cb}{2}+3\ \text{cm}=\frac{46}{2}+3=26\ \text{cm};$$

Lungimea taliei față

$$(Ltf)=\frac{IC}{4}+3\ \text{cm}=\frac{173}{4}+3=46{,}2\ \text{cm};$$

Lățimea spatelui

$$(ls)=\frac{CB}{5}+1\ \text{cm}=\frac{92}{5}+1=19{,}4\ \text{cm};$$

$$(lp)=\frac{cb}{2}\ 1{,}5\ \text{cm}=\frac{46}{2}-1{,}5=21{,}5\ \text{cm};$$

Lungimea mînecilor

$$(lm)=\frac{IC}{3}+5\ \text{cm}=\frac{173}{3}+5=62{,}6\ \text{cm}.$$

7.3.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui, în partea de sus (figura 95).

0 — *1*=*ARS*+1 cm=22,3+1=23,3 cm;
0 — *2*=*Lts*=41,5 cm — măsură stabilită prin calcul;
0— *3*=*Ls*=62,8 cm — măsură stabilită prin calcul;
0— *4*=*Lpr*=81,5 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale.

3— *5*=1 cm — cotă fixă.

Punctele 0 și *5* se unesc printr-o dreaptă care va fi prelungită pînă la orizontala *4*.

6=punctul de intersecție al dreptei 0—*5* cu orizontala *1*;

$$0-7=\frac{cb}{10}+3\ \text{cm}=\frac{46}{10}+3=7{,}6\ \text{cm}.$$

Din punctul *7* se ridică o verticală,

7— *8*=2,5 cm — cotă fixă;
6— *9*=*ls*+1 cm=19,4+1=20,4 cm.

Din punctul *9* se ridică o verticală.

10=punctul de intersecție al verticalei *9* cu orizontala 0.

10—*11*=1 cm — cotă variabilă.

Punctele *8* și *11* se unesc printr-o dreaptă care va fi prelungită spre stînga.

11—*12*=3 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea umerilor;

$$9-13=\frac{cb}{8}+1\ \text{cm}=\frac{46}{8}+1=\ 6{,}7\ \text{cm};$$

$$13-14=\frac{cb}{4}-1\ \text{cm}=\frac{46}{4}-1=10{,}5\ \text{cm}.$$

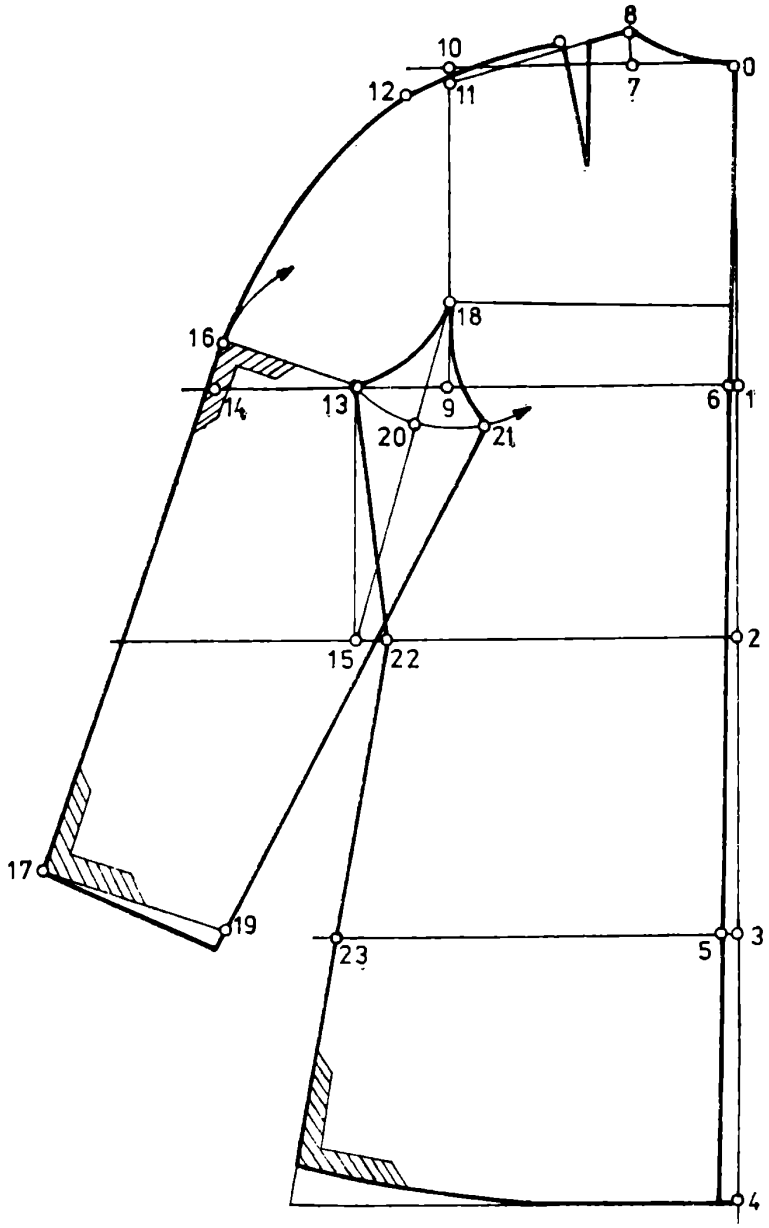

Fig. 95. Construcția tiparului de spate și mînecă.

Din punctul *14* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *13*. Din punctul *13* se coboară o verticală.

15=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *2;*

12—16=valoarea măsurii de adîncimea răscroiturii mînecii la spate *(ARS)*=22,3 cm. Măsura se aplică din punctul *12* pe arcul de cerc trasat din punctul *14*. Punctele *16* și *13* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *16* se trasează o perpendiculară pe dreapta *16—13*.

12—17=*Lm*=62,6 cm — măsură stabilită prin calcul.

În punctul *17* se trasează o perpendiculară pe dreapta *16—17*.

9—18=6 cm — cotă fixă.

Punctele *18* și *15* se unesc printr-o dreaptă. Din punctul *13* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *18*.

17—19=lărgimea mînecii jos=14 cm;

20=punctul de intersecție al dreptei *18—15* cu arcul de cerc din punctul *13;*

20—21=valoarea distanței situată între punctele *13—20*.

Măsura se aplică pe arcul de cerc.

Punctele *21* și *19* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul *19* se aplică o cotă de 1 cm în jos, care se va uni cu punctul *17*.

15—22=2 cm — cotă variabilă;

$5—23=\frac{cş}{2}+2$ cm$=\frac{52}{2}+2=28$ cm.

Punctele *22* şi *23* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la linia de terminaţie.

De la un punct situat la jumătatea dintre cusătura laterală (dreapta *22—23)* şi linia de cusătură a spatelui pe mijloc se trasează o perpendiculară pe dreapta *22—23*.

De la acest punct se corectează linia de terminaţie.

Pensa de la spate se plasează la 3 cm distanţă de punctul *8* pe linia de cusătură a umărului cu închiderea de 2 cm şi lungimea de circa 9 cm.

Din punctul *18* se trasează o dreaptă perpendiculară pe dreapta 0—*5* care formează linia de platcă la spate.

Punctele *18—13* şi respectiv *18—21* se unesc prin linii curbe, conform schiţei din figura 95.

7.3.2. Construcţia tiparului de piept

Pentru construirea tiparului de piept se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *4 bis* şi care corespunde cu linia de terminaţie a pieptului. Pe linia verticală se plasează punctele *3 bis*, *2 bis* şi *1 bis* avînd distanţele dintre punctele *4—3*, *3—2* şi *2—1* de la spate, din care se trasează linii orizontale (fig. 96).

2 bis—24=*Ltf*=46,2 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *24* se trasează o orizontală.

1 bis—25$=\frac{CB}{10}+0{,}7$ cm$=\frac{92}{10}+0{,}7=9{,}9$ cm;

1 bis—26=*lp*=21,5 cm=măsură stabilită prin calcul;

26—27$=\frac{cb}{8}+1$ cm$=\frac{46}{8}+1=6{,}7$ cm;

27—28$=\frac{cb}{4}-1{,}5$ cm$=\frac{46}{4}-1{,}5=10$ cm.

Din punctele *25* şi *26* se ridică cîte o verticală. Din punctul *27* se coboară o verticală.

29=punctul de intersecţie al verticalei *25* cu orizontala *24;*

29—30=*Lvb*=26 cm — măsură stabilită prin calcul;

24—31$=\frac{cb}{10}+3{,}5$ cm$=\frac{46}{10}+3{,}5=8{,}1$ cm;

26—32=valoarea distanţei *9—11* de la spate minus 2 cm=22—2=20 cm.

Din punctele *31* şi *32* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *30* şi respectiv în *26*.

32—33$=\frac{cb}{10}+1{,}5$ cm$=\frac{46}{10}+1{,}5=6{,}1$ cm. Măsura se aplică din punctul *32* pe arcul de cerc.

26—34+4 cm — cotă fixă.

33—35=valoarea distanţei dintre punctele *8—12* de la spate minus 2,5 cm. Măsura se aplică din punctul *33* pe arcul de cerc din punctul *31*.

Punctele *33* şi *35* se unesc printr-o dreaptă.

35—36=valoarea distanţei situată între punctele *31* şi *29*.

Punctele *36* şi *30* se unesc printr-o dreaptă. Distanţa dintre punctele *36—30* se aplică din punctul *30* în sus.

Din punctul *28* în sus se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *27*.

33—37=valoarea măsurii de adîncimea răscroiturii mînecii la spate *(ARS)* minus 2 cm=22,3—2=20,3 cm.

Măsura se aplică din punctul *33* în linie puţin curbă pe arcul de cerc din punctul *28*.

Punctele *27* şi *37* se unesc printr-o dreaptă. În punctul *37* se trasează o perpendiculară pe dreapta *27—37*.

33—38=lungimea mînecilor=62,6 cm — măsură stabilită prin calcul. În punctul *38* se trasează o perpendiculară pe dreapta *37—38;*

39=punctul de intersecţie al verticalei *27* cu orizontala *2 bis*. Punctele *34* şi *39* se unesc printr-o dreaptă.

38—40=lărgimea mînecii jos=14 cm.

Din punctul *27* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *34*.

41=punctul de intersecţie al arcului de cerc cu dreapta *34—39;*

41—42=valoarea distanţei dintre *27—41*.

Punctele *42* şi *40* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul *40* se coboară o linie cu o valoare de 1 cm care se va uni cu punctul *38* printr-o curbă.

39—43=2 cm — cotă variabilă.

3 bis—33$=\frac{cb}{2}+3$ cm$=\frac{52}{2}+3=29$ cm.

Punctele *43* şi *44* se unesc printr-o dreaptă care va fi prelungită pînă la linia de terminaţie. Pentru corectarea liniei de terminaţie se va trasa o perpendiculară pe dreapta *43—44* dintr-un punct situat la jumătatea distanţei dintre punctul *4 bis* şi linia de cusătură laterală. Punctele *27* şi *43* se unesc printr-o linie puţin curbată.

1 bis—45=2,5 cm — cotă pentru suprapunerea pieptilor în faţă.

4 bis—46=3 cm — cotă pentru suprapunerea pieptilor la terminaţie.

Punctele *33* şi *37* se unesc printr-o curbă.

Din punctul *31* se trasează un arc de cerc cu centrul în *24*, care reprezintă răscroitura pieptului stîng pe lîngă gît. Pentru pieptul

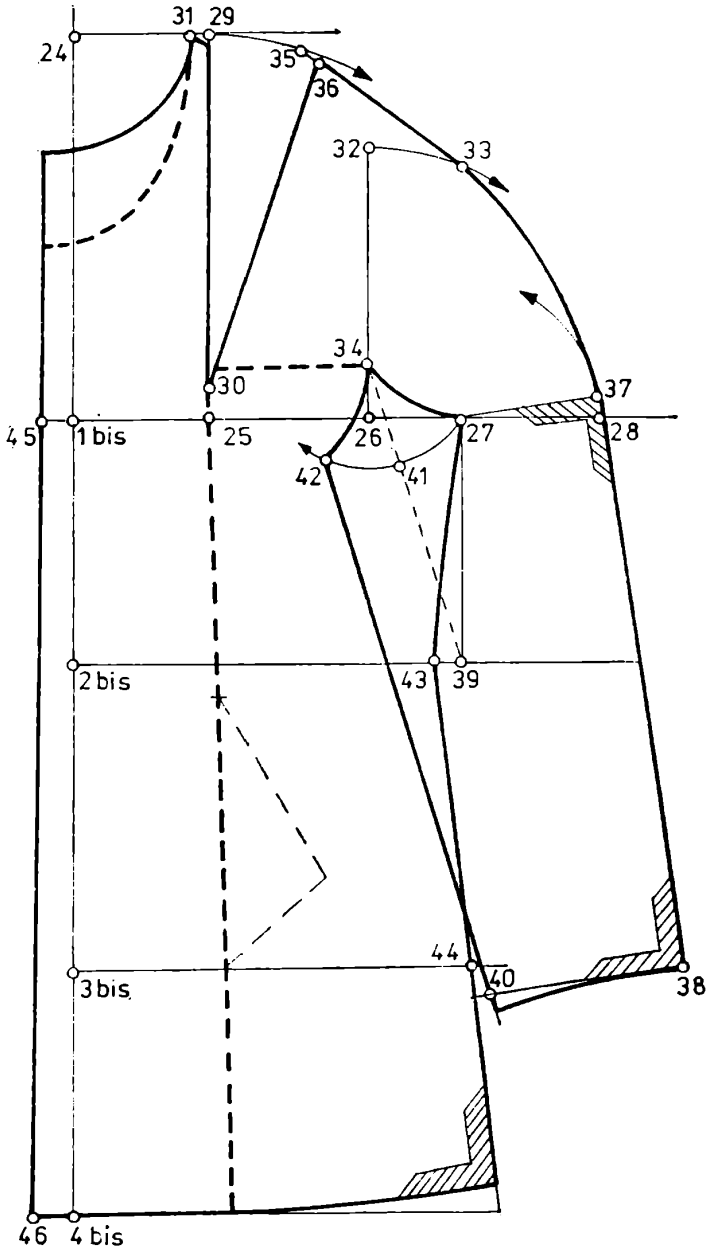

Fig. 96. Construcţia tiparului de piept şi mînecă.

drept răscroitura va fi mai mare cu circa 7 cm pentru a se putea monta gulerul propus în modelul din figura 94.

Pentru proiectarea cusăturii din faţă, conform modelului din fig. 94 se trasează o perpendiculară în punctul *34* pe dreapta *32—26*. Cusătura verticală se va trasa din punctul *30* în jos cu o distanţă de +1,5 cm la linia de terminaţie (*4 bis*) faţă de *1 bis*—25.

Plasarea buzunarului se face mai jos cu 3 cm faţă de linia taliei cu deschiderea de circa 15 cm şi cu lăţimea colţului de circa 7 cm, conform schiţei din figura 96.

7.3.3. Construcţia tiparului de guler

Se trasează o linie orizontală pe care se va plasa o perpendiculară. Punctul de intersecţie al acestuia se va nota cu *1* (figura 97).

1— 2=4 cm — cotă variabilă;

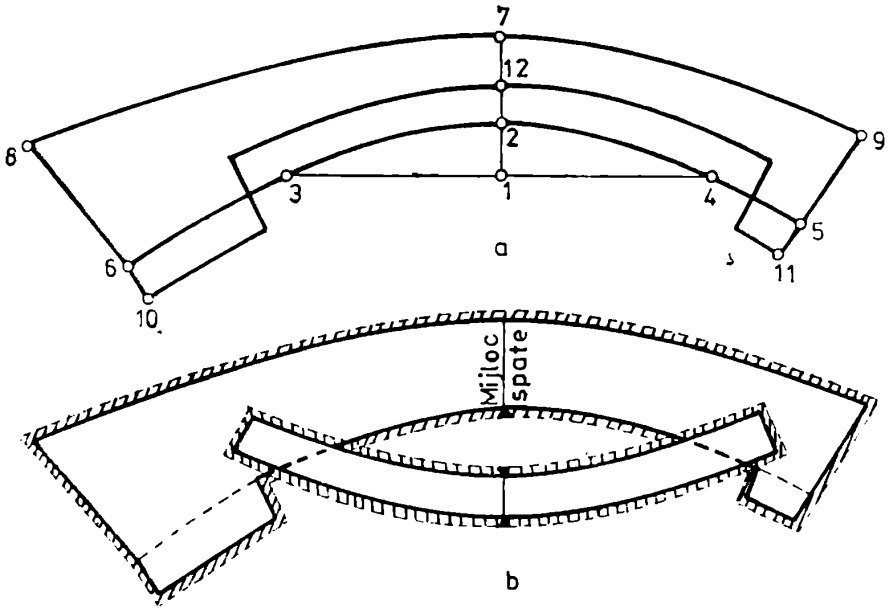

Fig. 97 Construcția tiparului de guler.

1— *3*=valoarea distanței dintre punctele 0—7 de la spate plus distanța *24—31* de la piept=7,6+8,1=15,7 cm;

1— *4*=distanța *1—3*.

Prin punctele *2—3* și *2—4* se trasează o curbă care se va prelungi într-o parte și alta.

2— *5*=valoarea distanței de răscroitură a spatelui pe lîngă gît, plus răscroitura tiparului pe piept pe lîngă gît (partea stîngă) minus 2 cm=9+17—2=24 cm.

Măsura se aplică din punctul *2* pe linia curbă.

2— *6*=valoarea distanței de răscroitură a spatelui plus răscroitura pieptului drept, minus 2 cm=9+23—2=30 cm;

2— *7*=7 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului la spate;

6— *8*=12 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului în față. Măsura se aplică în linie oblică, în funcție de modelul colțului de guler.

5— *9*=9 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului din partea stîngă.

Punctele *7*, *8* și *9* se unesc printr-o linie curbă.

6—*10*=3 cm — cotă prevăzută pentru șteiul de guler la partea dreaptă;

5—*11*=3 cm — cotă prevăzută pentru șteiul de guler la partea stîngă.

Din punctele *10* și *11* se trasează cîte o curbă paralelă cu curba punctelor *5* și *6*.

La o distanță de 10 cm de punctul *10* se trasează o dreaptă și de la 4 cm față de punctul *11*, de asemenea se trasează o dreaptă.

2—*12*=3 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler la spate.

Prin punctul *12* se trasează o curbă paralelă cu curba *5* și *6*, conform schiței din figura 97, *a*.

Tiparul de guler gata pentru croit se prezintă în figura 97, *b*. La tipar se prevăd 0,5 cm pentru cusături.

7.3.4. Multiplicarea tiparului de jachetă cu mîneci chimono

În figurile 98 și 99 se prezintă multiplicarea tiparului de jachetă cu croiala mînecilor chimono,

Tiparul de bază corespunde cu mărimea 46, taia I. Construcția tiparului a fost făcută după măsuri stabilite prin calcul. Acest fapt ușurează atît multiplicarea tiparului, cît și introducerea acestuia în producția de serie.

Măsurile la care corespunde multiplicarea sînt următoarele:

— circumferința bustului (*cb*)=42, 44, **46**, 48, 50;

— circumferința șoldurilor (*cș*)=48, 50, **52**, 54, 56;

— înălțimea corpului (*IC*)=171, 173, **173**, 175, 176.

La tiparul de bază au fost incluse rezervele necesare de cusături, conform cotelor înscrise pe laturile pieselor componente ale tiparului.

Cota de multiplicare fiind de 2 cm a fost repartizată cîte 1 cm la tiparul de spate și cîte 1 cm la tiparul de piept. Datorită formei modelului multiplicarea spatelui s-a executat pe li-

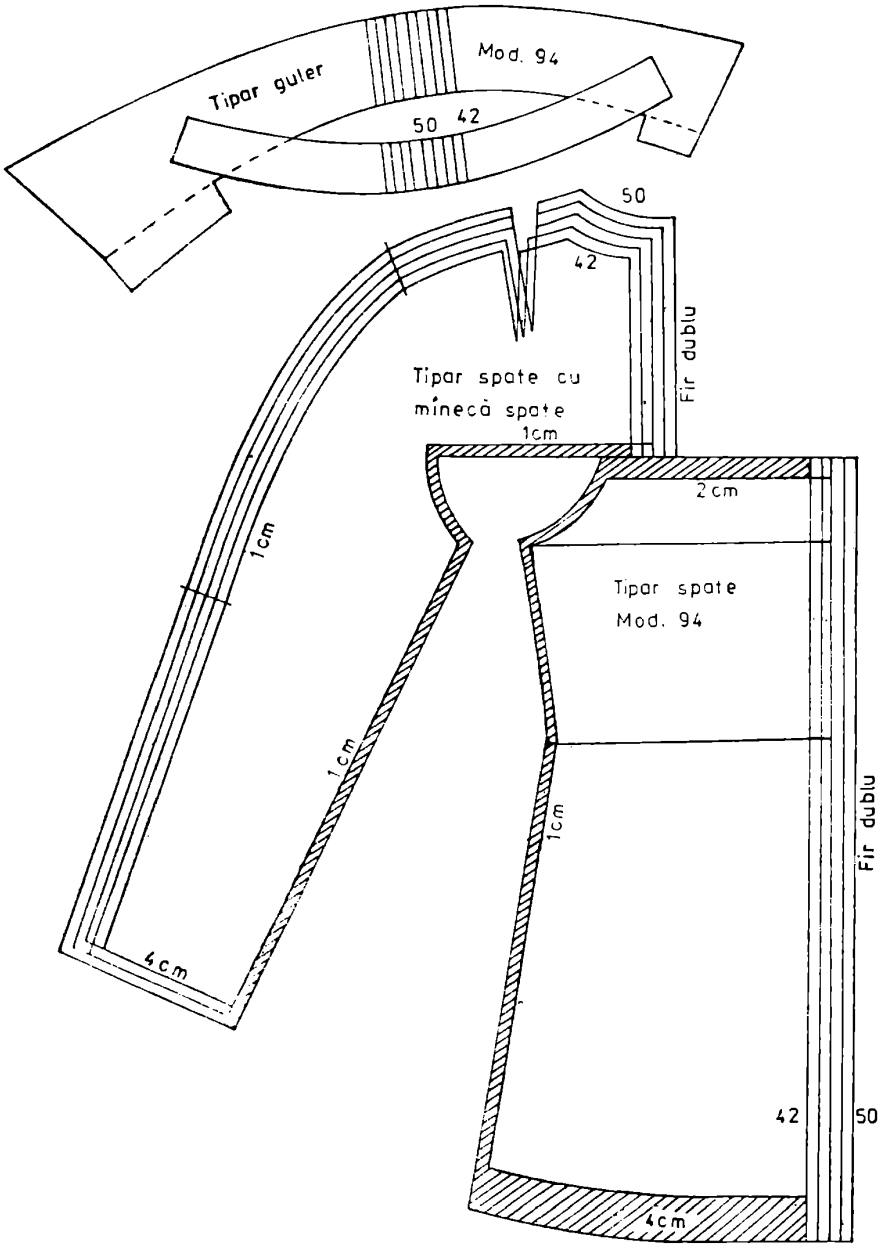

Fig. 98. Multiplicarea tiparului de spate cu mîneca și gulerul.

nia de mijloc la fel și la mînecă, conform schiței din figura 98.

Tiparul de guler, prezentat în aceeași figură, s-a multiplicat tot pe linia de mijloc prin decuparea tiparului și depărtarea acestuia cu cîte 1 cm în fiecare parte.

Tiparul de piept, de asemenea, s-a mărit și micșorat tot pe linia de mijloc a feței cu cîte 1 cm la fiecare mărime, cît și la fața de mînecă la fel, conform desenului din figura 99.

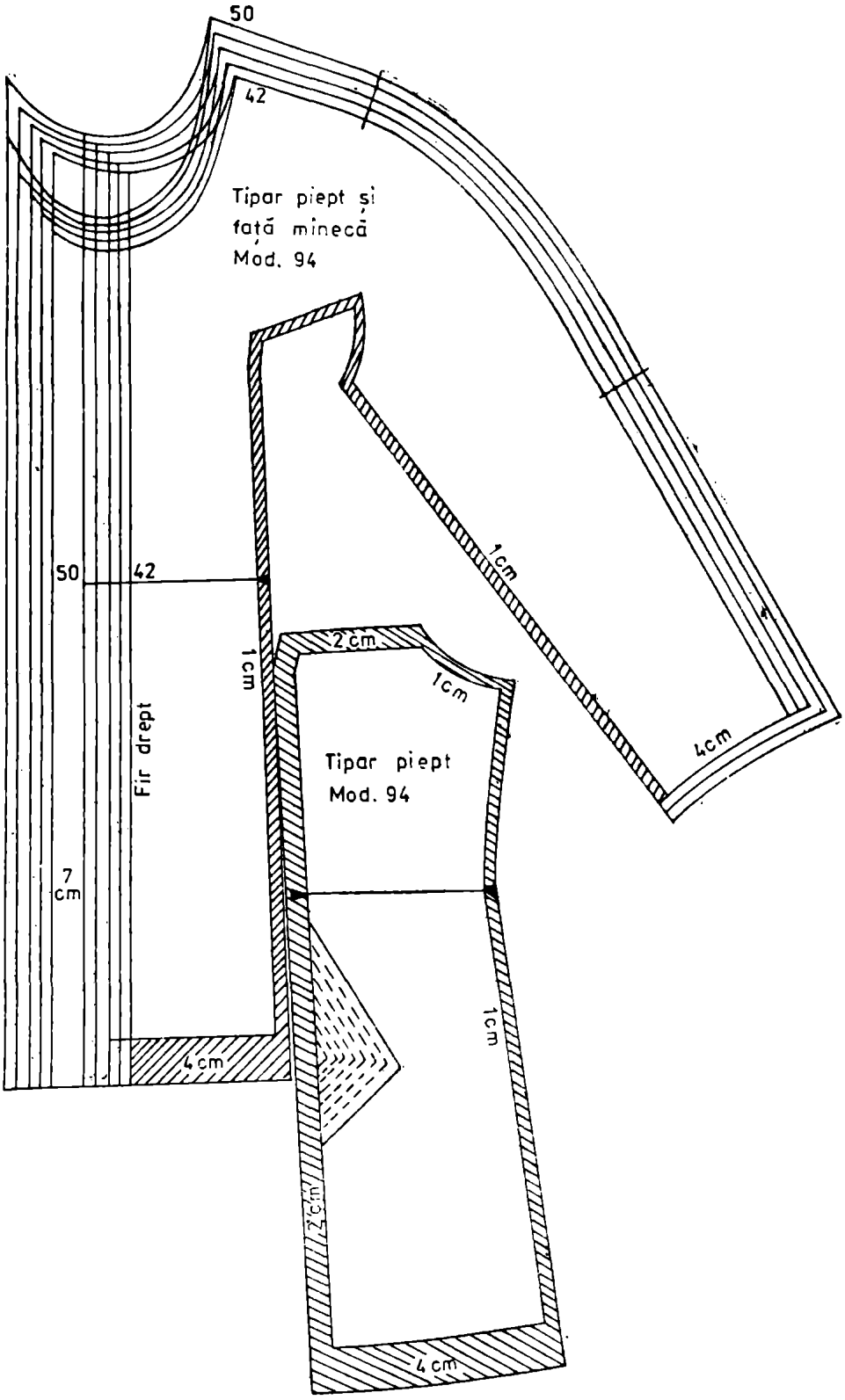

Fig. 99. Multiplicarea tiparului de piept și mînecă.

7.4. SACOU ÎNCHEIAT LA DOUĂ RÎNDURI DE NASTURI

În figura 100 se prezintă un model de sacou încheiat la două rînduri de nasturi.

Pentru realizarea tiparului de sacou sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului $(IC)=171$ cm;
— circumferința bustului $(cb)=48$ cm;
— circumferința taliei $(ct)=42$ cm;
— circumferința șoldurilor $(cș)=50$ cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lungimea taliei

$$(Lt)=\frac{IC}{4}=\frac{171}{4}=42{,}7 \text{ cm};$$

Lungimea șoldurilor la linia taliei

$$(Lș)=\frac{IC}{8}-3 \text{ cm}=\frac{171}{8}-3=18{,}3 \text{ cm};$$

Lungimea sacoului

$$(Lpr)=\frac{IC}{2}-11 \text{ cm}=\frac{171}{2}-11=74{,}5 \text{ cm};$$

Măsura de proporție

$$(mp)=\frac{CB}{3}+15 \text{ cm}=\frac{96}{3}+15=47 \text{ cm};$$

Adîncimea răscroiturii mînecii la spate

$$(ARS)=\frac{mp}{2}=\frac{47}{2}+23{,}5 \text{ cm};$$

Lungimea pieptului pînă la bust

$$(LPB)=\frac{mp}{2}+2 \text{ cm}=\frac{47}{2}+2=25{,}5 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui pe linia de profunzime

$$(ls)=\frac{CB}{5}+2 \text{ cm}=\frac{96}{5}+2=21{,}2 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui pe linia taliei

$$(lst)=\frac{ct}{4}+7 \text{ cm}=\frac{42}{4}+7=17{,}5 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui pe linia șoldurilor

$$(lss)=\frac{cș}{3}+2 \text{ cm}=\frac{50}{3}+2=18{,}6 \text{ cm};$$

Lățimea pieptului pe linia de profunzime

$$(lp)=\frac{cb}{2}-2 \text{ cm}=\frac{48}{2}-2=22 \text{ cm};$$

Lungimea mînecilor

$$(Lm)=\frac{IC}{3}+5 \text{ cm}=\frac{171}{3}+5=62 \text{ cm}.$$

7.4.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și care va corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 101).

0— 1=*ARS*=23,5 cm — măsură stabilită prin calcul. Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp.

0— 2=*Lt*=42,7 cm — măsură stabilită prin calcul;

2— 3=*Ls*=18,3 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— 4=*Lpr*=74,5 cm — măsură stabilită prin calcul. Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp. Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se vor trasa liniile orizontale.

2— 5=2 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei;

3— 6=2 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de dezvoltare a corpului pe linia șoldurilor;

7=punct ce marchează jumătatea distanței 0—1=$\frac{23{,}5}{2}$=11,25 cm;

Fig. 100. Model de sacou încheiat la două rînduri de nasturi.

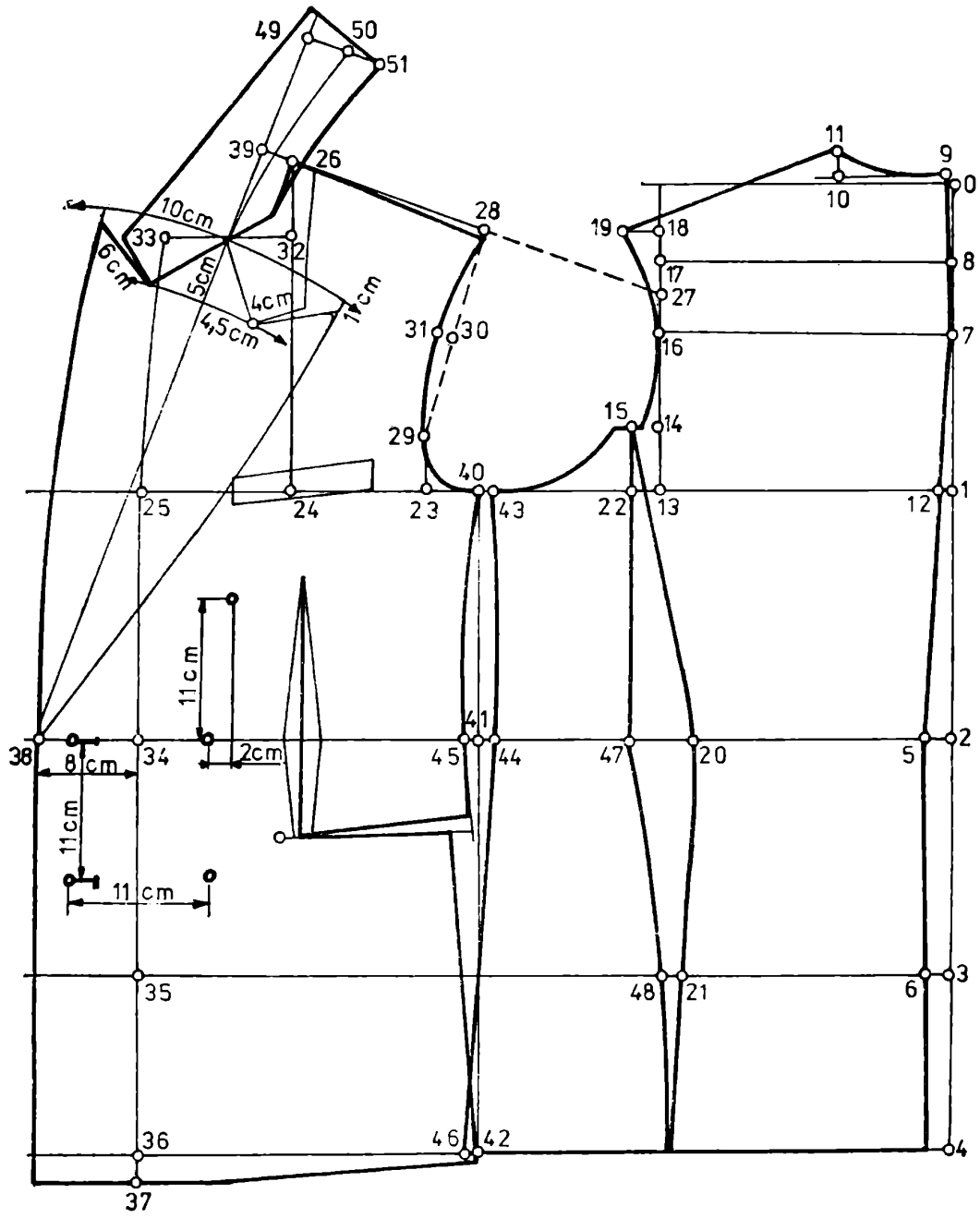

Fig. 101. **Construcţia tiparului de sacou** (spate, piept şi guler).

8=punctul situat la jumătatea distanţei $0—7 = \frac{11,25}{2} = 5,6$ cm (pînă la acest punct se va putea aplica măsura luată pe corp de înălţime a umerilor).

Din punctele *7* şi *8* se trasează linii orizontale mai scurte necesare lăţimii de spate.

Punctele *7* şi *5* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *5* şi *6* se unesc printr-o dreaptă care se continuă pînă la linia de terminaţie.

9=punctul plasat la 0,5 cm de punctul zero (măsurat pe direcţie verticală şi orizontală). Această cotă este considerată fixă pentru corpurile cu forma şi ţinuta normală. În cazul cînd se constată alte forme de corpuri, această cotă poate fi mărită sau micşorată cu ½ din coeficientul de diferenţă a măsurii *ARS* faţă de măsura proporţională stabilită prin calcul.

Pentru continuarea desenului se unesc punctele *9* și *7* printr-o linie dreaptă. Pe această dreaptă se duce o perpendiculară din punctul *9*.

9—10= $\frac{mp}{6}$ +0,7 cm=$\frac{47}{6}$+0,7=8,5 cm — măsurat pe perpendiculara *9*.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

10—11=2 cm — cotă fixă;

12=punctul de intersecție al dreptei *7—5* cu orizontala *1;*

12—13=*lș*=21,2 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *13* se ridică o verticală.

13—14=5 cm — cotă fixă;

14—15=2 cm (1 cm pentru cusături și 1 cm pentru falduri);

16=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *7;*

17=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *8;*

17—18=2,5 cm — cotă variabilă, în funcție de plasarea cusăturii de îmbinare a spatelui cu pieptul, pe linia umărului.

Din punctul *18* se trasează spre stînga o orizontală.

11—19=lățimea umerilor=14,7+3 cm pentru susținerea spatelui la îmbinare cu pieptul=17,7 cm.

Măsura de stabilire a lățimii umerilor este egală cu lățimea spatelui+2 cm, minus lățimea de fetcă=21,2+2—8,5=14,7 cm.

5—20=*lst*=17,5 cm — măsură stabilită prin calcul;

6—21=*lss*=18,6 cm — măsură stabilită prin calcul.

Pentru a se da forma de croit a spatelui se unesc punctele *9—11* printr-o linie curbă. Punctele *11—19* se unesc printr-o dreaptă. Prin punctele *19* și *16* se trasează o linie curbă specifică liniei de scobitură. Această linie se continuă prin punctul de mijloc al distanței *14—15*.

Punctele *15, 20, 21* se unesc printr-o linie curbă care urmează forma corpului.

7.4.2. Construcția tiparului de piept

Pentru construirea tiparului de piept se folosesc aceleași linii orizontale de la tiparul spatelui (fig. 101).

13—22=2 cm (pentru distanța între spate și piept);

22—23=$\frac{cb}{4}$ +4 cm=$\frac{48}{4}$ +4=16 cm (măsură ce reprezintă lățimea scobiturii);

23—24=$\frac{mp}{6}$+2,5 cm=$\frac{47}{6}$+2,5=10,3 cm;

23—25=*lp*=22 cm (pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp).

Din punctul *24* se trasează o verticală (în sus), pe care se va aplica măsura de lungimea pieptului pînă la bust și din punctul *25* o verticală (în jos) ce va reprezenta linia de mijloc a piepților în față.

24—26=*LPB*=25,5 cm, măsură stabilită prin calcul.

Pînă la acest punct se poate aplica măsura luată pe corp+1,5 cm pentru cusături minus distanța *9—11* de la spate (v. fig. 11).

17—27=2,5 cm — cotă variabilă, egală cu distanța dintre punctele *17* și *18* de la spate.

Punctele *26* și *27* se unesc printr-o dreaptă.

26—28=*Lu*=14,7+1 cm pentru cusături=15,7 cm;

23—29=4 cm — cotă fixă.

Punctele *28* și *29* se unesc printr-o dreaptă.

30=punctul ce marchează jumătatea distanței dintre punctele *28* și *29;*

30—31=1 cm — cotă ce se acordă pentru modelarea scobiturii;

26—32=$\frac{mp}{6}$—2 cm=$\frac{47}{6}$—2=5,8 cm (această linie fixează linia de cazură).

Din punctul *32* se trasează spre stînga o orizontală.

32—33=$\frac{mp}{6}$ +2 cm=$\frac{47}{6}$ +2=9,8 cm. Punctele *33* și *25* se unesc printr-o linie puțin curbată, care completează linia de mijloc a feței.

34=punctul de intersecție al verticalei *25* cu orizontala *2;*

35=punctul de intersecție al verticalei *25* cu orizontala *3;*

36=punctul de intersecție al verticalei *25* cu orizontala *4;*

36—37=2 cm — cotă fixă, pentru lungimea pieptului în față;

34—38=8 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față, din care 1 cm este prevăzut pentru cusături;

26—39=2,5 cm — cotă fixă pentru lățimea șteiului de guler și punctul din care se trasează linia de răsfrîngere a reverelor;

23—40=4 cm — cotă fixă.

Din punctul *40* se trasează o verticală (în jos).

41=punctul de intersecție al verticalei *40* cu orizontala *2;*

42=punctul de intersecție al verticalei *40* cu orizontala *4;*

40—43=1 cm — cotă variabilă;

41—44=1 cm — cotă variabilă, în funcție de ajustarea sacoului pe linia taliei;

41—45=1 cm — cotă variabilă;

42—46=0,5 cm — cotă variabilă, în funcție de evazarea piepților pe linia de terminație.

Pentru a se da forma clinului de subrat se unesc punctele *43, 44* și *46* printr-o linie puțin curbată;

34—47=*ct*+5 cm pentru lejeritate+2,5 cm pensa din față+4 cm pensa de subraț+2 cm pentru cusătura de montarea spatelui cu pieptul, minus lățimea spatelui=42+5+2,5+4+2—17,5=38 cm;

35—48=*cș*+4 cm pentru lejeritate+3 cm cusătura de subraț+2 cm pentru cusătura de montarea spatelui cu pieptul, minus lățimea spatelui=50+4+3+2—18,6=40,4 cm.

Pentru a se stabili poziția buzunarului de jos, se măsoară din linia taliei (orizontala *2)* de la un punct situat la jumătatea distanței 34—45 măsura realizată din lungimea taliei=$\frac{Lt}{10}$+3 cm=$\frac{42,7}{10}$+3=7,27 cm.

Din acest punct se trasează o linie paralelă cu linia de terminație a sacoului. Lungimea buzunarului va fi de 15 cm. Buzunarul de sus (teșlu) se plasează între cele două puncte situate la jumătatea distanței dintre lungimea taliei și poziția buzunarului de jos.

Capătul buzunarului în partea mînecii va fi de 4 cm de linia scobiturii avînd lungimea de 11 cm și lățimea de 2 cm. Partea din față a buzunarului va avea o înclinație în jos de 1 cm față de linia orizontală.

Poziția pensei din față se stabilește prin determinarea unui punct la jumătatea buzunarului de sus (teșlu) din care se trasează o verticală pînă la linia buzunarului de jos. Închiderea pensei pe linia taliei va fi de 2,5 cm, iar pe linia buzunarului va fi de 2 cm. Lungîmea pensei va fi de 2/3 din distanța între linia taliei și buzunarul de sus (teșlu).

Capătul buzunarului de jos va depăși pensa din față cu 1 cm. Pe linia buzunarului, în partea exterioară se formează o pensă cu închiderea de 1 cm.

Pentru a se da forma de croit a pieptului se unesc punctele *28, 31, 29, 40* printr-o curbă accentuată specifică scobiturii; în continuare din punctul *43* se trasează o linie curbă pînă la 1 cm distanță de punctul *15*. Punctele *15, 47, 48* și linia de terminație se unesc printr-o linie curbă ce urmează forma corpului.

Pentru a se forma linia de cazură din punctul de intersecție al orizontalei *32* și linia de răsfrîngere a reverului se coboară o distanță de 5 cm din care se trasează un arc de cerc cu centrul în punctul *38*. Pe arcul de cerc într-o parte și alta se măsoară 4,5 cm. Din aceste puncte se trasează drepte în punctul de intersecție al orizontalei *32*, cu linia de răsfrîngere a reverului. Din același punct se mai trasează un arc de cerc cu centrul tot în punctul *38*.

Pe acest arc de cerc, într-o parte și cealaltă, se măsoară 10 cm pentru lățimea reverului. La 1 cm mai jos de arcul de cerc se formează colțul reverului, conform desenului din figura 101.

Construcția tiparului de guler se realizează în continuarea liniei de răsfrîngere a reverului din punctul *39*.

39—49=distanța *9—11* de la spate măsurată pe linia curbă=9,5 cm.

Din punctul *49* se trasează spre dreapta o perpendiculară.

49—50=3 cm — cotă fixă.

Din punctul *50* se trasează o linie curbă pînă la linia de cazură. Această curbă reprezintă linia de răsfrîngere a gulerului.

50—51=2,5 cm — această măsură reprezintă lățimea șteiului de guler.

Din punctul *51* se trasează o linie curbă paralelă cu curba trasată din punctul *50*.

Închiderea gulerului la spate se realizează prin trasarea unei perpendiculare în punctul *51* pe direcția curbei punctului *51*.

Lățimea gulerului în partea din spate va fi de circa 4 cm, iar în față tot de 4 cm, conform desenului din figura 101.

7.4.3. Construcția tiparului de mînecă

Se realizează pe baza dimensiunilor de la tiparul de spate și piept (fig. 102, *a)*.

Punctul *19* de la tiparul de spate se va uni cu punctul *31* de la piept printr-o dreaptă și punctele *28* de la piept cu punctul *16* de la spate tot printr-o dreaptă. Punctele *31* și *16* se unesc printr-o dreaptă. Din punctul de intersecție al dreptelor se trasează o perpendiculară pe orizontala *1*.

Punctele acestor intersecții vor fi notate după cum urmează:

X — punctul de intersecție al dreptelor *19—31* și *28—16;*

— punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu dreapta *31—16;*

Z — punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu orizontala *1*.

Pentru construcția tiparului de mînecă se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (fig. 102 *b)*.

0— *1*=distanța dintre punctele *X—Y*=5 cm;

0— *2*=distanța dintre punctele *X—Z*=17 cm (această distanță reprezintă lungimea capului de mînecă în partea din față).

Din punctele *1* și *2* se trasează linii orizontale.

2— 3=4 cm, egală cu distanța *23—29* de la tiparul de piept;

3— 4=16 cm, (distanța dintre punctele *29* și *28)*. Această măsură se aplică din punctul *3* în linie oblică pînă la intersectarea orizontalei *1*.

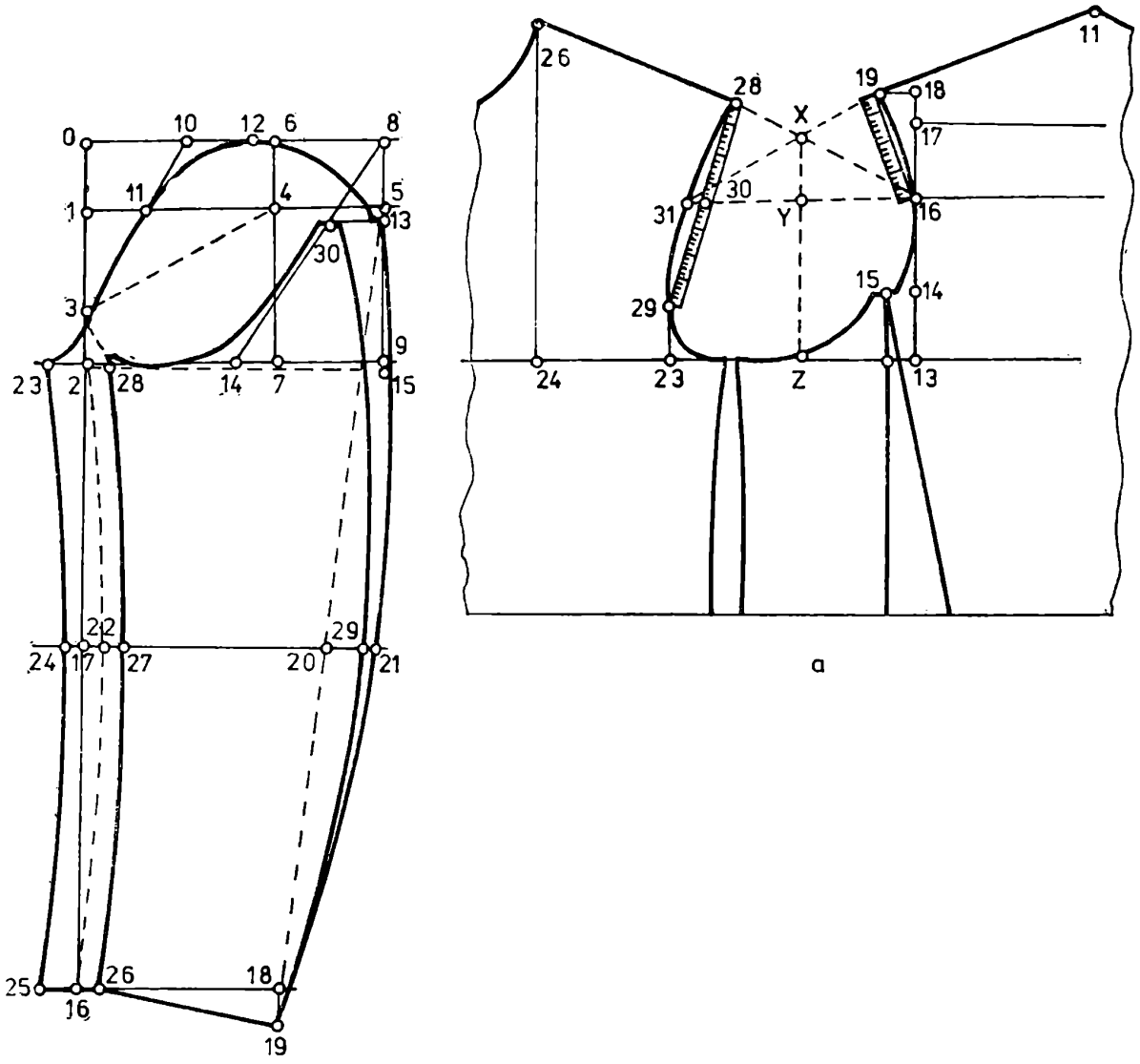

Fig. 102. Tipar de mînecă şi stabilirea măsurilor necesare construirii tiparului.

Prin punctul *4* se trasează o verticală.

4— *5*=8 cm, (distanţa dintre punctele *16*— *19* de la spate).

Măsura se aplică din punctul *4* în linie dreaptă pe orizontala *1*.

Prin punctul *5* se trasează o verticală.

6=punctul de intersecţie al verticalei *4* cu orizontala zero;

7=punctul de intersecţie al verticalei *4* cu orizontala *2;*

8=punctul de intersecţie al verticalei *5* cu orizontala zero;

9=punctul de intersecţie al verticalei *5* cu orizontala *2;*

10=punct plasat la jumătatea distanţei între punctele *0*—*6*.

Punctele *10* şi *3* se unesc printr-o dreaptă.

11=punctul de intersecţie al dreptei *10*— —*3* cu orizontala *1;*

6—*12*=1,5 cm — cotă fixă. Acest punct reprezintă centrul capului de mînecă, care se va monta cu cusătura umărului;

5—*13*=1 cm — cotă fixă.

Din punctul *13* se trasează o orizontală.

7—*14*=3 cm — cotă fixă.

Punctele *8* şi *14* se unesc printr-o dreaptă.

9—*15*=0,5 cm — această cotă se poate mări în cazul unor braţe mai arcuite.

Punctele *2* şi *15* se uneso printr-o dreaptă. În punctul *2* se trasează o perpendiculară pe dreapta *2*—*15*.

0—*16*=*Lm*+1 cm=62+1=63 cm.

Din punctul *16* se trasează spre dreapta o orizontală.

17=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *3—16*.

Din punctul *17* se trasează spre dreapta o orizontală care reprezintă linia cotului;

16—18=lărgimea de jos a mînecii plus 1 cm= =14+1=15 cm.

Din punctul *18* se coboară o verticală scurtă.

18—19=3 cm — cotă fixă, această măsură reprezintă completarea lungimii mînecii în partea din spate.

Punctele *5* și *19* se unesc printr-o dreaptă.

20=punctul de intersecție al dreptei *5—19* cu orizontala *17*.

20—21=4 cm — cotă fixă, această măsură completează lărgimea mînecii pe linia cotului;

17—22=1,5 cm — cotă fixă, pentru modelarea mînecii în față.

Punctele *3*, *22* și *16* se unesc printr-o linie curbă care reprezintă linia de îndoire a feței de mînecă în față.

2—23=3 cm — cotă fixă, măsura se aplică din punctul *2* spre stînga;

22—24=3 cm — cotă fixă;

16—25=3 cm — cotă fixă.

Pentru a se da forma de croit a feței de mînecă se unesc punctele *11*, *12* și la 1 cm față de punctul *13* printr-o curbă de semicerc specifică capului de mînecă. Punctele *13*, *21*

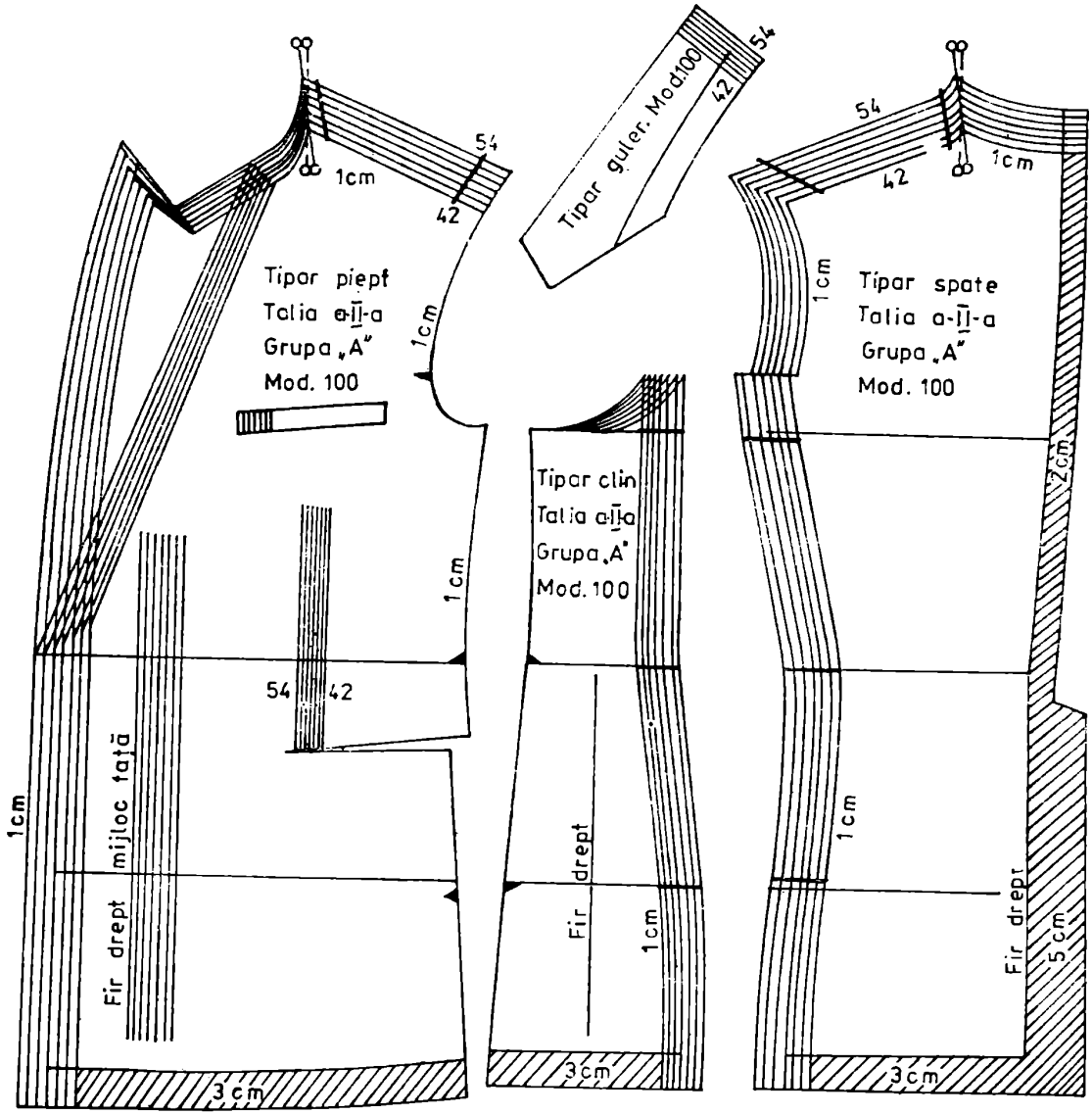

Fig. 103. Multiplicarea tiparului de sacou (spate, piept și guler).

și *19* se unesc printr-o linie ușor curbată și din punctele *23*, *24* și *25* se trasează o linie curbă care să marcheze forma de arcuire a brațelor. Mai jos de punctul *3* cu circa 0,3 cm pînă la punctul *23* se trasează o curbă care să fie egală cu linia de scobitură a pieptului în jos de punctul *29* conform figurii 102, *b*.

16—*26*=1,5 cm — cotă fixă;
22—*27*=1,5 cm — cotă fixă;
2—*28*=1,5 cm — cotă fixă;
21—*29*=1 cm — cotă fixă;
30=punctul de intersecție al dreptei *8*—*14* cu orizontala *13*.

Pentru a se da forma de croit a dosului de mînecă se unesc punctele *26*, *27* și *28* printr-o linie curbă paralelă cu a fetei de mînecă.

De la un punct situat la 1 cm față de punctul *30* prin punctul *29* și la jumătatea distanței dintre *29* și *19* se trasează o linie ușor curbată.

Linia de scobitură se formează din punctul *3* tangentă între punctele *28*—*14* și la 1 cm față de punctul *30* (v. fig. 102, *b*).

7.4.4. Multiplicarea tiparului de sacou

În figurile 103 și 104 se prezintă multiplicarea tiparului de sacou încheiat la două rînduri.

Tiparul de bază corespunde la mărimea 48, talia a II-a, grupa „A". Construcția tiparului de bază a fost executată după măsurile stabilite prin calcul ceea ce se poate adapta cu ușurință la executarea documentației tehnice pentru producția de serie.

Multiplicarea corespunde la următoarele măsuri:

— circumferința bustului *(cb)*=42, 44, 46, **48**, 50, 52, 54;
— circumferința taliei *(ct)*=36, 38, 40 **42**, 44, 46, 48;
— circumferința șoldurilor *(cș)*=45, **47**, 49, 50, 52, 54, 56;
— înălțimea corpului *(IC)*=168, 169, 170, 171, 172, 173, 174.

La tiparul de bază au fost incluse rezervele necesare de cusături, conform cotelor înscrise pe laturile pieselor componente ale tiparului.

Cota de mărit și micșorat fiind de 2 cm de la o măsură la alta se va repartiza cîte 0,7 cm la tiparul de spate cusătura laterală, tot 0,7 cm la tiparul de piept în față și restul de 0,6 cm va fi plasată la elin (cusătura laterală a pieptului).

Pe linie verticală, în partea de sus, atît la tiparul de spate cît și la cel de piept, cota de multiplicare va fi de 0,5 cm. Această cotă corespunde cu stabilirea măsurii prin calcul atît ca lungime a sacoului cît și la adîncimea răscroiturii mînecii la spate.

Linia de mijloc a spatelui rămîne neschimbată.

Pentru menținerea echilibrului de montarea corectă a sacoului pe lîngă gît se va trasa o dreaptă din cel mai înalt punct al răscroiturii gîtului la spate cît și la piept. Din aceste puncte în sus și în jos la cîte 5 cm se va fixa cîte un punct. Din aceste puncte într-o parte și alta se va aplica o măsură de 0,5 cm în sus spre stînga și în jos spre dreapta. Cele două puncte se vor uni cu cîte o dreaptă. Pe această dreaptă se aplică cota de multiplicare de 0,5 cm (v. fig. 103).

După aplicarea cotelor de multiplicare pe linia de profunzime, talie și linia șoldurilor, liniile de contur se vor trasa paralel cu linia tiparului de bază unind punctele aplicate atît pe liniile orizontală cît și pe verticală.

Tiparul de mînecă se mărește sau se micșorează numai pe cusătura cotului (figura 104).

Pe cusătura cotului, atît la tiparul de față cît și la tiparul de dos al mînecii, se aplică cîte 0,7 cm. La capul de mînecă, pe linie verticală, se aplică cota de 0,5 cm corespunzător mărimilor de adîncime a răscroiturii mînecii la spate *(ARS)*.

Capătul buzunarului de sus se va mări și micșora numai în partea din față (stînga) cu cîte 0,3 cm. Linia pensei din față se va deplasa corespunzător ca aceasta să devină orientată la jumătatea buzunarului de sus.

Tiparul de guler se va mări sau micșora cu cîte 0,5 cm, numai la linia de mijloc a spatelui.

Fiecare contur se copiază, se decupează și se va înscrie mărimea, rezervele ce urmează a fi închise la cusături, denumirea produsului și a numărului de model. De asemenea, se vor transcrie și semnele de montare a pieselor componente conform desenului.

7.5. SACOU ÎNCHEIAT LA UN RÎND DE NASTURI

În figura 105 se prezintă un sacou încheiat la un singur rînd de nasturi, forma corpului fiind considerată disproporționată.

Pentru realizarea tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)*=176 cm;
— adîncimea răscroiturii mînecii la spate *(ARS)*= 25 cm;
— lungimea taliei *(Lt)*= 44 cm;
— lungimea sacoului *(Lpr)*= 77 cm;

— lungimea pieptului pînă la bust (LPB)= 37 cm;
— lungimea umărului (Lu)= 16 cm;
— lungimea mînecilor (Lm)= 64 cm;
— circumferința bustului (cb)= 56 cm
— circumferința abdomenului (ca) = 56 cm.
— circumferința taliei (ct)= 54 cm
— circumferința șoldurilor $(cș)$= 60 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lățimea spatelui pe linie de profunzime

$$(ls)=\frac{GB}{5}+2 \text{ cm}=\frac{112}{5}+2=24{,}4 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui pe linia taliei

$$(lst)=\frac{ca}{4}+7 \text{ cm}=\frac{58}{4}+7=21 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui pe linia șoldurilor

$$(lss)=\frac{cș}{3}+2 \text{ cm}=\frac{60}{3}+2=22 \text{ cm};$$

Lățimea pieptului pe linie de profunzime

$$(lp)=\frac{cb}{2}-2 \text{ cm}=\frac{56}{2}-2+26 \text{ cm};$$

Măsura de proporție

$$(mp)=\frac{CB}{3}+15 \text{ cm}=\frac{112}{3}+15=52 \text{ cm}.$$

Coeficientul de disproporție 4 cm considerat diferența dintre circumferința abdomenului față de circumferința bustului.

7.5.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 106).

0— $1=ARS=25$ cm — măsură luată pe corp;
0— $2=Lt=44$ cm — măsură luată pe corp;
2— $3=\frac{IC}{8}-2 \text{ cm}=\frac{176}{8}-2=20$ cm;

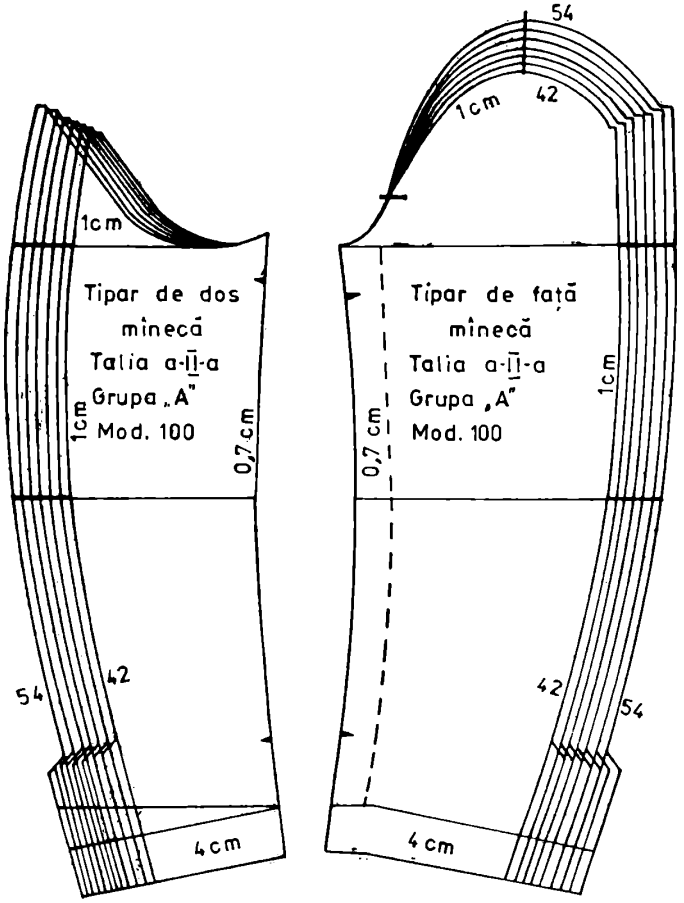

Fig. 104. Multiplicarea tiparului de mînecă.

Fig. 105. Model de sacou închelat la un rînd de nasturi, forma corpului cu disproporții.

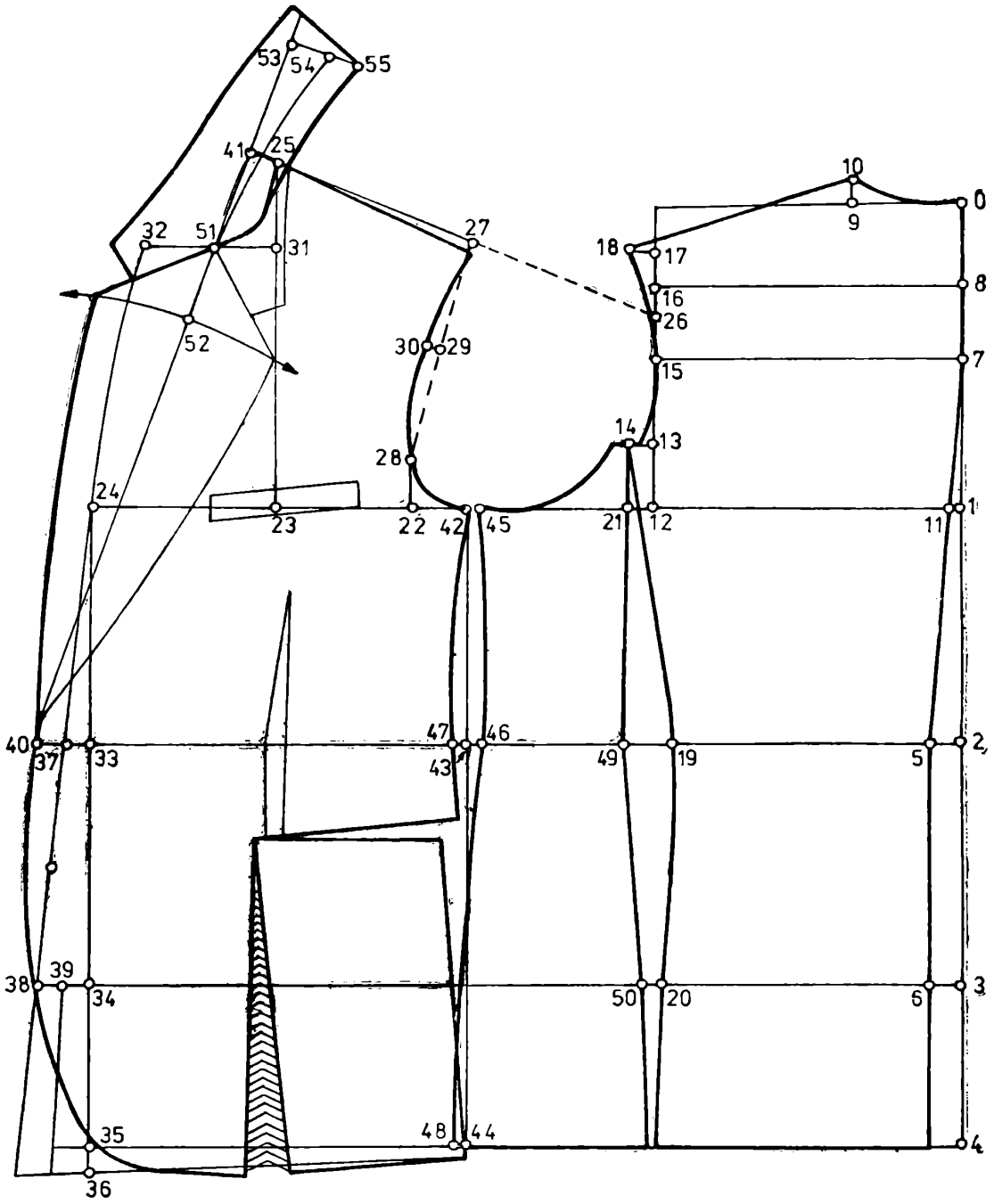

Fig. 106. Construcția tiparului de sacou cu măsuri disproporționate.

0— *4*=*Lpr*=77 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se vor trasa linii orizontale.

2— *5*=2,5 cm — cotă variabilă în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei.

3— *6*=2,5 cm — cotă variabilă în funcție de forma de dezvoltare a corpului pe linia șoldurilor;

7=punct ce marchează jumătatea distanței 0—*1* = $\frac{25}{2}$=12,5 cm;

8=punctul situat la jumătatea distanței 0—*7*= $\frac{12,5}{2}$ =6,7 cm.

Din punctele *7* și *8* se trasează linii orizontale mai scurte necesare lățimii de spate.

Punctele 7 și 5 se unesc printr-o dreaptă.

Punctele 5 și 6 se unesc printr-o dreaptă care se continuă pînă la linia de terminație.

0—9 = $\frac{mp}{6}$ + 0,7 cm = $\frac{52}{6}$ + 0,7 = 9,3 cm;

9—10 = 2 cm — cotă fixă;

11 = punctul de intersecție al dreptei 7—5 cu orizontala 1;

11—12 = ls = 24,4 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul 12 se ridică o verticală.

12—13 = 5 cm — cotă fixă;

13—14 = 2 cm — cotă fixă;

15 = punctul de intersecție al verticalei 12 cu orizontala 7.

16 = punctul de intersecție al verticalei 12 cu orizontala 8.

16—17 = 2, 5 cm — cotă variabilă.

Din punctul 17 se trasează spre stînga o orizontală.

10—18 = Lu + 3,5 cm = 16 + 3,5 = 19,5 cm. Măsura se aplică din punctul 10 pe orizontala 17.

5—19 = lst = 21,5 cm — măsură stabilită prin calcul;

6—20 = lss = 22 cm — măsură stabilită prin calcul.

Pentru a se da forma de croit se unesc punctele 0—10 printr-o curbă, punctele 10—18 printr-o dreaptă, 18, 15 și jumătatea distanței 13—14 se unesc printr-o curbă specifică liniei de scobitură a spatelui.

Punctele 14, 19 și 20 se unesc printr-o linie puțin curbată care să urmeze forma corpului. Din punctul 20 linia va continua pînă la terminație (v. fig. 106).

7.5.2. Construcția tiparului de piept

Pentru construcția tiparului de piept se folosesc aceleași linii orizontale de la tiparul spatelui (fig. 106).

12—21 = 2 cm (măsură pentru distanța între spate și piept);

21—22 = $\frac{cb}{4}$ + 4 cm = $\frac{56}{4}$ + 4 = 18 cm;

22—23 = $\frac{mp}{6}$ + 2,5 cm = $\frac{52}{6}$ + 2,5 = 11,1 cm;

22—24 = lp = 26 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul 23 se trasează o verticală (în sus), pe care se va aplica măsura de lungimea pieptului pînă la bust și din punctul 24 o verticală (în jos).

23—25 = LPB + 1,5 cm minus distanța 0—10 de la spate măsurată pe linia curbă = = 37 + 1,5—10 = 28,5 cm;

16—26 = 2,5 cm — cotă fixă.

Punctele 25 și 26 se unesc printr-o dreaptă.

25—27 = Lu + 1 cm = 16 + 1 = 17 cm;

22—28 = 4 cm — cotă fixă.

Punctele 27 și 28 se unesc printr-o dreaptă.

29 = punct situat la jumătatea distanței dintre 27—28;

29—30 = 1,5 cm — cotă pentru modelarea scobiturii;

25—31 = $\frac{mp}{6}$ — 2 cm = $\frac{52}{6}$ — 2 = 6,6 cm.

Din punctul 31 se trasează o orizontală.

31—32 = $\frac{mp}{6}$ + 2 cm = $\frac{52}{6}$ + 2 = 10,6 cm.

Punctele 32 și 24 se unesc printr-o curbă.

33 = punctul de intersecție al verticalei 24 cu orizontala 2;

34 = punctul de intersecție al verticalei 24 cu orizontala 3;

35 = punctul de intersecție al verticalei 24 cu orizontala 4;

35—36 = 2 cm — cotă fixă;

33—37 = $\frac{1}{2}$ din coeficientul de disproporție = $\frac{4}{2}$ = 2 cm.

Punctele 24 și 37 se unesc printr-o dreaptă care va fi prelungită pînă la linia de terminație.

38 = punctul de intersecție al dreptei 24—37 cu orizontala 3;

39 = punct plasat la jumătatea distanței 34—38;

37—40 = 2,5 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față 1,5 cm și 1 cm pentru cusături.

25—41 = 2,5 cm — cotă fixă, prevăzută pentru șteiul gulerului.

Prin punctul 41 se trasează o dreaptă către punctul 40 care reprezintă linia de răsfrîngere a reverului.

22—42 = 5 cm — cotă fixă.

Din punctul 42 se trasează o verticală (în jos).

43 = punctul de intersecție al verticalei 42 cu orizontala 2;

44 = punctul de intersecție al verticalei 42 cu orizontala 4;

42—45 = 1 cm — cotă variabilă;

43—46 = 1 cm — cotă variabilă;

43—47 = 1 cm — cotă variabilă;

44—48 = 0,5 cm — cotă variabilă.

Punctele 45, 46 și 48 se unesc printr-o linie ușor curbată.

Punctele 42 și 47 se unesc printr-o curbă care se va prelungi cu circa 8 cm în jos (v. fig. 106).

37—49 = ca + 3 cm pentru lejeritate + 1,5 cm pensa din față + 4 cm pensa de subrat + 2 cm pentru cusătura de montarea spatelui cu pieptul, minus lățimea spatelui = 56 + 3 + 1,5 + 4 + 2 — 21 = 45,5 cm;

39—50=*cș*+4 cm pentru lejeritate+3 cm pensa de subraț+2 cm pentru cusătura de montarea spatelui cu pieptul, minus lățimea spatelui=60+4+3+2—22= =47 cm.

Punctele *14, 21, 49, 50* și linia de terminație se unesc printr-o linie ușor curbată care să urmeze forma corpului, De la 1 cm mai jos de punctul *27* punctele *30, 28, 42, 43* și la 1 cm distanță de punctul *14* se unesc printr-o curbă de semicerc specifică scobiturii.

51=punctul de intersecție al dreptie *41—40* cu orizontala *31;*

51—52=6 cm — cotă variabilă, în funcție de linia de coborîre a cazurii.

Prin punctul *52* se trasează un arc de cerc cu centrul în punctul *40.*

Din punctul *51* se aplică o măsură de 10 cm pentru lățimea reverelor, această măsură poate fi mai mare sau mai mică în raport cu moda curentă de lățime a reverelor. Din acest punct se trasează o linie ușor curbată către punctul *40* care formează linia reverului.

Pentru a se stabili poziția buzunarului de jos se măsoară în jos, din punctul ce marchează jumătatea distanței *47* și *37*, măsura de $\frac{Lt}{10}$ +3 cm=$\frac{44}{10}$ +3=7,4 cm. Linia buzunarului va fi paralelă cu linia de terminație. Lungimea buzunarului va fi de circa 16,5 cm.

Poziția buzunarului de sus (teșlu) se va stabili pe linia de profunzime cu 2 cm în sus la capătul din spate și cu 1 cm mai jos în partea din față.

Capătul din spate va fi la 4 cm față de punctul *22* și lungimea de 12 cm sau egală cu $\frac{cb}{4}$ —2 cm.

Poziția pensei din față se stabilește cu vîrful la jumătatea buzunarului de sus cu lungimea de 2/3 din distanța: linia taliei și linia buzunarului de jos.

Capătul buzunarului de jos va depăși pensa cu 1 cm. Pe linia buzunarului de jos se va închide o pensă de 1,5 cm.

Pentru ca pieptii să ia forma corpului se trasează, din capătul buzunarului de jos, o dreaptă pînă la linia de terminație la care se face o pensă cu înohiderea egală cu jumătatea distanței dintre verticala *24* punctul *36* și latura *37* (pe linie de terminație). Pentru realizarea acestei pense se decupează tiparul pe linia buzunarului de jos (se scoate închiderea pensei pe linia buzunarului) și se deschide tiparul pe direcția pensei formate din buzunar (v. fig. 106.

Dimensionarea la aspect gata. Pe linie de profunzime, din mijlocul feței (punctul *24),* pînă la mijlocul spatelui (punctul *11)* se vor măsura=*cb*+7 pînă la 8 cm=56+8=64 cm.

Pe linia taliei din mijlocul feței (punctul *37),* pînă la mijlocul spatelui (punctul *5)* se va măsura=*ca*+3 cm=56+3=59 cm.

Pe linia șoldurilor, din mijlocul feței (punctul *39),* pînă în mijlocul spatelui (punctul *6)* se va măsura=*cș*+4 cm=60+4=64 cm.

Construcția tiparului de guler. Pentru construcția tiparului de guler se va prelungi linia de răsfrîngere a reverului din punctul *41* (în sus).

41—53=distanța 0—*10* măsurată pe linia curbă =10 cm.

Din punctul *53* se trasează spre dreapta o perpendiculară pe dreapta *41—40;*

53—54=3 cm — cotă fixă.

Din punctul *53* se trasează o curbă pînă la linia de cazură (punctul *51).*

54—55=2,5 cm — cotă de lățimea șteiului de guler.

Din punctul *55* se trasează o curbă paralelă cu curba din *54* pînă la linia de cazură (dreapta *51).*

În punctul *55* se trasează o perpendiculară pe curba *55* care formează linia de închiderea gulerului la spate.

Lățimea gulerului la spate va fi de 4 cm, iar în față de 3,5—4 cm, în funcție de model.

7.5.3. Construcția tiparului de mînecă

Se realizează în baza dimensiunilor de la tiparul de spate și piept (v. fig. 107,*a).*

Punctul *18* de la spate se unește cu punctul *30* de la piept printr-o dreaptă și vîrful umărului de la piept, punctul *27,* cu punctul *15* de la spate tot printr-o dreaptă. Punctele *15* și *30* se unesc print-o dreaptă. Din punctul de intersecție al dreptelor se trasează o perpendiculară pe orizontala *1* (v. fig. 106).

Punctele acestor intersecții vor fi notate după cum urmează:

X—punctul de intersecție al dreptelor *18—30* și *27—15;*

Y—punctul de intersecție al dreptei *30—15* cu perpendiculara *X;*

Z—punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu orizontala *1.*

Pentru construcția tiparului de mînecă se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) (fig. 107,*b).*

0— *1*=distanța dintre punctele *X—Y*=5,2 cm

0— *2*=distanța dintre punctele *X—Z*=18 cm;

2— 3=4 cm — distanța *22—28* de la tiparul de piept.

Din punctele *1* și *2* se trasează linii orizontale.

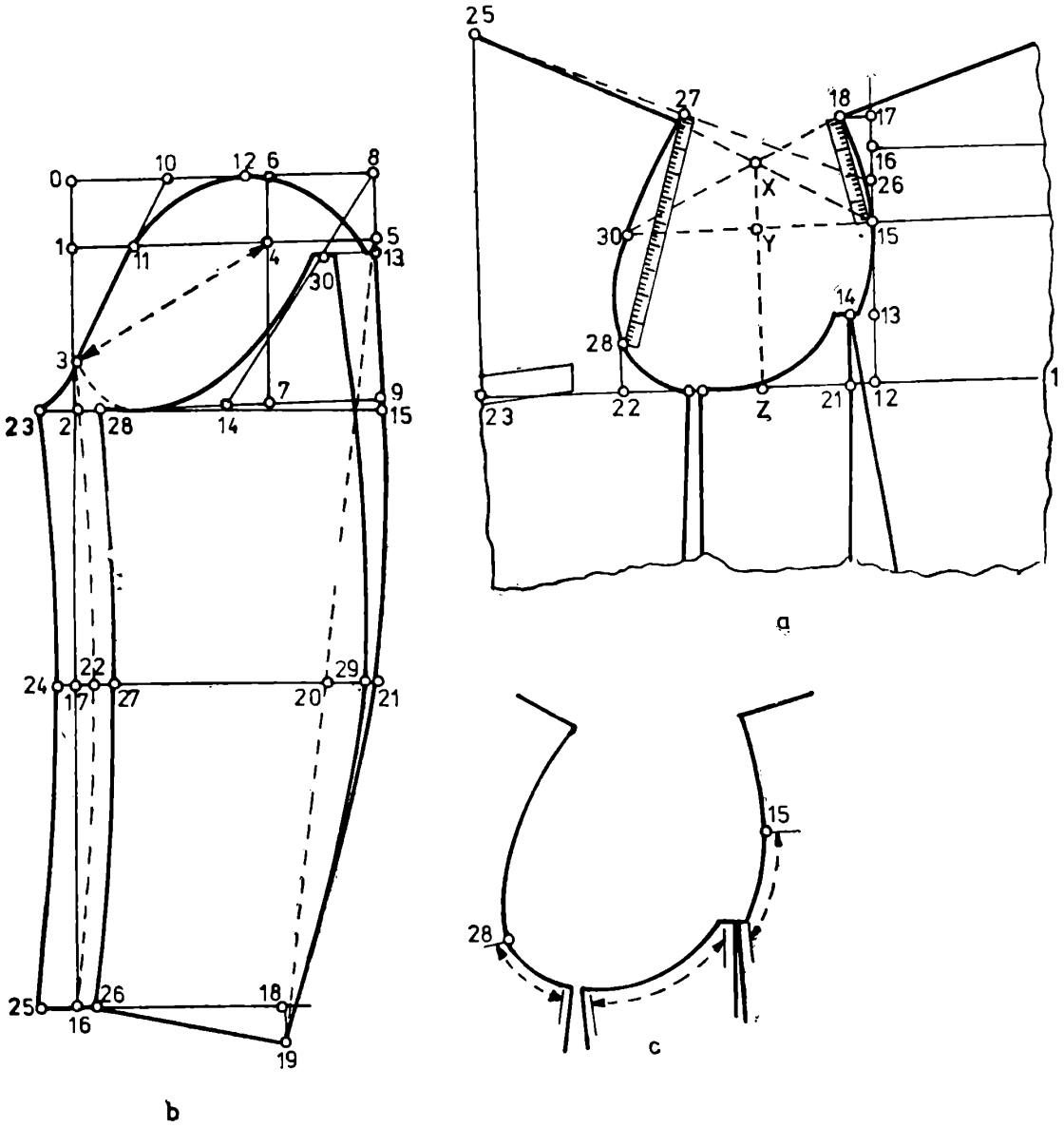

Fig. 107. Construcția tiparului de mînecă și stabilirea unor măsuri.

3—4=distanța *28—27* de la tiparul de piept =18 cm. Această măsură se aplică din punctul *3* în linie oblică pînă la intersectarea cu orizontala *1*.

Prin punctul *4* se trasează o verticală.

4— 5=distanța *15—18* de la tiparul de spate=8,5 cm.

Măsura se aplică din punctul *4* în linie dreaptă pe orizontala *1*.

Prin punctul *5* se trasează o verticală.

6=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala zero;

7=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala *2;*

8=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala zero;

9=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *2;*

10=punct plasat la jumătatea distanței între punctele 0—*6*.

Punctele *10* și *3* se unesc printr-o dreaptă.

11=punctul de intersecție al dreptei *10—3* cu orizontala *1;*

6—12=1,5 cm — cotă fixă;

5—13=1 cm — cotă fixă.

Din punctul *13* se trasează o orizontală.

7—14=3 cm — cotă fixă.

Punctele *8* și *14* se unesc printr-o dreaptă.

9—15=0,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *2* și *15* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *2* se trasează o perpendiculară pe dreapta *2—15*.

0—*16*=*Lm*+1 cm=64+1=65 cm.

Din punctul *16* se trasează spre dreapta o orizontală.

17=punct plasat la jumătatea distanței dintre *3—16*.

Din punctul *17* se trasează o orizontală.

16—18=lărgimea mînecii jos plus 1 cm=15,5 +1=16,5 cm.

Din punctul *18* se coboară o verticală.

18—19=3 cm — cotă fixă.

Punctele *5* și *19* se unesc printr-o dreaptă.

20=punctul de intersecție al dreptei *5—19* cu orizontala *17;*

20—21=4 cm — cotă fixă, această măsură completează lărgimea mînecii pe linia cotului;

17—22=1,5 cm — cotă fixă, pentru modelarea mînecii în față.

Punctele *3, 22, 16* se unesc printr-o curbă.

2—23=3 cm — cotă fixă;

22—24=3 cm — cotă fixă;

16—25=3 cm — cotă fixă.

Pentru a se da forma de croit a feței de mînecă se unesc punctele *11, 12* și la 1 cm față de punctul *13* printr-o curbă de semicerc specifică capului de mînecă.

Punctele *13, 21, 19* se unesc printr-o linie ușor curbată.

Punctele *23, 24, 25* se unesc printr-o linie curbă. Mai jos de punctul *3* cu circa 0,3 cm pînă la *23* se trasează o curbă asemănătoare celei de la tiparul de piept.

16—26=1,5 cm — cotă fixă;

22—27=1,5 cm — cotă fixă;

2—28=1,5 cm — cotă fixă;

21—29=1 cm — cotă fixă;

30=punctul de intersecție al dreptei *8—14* cu orizontala *13*.

Pentru a se da forma de croit a dosului de mînecă se unesc punctele *26, 27, 28* printr-o curbă paralelă cu linia feței de mînecă.

De la un punct situat la 1 cm față de punctul *30* prin punctul *29* și pînă la jumătatea distanței dintre *29* și *19* se trasează o linie ușor curbată.

Linia de scobitură se formează din punctul *3* tangentă pe orizontala *2* între punctele *28—14* și la 1 cm față de punctul *30*. Pe această linie se va aplica măsura situată între punctele *28* și *15* de la tiparul de piept și spate (v. fig. 107,*c)* la care se vor mai adăuga 2 cm. Se va urmări desenul din fig. 107.

CAPITOLUL

Modele şi tipare pentru îmbrăcămintea de ocazie

Acest capitol cuprinde cîteva modele reprezentative, din punct de vedere al realizării tiparelor, cît şi al orientării în alegerea îmbrăcămintei în asemenea situaţii.

Fiecare model reprezintă un indiciu în sistemul de realizare al tiparelor şi pentru alte modele.

8.1. MODEL DE ROCHIE PENTRU OCAZIE

În figura 108 este prezentat un model de rochie lungă cu mîneci chimono avînd lungimea de 2/3. Pe mîneci se formează benzi de cusături „nid d'abeilles" (formă de fagure). Acelaşi sistem de cusături îl are şi fusta la clinii introduşi în faţă.

Broderia prezentată poate fi executată manual sau cu maşini speciale, în diferite modele.

Pentru construcţia tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălţimea corpului $(IC)=164$ cm;
— circumferinţa bustului $(cb)=44$ cm;
— circumferinţa taliei $(ct)=34$ cm;
— circumferinţa şoldurilor $(cş)=50$ cm.

Măsuri stabilite prin calcul

$$Lts = \frac{IC}{4} - 2 \text{ cm} = \frac{164}{4} - 2 = 39 \text{ cm};$$

$$Lpr = \frac{IC}{8} \times 7 - 7 \text{ cm} = \frac{164}{8} \times 7 - 7 = 136{,}5 \text{ cm};$$

$$Lvb = \frac{CB}{4} + 3 \text{ cm} = \frac{88}{4} + 3 = 25 \text{ cm};$$

$$Ltf = \frac{IC}{4} + 3 \text{ cm} = \frac{164}{4} + 3 = 44 \text{ cm};$$

$$ARS = \frac{cb}{3} + 5 \text{ cm} = \frac{44}{3} + 5 = 19{,}6 \text{ cm};$$

$$ls = \frac{CB}{5} - 0{,}5 \text{ cm} = \frac{88}{5} - 0{,}5 = 17{,}1 \text{ cm};$$

$$lp = \frac{cb}{2} - 2 \text{ cm} = \frac{44}{2} - 2 = 20 \text{ cm};$$

$$Lm = \frac{IC}{3} + 5 \text{ cm} = \frac{164}{3} + 5 = 59{,}6 \text{ cm}.$$

8.1.2. Construcţia tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (0) şi, care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (fig. 109).

0— *1* $= ARS = 19{,}6$ cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *2* $= Lts = 39$ cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *1* şi *2* se trasează linii orizontale.

2— *3* $= 2{,}5$ cm — cotă variabilă, în funcţie de forma de modelare a corpului pe linia taliei.

Punctele 0 şi *3* se unesc printr-o dreaptă.

4 = punctul de intersecţie al dreptei 0—*3* cu orizontala *1*;

0— *5* $= \frac{cb}{10} + 2{,}5 \text{ cm} = \frac{44}{10} + 2{,}5 = 6{,}9$ cm.

Fig. 108. Model de rochie pentru ocazii.

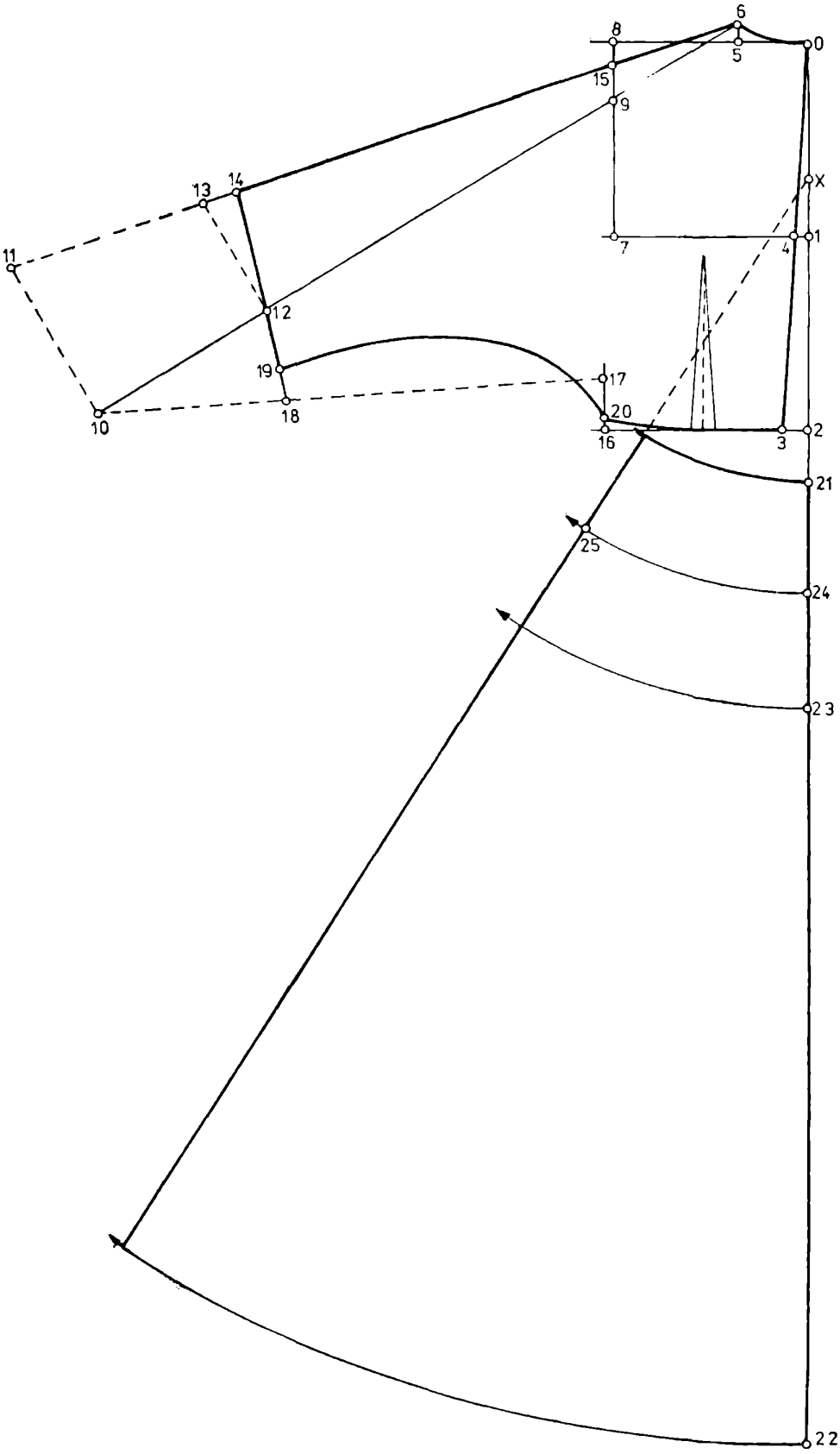

Fig. 109. Construcția tiparului de spate al rochiei de ocazie.

Din punctul *5* se ridică o verticală.

5— 6=2 cm — cotă fixă;

4— 7=*ls*+1 cm=17,1+1=18,1 cm.

Prin punctul *7* se trasează o verticală.

8=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala 0;

8— 9=6 cm — cotă variabilă.

Punctele *6* și *9* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre stînga.

9—10=*Lm*+1 cm=59,6+1=60,6 cm.

În punctul *10* se coboară o perpendiculară pe dreapta *10—9*.

10—11=lărgimea mînecii jos=17 cm;

$10—12 = \frac{1}{3}$ din distanța *10—9*.

În punctul *12* se trasează o perpendiculară pe dreapta *10—9*.

Punctele *6—11* se unesc printr-o dreaptă.

13=punctul de intersecție al perpendicularei *12* cu dreapta *6—11;*

13—14=3 cm — cotă fixă.

Punctele *14* și *12* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în jos.

15=punctul de intersecție al dreptei *6—11* cu verticala *7;*

$3—16 = \frac{ct}{2} + 1$ cm$= \frac{34}{2} + 1 = 18$ cm.

Din punctul *16* se ridică o verticală.

16—17=5 cm — cotă variabilă.

Puntele *17* și *10* se unesc printr-o dreaptă.

18=punctul de interecție al dreptei *14—12* cu dreapta *17—10;*

18—19=3 cm — cotă variabilă;

16—20=1 cm — cotă fixă.

Punctele *20* și *19* se unesc printr-o curbă accentuată (v. fig. 109).

Din punctul *20* se trasează o curbă pînă la jumătatea distanței *3—16*.

De la un punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *4* și *7* se coboară o verticală pe care se va forma o pensă din linia taliei cu închiderea de 1,5 cm, iar lungimea pînă la 2 cm de orizontala *1*.

2—21=5 cm — cotă pentru distanța tiparului de fustă;

21—22=*Lpr—Lts*=136,5—39=97,5 cm;

$21—23 = \frac{cș}{2} - 2$ cm$= \frac{50}{2} - 2 = 23$ cm;

21— X=*ct—3* cm=34—3=31 cm. Măsura se aplică din punctul *21* în sus pe verticala *0*.

24=punct situat la jumătatea distanței *21—23*. Din punctele *21, 24, 23* și *22* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrul în punctul *X*.

$24—25 = \frac{cș}{2} - 1$ cm$= \frac{50}{2} - 1 = 24$ cm. Măsura se aplică din punctul *24* pe arcul de cerc.

Punctele *X* și *25* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la arcul de cerc trasat din punctul *22*. Această dreaptă formează latura cusăturii pe partea laterală a fustei.

8.1.3. Construcția tiparului de față

Pentru construcția tiparului de față se va trasa o verticală în partea stîngă a unei coli de hîrtie, care reprezintă linia de mijloc a feței, din care se trasează linii orizontale, cît și arcuri de cerc din punctele preluate de la tiparul de spate și care vor fi notate cu același număr la care se adaugă *bis*, conform figurii 110.

2 bis—26=*Ltf*=44 cm —măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *26* se trasează o linie orizontală.

$1\ bis—27 = \frac{CB}{10} + 0{,}5$ cm$= \frac{88}{10} + 0{,}5 = 9{,}3$ cm;

1 bis—28=*lp*=20 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *27* și *28* se ridică cîte o verticală.

29=punctul de intersecție al verticalei *27* cu orizontala *26;*

29—30=*Lvb*=25 cm — măsură stabilită prin calcul;

$26—31 = \frac{cb}{10} + 3$ cm$= \frac{44}{10} + 3 = 7{,}4$ cm;

28—32=valoarea distanței dintre punctele *7—15* de la spate.

Din punctele *31* și *32* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *30* și respectiv în *28*.

$32—33 = \frac{cb}{10} = \frac{44}{10} = 4{,}4$ cm, măsura se aplică din punctul *32* pe arcul de cerc.

33—34=valoarea distanței dintre punctele *6—15* de la spate.

Punctele *34* și *33* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre dreapta.

34—35=valoarea situată între punctele *31—29*.

Punctele *35* și *30* se unesc printr-o dreaptă.

33—36=*Lm*+1 cm=59,6+1=60,6 cm.

În punctul *36* se coboară o perpendiculară pe dreapta *36—33*.

36—37=distanța *10—11* de la spate.

Punctele *37* și *35* se unesc printr-o dreaptă.

36—38=distanța *10—12* de la spate.

În punctul *38* se trasează o perpendiculară pe dreapta *36—33*.

39=punctul de intersecție al perpendicularei *38* cu dreapta *37—35*.

39—40=3 cm — cotă fixă.

Punctele *40* și *38* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în jos.

$2\ bis—41 = \frac{ct}{2} + 5$ cm$= \frac{34}{2} + 5 = 22$ cm.

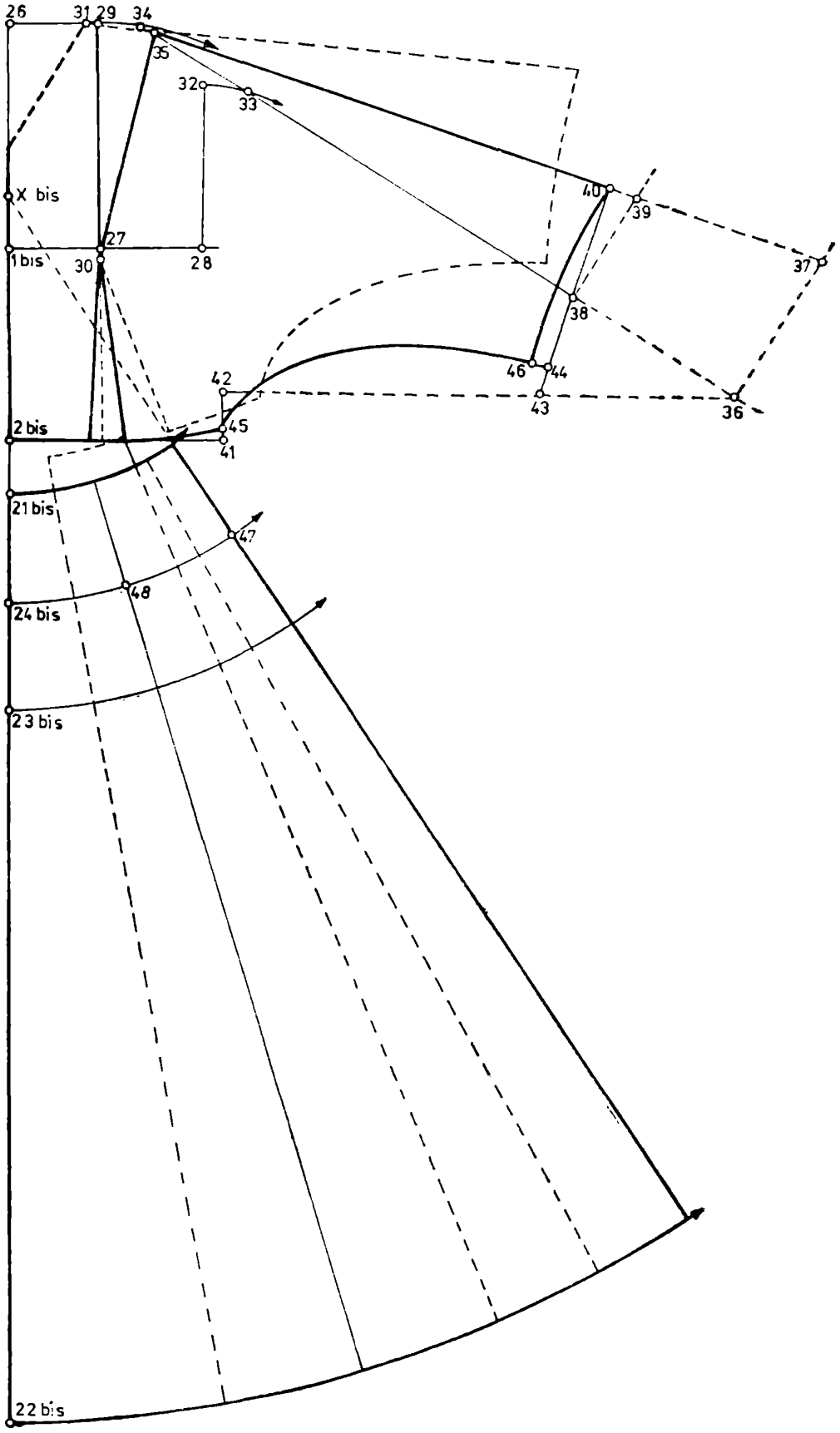

Fig. 110. Construcţia tiparului de faţă a rochiei de ocazie.

Din punotul *41* se ridică o verticală.

41—42=5 cm — cotă variabilă.

Punctele *42* și *36* se unesc printr-o dreaptă.

43=punctul de intersecție al dreptei *40—38* cu dreapta *36—42;*

43—44=3 cm — cotă variabilă;

41—45=1 cm — cotă fixă.

Punctele *45* și *44* se unesc printr-o curbă accentuată asemănătoare cu cea de la spate (*19—20*).

44—46=1,5 cm — cotă de modelarea mînecii în față.

Punctele *40* și *46* se unesc printr-o curbă.

De la un punct plasat la cinca 14 cm de *26* se formează anchiorul din față care se unește cu punctul *31* printr-o dreaptă.

Din punctul *30* în jos, pe linia taliei, se formează o pensă de ajustare cu adîncimea de 3 cm. Din linia pensei și pînă în punctul *45* se trasează o curbă.

24 bis—47= $\frac{cb}{2} - \frac{50}{2}$ =25 cm. Măsura se aplică din punctul *24 bis* pe arcul de cerc.

Punctele *X bis* și *47* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la arcul de cerc trasat din *22 bis*.

48=punct plasat la jumătatea distanței dintre *24 bis* și *47*.

Punctele *X bis* și *47* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la terminație.

Pe această linie se vor introduce clinii pe care se vor executa cusături „nid d'abeilles" (în formă de fagure); cu aceeași valoare se va diminua din partea de cusătură laterală, conform liniilor întrerupte de la tipar (v. fig. 110).

Pensa de bust din partea de sus va fi închisă prin deschiderea pensei din față, conform liniilor întrerupte din partea de sus.

8.2. PELERINĂ, COMPLETARE LA ROCHIA DE OCAZIE

Pelerina din figura 111 este un articol de modă ce completează îmbrăcămintea la femei în anumite ocazii.

Măsurile necesare executării tiparului sînt următoarele:

— înălțimea corpului *(IC)*=164 cm;
— circumferința bustului *(cb)*= 44 cm.

8.2.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero).

0— *1*= $\frac{cb}{3}$ +7 cm= $\frac{44}{3}$ +7=21,6 cm.

0— *2*= $\frac{IC}{4}$ —2 cm= $\frac{164}{4}$ —2=39 cm.

Din punctele *1* și *2* se trasează linii orizontale.

2— 3=1,5 cm — cotă fixă.

Punctele 0 și *3* se unesc printr-o dreaptă.

4=punctul de intersecție al dreptei *0—3* cu orizontala *1;*

4— 5= $\frac{CB}{5}$ +1 cm= $\frac{88}{5}$ +1=18,6 cm.

Din punctul *5* se ridică o verticală.

6=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala 0;

0— *7*= $\frac{cb}{10}$ +2,5 cm = $\frac{44}{10}$ +2,5=6,9 cm.

Din punctul *7* se ridică o verticală.

7— 8=2 cm — cotă fixă.

Punctele *8* și 0 se unesc printr-o curbă.

6— 9=1,5 cm — cotă fixă.

Punctele *8* și *9* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre stînga.

5—10= $\frac{cb}{4}$ +2 cm= $\frac{44}{4}$ +2=13 cm.

Din punctul *10* se coboară o verticală.

11=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *2;*

11—12=5 cm — cotă variabilă.

Punctele *12* și *10* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la interseotarea cu dreapta *8—9*.

13=punctul de intersectare al dreptei *12—10* cu dreapta *8—9;*

13—14=3 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *13* pe bisectoarea unghiului cu laturile *10—13* și *9—13*.

15=punct plasat la jumătatea distanței între punctele *3* și *12*.

Din punctul *15* se trasează o perpendiculară pe dreapta *12—10*. Din acest punct se modelează linia de terminație.

Punctele *9—14* și *10* se unesc printr-o curbă conform desenului din fig. 112, *a*.

8.2.2. Construcția tiparului de piept

În prelungirea liniilor orizontale de la tiparul de spate se construiește și tiparul de piept.

12—16=1 cm — cotă de distanță dintre spate și piept;

16—17=5 cm — cotă variabilă.

Din punctul *17* se ridică o verticală.

Fig. 111. Model de pelerină de ocazie.

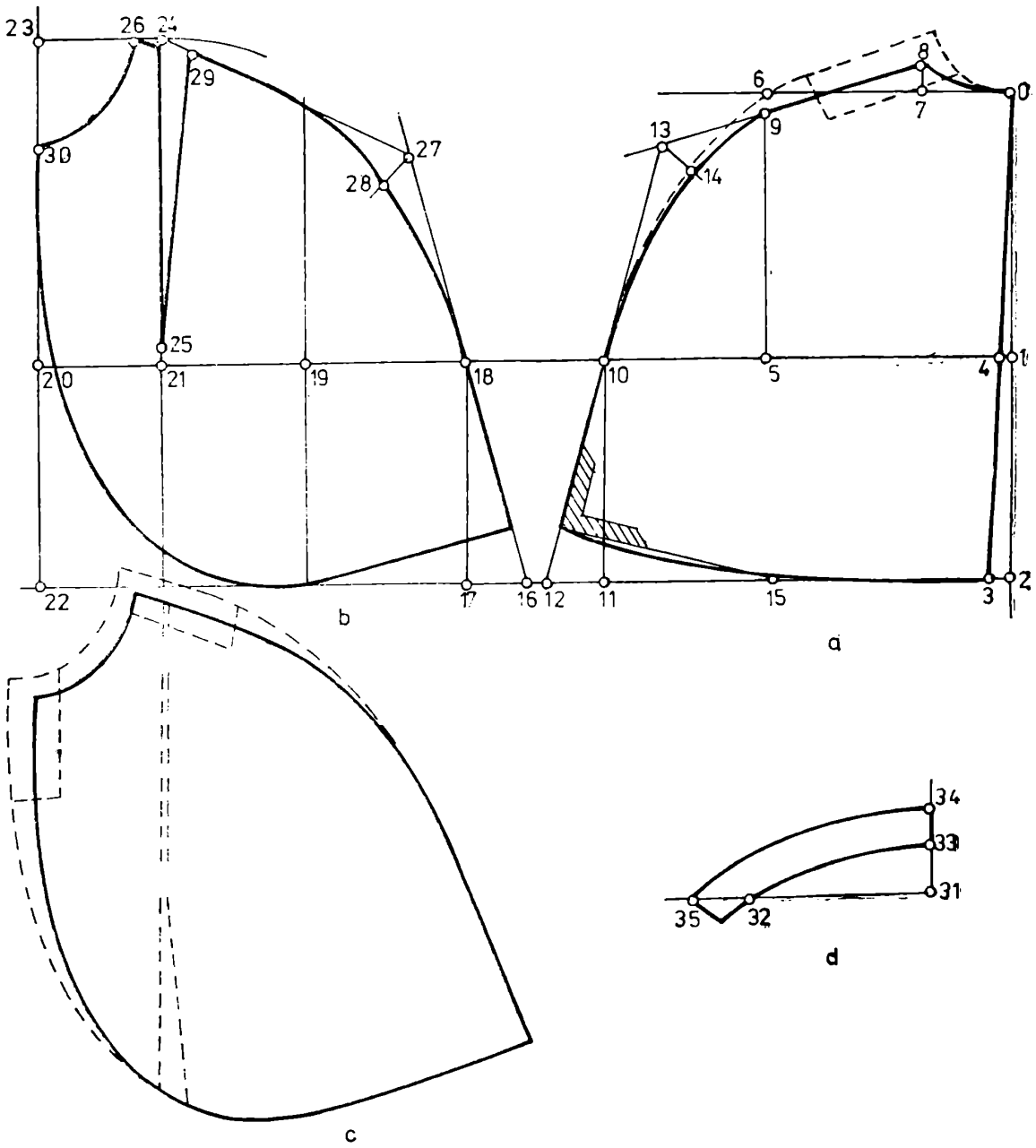

Fig. 112. Construcția tiparului de pelerină.

18=punctul de intersecție al verticalei *17* cu orizontala *1;*

$18—19=\frac{cb}{4}+2$ cm$=\frac{44}{4}+2=13$ cm;

$19—20=\frac{cb}{2}-0{,}5$ cm$=\frac{44}{2}-0{,}5=21{,}5$ cm;

$20—21=\frac{CB}{10}+0{,}5$ cm$=\frac{88}{10}+0{,}5=9{,}3$ cm.

Din punctele *19, 20* și *21* se trasează linii verticale.

22=punctul de intersecție al verticalei *20* cu orizontala *2;*

$22—23=\frac{IC}{4}+3$ cm$=\frac{164}{4}+3=44$ cm.

Din punctul *23*, spre dreapta, se trasează o orizontală.

24=punctul de intersecție al verticalei *21* cu orizontala *23;*

$24—25=\frac{cb}{2}+3$ cm$=\frac{44}{2}+3=25$ cm;

$23—26=\frac{cb}{10}+3$ cm$=\frac{44}{10}+3=7{,}4$ cm;

16—27=valoarea distanței *12—13* de la spate. Punctele *27* și *24* se unesc printr-o dreaptă.

27—28=3 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *27* pe bisectoarea unghiului format cu laturile *24—27* și *27—18;*

24—29=valoarea distanței dintre punctele *26—24.*

Punctele *29* și *25* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *29, 28* și *18* se unesc printr-o curbă asemănătoare celei de la spate *(9, 14, 10).*

Din punctul *16* în sus se aplică aceeași valoare de la punctul *12* în sus. Din acest punct se va modela linia de terminație.

$$23—30=\frac{cb}{10}+4 \text{ cm}=\frac{44}{10}+4=8{,}4 \text{ cm}.$$

Punctele *26* și *30* se unesc printr-o curbă.

De la un punct mai jos cu circa 7 cm de punctul *30* se trasează o curbă pînă la linia de terminație, conform desenului din figura 112, *b.*

Pensa de bust va fi închisă prin deschiderea tiparului pe verticala *21.*

Pentru cusăturile „ned d'abeilles" (cusături gen fagure conform modelului din figura 111) se vor suplimenta la croit rezervele necesare acestor cusături, conform liniilor întrerupte de la figura 112, *c.*

8.2.3. Construcția tiparului de guler

Se trasează un unghi drept al cărui vîrf va fi notat cu *31.*

31—32=valoarea distanțelor situate între punctele 0—7 plus *23—26;*

31—33=4 cm — cotă variabilă.

Punctele *33* și *32* se unesc printr-o curbă.

33—34=3 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului.

Din punctul *34* se trasează o linie curbă paralelă cu curba *33—32.*

34—35=valoarea distanței 0—*8* și *26—30* măsurate pe liniile curbe.

Se va urmări desenul din figura 112, *d.*

Pe fața de guler se va executa o broderie conform modelului din figura 111.

8.3. MODEL DE COSTUM PENTRU OCAZIE

Fig. 113. Model de costum de ocazie.

În figura 113 se prezintă un costum destinat tineretului în ocazii mai deosebite.

Construcția tiparului se va executa numai la jachetă. Tiparul de pantalon este prezentat în capitolul 2.

Pentru realizarea tiparului sînt necesare următoarele măsuri luate pe corp:

— înălțimea corpului	*(IC)*	= 180 cm;
— înălțimea umerilor	*(Iu)*	= 4 cm;
— adîncimea răscroiturii mînecii la spate	*(ARS)*	= 23 cm;
— lungimea taliei la spate	*(Lt)*	= 45 cm;
— lungimea jachetei	*(Lpr)*	= 79 cm;
— lungimea pieptului pînă la bust	*(LPB)*	= 34 cm;
— lungimea umerilor	*(Lu)*	= 15 cm;
— lungimea mînecilor	*(Lm)*	= 64 cm;
— circumferința bustului	*(cb)*	= 50 cm;
— circumferința abdomenului	*(ca)*	= 42 cm;
— circumferința șoldurilor	*(cș)*	= 52 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Măsura de proporție

$$(mp)=\frac{CB}{3}+15 \text{ cm}=\frac{100}{3}+15=48 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui

$$(ls)=\frac{CB}{5}+2 \text{ cm}=\frac{100}{5}+2=22 \text{ cm};$$

Lățimea pieptului

$$(lp) = \frac{cb}{2} - 2 \text{ cm} = \frac{50}{2} - 2 = 23 \text{ cm}.$$

8.3.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) (fig. 114).

0— *1*=*ARS*=23 cm — măsură luată pe corp;

0— *2*=*Lt*=45 cm — măsură luată pe corp;

$$2 - 3 = \frac{Lt}{2} - 3 \text{ cm} = \frac{45}{2} - 3 = 19{,}5 \text{ cm};$$

0— *4*=*Lpr*=79 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale.

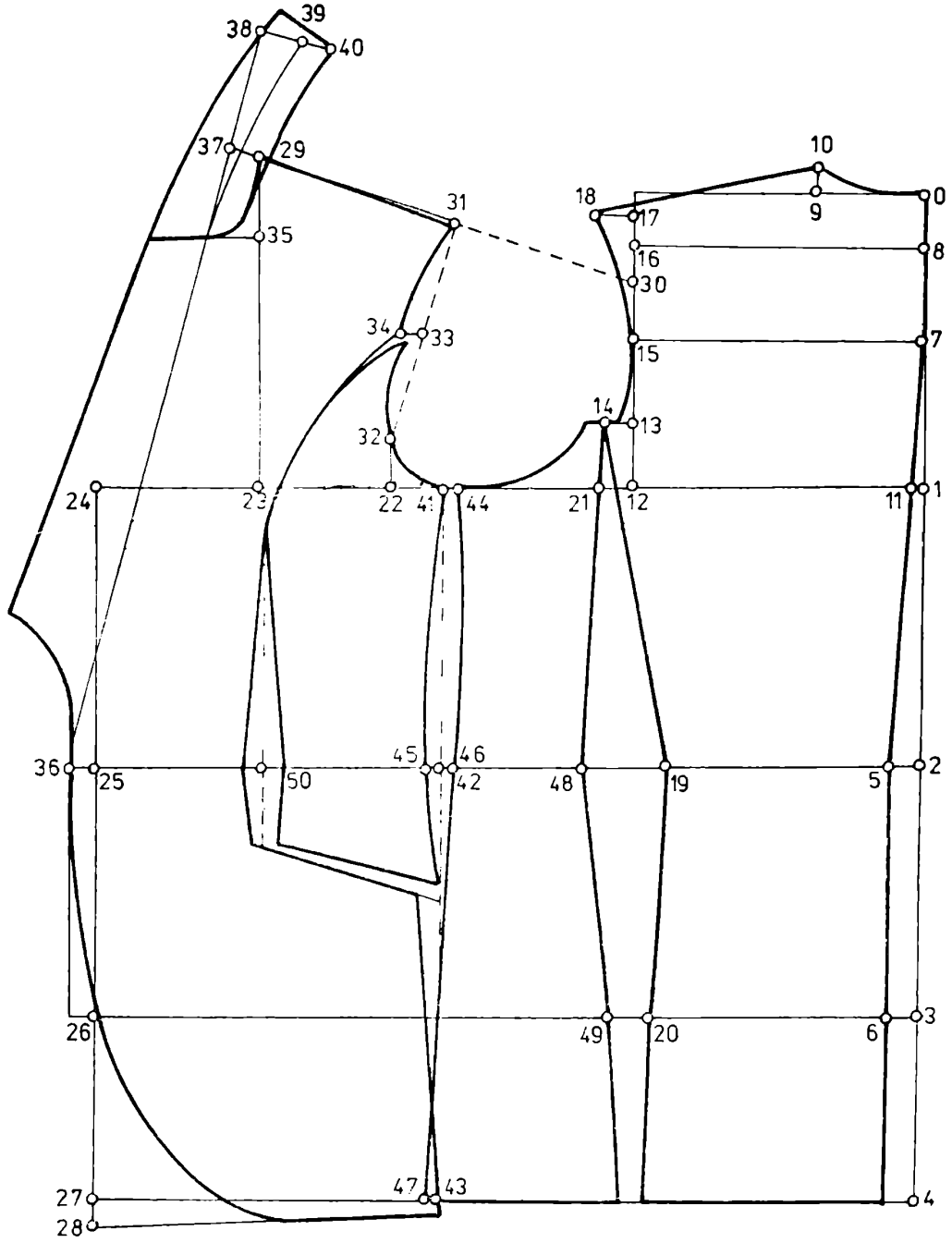

Fig. 114. Construcția tiparului de sacou de ocazie.

2— *5*=2,5 cm — cotă variabilă în funcție de forma de modelare a corpului pe această linie;

3— *6*=2,5 cm — cotă variabilă în funcție de forma de dezvoltare a corpului pe această linie;

7=punct situat la jumătatea distanței dintre punctele 0 și *1;*

0— *8*=*Iu*=4 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *7* și *8* se trasează orizontale scurte, necesare tiparului de spate.

Din punctele *7, 5, 6* și pînă la linia de terminație (orizontala *4*) se trasează linii drepte.

$0—9=\frac{mp}{6}+0{,}7$ cm$=\frac{48}{6}+0{,}7=8{,}7$ cm;

9—*10*=2 cm — cotă fixă;

11=punctul de intersecție al dreptei *7*—*5* cu orizontala *1;*

11—*12*=*ls*=22 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *12* se ridică o verticală.

12—*13*=5 cm — cotă fixă.

Din punctul *13* se trasează spre stînga o orizontală.

13—*14*=2 cm—1 cm pentru cusătură, 1 cm pentru faldul de lejeritate;

15=punctul de intersecție al verticalei *12* cu orizontala *7;*

16=punctul de intersecție al verticalei *12* cu orizontala *8;*

16—*17*=2,5 cm — cotă variabilă.

Din punctul *17* se trasează spre stînga o orizontală.

10—*18*=*Lu*+3 cm=15+3=18 cm. Punctele *10* și *18* se unesc printr-o dreaptă. Prin punctele *18, 15* și la un punct situat la jumătatea distanței dintre *13* și *14* se trasează o linie curbă,

$5—19=\frac{ca}{4}+7$ cm$=\frac{42}{4}+7=17{,}5$ cm;

$6—20=\frac{cs}{3}+1$ cm$=\frac{52}{3}+1=18{,}3$ cm.

Punctele *14, 19, 20* se unesc printr-o linie puțin curbată care să urmeze forma corpului și care va continua pînă la linia de terminație (orizontala *4*).

Punctele 0 și *10* se unesc printr-o curbă.

8.3.2. Construcția tiparului de piept

Tiparul de piept se construiește în prelungirea liniilor orizontale de la tiparul de spate.

12—*21*=2,5 cm — cotă pentru distanța dintre cele două piese de tipar;

$21—22=\frac{cb}{4}+4$ cm$=\frac{50}{4}+4=16{,}5$ cm;

$22—23=\frac{mp}{6}+2{,}5$ cm$=\frac{48}{6}+2{,}5=10{,}5$ cm;

22—*24*=*lp*=23 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *23* se ridică o verticală, iar din punctul *24* se coboară o verticală.

25=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *2;*

26=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *3;*

27=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *4;*

27—*28*=2 cm — cotă fixă;

23—*29*=*LPB*+1,5 cm pentru cusături, minus distanța 0—*10* măsurată pe linia curbă =34+1,5—9,5=26 cm;

16—*30*=2,5 cm — aceeași valoare dintre punctele *16*—*17.*

Punctele *29* și *30* se unesc printr-o dreaptă.

29—*31*=*Lu*+1 cm=15+1=16 cm;

22—*32*=4 cm — cotă fixă.

Punctele *31* și *32* se unesc printr-o dreaptă.

33=punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *31* și *32;*

33—*34*=1,5 cm — cotă de modelare a scobiturii;

$29—35=\frac{mp}{6}-2$ cm$=\frac{48}{6}-2=6$ cm.

Din punctul *35* se trasează o orizontală.

25—*36*=2 cm — cotă variabilă;

29—*37*=2,5 cm — cotă fixă.

Punctele *36* și *37* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în sus.

37—*38*=valoarea distanței dintre punctele 0 și *8* măsurată pe linia curbă=9,5 cm.

În punctul *38* se trasează o perpendiculară pe dreapta *36*—*37.*

38—*39*=3 cm — cotă fixă.

Din punctul *39* se trasează o curbă pînă la orizontala *35* la punctul de intersecție cu dreapta *36*—*37.*

39—*40*=2,5 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler.

Din punctul *40* se trasează o curbă paralelă cu curba *39.*

În punctul *40* se trasează o perpendiculară pe curba *40.*

Lățimea gulerului la spate va fi de circa 4 cm.

Din punctul *36* în sus se formează linia reverului, conform desenului din fig. 114.

22—*41*=4 cm — cotă fixă.

Din punctul *41* se coboară o verticală.

42=punctul de intersecție al verticalei *41* cu orizontala *2;*

43=punctul de intersecție al verticalei *41* cu orizontala *4;*

41—*44*=1 cm — cotă variabilă;

42—*45*=1 cm — cotă variabilă;

42—*46*=1 cm — cotă variabilă;

43—*47*=0,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *41* cu *45* și *44* cu *46* se unesc prin linii curbe.

Punctele *46* și *47* se unesc printr-o curbă.

25—*48*=*ca*+4 cm pentru lejeritate+3 cm pensa din față+4 cm pensa de subraț+2 cm

pentru cusătura laterală minus lățimea spatelui (distanța *5—19*)=42+4+3+ +4+2—17,5=37,5 cm;

26—49=*cș*+3 cm pentru lejeritate+2 cm cusătura de subraț=2 cm cusătura laterală, minus lățimea spatelui (distanța *6—20*) =52+3+2+2—18,3=40,7 cm.

Punctele *14, 21, 48, 49* se unesc printr-o linie puțin curbată care să urmeze linia corpului.

Punctele *31, 34, 32, 41* și *14* se unesc printr-o curbă de semicerc specifică scobiturii.

50=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *25* și *45*.

Din punctul *50* în jos se aplică măsura $\frac{Lt}{10}$ +1,5 cm=$\frac{45}{10}$+1,5=6 cm. Această cotă reprezintă capătul din față al buzunarului de jos. În partea din spate linia buzunarului va fi de 10 cm în jos de linia taliei.

Prin punctul *50* se trasează o verticală. Din punctul *34* se coboară o curbă către verticala *50* la circa 3 cm mai jos de punctul *23*. Pe linia taliei se va închide o pensă cu valoarea de 3 cm într-o parte și alta de punctul *50*.

La capătul buzunarului pensa va avea închiderea de 2 cm.

Le linia buzunarului se va forma o pensă cu valoarea de 1 cm.

Din punctul *34* în jos se va închide o pensă de circa 1 cm.

Din punctul *36* se va forma linia cantului în partea de jos printr-o curbă accentuată care va trece prin punctul *26* și la jumătatea distanței dintre punctele *28* și *43*. Din punctul *43* se coboară 1 cm pentru formarea liniei de terminație. Tot din acest punct se duce o dreaptă în sus pînă la linia buzunarului la o distanță de 2 cm față de linia pensei de subraț (v. fig 114).

8.3.3. Construcția tiparului de mînecă

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) fig. 115.

0— *1*=distanța dintre punctele *X*—*Y*=5,5 cm;

0— *2*=distanța dintre punctele *X*—*Z*=18 cm;

2— *3*=distanța dintre punctele *22*—*32*=4 cm.

Din punctele *1* și *2* se trasează linii orizontale.

3— *4*=valoarea distanței dintre punctele *32*—*31* de la tiparul de piept=17,5 cm. Această măsură se aplică din punctul *3* în linie oblică pînă la intersectarea cu orizontala *1*.

Prin punctul *4* se trasează o verticală.

4— *5*=distanța dintre punctele *18*—*15* de la tiparul de spate=10 cm. Măsura se aplică din punctul *4* în linie dreaptă pe orizontala *1*.

Prin punctul *5* se trasează o verticală,

6=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala zero;

7=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala *2;*

8=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala zero;

9=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *2;*

10=punct plasat la jumătatea distanței între punctele 0—*6*.

Punctele *10* și *3* se unesc printr-o dreaptă.

11=punctul de intersecție al dreptei *10*—*3* cu orizontala *1;*

6—*12*=1,5 cm — cotă fixă;

5—*13*=1 cm — cotă fixă.

Din punctul *13* se trasează o orizontală.

7—*14*=3 cm — cotă fixă.

Punctele *8* și *14* se unesc printr-o dreaptă.

9—*15*=0,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *2* și *15* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *2* se trasează o perpendiculară pe dreapta *2*—*15*.

0—*16*=*Lm*+1 cm=64+1=65 cm.

Din punctul *16* se trasează spre dreapta o orizontală.

17=punct plasat la jumătatea distanței dintre *3* și *16*.

Din punctul *17* se trasează o orizontală.

16—*18*=lărgimea mînecii jos plus 1 cm=14+ +1=15 cm.

Din punctul *18* se coboară o verticală.

18—*19*=3 cm — cotă fixă.

Punctele *5* și *19* se unesc printr-o dreaptă.

20— punctul de intersecție al dreptei *5*—*19* cu orizontala *17;*

20—*21*=4 cm — cotă fixă, această măsură completează lărgimea mînecii pe linia cotului;

17—*22*=1,5 cm — cotă fixă, pentru modelarea mînecii în față.

Punctele *3, 22, 16* se unesc printr-o curbă.

2—*23*=3 cm — cotă fixă;

22—*24*=3 cm — cotă fixă;

16—*25*=3 cm — cotă fixă.

Pentru a se da forma de croit a feței de mînecă se unesc punctele *11, 12* și la 1 cm față de punctul *13* printr-o curbă de semicerc specifică capului de mînecă.

Punctele *13, 21, 19* se unesc printr-o linie ușor curbată.

Punctele *23, 24* și *25* se unesc printr-o linie curbă. Mai jos de punctul *3* cu circa 0,3 cm pînă la *23* se trasează o curbă asemănătoare scobiturii tiparului de piept.

16—*26*=1,5 cm — cotă fixă;

22—*27*=1,5 cm — cotă fixă;

2—*28*=1,5 cm — cotă fixă;

21—*29*=1 cm — cotă fixă.

30=punctul de intersecție al dreptei *8*—*14* cu orizontala *13*.

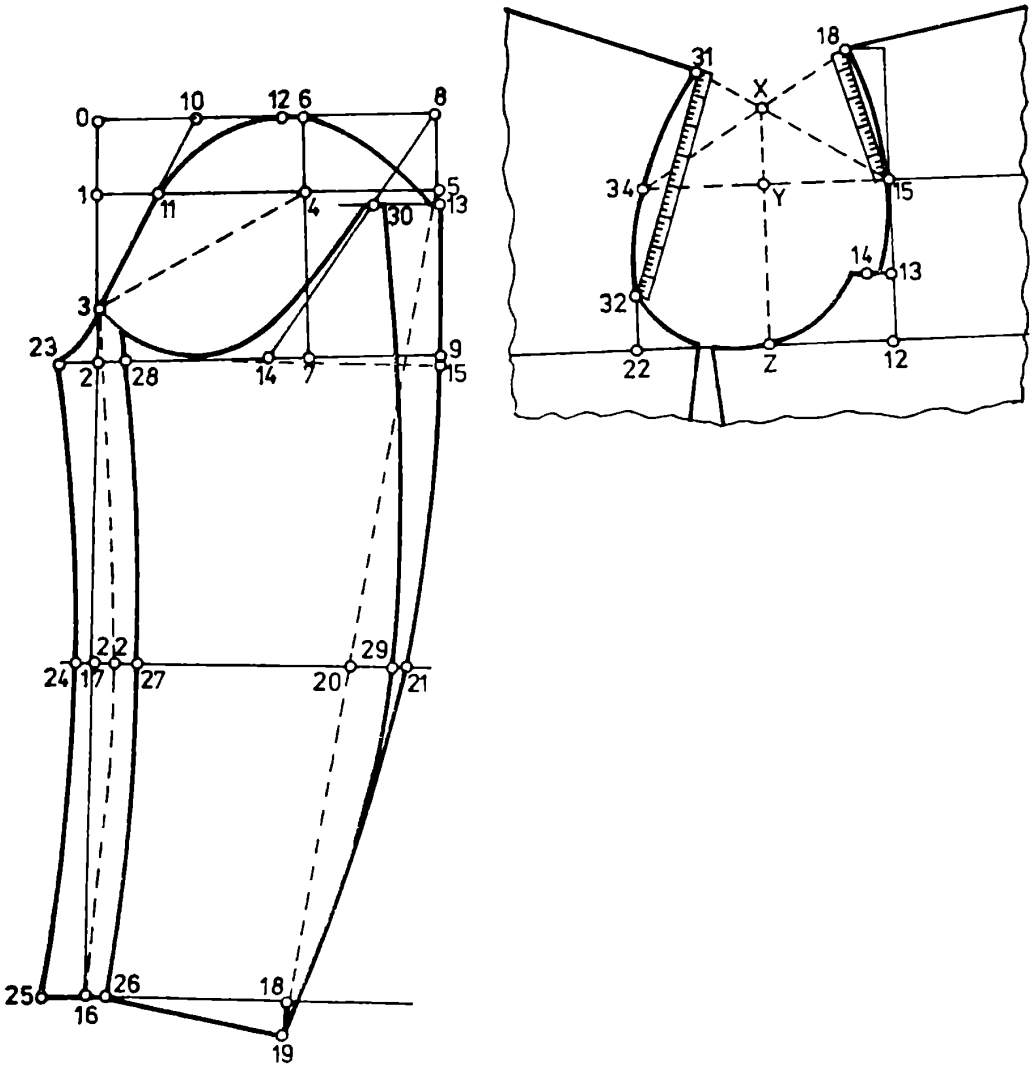

Fig. 115. Construcția tiparului de mînecă.

Pentru a se da forma de croit a dosului de mînecă se unesc punctele *26—27*, *28* printr-o curbă paralelă cu linia feței de mînecă.

De la un punct situat la 1 cm față de punctul *30* prin punctul *29* și pînă la jumătatea distanței dintre *29* și *19* se trasează o linie ușor curbată.

Linia de scobitură se formează din punctul *3* tangentă pe orizontala *2* între punctele *28—14* și la 1 cm de punctul *30* printr-o curbă. Pe această linie se va aplica măsura situată între punctele *32* și *14* de la tiparul de piept și spate la care se vor adăuga 2 cm pentru susținere Se va urmări desenul din fig. 115.

8.4. MODEL DE FRAC

În figura 116 se prezintă un model de îmbrăcăminte de mare ocazie „fracul".

Pentru realizarea tiparului de frac sînt necesare următoarele măsuri luate pe corp:

— înălțimea corpului (*IC*)=180 cm;
— înălțimea umerilor (*Iu*)= 5 cm;
— adîncimea răscroiturii la spate (*ARS*)= 23 cm;

— lungimea taliei spate (Lt)= 45 cm;
— lungimea fracului în spate (Lpr)=110 cm;
— lungimea pieptului pînă la bust (LPB)= 32 cm;
— lungimea umerilor (Lu)= 14 cm;
— lungimea mînecilor (Lm)= 64 cm;
— circumferința bustului (cb)= 48 cm;
— circumferința taliei (ct)= 42 cm;
— circumferința șoldurilor (cs)= 50 cm

Măsuri stabilite prin calcul

Măsura de proporție

$$(mp) = \frac{CB}{3} + 15 \text{ cm} = \frac{96}{3} + 15 = 47 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui

$$(ls) = \frac{CB}{5} + 2 = \frac{96}{5} + 2 = 21{,}2 \text{ cm};$$

Lățimea pieptului

$$(lp) = \frac{cb}{2} - 2 \text{ cm} = \frac{48}{2} - 2 = 22 \text{ cm}.$$

8.4.1. Construcția tiparului de frac

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 117).

0 — *1*=ARS=23 cm — măsură luată pe corp;
0 — *2*=Lt=45 cm — măsură luată pe corp;
2 — *3*=2 cm — cotă variabilă, în funcție de alungirea taliei;
0 — *4*=Lpr=110 cm — măsură luată pe corp;
5=punct plasat la jumătatea distanței dintre *1* și 0;
0 — *6*=lu=5 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3*, *4*, *5* și *6* se trasează linii orizontale.

2 — *7*=2,5 cm — cotă variabilă în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei.

Punctele *5* și *7* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul *7* se coboară o verticală care reprezintă linia de mijloc a spatelui de la linia taliei în jos.

8=punctul de intersecție al dreptei *5*—*7* cu orizontala *1*;
8 — *9*=ls=21,2 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *9* se ridică o verticală.

10=punctul de intersecție al verticalei *9* cu orizontala *5*;
11=punctul de intersecție al verticalei *9* cu orizontala *6*;

0 —*12*= $\frac{mp}{6} + 0{,}7$ cm= $\frac{57}{6} + 0{,}7 = 8{,}5$ cm.

Din punctul *12* se ridică o verticală.

12—*13*=2 cm — cotă fixă;
11—*14*=2,5 cm — cotă variabilă.

Din punctul *14* se trasează spre stînga o orizontală.

13—*15*=Lu+3 cm=14+3=17 cm;
10—*16*=1 cm — cotă variabilă în funcție de forma omoplaților;
16—*17*=2 cm — cotă fixă;
9 —*18*=5 cm — cotă fixă;
18—*19*=2 cm — cotă fixă;
20=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *5* și *10*.

Din punctul *20* se coboară o verticală.

21=punctul de intersecție al verticalei *20* cu orizontala *1*.

Fig. 116. Model de frac.

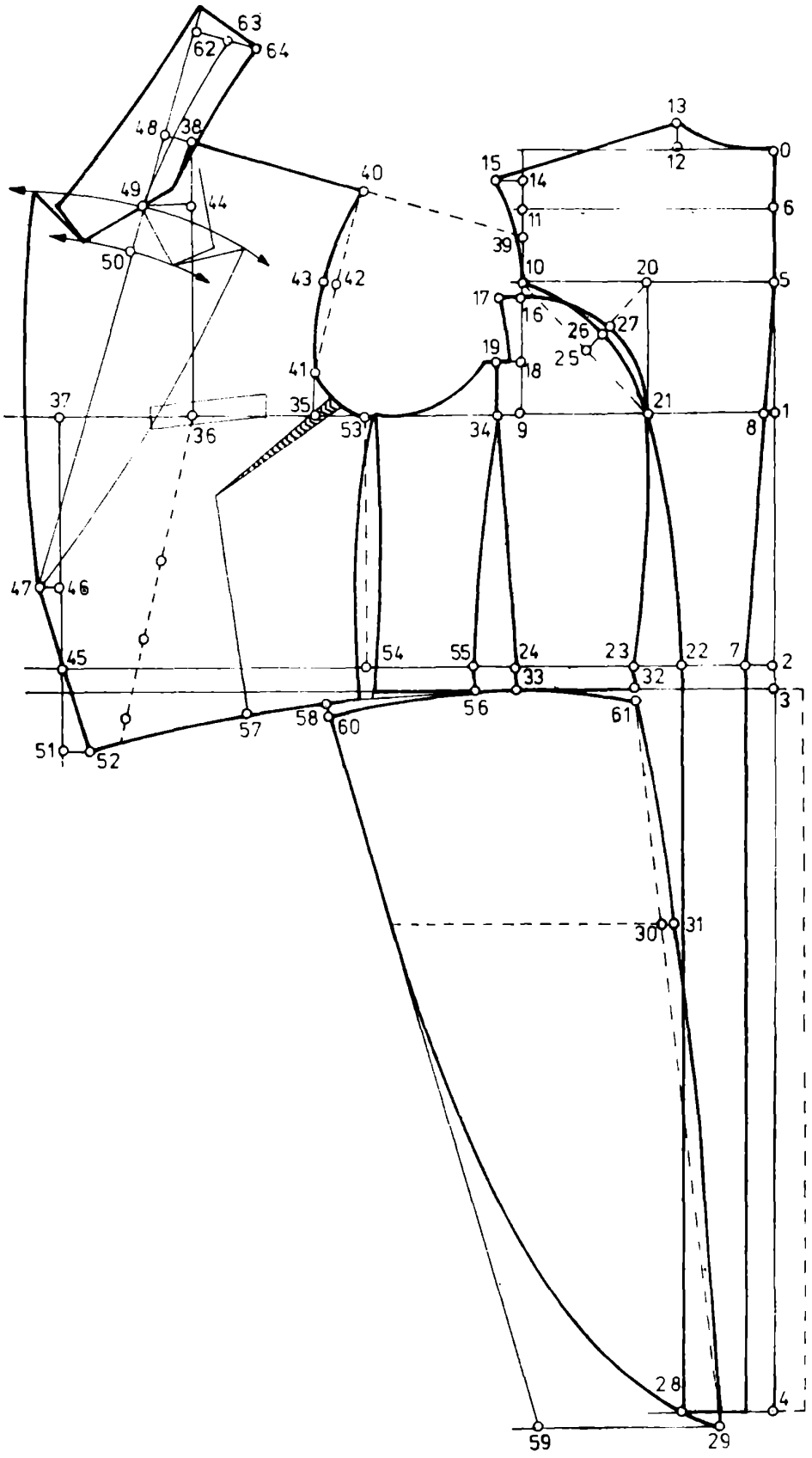

Fig. 117. Construcţia tiparului de frac.

Punctele *21* şi *10* se uneso printr-o dreaptă.

7 —22= $\frac{ct}{8} = \frac{42}{8}$ =5,2 cm.

Din punctul *22* se coboară o verticală.

22—23=4 cm — cotă variabilă;

23—24= $\frac{ct}{4} = \frac{42}{4}$ =10,5 cm;

25=punct plasat la jumătatea distanţei dintre *21* şi *10*.

Punctele *25* şi *20* se unesc printr-o dreaptă.

25—26=2 cm — cotă fixă.

Punctele *10, 26, 21* şi *22* se unesc printr-o linie curbă.

26—27=1 cm — cotă variabilă.

Punctele *17, 16, 27, 21* şi *23* se uneso printr-o curbă (v. fig. 117).

28=punctul de intersecţie al verticalei *22* cu orizontala *4;*

28—29=3 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *28* pe linie orizontală şi punctul va fi plasat mai jos cu 1 cm.

Punctele *23* şi *29* se uneso printr-o dreaptă.

23—30= $\frac{IC}{8} = \frac{180}{8}$ =22,5 om;

30—31=1 cm — cotă variabilă;

32=punctul de intersecţie al dreptei *23—29* cu orizontala 3.

Punctele *32, 31* şi *29* se uneso printr-o linie puţin ourbată.

Punctele *19* şi *24* se unesc printr-o linie puţin curbată care va fi prelungită pînă la orizontala *3*.

33=punctul de intersecţie al curbei *19—24* cu orizontala *3;*

9 —34=2 cm — cotă fixă;

34—35= $\frac{cb}{4}$ +4 cm= $\frac{48}{4}$ +4=16 cm;

35—36= $\frac{mp}{6}$ +2,5 cm= $\frac{47}{6}$ +2,5 cm=10,3 cm;

35—37=*lp*=22 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *36* se ridică o verticală iar din punctul *37* se coboară o verticală.

36—38=*LPB*+1,5 cm minus distanţa dintre 0 şi *13* măsurată pe linia curbă=32 +1,5—9,5=24 cm;

11—39=2,5 cm (distanţa *11—14*).

Punctele *38* şi *39* se unesc printr-o dreaptă.

38—40=*Lu*+1 cm=14+1=15 om;

35—41=4 cm —cotă fixă.

Punctele *40* şi *41* se unesc printr-o dreaptă.

42=punct plasat la jumătatea distanţei dintre *41* şi *40;*

42—43=1 cm — cotă pentru modelarea scobiturii.

Punctele *40, 43, 41* şi la 1 cm distanţă din punctul *19* se vor uni printr-o curbă specifică scobiturii.

38—44= $\frac{mp}{6}$ —2 cm= $\frac{47}{6}$ —2=5,8 cm.

Din punctul *44* se trasează spre stînga o orizontală.

45=punctul de intersecţie al verticalei *37* cu orizontala *2;*

45—46=7 cm — cotă variabilă;

46—47=2 cm — cotă variabilă;

38—48=2,5 cm — cotă prevăzută pentru lăţimea şteiului de guler.

Punctele *47* şi *48* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în sus.

49=punctul de intersecţie al dreptei *47—48* cu orizontala *44;*

49—50=4 cm — cotă variabilă.

Prin punctele *49* şi *50* se trasează cîte un arc de cerc cu centrul în punctul *47*.

Din punctul *49* se aplică măsura de lăţime a reverului în cazul de faţă va fi egal cu 9,5 cm. Punctul marcat pe arcul de cere se va uni cu punctul *47* printr-o linie puţin curbată.

Aceeaşi măsură se aplică şi pe partea interioară.

Din punctul *50* se aplică o cotă de 4 cm sau un punct la jumătatea distanţei dintre linia de resfrîngere a reverului şi linia reverului. Din acest punct se trasează o dreaptă pînă în punctul *49*, formînd linia de cazură.

45—51=valoarea distanţei dintre punctele *45 46;*

51—52=2,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *47* şi *52* se unesc printr-o dreaptă.

35—53=4 cm — cotă fixă.

Din punctul *53* se coboară o verticală.

54=punotul de intersecţie al verticalei *53* cu orizontala *2*.

Pe această verticală se formează pensa de subraţ cu o deplasare de 0,5 cm spre dreapta faţă de punctul *53* iar pe linia taliei (punctul *54)* cu cîte 1 cm într-o parte şi alta (v. fig. 117).

45—55=*ct*+3 cm pentru lejeritate pe această linie +4 cm pensa de subraţ+2 cm pentru cusătura de montare a spatelui cu pieptul, minus lăţimea spatelui (7—22+23—24)=42+3+4+2—15,7=35,3 om.

Punctele *19, 34* şi *55* se unesc printr-o linie curbă care să urmeze forma corpului. Această curbă se va prelungi pînă la orizontala *3*.

56=punctul de intersecţie al curbei *34—55* cu orizontala *3*.

Punctele *52* şi *56* se unesc printr-o curbă.

Buzunarul de sus (teşlu) se plasează la 4 cm faţă de punctul *35* cu lungimea de 10,5 cm,

lățimea de 2 cm și cu o înclinare în partea din față de 1 cm.

$52—57=\frac{cb}{4}+2$ cm$=\frac{48}{4}+2=14$ cm.

Din punctul *57* se trasează o dreaptă orientată în partea de sus la jumătatea buzunarului.

Prin punctul *35* se trasează o dreaptă către dreapta *57* la distanța de 1/3 din distanța: linia taliei și linia de jos a buzunarului de sus. A doua dreaptă se trasează la 1 cm față de prima terminîndu-se în același punct formînd pensa de bust, care se va închide prin deschiderea dreptei *57* care devine pensa din față.

57—58=valoarea distanțelor dintre punctele *33—56* și valoarea pensei de subrat, plus valoarea cusăturilor=7 cm;

$29—59=\frac{cb}{3}=\frac{48}{3}=16$ cm.

Punctele *58* și *59* se unesc printr-o dreaptă.

58—60=1 cm — cotă fixă;

32—61=1 cm — cotă fixă.

Punctele *60, 56, 33* și *61* se unesc printr-o curbă.

De la un punct situat pe dreapta *59—60* pe direcția punctului *30* (lungimea șoldurilor) se va trasa o curbă pînă la punctul *29*, conform desenului din figura 117.

Nasturii vor fi plasați pe linia de orientare care se formează de la 3 cm față de punctul *52* către punctul *36*.

Primul nasture va fi la 2 cm de linia de terminație și ceilalți la cîte 7 cm distanță între ei.

48—62=valoarea distanței *0—13* măsurată pe linia curbă=9,5 cm.

În punctul *62* se trasează o perpendiculară pe dreapta *62—48*.

62—63=3 cm — cotă fixă.

Punctele *63* și *49* se unesc printr-o curbă.

63—64=2,5 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler.

Din punctul *64* se trasează o curbă paralelă cu curba *63*.

În punctul *64* se trasează o perpendiculară pe curba *64*.

Lățimea gulerului la spate va fi de 4 cm și în față tot de 4 cm se va urmări desenul din fig. 117.

8.4.2. Construcția tiparului de mînecă pentru frac

Se realizează în baza dimensiunilor de la tiparul de scobitură a tiparului de frac.

Din punctul *15* se coboară 1 cm (măsura *10—16*) acest punct va fi notat cu „*a*".

Punctele *a* și *43* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *40* și *10* se unesc tot printr-o dreaptă.

De asemenea, punctele *43* și *10* se unesc tot printr-o dreaptă.

X—punctul de intersecție al dreptei *a—43* și *40—10*.

Din punctul *X* se coboară o perpendiculară pe orizontala *1*.

Y—punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu dreapta *43—10*.

Z—punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu orizontala *1* (v. fig. 118, *b*).

Pentru construcția tiparului de mînecă se trasează de la stînga la dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) (figura 118, c).

0— *1*=valoarea distanței *X—Y*=4,8 cm;

0— *2*=valoarea distanței *X—Z*=16,3 cm.

Din punctele *1* și *2* se trasează linii orizontale.

2— 3=4 cm — distanța *35—41* de la tiparul de piept;

3— 4=valoarea distanței dintre punctele *41—40*=16,5 cm.

Măsura se aplică din punctul *3* în linie oblică, pînă la intersectarea cu orizontala *1*.

Prin punctul *4* se trasează o verticală.

4— 5=valoarea distanței dintre punctele *15—10* de la tiparul de spate=9 cm. Măsura se aplică din punctul *4* în linie dreaptă pe orizontala *1*. Prin punctul *5* se trasează o verticală.

6=punctul de intersecție a verticalei *4* cu orizontala 0;

7=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala *2*;

8=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala 0;

9=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *2*;

10=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele 6 și 0.

Punctele *10* și *3* se unesc printr-o dreaptă.

11=punctul de intersecție al dreptei *10—3* cu orizontala *1*;

6—12=1,5 cm — cotă fixă;

5—13=1 cm — cotă fixă.

Din punctul *13* se trasează spre stînga o orizontală.

7—14=3 cm — cotă fixă;

9—15=0,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *15* și *2* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *2* se trasează o perpendiculară pe dreapta *15—2*.

0—*16*=*Lm*+1 cm=64+1=65 cm.

Din punctul *16* se trasează spre dreapta o orizontală.

17=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *3—16*.

Din punctul *17* se trasează spre dreapta o orizontală.

16—18=lărgimea mînecii jos+1 cm=13+1=14 cm.

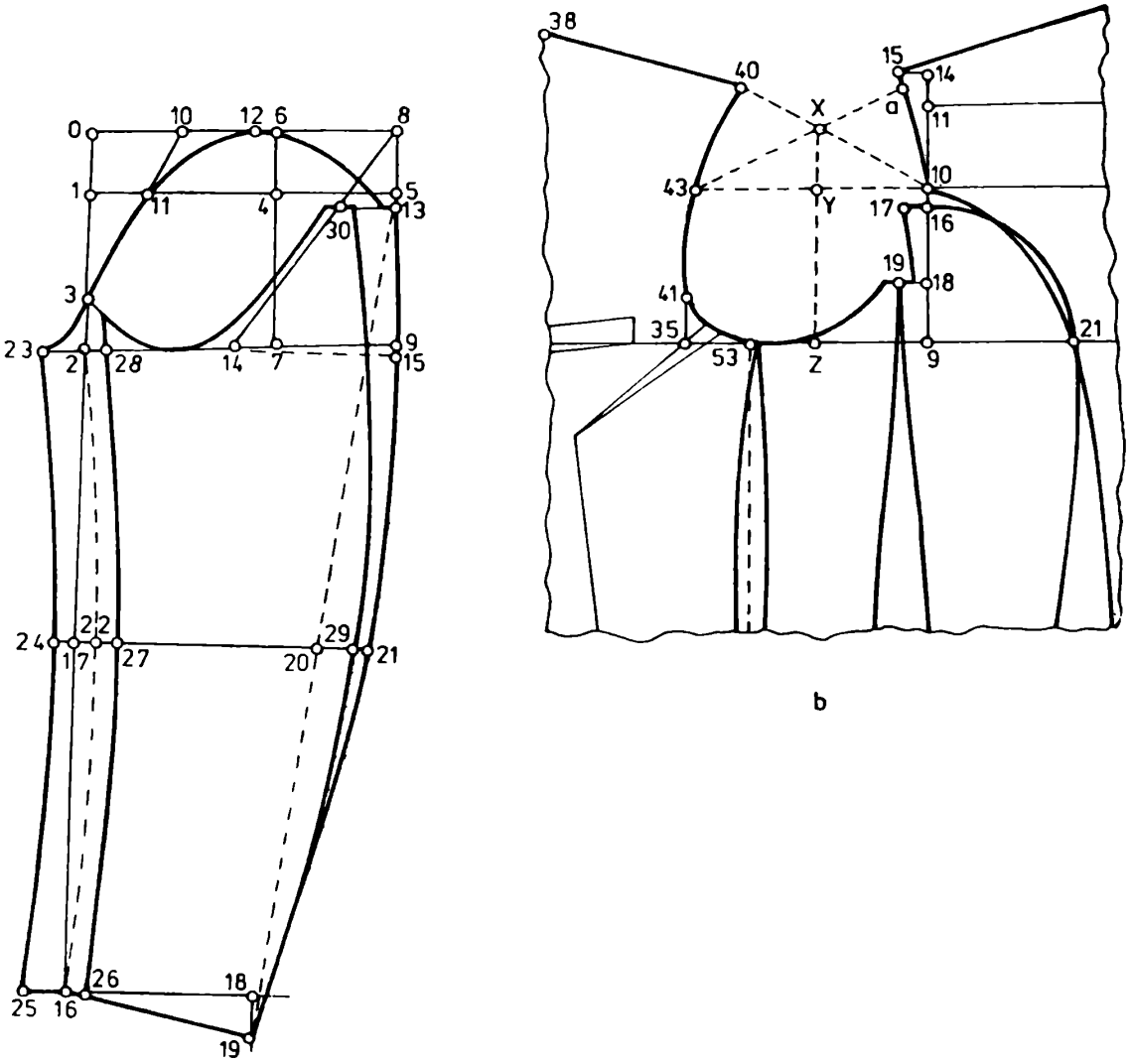

Fig. 118. Construcția tiparului de mînecă pentru frac.

Din punctul *18* se coboară o verticală.

18—19=3 cm — cotă fixă.

Punctele *19* și *5* se unesc printr-o dreaptă.

20=punctul de intersecție al dreptei *19—5* cu orizontala *17;*

20—21=4 cm cotă fixă, această măsură completează lărgimea mînecii pe linia cotului;

17—22=1,5 cm — cotă fixă.

Punctele *3*, *22* și *16* se unesc printr-o curbă.

2—23=3 cm — cotă fixă;

22—24=3 cm — cotă fixă;

16—25=3 cm — cotă fixă.

Pentru a se da forma de croit a feței de mînecă se unesc punctele *11*, *12* și la 1 cm distanță de punctul *13* printr-o curbă de semicerc specifică capului de mînecă. Punctele *13*, *21* și *19* se unesc printr-o linie ușor curbată. Punctele *23*, *24* și *25* se unesc printr-o linie curbă. Mai jos de punctul *3* cu circa 0,3 cm pînă la punctul *23* se trasează o curbă asemănătoare celei de la scobitura tiparului de piept.

16—26=1,5 cm — cotă fixă;

22—27=1,5 cm — cotă fixă;

2—28=1,5 cm — cotă fixă;

21—29=1 cm, o cotă fixă;

30=punctul de intersecție al dreptei *8—14* cu orizontala *13*. Pentru a se da forma de croit a dosului de mînecă se unesc punctele *26*, *27* și *28* printr-o curbă paralelă cu linia feței de mînecă.

De la un punct situat la 1 cm față de punctul *30* prin punctul *29* și pînă la jumă-

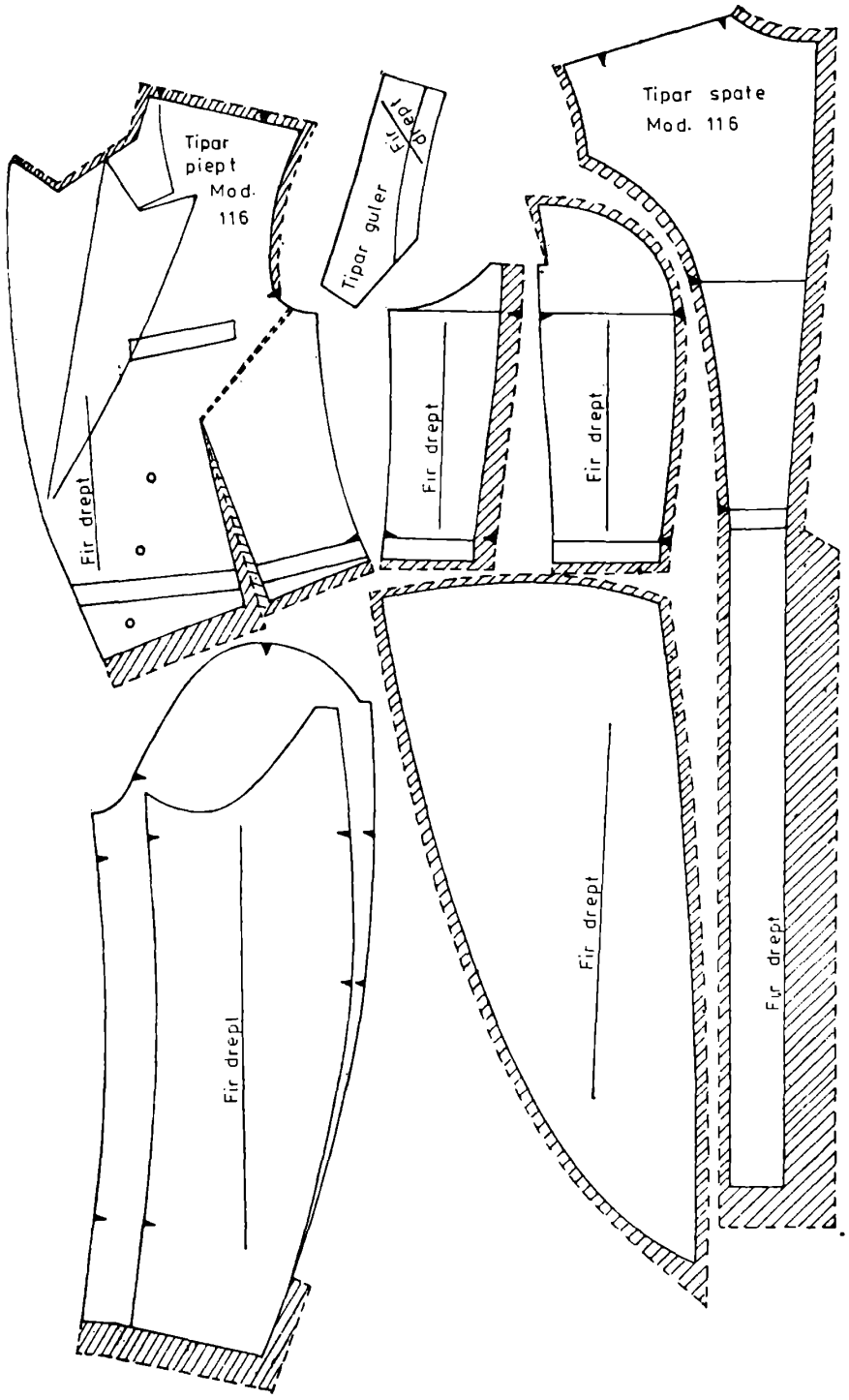

Fig. 119. Tiparul de frac pregătit pentru croit.

tatea distanței dintre punctele *29* și *19* se trasează o linie ușor curbată.

Linia scobiturii se formează din punctul *3* tangentă pe orizontala *2* între punctele *28* și *14* și la 1 cm față de punctul *30*, conform desenului din figura 118,*c*.

8.4.3. **Pregătirea tiparului pentru croit**

Tiparul realizat în figura 117 va fi copiat sau reprodus separat fiecare piesă componentă a fracului, conform desenului din figura 119.

La tiparul de piept se va închide pensa de bust prin deschiderea pensei din față.

La construcția tiparului au fost incluse rezervele necesare de cusături la o parte din detalii. Totuși, la unele din cusături este necesar să se acorde rezerve după copierea acestora cum ar fi: pe linia de mijloc a spatelui pe cusătura anformă a spatelui, la lungime, pe cusătura laterală, la umeri și fetcă.

La tiparul de spate de la linia taliei în jos s-a prevăzut o rezervă de 5 cm care poate fi croită la fir dublu în vederea unei cute duble sau pentru executarea unui șliț.

O atenție deosebită se va da atît aplicării semnelor necesare de montarea pieselor componente cît și fixării pe tipar a firului drept la croit.

Pentru că spatele va fi susținut pe linia umărului la montare cu pieptul se vor aplica semnele de montare la cîte 1 cm de răscroitura gîtului și la 4 cm de linia de lungime a umărului. Celelalte semne se aplică pe linia taliei, a omoplaților, pe linia de profunzime și semnul de montare a mînecilor.

La tiparul de mînecă se vor aplica semnele de montare în față la 10 cm mai sus de linia de terminație și la 4 cm în jos de linia de scobitură. Se vor mai aplica semne pe linia cotului și la jumătatea distanței dintre linia cotului și capul de mînecă.

Se va urmări desenul din figura 119.

CAPITOLUL 9

Modele, tipare şi multiplicări pentru pardesiuri şi paltoane

Pardesiurile şi paltoanele, prezentate în acest capitol, se pot realiza printr-o mare diversitate de modele, folosind sistemele de construire a tiparelor şi la alte modele care sînt supuse schimbărilor frecvente ale modei.

La realizarea tiparelor stau dimensiunile stabilite pentru toată gama de produse, adică măsurile luate pe corp, la care se vor adăuga plusurile de lejeritate. În raport cu dimensiunile de înălţime a corpurilor se vor stabili prin calcul lungimile în raport cu moda curentă.

9.1. MODEL DE PARDESIU CU MÎNECI CHIMONO

În figura 120 se prezintă un model de pardesiu cu o croială a mînecilor chimono, încheiat la un rînd de nasturi şi cu o formă ajustată pe linia taliei.

Pentru construcţia tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălţimea corpului (IC)=171 cm;
— circumferinţa bustului (cb)= 45 cm;
— circumferinţa taliei (ct)= 35 cm;
— circumferinţa şoldurilor ($cş$)= 51 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lungimea taliei spate

$$(Lts) = \frac{IC}{4} - 2 \text{ cm} = \frac{171}{4} - 2 = 40{,}7 \text{ cm};$$

Lungimea şoldurilor

$$(Lş) = \frac{IC}{8} \times 3 - 2 \text{ cm} = \frac{171}{8} \times 3 - 2 = 61{,}9 \text{ cm};$$

Lungimea pardesiului

$$(Lpr) = \frac{IC}{8} \times 5 + 2 \text{ cm} = \frac{171}{8} \times 5 + 2 = 108{,}5 \text{ cm};$$

Adîncimea răscroiturii mînecii la spate

$$(ARS) = \frac{cb}{3} + 7 \text{ cm} = \frac{45}{3} + 7 = 22 \text{ cm};$$

Lungimea taliei faţă

$$(Ltf) = \frac{IC}{4} + 3 \text{ cm} = \frac{171}{4} + 3 = 45{,}7 \text{ cm};$$

Lungimea vîrfului de bust

$$(Lvb) = \frac{cb}{2} + 3 \text{ cm} = \frac{45}{2} + 3 = 25{,}5 \text{ cm};$$

Lăţimea spatelui

$$(ls) = \frac{CB}{5} + 2 \text{ cm} = \frac{90}{5} + 2 = 20 \text{ cm};$$

Lăţimea pieptului

$$(lp) = \frac{cb}{2} - 1 \text{ cm} = \frac{45}{2} - 1 = 21{,}5 \text{ cm};$$

Lungimea mînecilor

$$(Lm) = \frac{IC}{3} + 5 \text{ cm} = \frac{171}{3} + 5 = 62 \text{ cm}.$$

6.6.1. Construcţia tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) şi care corespunde cu linia de mijloc a spatelui, în partea de sus, conform desenului din figura 121.

0— 1=ARS=22 cm — măsură stabilită prin calcul;

Fig. 120. Model de pardesiu cu mîneci chimono.

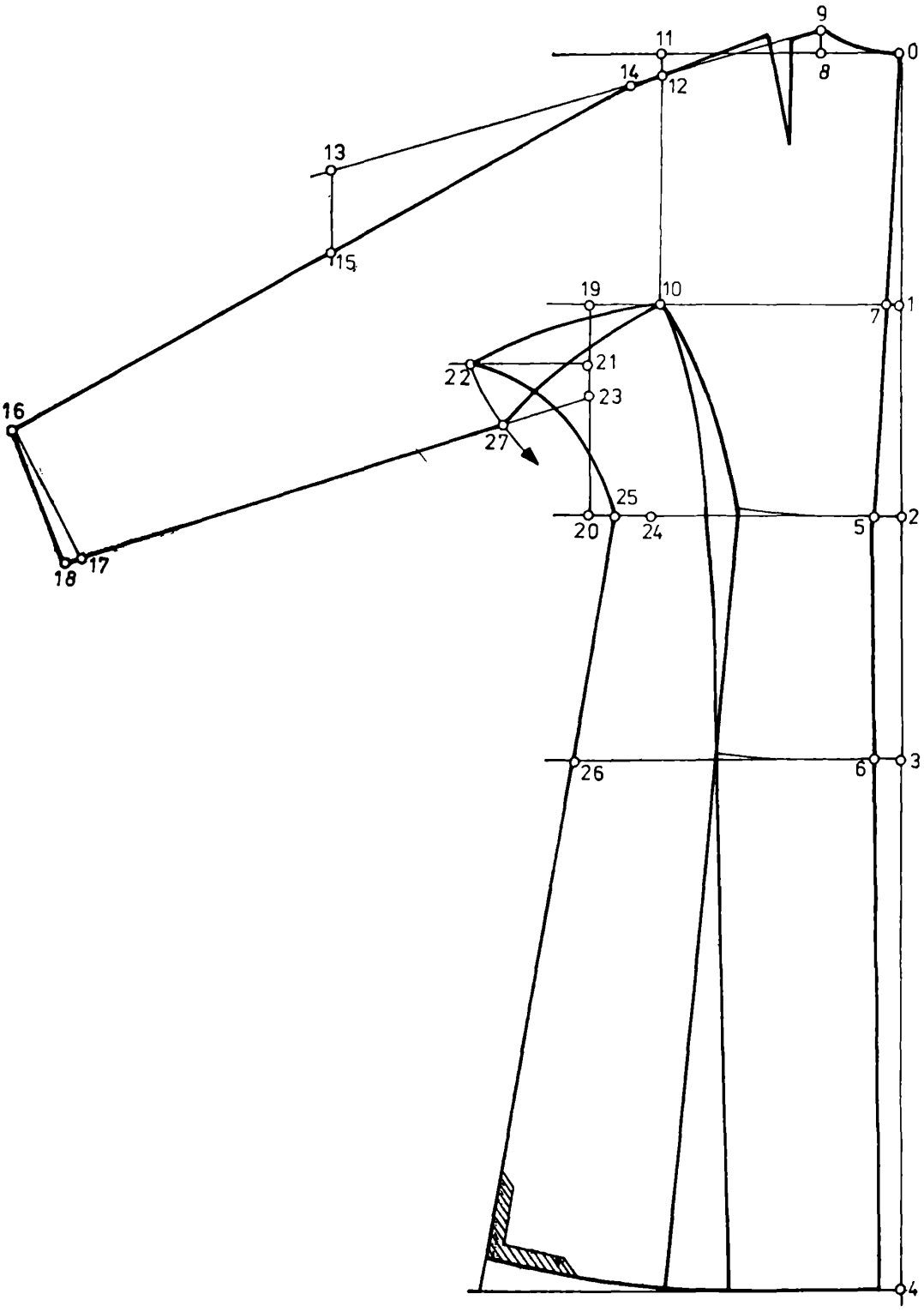

Fig. 121. Construcția tiparului de spate a pardesiului cu mîneci chimono.

0— 2=*Lts*=40,7 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— 3=*Ls*=61,9 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— 4=*Lpr*=108,5 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale.

2— 5=2,5 cm — cotă variabilă;

3— 6=2 cm — cotă variabilă.

Punctele 0 și *5* se unesc printr-o dreaptă. Din punctul *5* prin *6* și pînă la linia de terminație (orizontala *4*) se trasează o dreaptă.

7=punctul de intersecție al dreptei 0—*5* cu orizontala *1*;

$0— 8= \frac{cb}{10} + 2{,}5 \text{ cm} = \frac{45}{10} + 2{,}5 = 7 \text{ cm}.$

Din punctul *8* se ridică o verticală.

8— 9=2 cm — cotă fixă;

7—*10*=*ls*=20 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

11=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala 0.

11—*12*=2 cm — cotă variabilă, în funcție de înălțimea umerilor.

Punctele *9*—*12* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre stînga.

12—*13*=30 cm — cotă fixă;

12—*14*=2,5 cm — cotă variabilă. Pînă la acest punct se poate aplica lungimea umerilor plus 2,5 cm;

13—*15*=7 cm — cotă variabilă, în funcție de înclinarea liniei de mînecă chimono.

Punctele *14*—*15* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi.

14—*16*=*Lm*=62 cm.

În punctele *16* se trasează o perpendiculară pe dreapta *15*—*16*.

16—*17*=lărgimea de jos a mînecii=13 cm;

17—*18*=1 cm — cotă de completarea lungimii mînecii;

Punctele *18* și *16* se unesc printr-o dreaptă;

$10—19= \frac{cb}{8} + 0{,}7 \text{ cm} = \frac{45}{8} + 0{,}7 = 6{,}3 \text{ cm}.$

Din punctul *19* se coboară o verticală,

20=punctul de intersecție al verticalei *19* cu orizontala *2;*

19—*21*=5 cm — cotă variabilă.

Din punctul *21* se trasează o orizontală.

21—*22*=10 cm — cotă variabilă.

Din punctul *22* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *10*.

21—*23*=3 cm — cotă variabilă.

Punctele *18* și *23* se unesc printr-o dreaptă.

$5—24= \frac{ct}{2} + 2 \text{ cm} = \frac{35}{2} + 2 = 19{,}5 \text{ cm};$

20—*25*=2 cm — cotă variabilă;

$6—26= \frac{cs}{2} + 1 \text{ cm} = \frac{51}{2} + 1 = 26{,}5 \text{ cm};$

27=punctul de intersecție al arcului de cerc cu dreapta *18*—*23*. Punctele *10*—*22* și *10*—*27* se unesc prin linii curbe.

Punctele *22* și *25* se unesc printr-o curbă.

Din punctul *25*, *26* și pînă la linia de terminație se trasează o dreaptă.

Din punctul *10* se trasează o curbă la un punct orientat la $\frac{1}{3}$ din distanța dintre *5*—*25*.

În dreptul liniei de talie se va închide o pensă cu valoarea dintre punctele *24*—*25*. Vîrful pensei va fi în dreptul orizontalei *3*, care se va prelungi pînă jos cu o deschidere de circa 5 cm, conform desenului din fig. 121.

Pe linia umărului se va închide o pensă la 3 cm față de punctul *8* cu lungimea de circa 9 cm și închiderea de 2 cm.

Linia de terminație se va corecta prin trasarea unei perpendiculare pe dreapta *25*—*26* de la un punct situat la jumătatea distanței de lărgimea spatelui la terminație.

9.1.2. Construcția tiparului de piept

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *4 bis* și care corespunde cu linia de mijloc a feței în partea de jos. Din punctul *4 bis* se preiau distanțele dintre punctele *4*, *3*, *2* și *1* de la tiparul de spate și vor fi notate cu aceleași numere, la care se adaugă *bis*, conform desenului din figura 122.

2 bis—*27*=*Ltf*=45,7 cm, măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *27* se trasează o orizontală.

$1\ bis—28= \frac{CB}{10} + 0{,}5 \text{ cm} = \frac{90}{10} + 0{,}5 = 9{,}5 \text{ cm};$

1 bis—*29*+*lp*=21,5 cm măsură stabilită prin calcul;

$29—30= \frac{cb}{8} + 0{,}7 \text{ cm} = \frac{45}{8} + 0{,}7 = 6{,}3 \text{ cm}.$

Din punctele *28* și *29* se ridică cîte o verticală, iar din punctul *30* se coboară o verticală.

31=punctul de intersecție al verticalei *28* cu orizontala *27;*

31—*32*=*Lvb*=25,5 cm — măsură stabilită prin calcul;

29—*33*=valoarea distanței dintre punctele *10*—*12* de la tiparul de spate=20 cm.

Din punctul *33* se trasează un arc de cerc cu centrul în punctul *29*.

$33—34= \frac{cb}{10} + 0{,}5 \text{ cm} = \frac{45}{10} + 0{,}5 = 5 \text{ cm}.$ Măsura se aplică din punctul *33* pe arcul de cerc.

34—*35*=valoarea distanței dintre punctele *9*—*14* de la tiparul de spate minus 2,5 cm=17,5—2,5=15 cm.

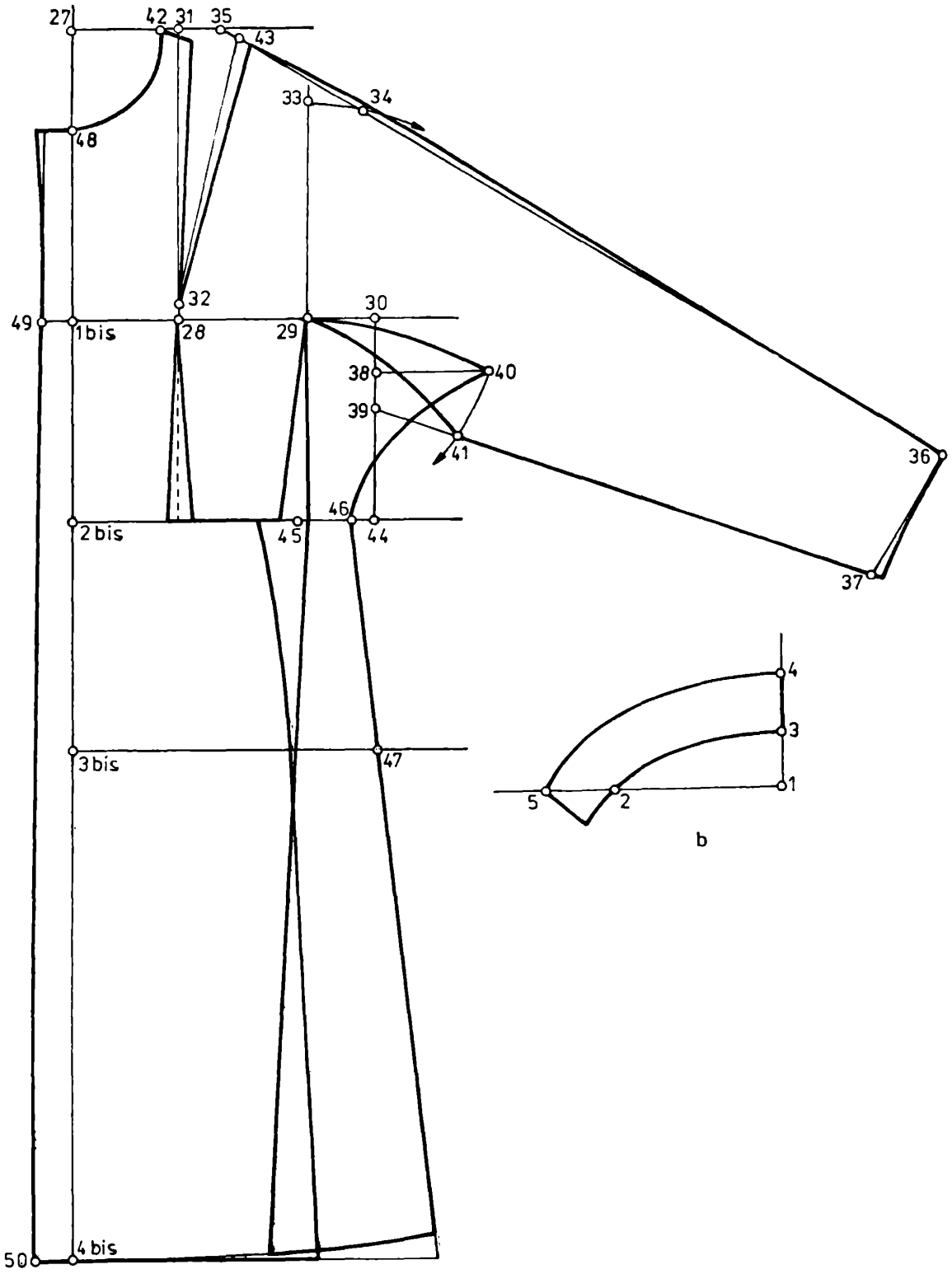

Fig. 122. Construcția **tiparului de față a pardesiului** cu mîneci chimono.

Măsura se aplică din punctul *34* pe orizontala *27*.

Punctele *35* și *34* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre dreapta.

34—36=Lm=62 cm — măsură stabilită prin calcul,

În punctul *36* se trasează o perpendiculară pe dreapta *34—36*.

36—37=lărgimea mînecii jos = 13 cm;

30—38=valoarea distanței dintre punctele *19—21* de la tiparul de spate=5 cm;

38—39=3 cm (distanța *21—23*).

Din punctul *38* se trasează spre dreapta o linie orizontală.

38—40=valoarea distanței dintre punctele *21—22* de la tiparul de spate=10 cm.

Punctele *37* și *39* se unesc printr-o dreaptă, iar din punctul *40* se trasează un arc de cerc cu centrul în punctul *29*.

41=punctul de intersecție al arcului de cerc trasat din punctul *40* cu dreapta *37—39*.

Punctele *29—40* și *29—41* se unesc prin cîte o curbă.

$27—42=\frac{cb}{10}+3{,}5$ cm$=\frac{45}{10}+3{,}5=8$ cm;

35—43=valoarea distanței dintre punctele *42—31*.

Punctele *43* și *32* se unesc printr-o dreaptă.

44=punctul de intersecție al verticalei *30* cu orizontala *2 bis;*

$2\ bis—45=\frac{ct}{2}=3$ cm$=\frac{35}{2}+3=20{,}5$ cm;

44—46=2 cm — cotă variabilă;

$3\ bis—47=\frac{cș}{2}+2{,}5$ cm$=\frac{51}{2}+2{,}5=28$ cm;

$27—48=\frac{cb}{10}+4{,}5$ cm$=\frac{45}{10}+4{,}5=9$ cm.

Punctele *42* și *48* se unesc printr-o curbă semicerc.

1 bis—49=3 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față;

4 bis—50=*3,5* cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față.

Punctele *49* și *50* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în sus pînă în dreptul punctului *48*.

Valoarea distanței dintre punctele *45* și *46* se va închide pe aceeași linie în dreptul verticalelor *28* și *29* prin formarea unor pense.

De la linia taliei în jos se va forma o pensă în care se va închide valoarea celor două pense din partea de sus, vîrful pensei va depăși linia șoldurilor (orizontala *3 bis)* și se va deschide tiparul pe linia de terminație cu circa 5 cm. Punctele *40* și *46* se vor uni printr-o curbă, iar punctele *46—47* și pînă la linia de terminație se vor uni printr-o dreaptă.

Pensa de bust se va deplasa spre dreapta cu 1 cm. Adică din punctul *31*=1 cm și din *43*=1 cm, și în partea din față spre guler se va deplasa linia cu 0,5 cm în vederea respectării formei din modelul 120. Se va urmări desenul din figura 122.

9.1.3. Construcția tiparului de guler

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1*.

1— 2 valoarea distanțelor 0—*8* (v. fig. 121) plus *27—42* care este=15 cm;

1— 3=15 cm — cotă variabilă;

3— 4=5 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului.

Punctele *3* și *2* se unesc printr-o curbă.

Din punctul *4* se trasează o curbă paralelă cu curba *3—2*.

4— 5=valoarea distanțelor 0—*9* de la spate plus *42—48* pînă la linia de suprapunere (dreapta *49*).

Această curbă trebuie să corespundă cu răscroitura de la spate și piept de pe lîngă gît. Se va urmări desenul din figura 122, *b*.

9.2. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE PARDESIU

Fiecare detaliu din tiparul de bază se va copia separat cu ajutorul unei rulete dințate, la care se vor adăuga rezervele necesare de cusături. Tiparul de bază corespunde mărimii 45, talia I, grupa A.

În figurile 123 și 124 se prezintă multiplicarea tiparului de pardesiu cu mîneci chimono, model 120.

Multiplicarea corespunde la următoarele măsuri.

— înălțimea corpului
(IC)=167, 168, 169, 170, **171**, 172, 173, 174;

— circumferința bustului
(cb= 41, 42, 43, 44, **45**, 46, 47, 48;

— circumferința taliei
(ct)= 31, 32, 33, 34, **35**, 36, 37, 38;

— circumferința șoldurilor
(cș)= 46, 48, 49, 50, **51**, 52, 53, 54.

Cota de mărit și micșorat va fi de 1 cm de la o măsură la alta și se va repartiza cîte 0,5 cm atît la cusătura de mijloc a spatelui cît și la mijlocul feței.

Prin faptul că, înălțimile de corpuri diferă cu cîte 1 cm de la o mărime la alta linia taliei nu se va schimba. De asemenea, tiparul de pe

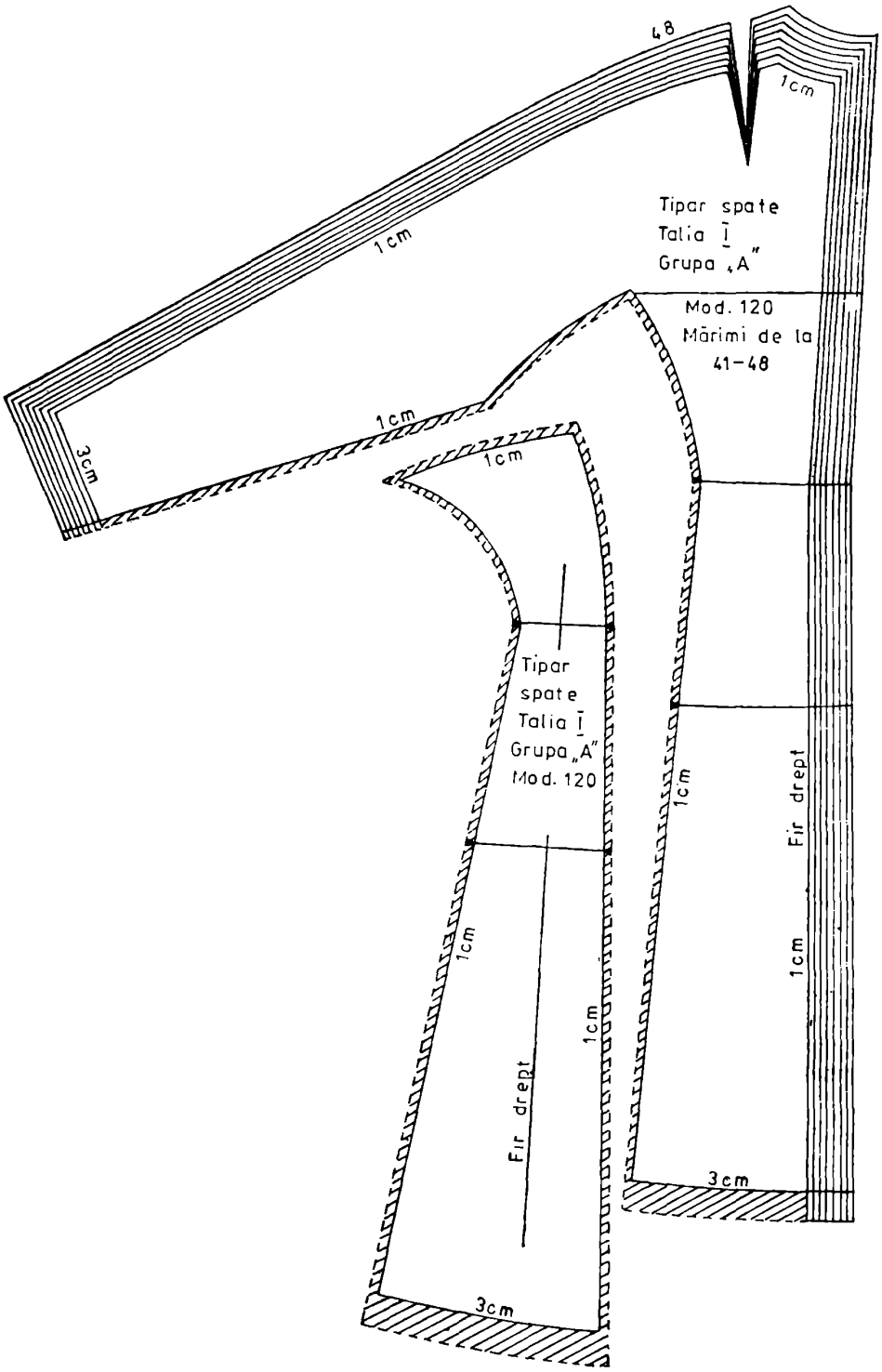

Fig. 123. Multiplicarea tiparului de spate al pardesiului cu mîneci chimono.

linia de terminație va rămîne pe loc. Creșterea și descreșterea în lungime se realizează numai în partea de sus, unde cota de multiplicare pe linie verticală va fi de 1 cm. Lărgimea mînecii va fi mărită sau micșorată numai cu 0,5 cm. După cum se poate observa în figura 123 din dreptul liniei de umăr creșterile și descreșterile sînt mai mici.

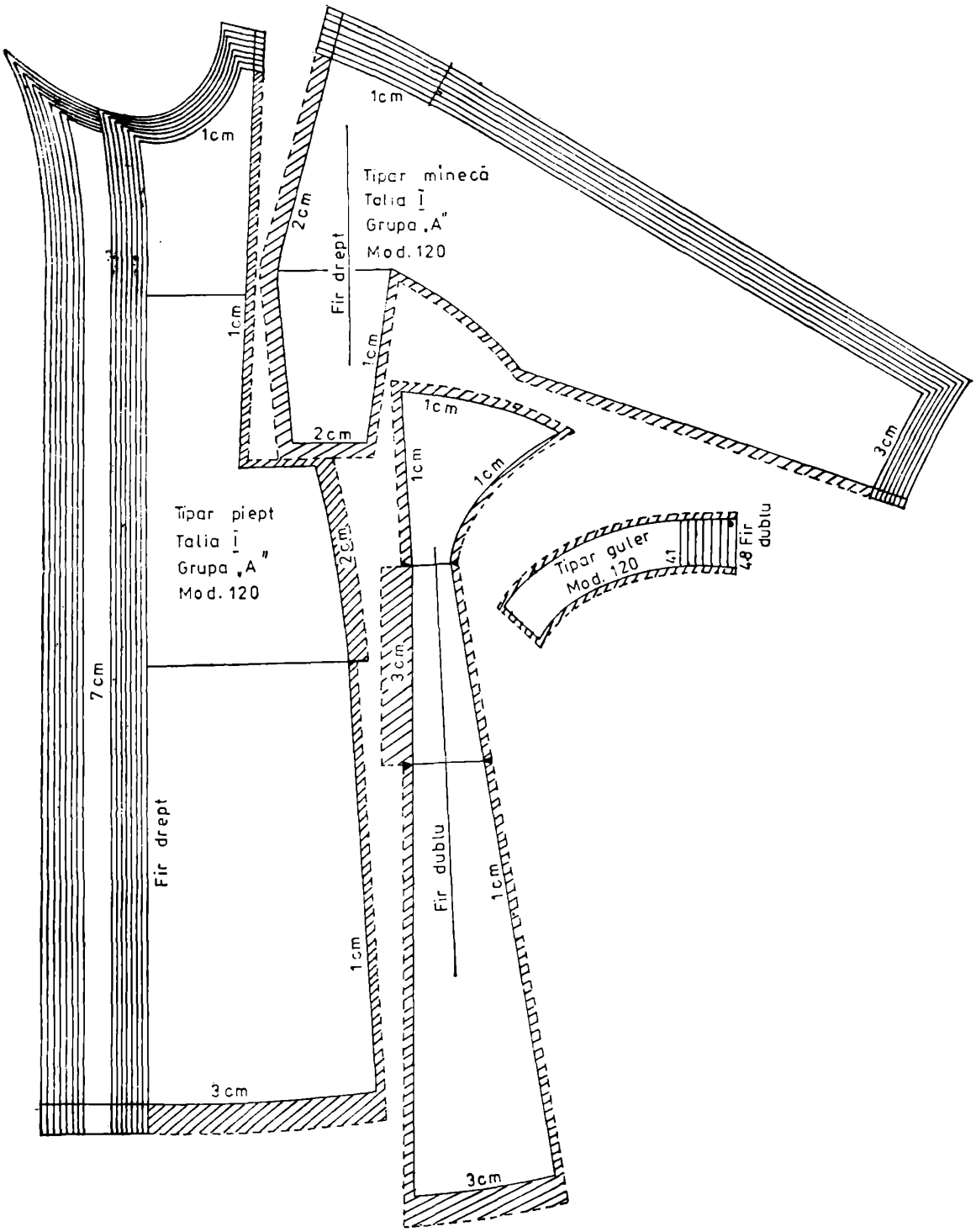

Fig. 124. Multiplicarea tiparului de față a pardesiului cu mîneci chimono.

Mînecile la lungime se vor scurta sau lungi cu 0,5 cm.

La fiecare piesă se va indica firul drept la croit cît și rezervele necesare pentru cusături.

La tiparul de piept în față, s-a adăugat 7 cm pentru bizeț. În această situație multiplicarea va fi executată pe cele două linii, așa după cum se poate observa în desenul din figura 124.

Creşterea şi descreşterea pe linie verticală va fi la fel ca şi la tiparul de spate de cîte 1 cm, iar pe linia de răscroitură pe lîngă gît va fi numai de 0,5 cm.

La tiparul de guler se aplică o cotă de 1 cm numai pe partea de mijloc a gulerului.

Fig. 125. Model de palton pentru femei.

Se va avea în vedere ca fiecare linie trasată să păstreze forma iniţială a tiparului.

Ficare contur se copiază, după care se decupează şi la care se înscrie, mărimea taliei, nr. de model, marcarea firului drept şi valoarea de închidere a cusăturilor.

Se va urmări desenul din figurile 123 şi 124.

9.3. MODEL DE PALTON PENTRU FEMEI

În figura 125 se prezintă un model de palton cu o formă ajustată pe linia taliei. Pe linia bustului cît şi de la talie în jos piepţii sînt executaţi cu nervuri scoţînd în evidenţă cusăturile montante.

Pentru construcţia tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălţimea corpului $(IC)=168$ cm;
— adîncimea răscroiturii mînecii la spate $(ARS)=23$ cm;
— lungimea taliei spate $(Lts)=40$ cm;
— lungimea pînă la linia şoldurilor $(Ls)=62$ cm;
— lungimea paltonului $(Lpr)=106$ cm;
— lungimea vîrfului de bust $(Lvb)=33$ cm;
— lungimea taliei în faţă (Ltf) 52 cm;
— lungimea umerilor $(Lu)=14$ cm;
— lungimea mînecilor $(Lm)=61$ cm;
— circumferinţa bustului $(cb)=48$ cm;
— circumferinţa taliei $(ct)=42$ cm;
— circumferinţa şoldurilor $(cş)=54$ cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lăţimea spatelui $(ls)=\frac{CB}{5}+1$ cm $=\frac{96}{5}+1=20{,}2$ cm;

Lăţimea pieptului $(lp)=\frac{cb}{2}-1$ cm $=\frac{48}{2}-1=23$ cm.

9.3.1. Construcţia tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) şi care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 126).

0— $1=ARS=23$ cm — măsură luată pe corp;
0— $2=Lts=40$ cm — măsură luată pe corp;
0— $3=Ls=62$ cm — măsură luată pe corp;
0— $4=Lpr=106$ cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3* şi *4* se trasează linii orizontale.

2— $5=3$ cm — cotă variabilă în funcţie de forma de modelare a corpului pe această linie;

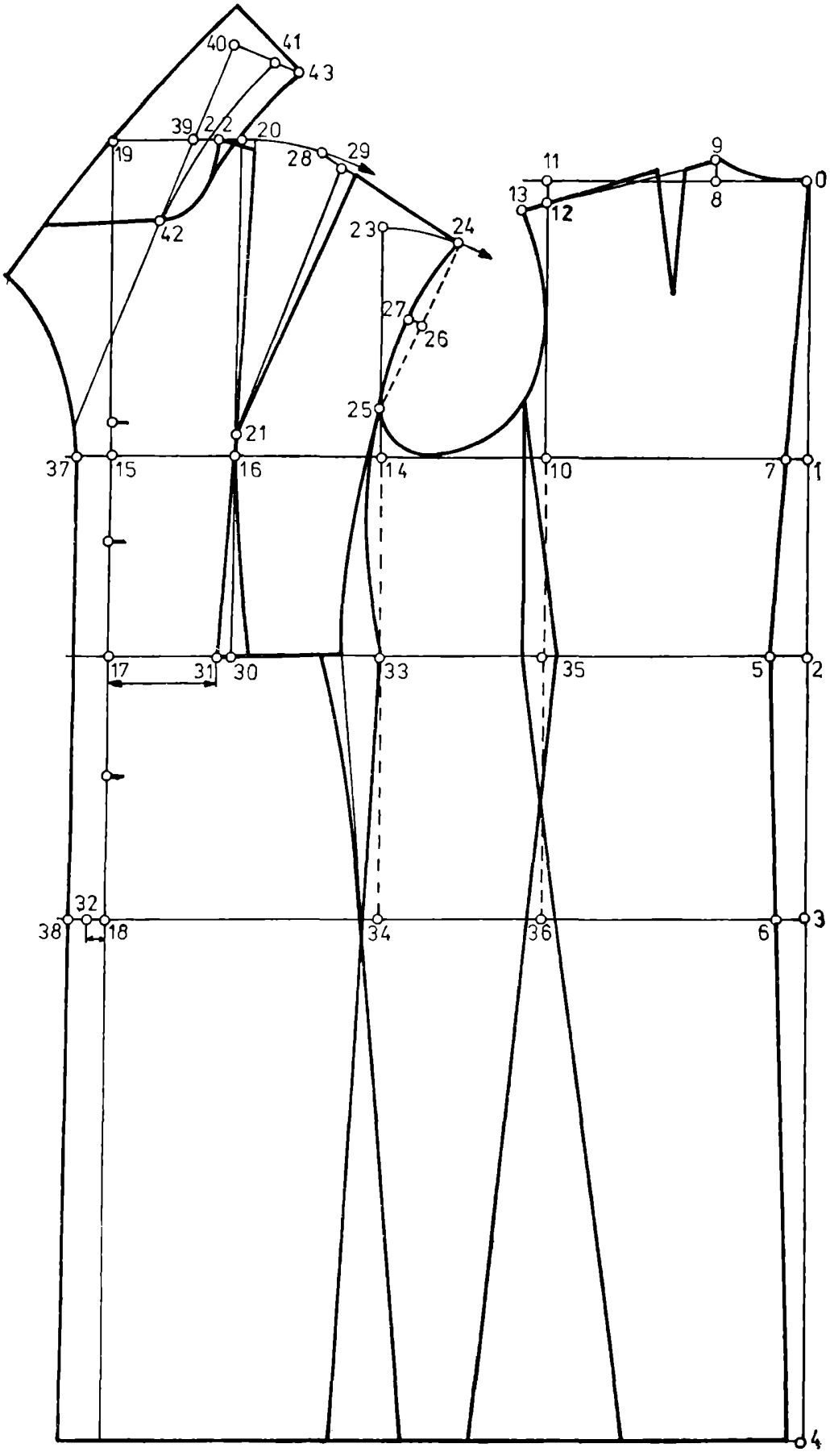

Fig. 126. Construcția tiparului de palton pentru femei.

3— 6=2,5 cm — cotă variabilă.

Punctele 0—*5* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *5—6* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la linia de terminație.

7=punctul de intersecție al dreptei 0—*5* cu orizontala *1;*

0— *8*= $\frac{cb}{10}$ +3 cm= $\frac{48}{10}$ +3=7,8 cm.

Din punctul *8* se ridică o verticală.

8— 9=2 cm cotă fixă;

7—10=*ls*=20,2 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

11=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala 0;

11—12=2 cm — cotă variabilă.

Punctele *9* și *12* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre stînga.

9—13=*Lu*+3 cm=14+3=17 cm;

10—14= $\frac{cb}{4}$ +2 cm= $\frac{48}{4}$ +2=14 cm;

14—15=*lp*=23 cm — măsură stabilită prin calcul;

15—16= $\frac{CB}{10}$ +1 cm= $\frac{96}{10}$ +1=10,6 cm.

Prin punctele *15* și *16* se trasează linii verticale.

17=punctul de intersecție al verticalei *15* cu orizontala *2;*

18=punctul de intersecție al verticalei *15* cu ozizontala *3;*

17—19=*Ltf* — distanța 0—*9* măsurată pe linia curbă=52—8,5—43,5 cm.

Din punctul *19* se trasează spre dreapta o orizontală.

20=punctul de intersecție al orizontalei *19* cu verticala *16;*

20—21=*Lvb* — distanța 0—*9*=33—8,5= 24,5 cm.

19—22= $\frac{cb}{10}$ +4 cm= $\frac{48}{10}$ +4=8,8 cm;

14—23=valoarea distanței dintre punctele *10—12* minus 2 cm=21—2=19 cm.

Din punctele *22* și *23* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *21* și respectiv în *14.*

23—24= $\frac{cb}{10}$ +1,5 cm= $\frac{48}{10}$ +1,5=6,3 cm. Măsura se aplică din punctul *23* pe arcul de cerc;

14—25=4 cm — cotă fixă.

Punctele *24* și *25* se unesc printr-o dreaptă.

26=punct plasat la jumătatea distanței dintre *24* și *25;*

26—27=1,3 cm — cotă de modelarea scobiturii;

24—28=*Lu*=14 cm. Măsura se aplică din punctul *24,* pe arcul de cerc trasat din punctul *22.*

28—29=valoarea distanței dintre *22—20.*

Punctele *29* și *21* se unesc printr-o dreaptă.

Pensa de bust se formează prin deplasarea cu cîte 1 cm spre dreapta față de punctele *20* și *29.*

Laturile pensei se vor corecta în partea de sus pentru a fi egale.

30=punctul de intersecție al verticalei *16* cu orizontala *2;*

5—31=*ct*+4 cm=42+4=46 cm;

6—32=*cș*+4 cm=54+4=58 cm.

Valoarea distanței dintre punctele *17* și *31* se va închide sub formă de pense pe linia taliei în față (verticala *30)* și pe cusăturile laterale (verticalele *14* și *10).*

33=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *2;*

34=punctul de intersecție al verticalei *14* cu orizontala *3;*

35=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *2;*

36=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *3.*

Cusătura laterală a spatelui se formează la 1 cm spre stînga de punctul *10* cu 1 cm spre dreapta de punctul *35* și cu $\frac{1}{2}$ din distanța *18—32* spre stînga față de punctul *36.*

Punctele marcate se vor uni, conform desenului din figura 126.

Cusătura laterală a pieptului se formează din același punct de la cusătura spatelui, la 2 cm spre stînga față de punctul *35* și cu $\frac{1}{2}$ din distanța *18—32* față de punctul *36.* Punctele marcate se unesc prin linii drepte care se vor prelungi pînă la linia de terminație.

Cusătura pensei de subraț se formează din punctul *25,* punctul *33* și la 2 cm față de punctul *34.*

Pe linia taliei închiderea pensei va fi de circa 3,5 cm sau $\frac{1}{3}$ din distanța *31—17.* Pensa din față se va închide cu cîte 1 cm de o parte și de alta de punctul *30.* Aceeași valoare se va reduce la pensa de subraț, partea din față.

Pensa de pe linia umărului la spate se formează la 3 cm față de punctul *8* cu lungimea de circa 10 cm și închiderea de 2 cm.

15—37=3 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față.

18—38=3,5 cm cotă pentru suprapunerea piepților în față.

Punctele *37* și *38* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la linia de terminație.

Butonierele vor fi plasate astfel: una pe linia taliei pe verticala *15* și celelalte la cîte 10 cm între ele.

22—39=2 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler.

Prin punctul *39* se trasează o dreaptă către punctul *37* pînă în dreptul butonierei de sus.

39—40=valoarea distanței dintre punctele 0 și *9* măsurate pe linia curbă = 8,5 cm.

În punctul *40* se trasează o perpendiculară pe dreapta *40—39.*

40—41=4 cm — cotă variabilă;
39—42=7 cm — cotă variabilă.

Punctele *41* și *42* se unesc printr-o curbă.

41—43=2 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler.

Din punctul *43* se trasează o curbă paralelă cu curba *41—42*. Din punctul *22* se coboară o curbă pînă în direcția punctului *42* din care se duce spre stînga o linie orizontală.

De la un punct plasat pe verticala *37*, din dreptul butonierii de sus, se formează gulerul în concordanță cu forma de la modelul 125. În punctul *43* se trasează o perpendiculară pe curba *43* care formaeză închiderea gulerului la spate.

Fiecare detaliu din tiparul de bază se va copia separat, la care se vor adăuga atît rezervele necesare de cusături cît și pentru nervurile care se vor închide, conform modelului din figura 125.

9.3.2. Construcția tiparului de mînecă

Pentru construirea tiparului de mînecă este necesar să se stabilească adîncimea răscroiturii mînecii și circumferinței răscroiturii mînecii:

— adîncimea răscroiturii *(ar)*=distanța *10—13*, plus distanța *14—24*=21+19=40 cm;
— circumferința răscroiturii *(cr)*=distanța *24—13* măsurată pe linia curbă=51 cm, conform desenului din fig. 127, *a*.

Construcția tiparului se începe trasînd de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu zero (figura 127).

$0—1=\frac{ar}{2}-1$ cm$=\frac{40}{2}-1=19$ cm;

0— *2*=*Lm*+2 cm=61+2=63 cm;

1— *3*=4 cm — distanța dintre punctele *14—25* de la tiparul de piept;

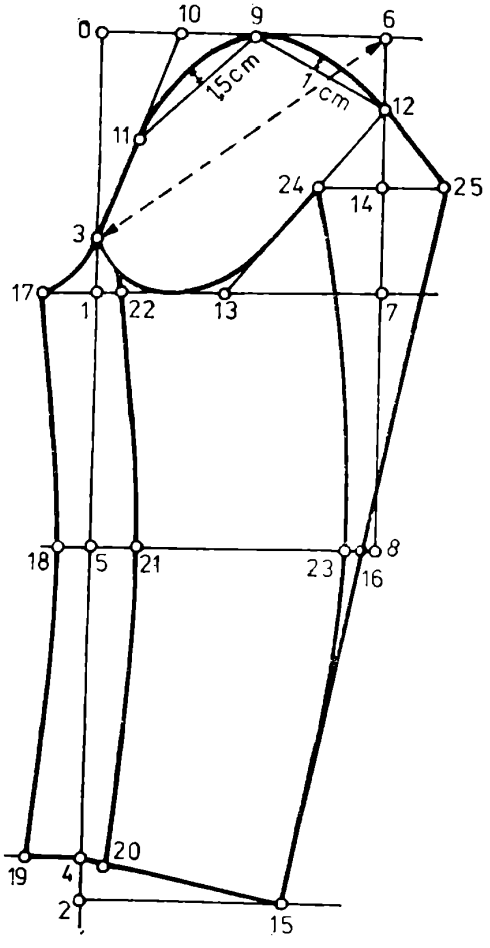

b.

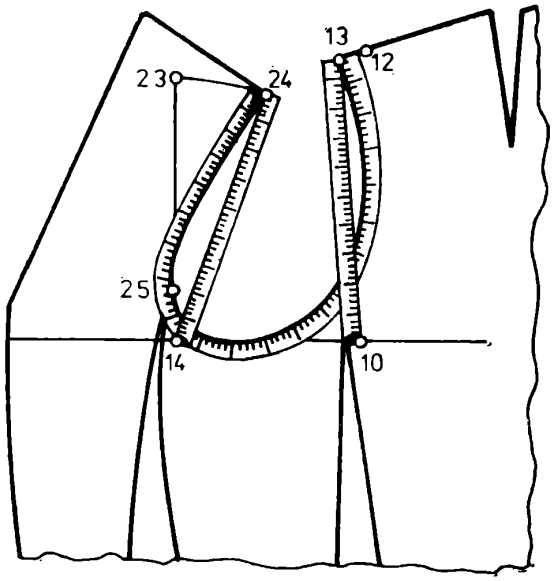

a

Fig. 127. Construcția tiparului de mînecă a paltonului pentru femei.

2— 4=3 cm — cotă fixă;

5=punct situat la jumătatea distanței dintre punctele *3* și *4*.

Din punctele *1, 2* și *5* se trasează linii orizontale.

3— 6= $\frac{cr}{2}=\frac{51}{2}$=25,5 cm; măsura se aplică din punctul *3*, în diagonală, pînă la intersectarea cu orizontala 0.

Din punctul *6* se coboară o verticală.

7=punctul de intersecție al verticalei *6* cu orizontala *1;*

8=punctul de intersecție al verticalei *6* cu orizontala *5;*

0— 9= $\frac{1}{2}$ din distanța *0—6*, plus 1 cm = $\frac{21}{2}$ +1=11,5 cm;

10=punct situat la jumătatea distanței dintre punctele 0—*9*.

Punctele *3* și *10* se unesc printr-o dreaptă.

11=punct plasat la jumătatea distanței *10—3;*

6—12= $\frac{1}{4}$ din distanța *6—7*, plus 0,5 cm= $\frac{19}{4}$+ +0,5=5,2 cm;

7—13= $\frac{1}{2}$ din distanța *1—7*, plus 1 cm= $\frac{21}{2}$+ +1=11,5 cm.

Punctele *12* și *13* se unesc printr-o dreaptă.

12—14=5 cm — cotă variabilă.

Prin punctul *14* se trasează o orizontală.

4—15=lărgimea mînecii jos=15 cm.

Punctele *15* și *4* se unesc printr-o dreaptă.

8—16=1 cm — cotă fixă, pentru modelarea mînecii pe linia cotului;

1—17=4 cm — cotă fixă, în această valoare s-a inclus și rezerva necesară de cusătură;

5—18=2,5 cm — cotă fixă;

4—19=4 cm — cotă fixă;

4—20=2 cm — cotă fixă;

5—21=3,5 cm — cotă fixă;

1—22=2 cm — cotă fixă;

16—23=1 cm — cotă fixă;

24=punctul de intersecție al orizontalei *14* cu dreapta 12—13.

Punctele *11, 9, 12* se unesc printr-o curbă de semicerc, care va constitui linia capului de mînecă.

Această curbă se va prelungi dincolo de punctul *12*.

25=punctul de intersecție al curbei *12* cu orizontala *14*.

Punctele *25, 16* și *15* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *17, 18* și *19* se unesc printr-o curbă.

Punctele *22, 21* și *20* se unesc printr-o curbă paralelă cu curba feței de mînecă. La aceste linii s-a inclus rezerva necesară pentru cusături.

Din punctul *24, 23* și jumătatea distanței *16—15* se trasează o linie curbă.

Punctele *3* și *17* se unesc printr-o curbă asemănătoare celei de la scobitura pieptului. Punctele *3—24* se unesc printr-o curbă semicerc tangentă la jumătatea distanței *22—13*, confrom desenului din figura 127 *b*.

9.4. MODEL DE PARDESIU PENTRU BĂRBAȚI

În figura 128 se prezintă un model de pardesiu cu o croială a mînecilor raglan.

Pentru construirea tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)*=182 cm;
— circumferința bustului *(cb)*= 48 cm;
— circumferința taliei *(ct)*= 42 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)*= 50 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lungimea taliei

$(Lt) = \frac{IC}{4}+1{,}5 \text{ cm}=\frac{182}{4}+1{,}5=47$ cm;

Lungimea șoldurilor de la linia taliei

$(Lș) = \frac{IC}{8}-2 \text{ cm}=\frac{182}{2}-2=20{,}7$ cm;

Lungimea pardesiului

$(Lpr) = \frac{IC}{2}+18 \text{ cm}=\frac{182}{2}+18=109$ cm;

Lungimea mînecilor

$(Lm) = \frac{IC}{3}+6 \text{ cm}\ \frac{182}{3}+6=66{,}6$ cm;

Măsura de proporție

$(mp) = \frac{CB}{3}+15 \text{ cm}\ \frac{96}{3}+15=47$ cm;

Adîncimea răscroiturii mînecii la spate

$(ARS) = \frac{mp}{2}+3 \text{ cm}=\frac{47}{2}+3=26{,}5$ cm

Lungimea pieptului pînă la bust

$(LPB) = \frac{mp}{2}+5 \text{ cm}=\frac{47}{2}+5=28{,}5$ cm;

Lățimea spatelui pe linia de profunzime

$(ls) = \frac{CB}{5}+3{,}5 \text{ cm}=\frac{96}{5}+3{,}5=22{,}7$ cm;

Lățimea pieptului pe linia de profunzime

$(lp) = \frac{cb}{2}-1 \text{ cm}=\frac{48}{2}-1=23$ cm.

9.4.1. Construcţia tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) şi care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (fig. 129).

0— *1*=*ARS*=26,5 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *2*=*Lt*=47 cm — măsură stabilită prin calcul;

2— *3*=*Ls*=20,7 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *4*=*Lpr*=109 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *1, 2, 3* şi *4* se trasează linii orizontale.

5=punct plasat la jumătatea distanţei dintre punctele *0—1;*

3— *6*=2 cm — cotă fixă.

Punctele *5* şi *6* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la linia de terminaţie.

7=punctul de intersecţie al dreptei *5—6* cu orizontala *1;*

$0—8=\frac{mp}{6}+1\ cm=\frac{47}{6}+1=8{,}6\ cm.$

Din punctul *8* se ridică o verticală.

8— *9*=2,5 cm — cotă fixă;

7—*10*=*ls*=22,7 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

11=punctul de intersecţie al verticalei *10* cu orizontala 0;

11—*12*=1 cm — cotă variabilă, în funcţie de forma de înălţime a umerilor.

Punctele *9* şi *12* se unesc printr-o dreaptă care va fi prelungită spre stînga.

12—*13*=4 cm — cotă variabilă, în funcţie de lăţimea umerilor;

$10—14=\frac{cb}{8}+2\ cm=\frac{48}{8}+2=8\ cm;$

$14—15=\frac{cb}{4}=\frac{48}{4}=12\ cm.$

Din punctul *15* se trasează un arc de cerc cu centrul în punctul *14.*

13—*16*=*ARS*—2 cm=26,5—2=24,5 cm. Măsura se aplică din punctul *13* pe arcul de cerc trasat din punctul *15.*

Punctele *16* şi *14* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *16* se trasează o perpendiculară pe dreapta *16—14.*

13—*17*=Lm+1 cm=66,6+1=67,6 cm.

În punctul *17* se trasează o perpendiculară pe dreapta *16—17.*

Din punctul *14* se coboară o verticală.

18=punctul de intersecţie al verticalei *14* cu orizontala *2;*

10—*19*=6 cm — cotă fixă;

9—*20*=2 cm — cotă fixă.

Punctele *19* şi *20* se unesc printr-o dreaptă.

21=punct plasat la jumătatea distanţei dintre punctele *19* şi *20;*

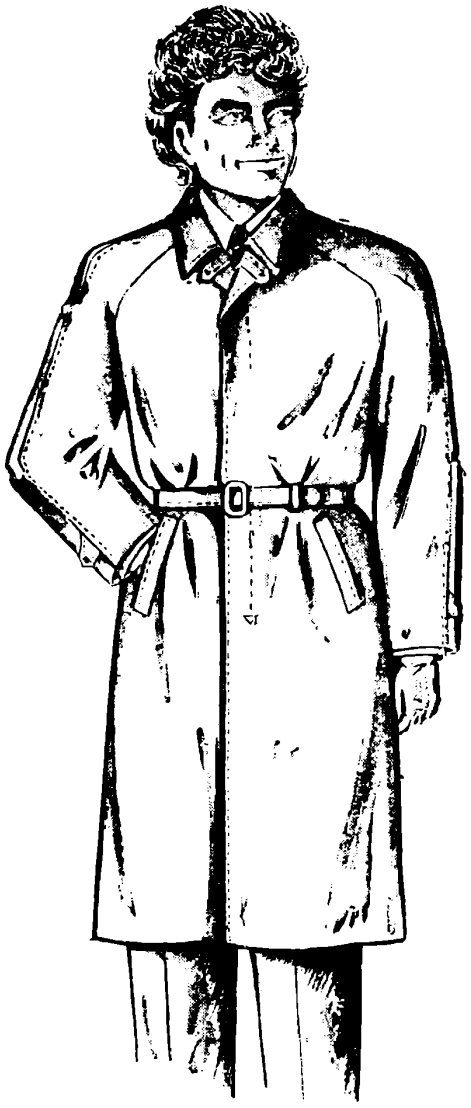

Fig. 128. Model de pardesiu cu mîneci raglan pentru bărbaţi.

21—*22*=2 cm — cotă fixă.

Punctele *20, 22* şi *19* se unesc printr-o curbă.

Punctele *13* şi *16* se unesc tot printr-o curbă.

Punctele *19* şi *18* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul *14* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *19.*

23=punctul de intersecţie al dreptei *19—18* cu arcul de cerc trasat din punctul *14;*

23—*24*=valoarea distanţei dintre punctele *14—23;*

17—*25*=*l*ărgimea mînecii jos=17 cm.

Punctele *24* şi *25* se unesc printr-o dreaptă.

25—*26*=1 cm — cotă de completarea lungimii mînecii în partea interioară;

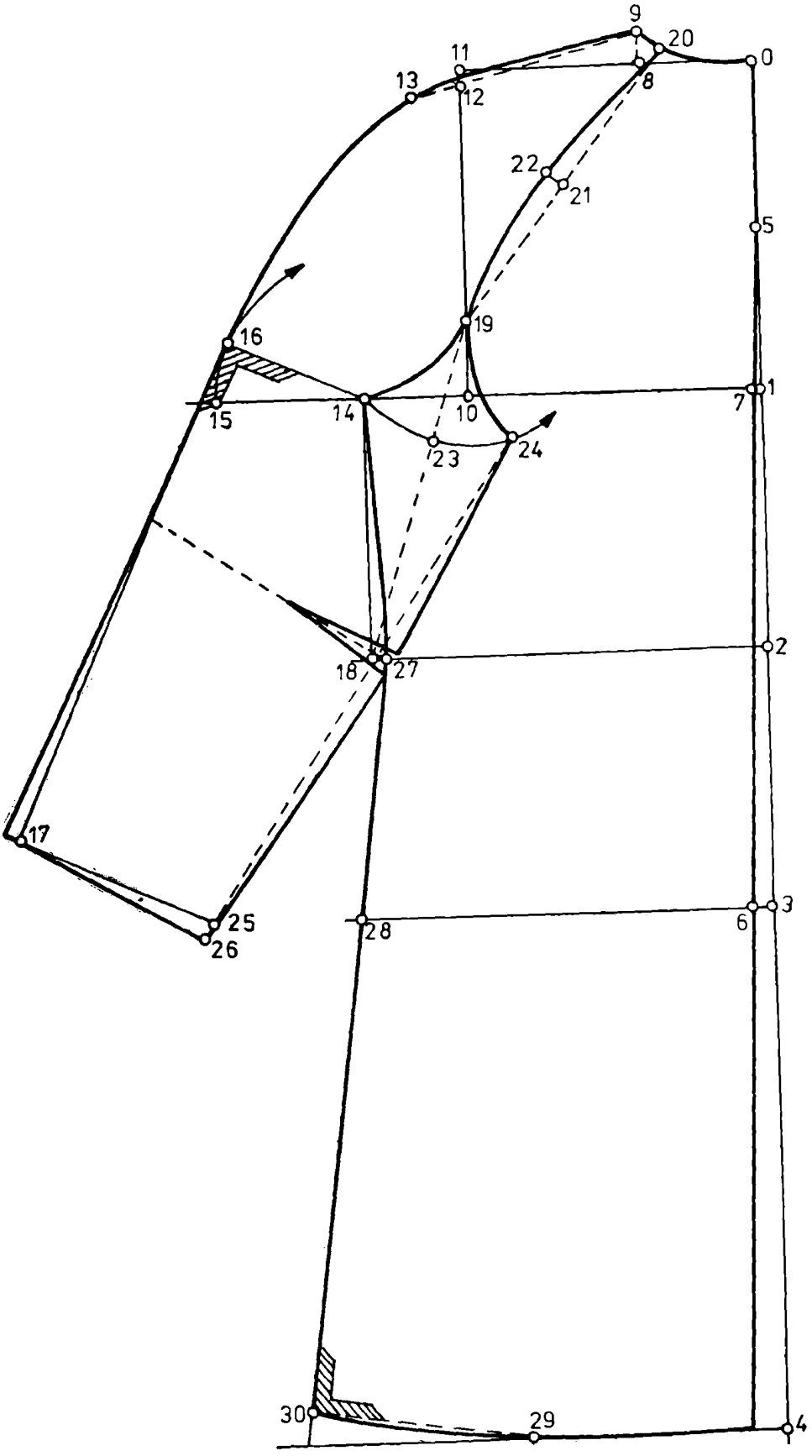

Fig. 129. Construcţia tiparului de spate al pardesiului cu mîneci raglan.

18—27=1 cm — cotă de modelarea tiparului pe linia taliei;

$6—28 = \frac{cs}{2} + 6$ cm $= \frac{50}{2} + 6 = 31$ cm.

Punctele *27* și *28* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la linia de terminație (orizontala *4*);

29=punct situat la jumătatea distanței dintre linia de mijloc a spatelui și cusătura laterală.

Din punctul *29* se trasează o perpendiculară pe dreapta *27—28*.

30=punctul de intersecție al perpendicularei *29* cu dreapta *27—28*.

Din punctul *30* se corectează linia de terminație a tiparului de spate.

În dreptul punctului *18* se trasează o perpendiculară pe dreapta *24—25*. Pe această perpendiculară se formează o pensă de cot cu lungimea de circa 9 cm și închiderea de 2 cm. Laturile pensei vor depăși linia dreaptă cu 1 cm.

Pentru ca, linia de mijloc de pe fața mînecii să devină mai în față se va corecta mîneca cu 1 cm spre stînga față de punctul *17*. Punctele *9* și *13* se vor corecta printr-o linie puțin curbată. Punctele *19—14* și *19—24* se unesc prin curbe accentuate, conform desenului din figura 129.

9.4.2. Construcția tiparului de față

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 4 *bis* și care corespunde cu linia de mijloc a feței în partea de jos. Din punctele *4 bis* se preiau distanțele dintre punctele *4*, *3*, *2* și *1* de la tiparul de spate și care vor fi notate cu aceleași numere, la care se adaugă *bis*, conform desenului din figura 130.

1 bis—31=*LPB*=28,5 cm măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *31* spre dreapta se trasează o orizontală.

1 bis—32=*lp*=23 cm — măsură stabilită prin calcul;

$32—33 = \frac{mp}{6} + 2{,}5$ cm $= \frac{47}{6} + 2{,}5 = 10{,}1$ cm.

Prin punctele *32* și *33* se trasează linii verticale.

34=punctul de intersecție al verticalei *33* cu orizontala *31;*

35=punctul de intersecție al verticalei *32* cu orizontala *31;*

35—36=3,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *34* și *36* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre dreapta.

34—37=valoarea distanței dintre punctele *9—13* de la spate minus 1 cm=19—1=18 cm;

$32—38 = \frac{cb}{8} + 2$ cm $= \frac{48}{8} + 2 = 8$ cm;

$38—39 = \frac{cb}{4} = \frac{48}{4} = 12$ cm.

Din punctul *39* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *38*.

37—40=*ARS*—2 cm=26,5—2=24,5 cm.

Măsura se aplică din punctul *37* pe arcul de cerc trasat din punctul *39*.

Punctele *38* și *40* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *40* se trasează o perpendiculară pe dreapta *38—40*.

37—41=*Lm*+*1 cm*=66,6+1+67,6 cm.

În punctul *41* se trasează o perpendiculară pe dreapta *40—41*.

41—42=valoarea distanței *17—25* plus 2 cm=17+2=19 cm.

Din punctul *38* se coboară o verticală.

43=punctul de intersecție al verticalei *38* cu orizontala *2 bis;*

32—44=5 cm — cotă fixă.

Punctele *44* și *43* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul *38* se trasează un arc de cerc cu centrul în punctul *44*.

45=punctul de intersecție al arcului de cerc cu dreapta *44—43;*

45—46=valoarea distanței dintre punctele *38—45*.

Punctele *46* și *42* se unesc printr-o dreaptă (linie întreruptă).

Pe această dreaptă se trasează o perpendiculară în dreptul liniei taliei (orizontala *2 bis*).

Linia cusăturii de subraț se formează unind punctele *46—42* printr-o curbă cu deplasarea spre interior cu 1,5 cm, față de dreapta *46—42* pe perpendiculara trasată. Din dreptul liniei cotului tiparul de mînecă se corectează cu 1 cm față de punctul *41*.

$34—47 = \frac{mp}{6} + 2$ cm $= \frac{47}{6} + 2 = 9{,}6$ cm.

Din punctul *47* se trasează spre stînga o orizontală.

$47—48 = \frac{mp}{6} + 2$ cm $= \frac{47}{6} + 2 = 9{,}6$ cm.

Din punctul *34* se trasează o curbă pe orizontala *47* la o distanță de 3 cm față de punctul *48*.

34—49=3 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *34* pe linia curbă.

Punctele *49* și *44* se unesc printr-o dreaptă.

50=punct plasat la jumătatea distanței dintre *49* și *44;*

50—51=1,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *49*, *51*, *44* și *46* se unesc printr-o linie curbă (v. fig. 130).

Punctele *40* și *37* se unesc printr-o curbă care va continua și pe linia umărului pînă la punctul *34*, conform desenului din figura 130.

Punctele *44* și *38* se unesc printr-o curbă.

43—52=1 cm — cotă pentru modelarea tiparului pe linia taliei;

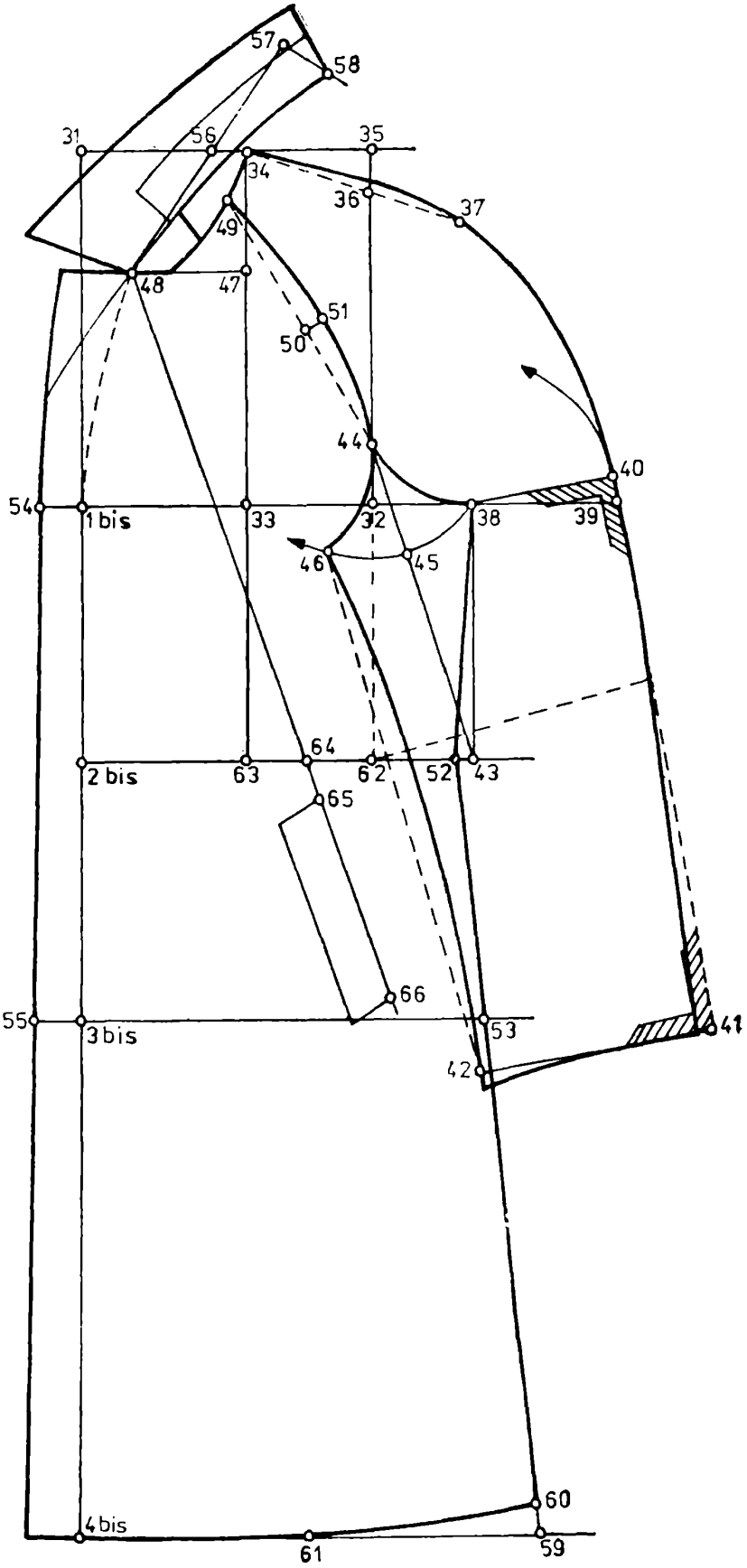

Fig. 130. Construcția tiparului de față a pardesiului cu mîneci raglan.

3 bis—53= $\frac{cș}{2}$ +7,5 cm= $\frac{50}{2}$ +7,5=32,5 cm.

Punctele *52* și *53* se unesc printr-o dreaptă care va continua pînă la linia de terminație (orizontala *4 bis*).

Punctele *38* și *52* se unesc printr-o linie ușor curbată.

1 bis—54=3,5 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față plus rezerva necesară (1 cm) pentru cusătură;

3 bis—55=4 cm — cotă prevăzută pentru suprapunerea piepților și rezerva de cusătură.

Punctele *54* și *55* se unesc printr-o dreaptă care va continua pînă la linia de terminație (orizontala *4 bis*).

34—56=3 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler.

Din punctul *56*, *48* și pînă la linia cantului din dreapta *54* se va trasa o dreaptă. Această dreaptă se va prelungi și în sus de punctul *56*.

56—57=valoarea distanței situate între punctele 0—*9* de la spate măsurată pe linia curbă=10,5 cm.

În punctul *57* se trasează o perpendiculară pe dreapta *57—56*.

57—58=4 cm — cotă variabilă.

Punctele *58* și *48* se unesc printr-o linie curbă, care reprezintă linia de răsfrîngere a gulerului.

În punctul *58* se trasează o perpendiculară pe curba *58—48* care formează închiderea gulerului la spate.

Lățimea gulerului în față va fi de circa 9 cm, iar la spate de 6 cm.

Șteiul gulerului se formează la 4 cm distanță de punctul *58* din care se trasează o curbă paralelă cu curba *58—48*. De la un punct situat la 6 cm de punctul *48* se racordează o dreaptă la curba punctului *34*. Șteiul gulerului va depăși linia gulerului cu 1 cm, care este prevăzut pentru cusături.

59=punctul de intersecție al dreptei *52—53* cu orizontala *4 bis;*

59—60=valoarea distanței de la punctul *30* pînă la orizontala *4;*

61=punct situat la jumătatea distanței între punctele *4 bis* și *59*.

Punctele *60* și *61* se unesc printr-o curbă.

Din punctele *33* și *32* se prelungesc în jos liniile verticale.

62=punctul de intersecție al verticalei *32* cu orizontala *2 bis;*

63=punctul de intersecție al verticalei *33* cu orizontala 2 bis;

64=punct plasat la jumătatea distanței dintre *62* și *63*.

Punctele *48* și *64* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în jos.

64—65=3 cm — cotă prevăzută pentru capătul de sus al buzunarului;

65—66=17 cm — cotă prevăzută pentru lungimea buzunarului. Lățimea buzunarului (teșlu) va fi de 4 cm. Se va urmări desenul din figura 130.

9.5. MULTIPLICAREA TIPARULUI DE PARDESIU CU MÎNECI RAGLAN PENTRU BĂRBAȚI

Multiplicarea tiparului începe prin copierea fiecărui detaliu din tiparul de bază (spate, piept, mîneci, guler) la care se vor adăuga rezerve de cusături pe linia de montare a mînecilor (spate și piept), la răscroitura gîtului și la lungimi. La celelalte piese s-au inclus rezervele de cusături odată cu departajarea măsurilor.

Tiparul de bază (figurile 129, 130) corespunde la mărimea 48, talia I, grupa „A"

În figurile 131 și 132 se prezintă multiplicarea tiparului de pardesiu cu mîneci raglan, model 128.

Multiplicarea corespunde următoarelor măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)* = 176, 178, 180, 182, 184, 186, 188;

— circumferința bustului *(cb)* = 42, 44, 46, 48, 50, 52, 54;

— circumferința taliei *(ct)* = 36, 38, 40, 42, 44, 46, 48;

— circumferința șoldurilor *(cș)* = 45, 47, 49, 50, 52, 54, 56.

Cota de mărit sau micșorat este de 2 cm. Această cotă va fi repartizată în baza măsurilor stabilite prin calcul, de exemplu: lățimea spatelui de la o măsură la alta este de 0,8 cm; iar la piept de 1 cm. În acest caz tiparul de spate se va mări sau micșora cu 0,8 cm. Cota de 0,8 cm va fi repartizată pe linia de mijloc a spatelui 0,3 cm, iar pe lateral 0,5 cm. Pe linie verticala se va aplica cota de 1 cm.

La tiparul de piept se va repartiza atît în față cît și pe lateral cîte 0,5 cm. Linia scobiturii va rămîne pe aceeași direcție, conform desenului din figura 131.

La linia de terminație tiparul nu se schimbă datorită faptului că, diferența de lungime de la o măsură la alta este de 1 cm, conform stabilirii lungimii prin calcul. Diferența de lungime se realizează în partea de sus a tiparului, care are o creștere la spate de 1 cm, iar la piept de 0,5 cm, plus 0,5 cm la mînecă. Tiparul de guler va fi mărit sau micșorat numai pe linia de mijloc a spatelui.

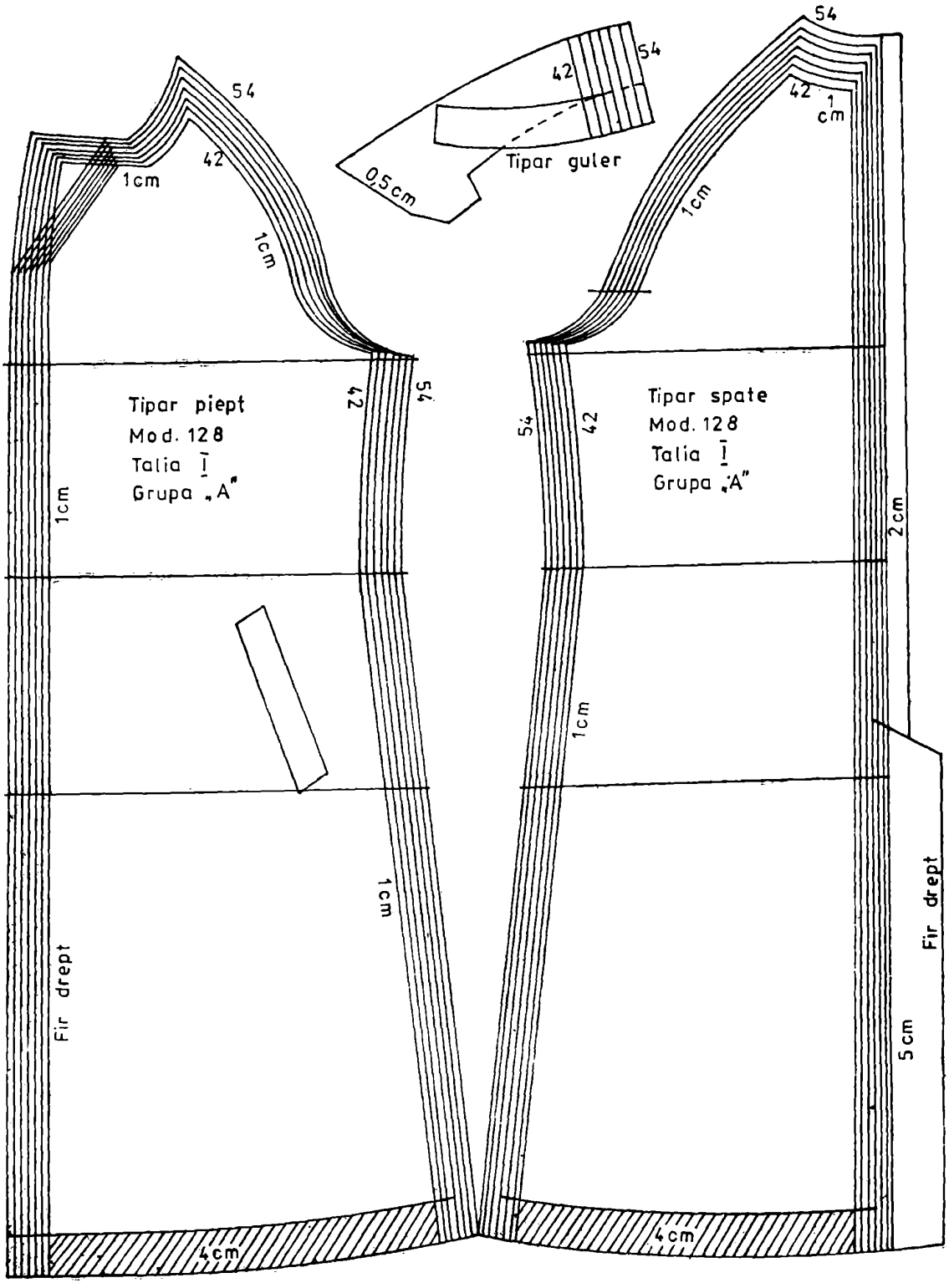

Fig. 131. Multiplicarea tiparului (spate, piept şi guler) al pardesiului cu mîneci raglan.

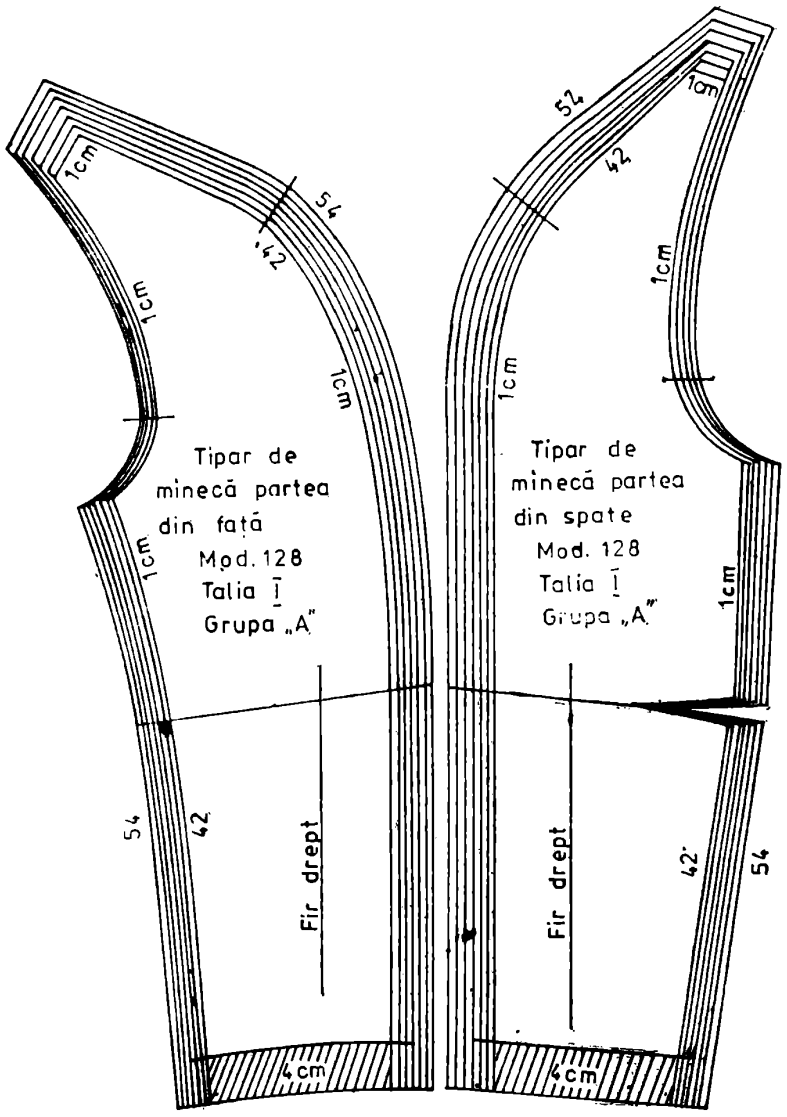

Fig. 132. Multiplicarea tiparului de mînecă al pardesiului cu mîneci raglan.

Tiparul de mînecă se mărește și se micșorează cu aceleași cote ca și la tiparul de spate și piept. Se vor repartiza cîte 0,5 cm pe linia de mijloc a mînecii la o parte și alta. Pe cusăturile de subraț ale mînecii se va aplica cîte 0,4 cm la fiecare parte. Pe linia de scobitură se vor repartiza cîte 0,3 cm la care se va folosi și sistemul de grupare, în special la măsurile mici (42—44 și 46), pentru a se păstra forma scobiturii cît și cuplarea corectă cu pieptul și spatele. În partea de sus a mînecii se va aplica cota de cîte 1 cm. Se va urmări desenul din figura 132.

La fiecare detaliu va fi înscrisă rezerva necesară de cusături, firul drept, denumirea tiparului, numărul de model, grupa din care face parte tiparul și mărimile la care corespunde tiparul.

Fiecare contur se copiază cu ajutorul unei rulete dințate, după care se decupează și la care se înscriu rezervele ce trebuie închise la cusături, mărimea fiecărui tipar și celelalte înscrieri care se află pe tipar.

Tiparul de spate a fost mărit și micșorat pe linia de mijloc la aspect gata. Urmează a se adăuga rezerva necesară pentru șliț și cusătura din mijloc, conform rezervei înscrise pe tipar (fig. 131).

9.6. MODEL DE PALTON PENTRU BĂRBAȚI

În figura 133 se prezintă un model de palton încheiat la două rînduri de nasturi, subliniat de cusături din linia de scobitură a mînecilor pînă la linia de terminație, marcate de tighele. Gulerul poate fi executat din blană.

Pentru construirea tiparului sînt necesare următoarele măsuri considerate luate pe corp numai peste cămașă:

— înălțimea corpului *(IC)* =176 cm;
— adîncimea răscroiturii mînecii la spate *(ARS)* = 24 cm;
— lungimea taliei în spate *(Lt)* = 44 cm;
— lungimea paltonului *(Lpr)* =106 cm;
— lungimea umerilor *(Lu)* = 15 cm;
— lungimea mînecilor *(Lm)* = 63 cm;
— lungimea pieptului pînă la bust *(LPB)* = 35 cm;
— circumferința bustului *(cb)* = 50 cm;
— circumferința taliei *(ct)* = 46 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)* = 54 cm.

Fig. 133. Model de palton pentru bărbați.

Măsuri stabilite prin calcul

Măsura de proporții $(mp) = \frac{CB}{3} + 15 = \frac{100}{3} +$ $+15 = 48$ cm;

Lățimea spatelui pe linia de profunzime $(ls) =$ $= \frac{CB}{5} + 4$ cm $= \frac{100}{5} + 4 = 24$ cm;

Lățimea pieptului pe linia de profunzime $(lp) =$ $= \frac{cb}{2} - 0{,}5$ cm $= \frac{50}{2} - 0{,}5 = 24{,}5$ cm.

9.6.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui, în partea de sus (figura 134).

0— *1*=$ARS+2$ cm=$24+2=26$ cm;

0— *2*=$Lt+2$ cm=$44+2=46$ cm;

2— *3*=$\frac{IC}{8} - 2$ cm=$\frac{176}{8} - 2 = 20$ cm;

0— *4*=Lpr=106 cm — măsură luată pe corp.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează linii orizontale.

2— *5*=2,5 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de modelare a corpului pe linia taliei;

3— *6*=2,5 cm — cotă variabilă în funcție de forma de dezvoltare a corpului pe această linie;

7=punct plasat la jumătatea distanței între punctele *1* și $0 = \frac{26}{2} = 13$ cm;

8=punct situat la jumătatea distanței între punctele 0 și $7 = \frac{13}{2} = 6{,}5$ cm.

Din punctele *7* și *8* se trasează linii orizontale necesare lățimii spatelui.

Punctele *7*, *5* și *6* se unesc prin linii drepte care se continuă pînă la terminație (orizontala *4*).

9=punct plasat cu 0,5 cm distanță de punctul 0 măsurat pe direcție verticală și orizontală.

Această cotă este considerată fixă pentru corpurile cu forma și ținuta normală.

În cazul altor forme de corpuri, aceasta se poate mări sau micșora cu $\frac{1}{4}$ din coeficientul de diferență a măsurii *ARS* față de măsura proporțională.

Pentru continuarea construirii tiparului se unesc punctele *9* și *7* printr-o dreaptă. Pe dreapta *9*—*7* se duce o perpendiculară din punctul *9*.

9—*10*=$\frac{mp}{6} + 1$ cm=$\frac{48}{6} + 1 = 9$ cm.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

10—*11*=2,5 cm — cotă fixă;

12=punctul de intersecție al dreptei *7*—*5* cu orizontala *1;*

12—*13*=*ls*=24 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *13* se ridică o verticală.

13—*14*=6 cm — cotă fixă.

Din punctul *14* se trasează spre stînga o orizontală.

14—*15*=2 cm — cotă fixă, 1 cm pentru cusături și 1 cm pentru faldurile de mișcare;

16=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *7;*

17=punctul de intersecție al verticalei *13* cu orizontala *8;*

17—*18*=3,5 cm — cotă variabilă.

Din punctul *18* se trasează spre stînga o orizontală.

11—*19*=$Lu+4$ cm=$15+4=19$ cm;

5—*20*=$\frac{ct}{4} + 8$ cm=$\frac{46}{4} + 8$ cm=19,5 cm;

6—*21*=$\frac{cș}{3} + 4$ cm=$\frac{54}{3} + 4 = 22$ cm.

Pentru a se da forma finală de croit se unesc punctele *9* și *11* printr-o curbă. Punctele *11* și *19* se unesc printr-o dreaptă. Punctele *19* și *16* se unesc printr-o curbă care va trece prin mijlocul distanței dintre punctele *15*—*14*.

Punctele *15*, *20* și *21* se unesc printr-o linie curbă ce urmează forma corpului. Această curbă se continuă pînă la linia de terminație (orizontala *4*).

9.6.2. Construcția tiparului de piept

Pentru construcția tiparul de piept se folosesc aceleași linii orizontale de la tiparul de spate (fig. 134).

13—*12*=2 cm (pentru distanța între spate și piept);

22—*23*=$\frac{cb}{4} + 4{,}5$ cm=$\frac{50}{4} + 4{,}5 = 17$ cm;

23—*24*=$\frac{mp}{6} + 2{,}5$ cm=$\frac{48}{6} + 2{,}5 = 10{,}5$ cm;

23—*25*=lp=24,5 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *23*, *24* și *25* se trasează linii verticale.

24—*26*=$LPB+3{,}5$ cm — distanța dintre punctele *9*—*11* de la spate măsurată pe linia curbă=$35+3{,}5-10=28{,}3$ cm;

17—*27* = valoarea distanței *17*—*18* minus 1 cm $=3{,}5-1=2{,}5$ cm.

Punctele *26* și *27* se unesc printr-o dreaptă.

26—*28*=$Lu+2$ cm=$15+2=17$ cm;

23—*29*=4,5 cm — cotă fixă.

Punctele *28*—*29* se unesc printr-o dreaptă.

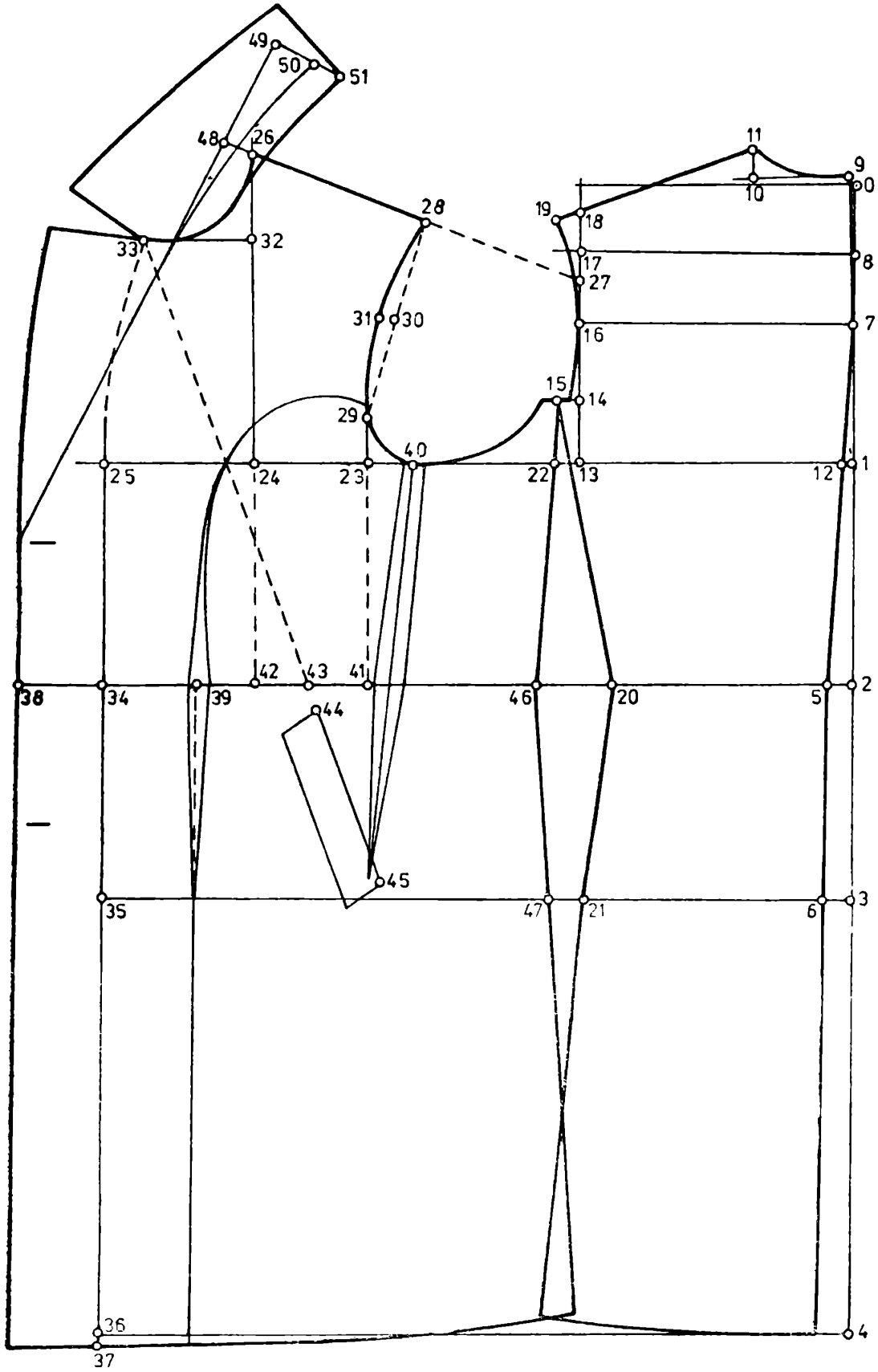

Fig. 134. Construcția tiparului de palton pentru bărbați.

30=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *28* și *29;*

30—31=1,3 cm — cotă de modelarea scobiturii.

Punctele *28, 31* și *29* se unesc printr-o curbă.

$26—32=\frac{mp}{6}—0{,}5$ cm$=\frac{48}{6}—0{,}5=7{,}5$ cm.

Din punctul *32* se trasează spre stînga o orizontală.

$32—33=\frac{mp}{6}+2$ cm$=\frac{48}{6}+2=10$ cm.

Punctele *33* și *25* se unesc printr-o curbă. Această linie reprezintă linia de mijloc a feței.

34=punctul de intersecție al verticalei *25* cu orizontala *2;*

35=punctul de intersecție al verticalei *25* cu orizontala *3;*

36=punctul de intersecție al verticalei *25* cu orizontala *4;*

36—37=1 cm — cotă fixă;

34—38=8 cm — cotă pentru suprapunerea piepților în față, din care 1 cm prevăzut pentru cusături.

Prin punctul *38* se trasează o verticală.

34—39=8 cm — cotă prevăzută pentru cusătura verticală, conform modelului din figura 133.

Prin punctul *39* se trasează o verticală.

23—40=4 cm — cotă fixă;

41=punctul de intersecție al verticalei *23* cu orizontala *2;*

42=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *2;*

43=punct plasat la jumătatea distanței între *41* și *42.*

Punctele *33* și *43* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în jos.

43—44=3 cm — cotă pentru plasarea capătului de sus al buzunarului;

44—45=17 cm — cotă prevăzută pentru lungimea deschizăturii buzunarului.

Din punctele *45* și *44* se aplică cîte un punct la distanța de 4 cm, din care se trasează o dreaptă paralelă cu dreapta *44—45,* care reprezintă buzunarul.

Din punctul *40* se trasează o dreaptă către interiorul buzunarului (partea de jos). Pe această dreaptă se construiește pensa de subraț cu închiderea de 3 cm pe linia taliei și cu 2 cm în partea de sus (punctul *40).*

Pensa din față se construiește pe verticala *39* cu închiderea de 2 cm pe linia taliei (orizontala *2).*

34—46=*ct*+6 *cm* pentru lejeritate+5 cm cele două pense+2 cm pentru cusătura de montarea spatelui cu pieptul, minus lățimea spatelui=46+6+5+2—19,5=39,5 cm;

35—47=*cș*+7 cm pentru lejeritate+2 cm pentru cusătura de montarea spatelui cu pieptul, minus lățimea spatelui=54+7+2—22=41 cm.

Din punctele *15, 22, 46, 47* și pînă la linia de terminație se trasează o curbă care să urmeze linia corpului.

Din punctul *29, 40* și la 1 cm față de punctul *15* se va trasa o linie de semicerc specifică scobiturii.

Linia de terminație se va corecta prin trasarea unei perpendiculare pe dreapta *46—47* dintr-un punct plasat la jumătatea distanței dintre punctul *36* și cusătura laterală.

Cu aceeași valoare se va corecta și linia de terminație a tiparului de spate.

De la un punct plasat mai sus cu 1,5 cm de punctul *29* se trasează o curbă pînă la verticala *39,* conform desenului din figura 134.

Butonierele se plasează la cîte 13 cm în sus și în jos față de punctul *38.*

26—48=3 cm — cotă pentru lățimea șteiului de guler. Măsura se aplică din punctul *26* în prelungirea liniei umărului (dreapta *28—26).*

Prin punctul 48 se trasează o dreaptă în sus și în jos către butoniera de sus.

48—49=valoarea distanței dintre *9—11* măsurată pe linia curbă.

În punctul *49* se trasează o perpendiculară pe dreapta *49—48.*

49—50=4 cm cotă fixă.

Din punctul *50* se trasează o curbă pînă la intersectarea liniei de răsfrîngere a reverului și orizontala *32.*

50—51=3 cm — cotă pentru lățimea șteiului.

Din punctul *51* se trasează o curbă paralelă cu curba *50.*

Din punctul 26 se coboară o curbă pe orizontala *32.*

În punctul *51* se trasează o perpendiculară pe curba *51.*

Lățimea gulerului la spate va fi de 6 cm, iar în față de 8 cm.

9.6.3. Construcția tiparului de mînecă

Tiparul de mînecă se realizează pe baza dimensiunilor de la răscroitura de la tiparul de piept și spate.

Punctele *19—31* și *28—16* se unesc prin drepte.

Punctele *31* și *16* se unesc printr-o dreaptă. Din punctul de intersecție al dreptelor *19—31* și *28—16* se trasează o perpendiculară pe orizontala *1.*

X—punctul de intersecție al dreptelor *19—31* și *28—16;*

Y—punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu dreapta *31—16;*

Z—punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu orizontala 1.

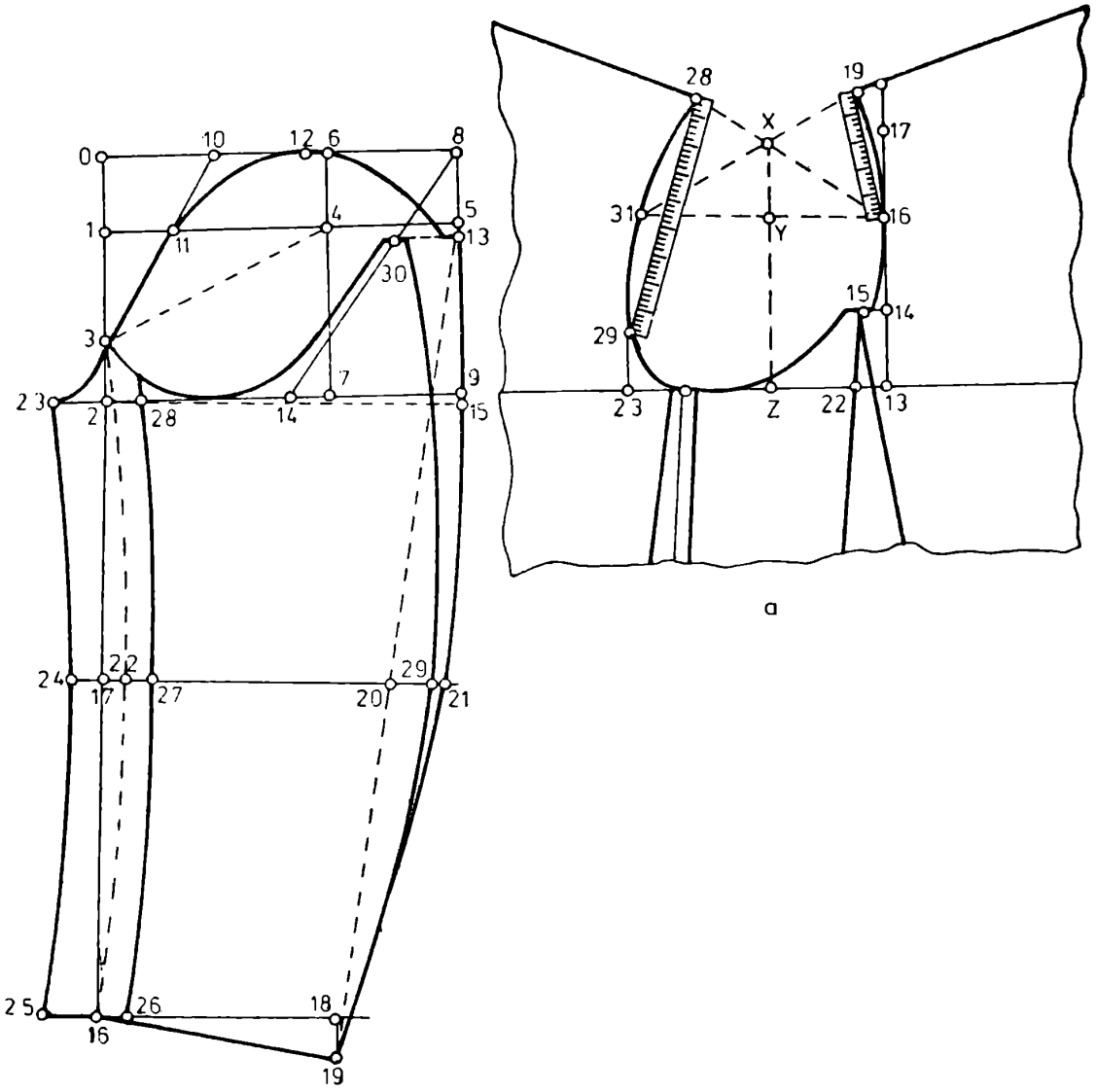

Fig. 135. Construcția tiparului de mînecă al paltonului pentru bărbați.

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *0* (zero) (figura 135).

0— *1*=distanța dintre punctele *X*—*Y*=5,7 cm;

0— *2*=distanța dintre punctele *X*—*Z*= =18,5 cm;

2— *3*=distanța dintre punctele *23*—*29*= =4,5 cm.

Din punctele *1* și *2* se trasează linii orizontale.

3— *4*=distanța dintre punctele *29*—*28*= =18,5 cm.

Această măsură se aplică din punctul *3* în linie oblică pînă se intersectează cu orizontala *1*.

4— *5*=distanța dintre punctele *19*—*16*= =10 cm.

Această măsură se aplică din punctul *4*, pe orizontala *1*.

Prin punctele *4* și *5* se trasează cîte o verticală.

6=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala 0;

7=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala *2;*

8=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala 0;

9=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *2;*

10=punct plasat la jumătatea distanței dintre 0 și *6*.

Punctele *10* și *3* se unesc printr-o dreaptă.

11=punctul de intersecție al dreptei *10*—*—3* cu orizontala *1;*

6—*12*=1,5 cm — cotă fixă. Acest punct reprezintă semnul de montare cu cusătura umărului.

3—*13*=1 cm — cotă fixă.

Din punctul *13* se trasează o linie orizontală.

7—*14*=3 cm — cotă fixă.

Punctele *14* și *8* se unesc printr-o dreaptă.

9—*15*=0,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *2* și *15* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *2* se trasează o perpendiculară pe dreapta *2*—*15*.

0—*16*=*Lm*+2 cm=63+2=65 cm.

În punctul *16* se trasează o perpendiculară pe dreapta *2*—*16*.

17=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *3*—*16*.

În punctul *17* se trasează o perpendiculară pe dreapta *2*—*16;*

16—*18*=lărgimea mînecii jos+1 cm=17+1=18 cm.

Din punctul *18* se coboară o verticală.

18—*19*=3 cm — cotă fixă.

Punctele *5* și *19* se unesc printr-o dreaptă.

20=punctul de intersecție al dreptei *5*—*—19* cu perpendiculara *17;*

20—*21*=4 cm — cotă fixă;

17—*22*=1,5 cm — cotă fixă.

Punctele *3*, *22*, *16* se unesc printr-o curbă ce reprezintă linia de îndoire a feței de mînecă.

2—*23*=4 cm — cotă fixă;

22—*24*=4 cm — cotă fixă;

16—*25*=4 cm — cotă fixă;

16—*26*=2,5 cm — cotă fixă;

22—*27*=2,5 cm — cotă fixă;

2—*28*=2,5 cm — cotă fixă;

21—*29*=1 cm — cotă fixă;

30=punctul de intersecție al dreptei *8*—*—14* cu orizontala *13*.

Pentru a se da forma finală a tiparului se unesc punctele *11*, *12* și la 1 cm de punctul *13* cu o curbă de semicerc. Din punctul *11* se coboară o curbă la 0,5 cm față de punctul *3* către punctul *23*. Punctele *9*, *29* și *19* se unesc printr-o linie ușor curbată. Punctele *23*, *24*, *25* și *28*, *27*, *26* se unesc prin linii puțin curbate.

De la un punct situat la 1 cm distanță de punctul *30* prin *29* și la jumătatea distanței dintre *21* și *19* se trasează o curbă.

Din punctul *3* și la 1 cm distanță de *30* se trasează o curbă specifică liniei de scobitură a mînecii în concordanță cu răscroitura de la tiparul de piept și spate. Se va urmări desenul din figura 135, *b*.

CAPITOLUL **10**

Modele şi tipare pentru îmbrăcăminte sport

Pornind de la evoluția îmbrăcămintei și de la nevoile consumatorilor, accentul cade pe îmbrăcămintea tinerească, neconstrînsă, lejeră, folosită în excursii și în anotimpul rece.

Caracterul acestor articole de îmbrăcăminte corespunde principiilor și modului de viață activă a oamenilor contemporani.

Modelele prezentate în acest capitol scot în evidență soluții de croială, detalii funcționale, proporții de lungimi, combinarea de piese și accesorii cu posibilități multiple de adaptare la diferite modele.

10.1. MODEL DE SALOPETĂ PENTRU FEMEI

În figura 136 se prezintă un model de salopetă căptușită avînd în interior o umplutură de vată pentru matlasat. Încheiată în față (în interior) cu fermoar plus capse butoni, reținută pe linia taliei cu elastic.

Pentru realizarea tiparului sînt necesare următoarele măsuri luate pe corp:

— înălțimea corpului *(IC)*=164 cm;
— adîncimea răscroiturii mînecii la spate *(ARS)*= 19 cm;
— lungimea taliei spate *(Lt)*= 38 cm;
— lungimea vîrfului de bust *(Lvb)*= 30 cm;
— lungimea taliei față *(Ltf)*= 50 cm;
— lungimea umerilor *(Lu)*= 13 cm;
— lungimea mînecilor *(Lm)*= 59 cm;
— lungimea pantalonului (de la linia taliei) *(Lpx)*=100 cm;
— lungimea pantalonului în partea interioară *(Lpi)*= 76 cm;
— circumferința bustului *(cb)*= 44 cm;
— circumferința taliei *(ct)*= 36 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)*= 51 cm;
— lărgimea de jos a pantalonului *(lj)*= 16 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lățimea spatelui pe linia de profunzime *(ls)*= $= \frac{CB}{5} = \frac{88}{5} = 17{,}6$ cm.

Lățimea pieptului pe linia de profunzime *(lp)*= $= \frac{cb}{2} = 1$ cm$= \frac{44}{2} = 1 = 21$ cm.

10.1.1. Construcția tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui, în partea de sus (fig. 137).

0— *1*=*ARS*+1 cm= 19+1=20 cm;
0— *2*=*Lts*=38 cm.

Din punctele *1* și *2* se trasează linii orizontale.

2— *3*=2,5 cm — cotă variabilă.

Punctele 0 și *3* se unesc printr-o dreaptă.

4=punctul de intersecție al dreptei 0—*3* cu orizontala *1*;

0— $5 = \frac{cb}{10} + 3$ cm$= \frac{44}{10} + 3 = 7{,}4$ cm.

Din punctul *5* se ridică o verticală.

5— *6*=2,5 cm — cotă fixă;
4— *7*=*ls*=17,6 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *7* se ridică o verticală.

8=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala 0;
8— *9*=1,5 cm — cotă variabilă.

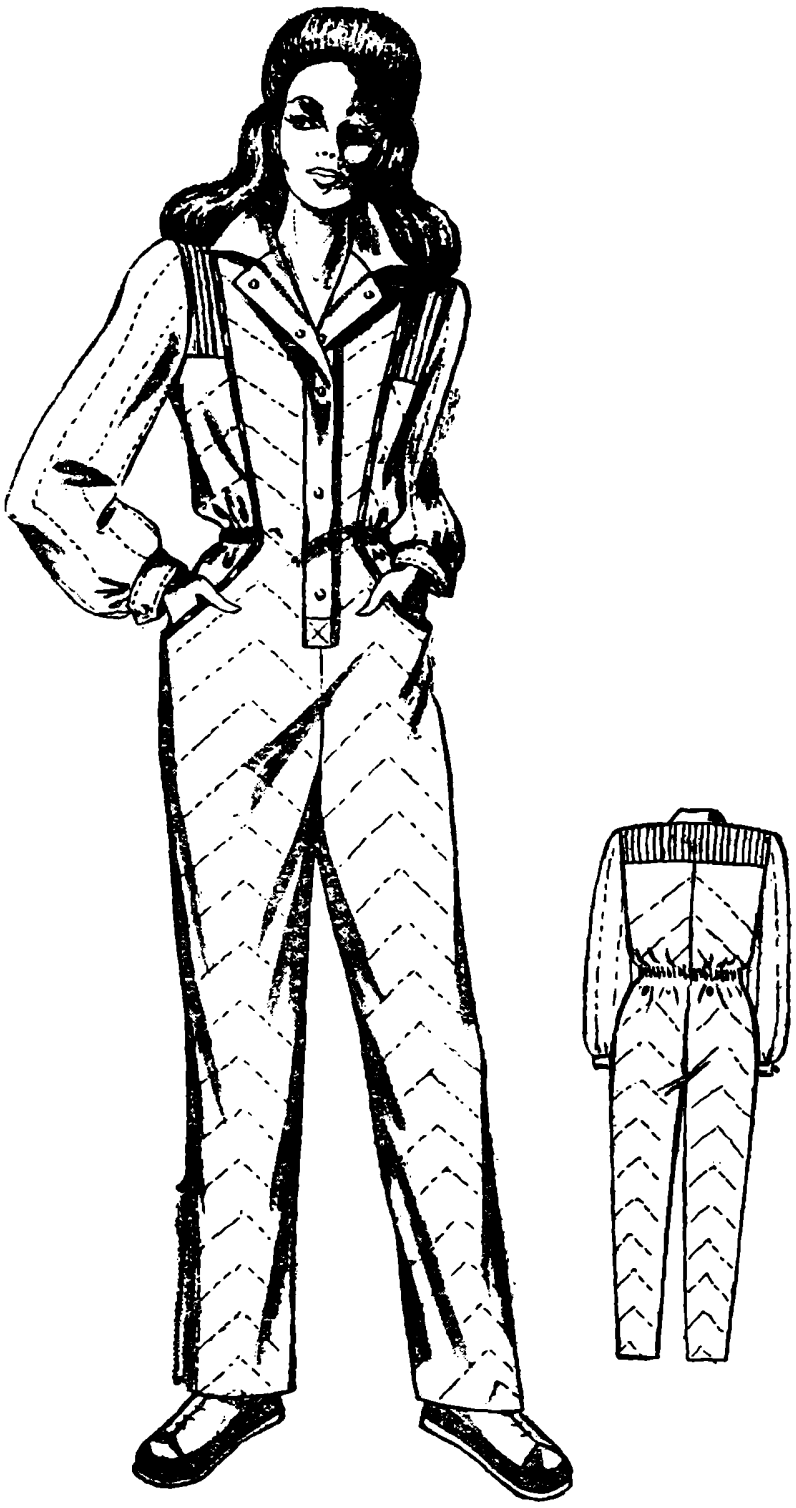

Fig. 136. Model de salopetă matlasată pentru femei.

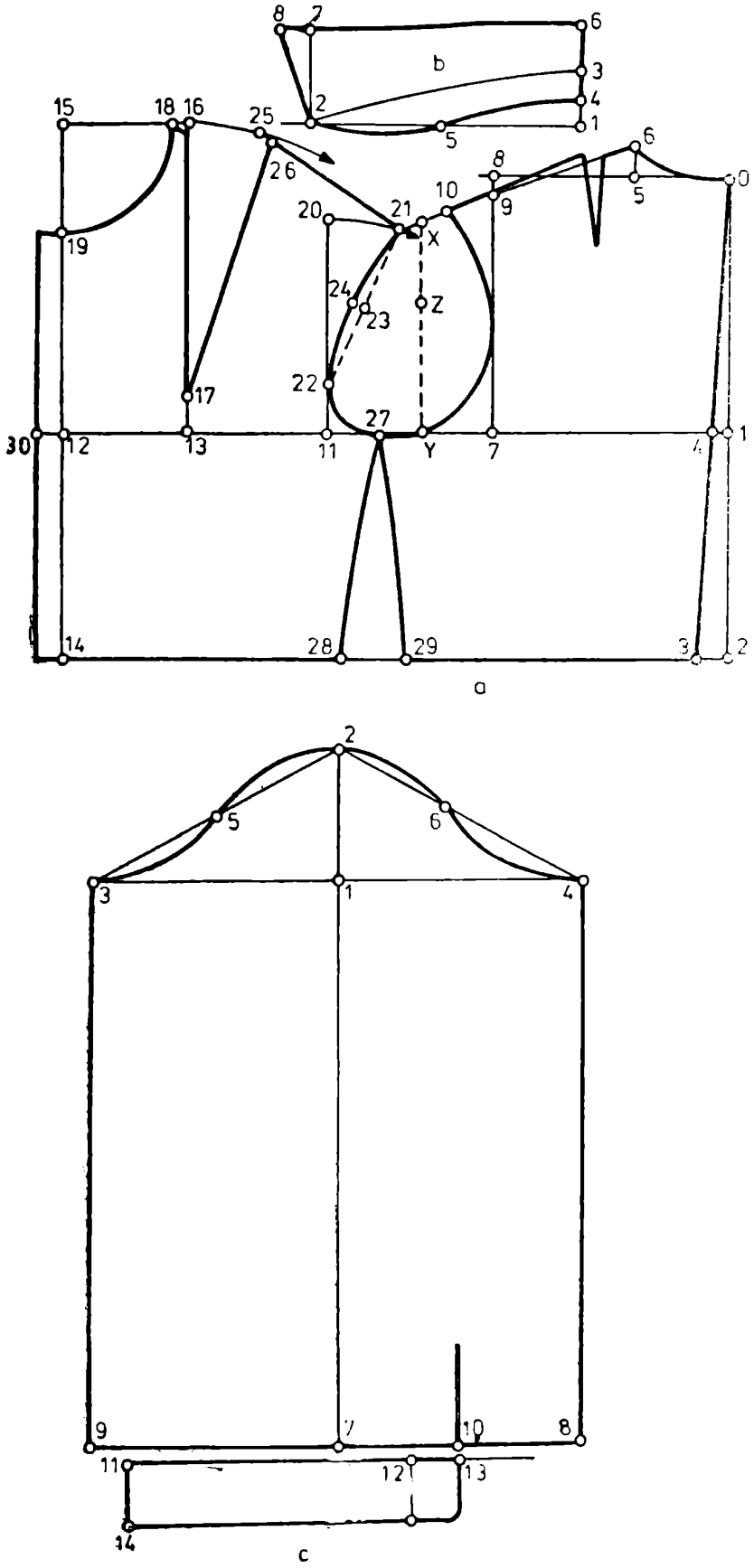

Fig. 137. Construcția tiparului de salopetă, partea de sus (spate, față, guler și mînecă).

Punctele *6* și *9* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre stînga.

6—10 = *Lu* + 3 cm = 13 + 3 = 16 cm;

$7—11 = \frac{cb}{4} + 2$ cm $= \frac{44}{4} + 2 = 13$ cm;

11—12 = *lp* = 21 cm — măsură stabilită prin calcul;

$12—13 = \frac{CB}{10} + 1$ cm $= \frac{88}{10} + 1 = 9{,}8$ cm.

Din punctele *11* și *13* se ridică cîte o verticală, iar din punctul *12* se trasează în sus și în jos o verticală.

14 = punctul de intersecție al verticalei *12* cu orizontala *2;*

14—15 = *Ltf* + 1 cm — distanța 0—*6* măsurată pe linia curbă = 50 + 1—8,5 = 42,5 cm.

Din punctul *15* se trasează spre dreapta o orizontală.

16 = punctul de intersecție al orizontalei *15* cu verticala *13;*

16—17 = *Lvb* — distanța 0—*6* măsurată pe linia curbă = 30—8,5 = 21,5 cm;

$15—18 = \frac{cb}{10} + 4$ cm $= \frac{44}{10} + 4 = 8{,}4$ cm.

Din punctul *19* se trasează un arc de cerc avînd centrul în punctul *15.*

19 = punctul de intersecție al arcului de cerc din *18* cu verticala *12;*

11—20 = valoarea distanței dintre punctele 7—*9* minus 2 cm = 19—2 = 17 cm.

Din punctele *18* și *20* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în punctele *17* și respectiv *11.*

$20—21 = \frac{cb}{10} + 1$ cm $= \frac{44}{10} + 1 = 5{,}4$ cm. Măsura se aplică din punctul *20* pe arcul de cerc;

11—22 = 3,5 cm — cotă fixă.

Punctele *21* și *22* se unesc printr-o dreaptă.

23 = punct plasat la jumătatea distanței dintre *21* și *22.*

23—24 = 1 cm — cotă prevăzută pentru modelarea scobiturii;

21—25 = *Lu* = 13 cm — măsura se aplică din *21* pe arcul de cerc din punctul *18;*

25—26 = valoarea distanței dintre *18* și *15.*

Punctele *26* și *17* se unesc printr-o dreaptă.

Pentru corectarea laturilor pensei se aplică din punctul *17,* pe latura *15,* valoarea distanței *17—26.*

Linia scobiturii pentru montarea mînecii se formează unind punctele *21, 24, 22* și *10* printr-o curbă semicerc specifică scobiturii.

$11—27 = \frac{1}{3}$ din distanța *7—11;*

$14—28 = \frac{ct}{2} + 4$ cm $= \frac{36}{2} + 4 = 22$ cm;

$3—29 = \frac{ct}{2} + 5$ cm $= \frac{36}{2} + 5 = 23$ cm.

Punctele *28* și *29* se unesc prin linii puțin curbate cu punctul *27.*

12—30 = 2 cm — cotă prevăzută pentru suprapunerea piepților în față.

Prin punctul *30* se trasează o verticală paralelă cu verticala *12,* conform desenului din figura 137, *a.*

10.1.2. Construcția tiparului de guler

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1* (fig. 137, *b).*

1— 2 = valoarea distanței dintre punctele 0—*6* plus *18—19* măsurat pe linia curbă minus 1,5 cm = 8,5 + 14,5—1,5 = 21,5 cm;

1— 3 = 5 cm — cotă variabilă;

3— 4 = 3 cm — cotă prevăzută pentru șteiul de guler;

5 = punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *1* și *2.*

Punctele *4, 5* și *2* se unesc printr-o curbă care va depăși în afară cu 0,5 cm linia orizontală dintre distanța *2—5.*

Punctele *3—2* se unesc printr-o curbă ce reprezintă linia șteiului de guler.

3— 6 = 4 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului la spate.

Din punctul *2* se ridică o verticală.

2— 7 = 7 cm — cotă variabilă, în funcție de lățimea gulerului în față;

7— 8 = 2 cm — cotă variabilă în funcție de forma colțului de guler în față.

Punctele *6, 7* și *8* se unesc printr-o linie puțin curbată.

Punctele *2* și *8* se unesc printr-o dreaptă. Se va urmări desenul din figura 137, *b.*

10.1.3. Construcția tiparului de mînecă

La construcția tiparului de mînecă se vor determina dimensiunile necesare de la scobitura spatelui și pieptului prin unirea punctelor *10* cu *21.* La jumătatea distanței dintre cele două puncte se plasează un punct notat cu „*X*". Din punctul *X* se coboară o perpendiculară pe orizontala *1.* Punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu orizontala *1* se notează cu „*Y*".

$Y—Z = \frac{1}{2}$ din distanța *X—Y* plus 2 cm $= \frac{17}{2} + 2 = 10{,}5$ cm.

Se trasează o verticală pe care se plasează un punct notat cu *1* (fig. 137, *c).*

Prin punctul *1* se trasează o linie orizontală.

1— 2 = valoarea distanței dintre *Y—Z* = 10,5 cm;

$2-3=\frac{1}{2}$ din circumferința totală a scobiturii $=\frac{45}{2}=22{,}5$ cm.

Măsura se aplică din punctul *2* pînă la intersectarea cu orizontala *1*.

$2-4=\frac{1}{2}$ din circumferința scobiturii $=\frac{45}{2}=22{,}5$ cm.

Din punctele *3* și *4* se trasează verticale.

Punctele *2—3* și *2—4* se unesc prin drepte.

5=punct plasat la jumătatea distanței dintre *2* și *3;*

$4-6=\frac{1}{2}$ din distanța *2—4* plus 1 cm.

Punctele *5, 2* și *6* se unesc printr-o curbă, iar din punctele *5—3* și *6—4* se trasează curbe inverse.

2— 7=Lm—4 cm=59—4=55 cm.

Prin punctul *7* se trasează o orizontală.

8=punctul de intersecție al orizontalei *7* cu verticala *4;*

9=punctul de intersecție al orizontalei *7* cu verticala *3;*

10=punct plasat la jumătatea distanței între *7* și *8*.

Din punctul *10* se ridică o verticală pe o distanță de 8 cm.

Pe această verticală se formează șlițul mînecii.

Tiparul de manșetă se realizează trasînd un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *11*.

11—12=22 cm — lungimea manșetei;

12—13=4 cm — cotă pentru suprapunerea manșetei;

11—14=5 cm — cotă prevăzută pentru lățimea manșetei.

Din punctul *14* se trasează o orizontală.

Din punctele *12* și *13* se trasează verticale.

Se va urmări desenul din figura 137, *c*.

10.1.4. Construcția tiparului de pantalon partea din față

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) și care corespunde cu linia de terminație a pantalonului, în partea de jos (fig. 138).

0— 1=Lpx+2 cm=100+2=102 cm;

0— 2=Lpi+1,5 cm=76+1,5=77,5 cm. Pînă la acest punct se mai poate aplica măsura de $\frac{cș}{2}-1$ cm.

$0-3=\frac{1}{2}$ din distanța *0—2* plus $\frac{1}{10}$ din aceeași distanță $=\frac{77{,}5}{2}+\frac{77{,}5}{10}=46{,}4$ cm;

$2-4=\frac{cș}{10}+2$ cm$-\frac{51}{2}+2=7{,}1$ cm.

Din punctele *1, 2, 3* și *4* se trasează linii orizontale.

$4-5=\frac{cș}{2}=\frac{51}{2}=25{,}5$ cm.

Prin punctul *5* se trasează o verticală.

$5-6=\frac{cș}{10}+1$ cm$=\frac{51}{10}+1=6{,}1$ cm.

7=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *1;*

7— 8=0,5 cm — cotă fixă;

5— 9=0,5 cm — cotă fixă.

Punctele *8* și *9* se unesc printr-o dreaptă.

10=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *4* și *6*.

Prin punctul 10 se trasează o verticală.

11=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *3;*

12=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala 0;

$12-13=\frac{lj}{2}-1$ cm$=\frac{16}{2}-1=7$ cm.

Punctele *4* și *13* se unesc printr-o dreaptă.

14=punctul de intersecție al dreptei *4—13* cu orizontala *3;*

14—15=1 cm — cotă variabilă;

11—16=valoarea distanței *11—15;*

12—17=valoarea distanței *12—13;*

$8-18=\frac{ct}{2}+4$ cm$=\frac{36}{2}+4=22$ cm.

Punctele *18* și *4* se unesc printr-o curbă care să urmeze forma șoldurilor.

Punctele *4, 15, 13* și respectiv *6, 16, 17* se unesc prin linii puțin curbate. Din punctul *9* se coboară o curbă pînă la punctul de intersecție cu orizontala *2* și cusătura laterală.

Punctele *8—18* se unesc printr-o dreaptă.

10.1.5. Construcția tiparului de pantalon, partea din spate

Pentru construcția tiparului de spate se prelungesc liniile orizontale de la tiparul de față.

$4-19=\frac{cș}{2}+2$ cm$=\frac{51}{2}+2=27{,}3$ cm;

19—20=valoarea distanței dintre *5—6*=6,1 cm;

$20-21=\frac{cș}{10}+1$ cm$=\frac{51}{10}+1=61{,}1$ cm;

$21-22=\frac{1}{2}$ din distanța *4—21*, plus 1 cm$=\frac{39{,}7}{2}+1=20{,}8$ cm.

Prin punctul *22* se trasează o verticală.

19—23=2 cm —cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *19* în linie verticală.

4—24=2 cm — cotă fixă.

Punctele *23* și *24* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *23* se trasează o perpendiculară pe dreapta *23—24*.

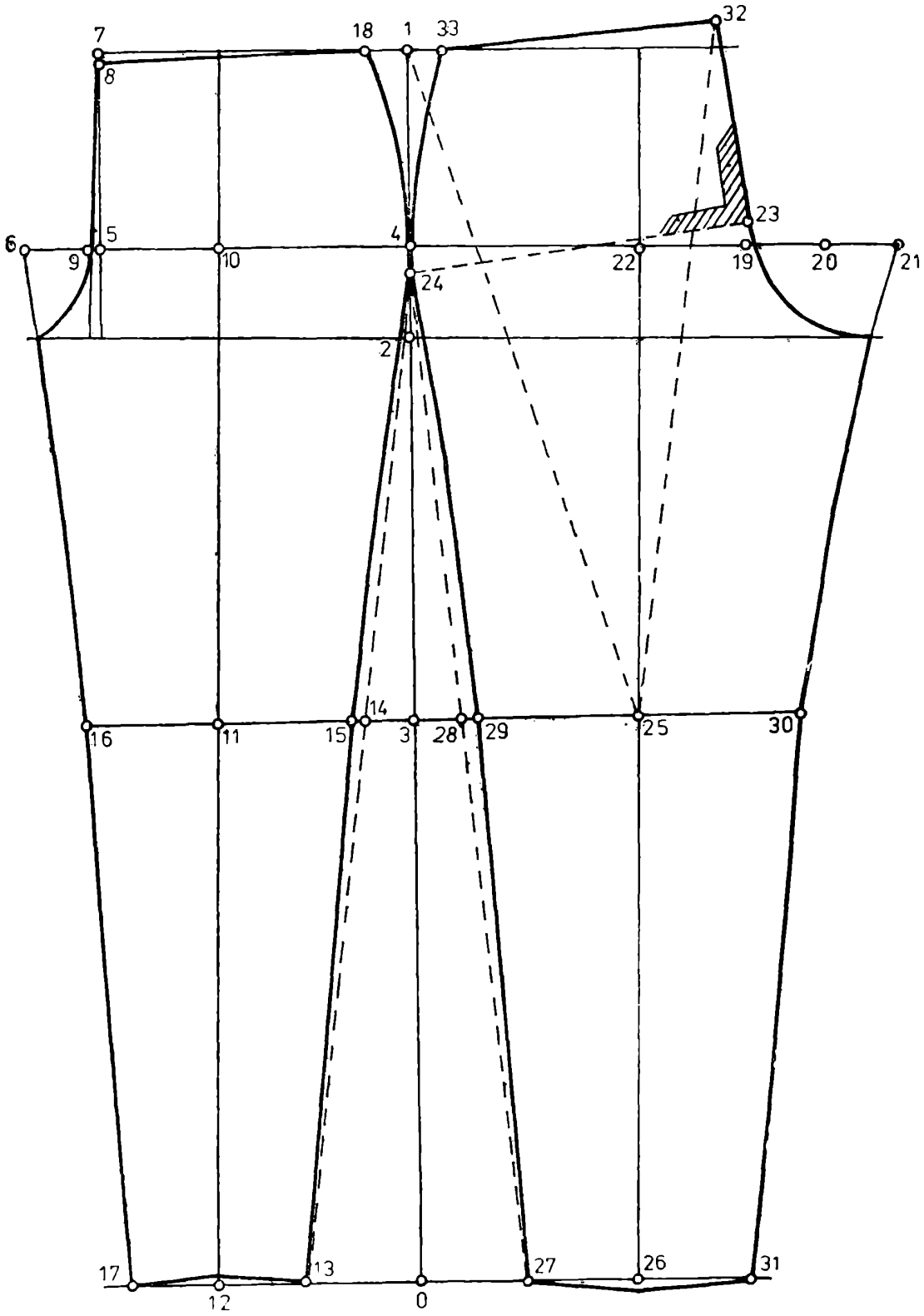

Fig. 138. Construcția tiparului de pantalon pentru șalopetă matlasată.

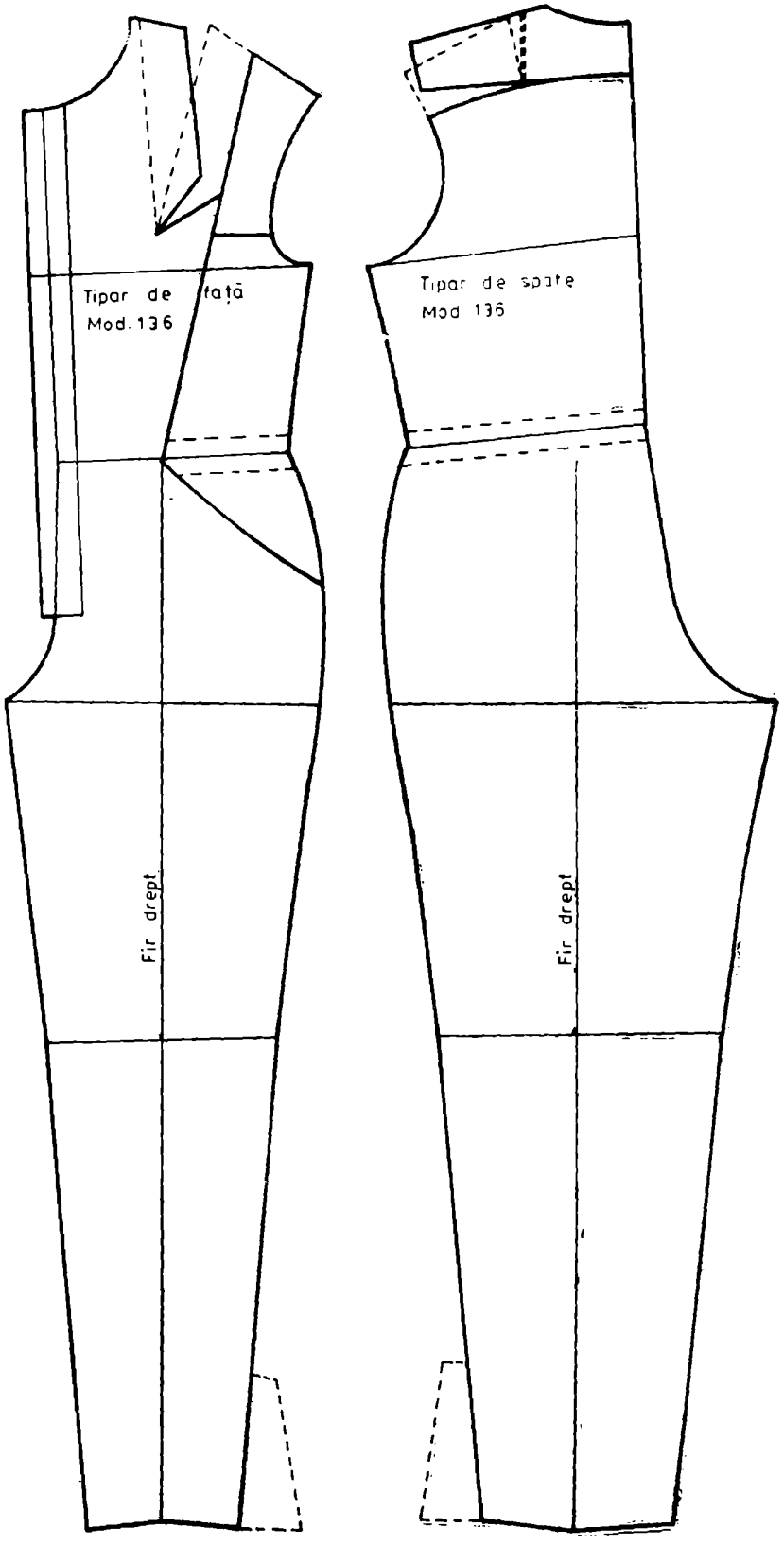

Fig. 139. Tiparul de şalopetă cuplat şi transformat în model.

25=punctul de intersecție al verticalei *22* cu orizontala *3;*

26=punctul de intersecție al verticalei *22* cu orizontala 0;

$26—27 = \frac{lj}{2} + 1$ cm $= \frac{16}{2} + 1 = 9$ cm.

Punctele *27* și *4* se unesc printr-o dreaptă.

28=punctul de intersecție al dreptei *4—27* cu orizontala *3;*

28—29=1cm — cotă variabilă;

25—30=valoarea distanței *29—25;*

26—31=valoarea distanței *26—27;*

25—32=valoarea distanței situate între punctele *1—25*. Măsura se aplică din punctul *25* pe perpendiculara *23—24.*

$32—33 = \frac{ct}{2} + 5$ cm $= \frac{36}{2} + 5 = 23$ cm.

Punctele *32* și *33* se unesc printr-o dreaptă. Punctele *33* și *4* se unesc printr-o curbă. Punctele *4, 29, 27,* și respectiv *21, 30, 31* se unesc prin linii puțin curbate. Din punctul *23* se coboară o curbă pe orizontala *2* pînă la curba *21—30.*

10.1.6. Adaptarea tiparului la modelul de salopetă

În figura 139 se prezintă tiparul (față și spate) de salopetă.

Pentru realizarea tiparului de salopetă se decupează (taie) fiecare detaliu din tiparul de bază, după care se copiază pe altă coală de hîrtie, unde se vor cupla partea din față a tiparului de piept cu fața pantalonului. După cuplare se introduce modelul astfel: de la circa 8 cm pe linia umărului din punctul *21* se trasează o dreaptă pînă la linia de mijloc a feței. Tot din acest punct se trasează o linie puțin curbată (oblic) către cusătura exterioră la un punct plasat la circa 13 cm de linia taliei, formînd linia buzunarului din față. Pensa de bust se va închide prin deschiderea acesteia pe linia trasată din umăr și o tăietură oblică pînă la vîrful pensei. Din linia de scobitură se trasează o orizontală formînd platca din față. Fenta din față se va prelungi și la tiparul de pantalon pînă la circa 7 cm de linia de lungime a pantalonului, în partea interioară. Partea din spate se cuplează la spatele pantalonului. În partea de sus se desenează platca cu lățimea de circa 5 cm din punctul 0. Se va închide pensa de umăr prin deschiderea acesteia pe linia plătcii.

Pe linia taliei se va forma culisaj cu lățimea de circa 3 cm în funcție de lățimea elasticului care se va introduce pe această linie.

Celelalte piese, mînecă, guler și manșetă nu suferă transformări.

Tiparul este realizat la aspect gata urmînd a se acorda rezervele de cusături. În departajarea dimensiunilor s-a introdus și plusul necesar de construcție la matlasat.

10.2. MODEL DE JACHETĂ PENTRU FEMEI

În figura 140 se prezintă un model de jachetă matlasată. Încheiată în față (în interior) cu fermoar iar pe față cu capse butoni, reținută pe linia taliei cu elastic.

Pentru realizarea tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)*=167 cm;
— circumferința bustului *(cb)*= 46 cm;
— circumferința taliei *(ct)*= 37 cm;
— circumferința șoldurilor *(cș)*= 52 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Adîncimea răscroiturii mînecii la spate $(ARS) = \frac{cb}{3} + 7$ cm $= \frac{46}{3} + 7 = 22{,}3$ cm;

Lungimea taliei spate $(Lts) = \frac{IC}{4} - 1{,}5$ cm $= \frac{167}{4} - 1{,}5 = 40{,}2$ cm;

Lungimea șoldurilor de la linia taliei $= \frac{Lts}{2} = \frac{40{,}2}{2} = 20{,}1$ cm;

Lungimea jachetei $(Lpr) = \frac{IC}{2} - 3$ cm $= \frac{167}{2} - 3 = 80{,}5$ cm;

Lungimea taliei în față $= \frac{IC}{4} + 3$ cm $= \frac{167}{4} + 3 = 44{,}7$ cm;

Lungimea vîrfului de bust $(Lvb) = \frac{cb}{2} + 3$ cm $= \frac{46}{2} + 3 = 26$ cm;

Lățimea spatelui pe linie de profunzime $(ls) = \frac{CB}{5} + 1$ cm $= \frac{92}{5} + 1 = 19{,}4$ cm;

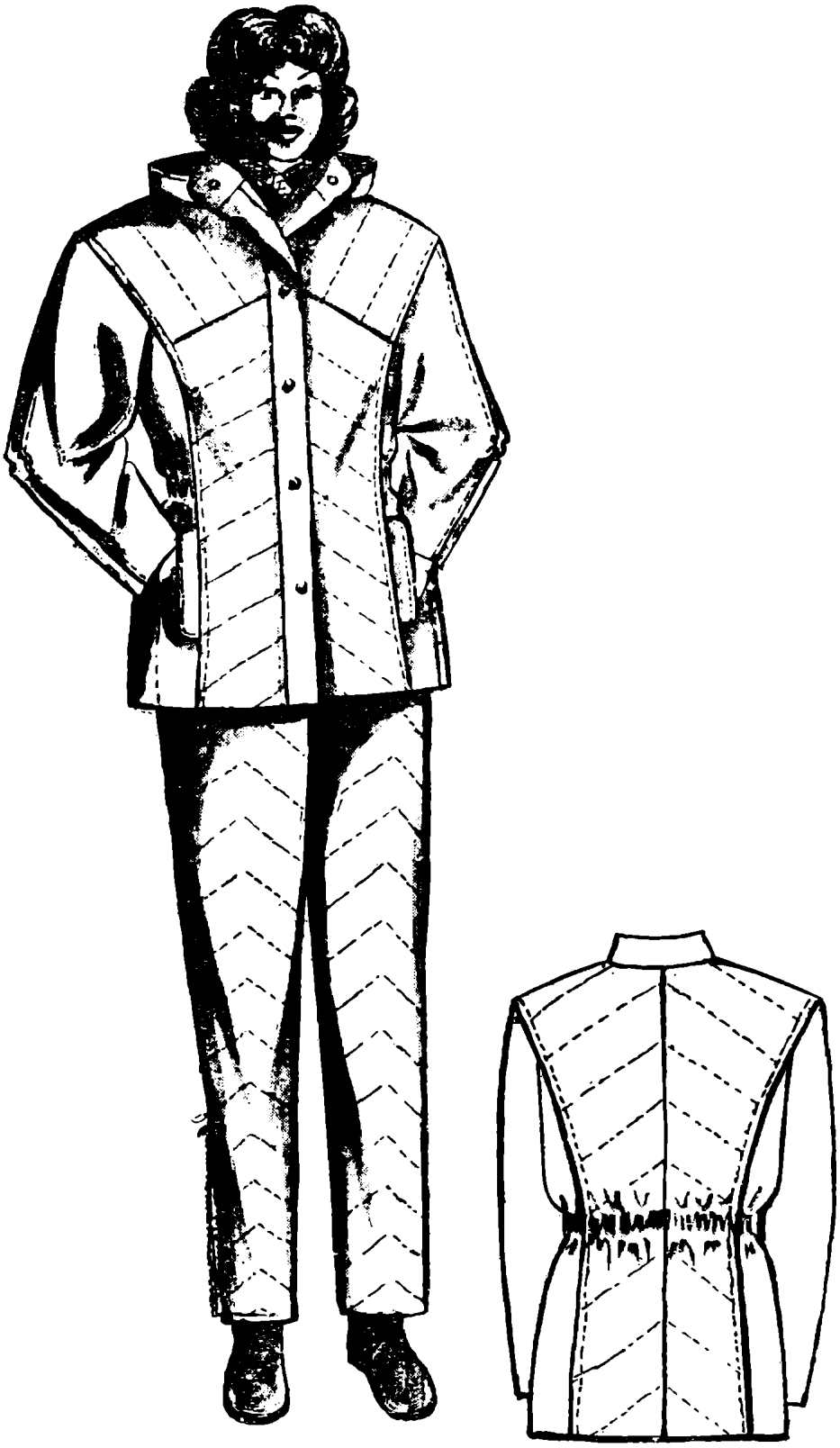

Fig. 140. Model de jachetă matlasată pentru femei.

Lățimea pieptului pe linie de profunzime $(lp)=\frac{cb}{2}=\frac{46}{2}=$ =23 cm;

Lungimea mînecilor $(Lm)=\frac{IC}{3}+5=\frac{167}{3}+$ +5=60,6 cm.

10.2.1. Construcția tiparului

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui în partea de sus (figura 141).

0—1=*ARS*=22,3 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— 2=*Lts*=40,2 cm — măsură stabilită prin calcul;

2— 3=*Ls*=20,1 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— 4=*Lpr*=80,5 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *1*, *2*, *3* și *4* se trasează liniile orizontale.

0— 5= $\frac{cb}{10}$ +3 cm= $\frac{46}{10}$ +3=7,6 cm;

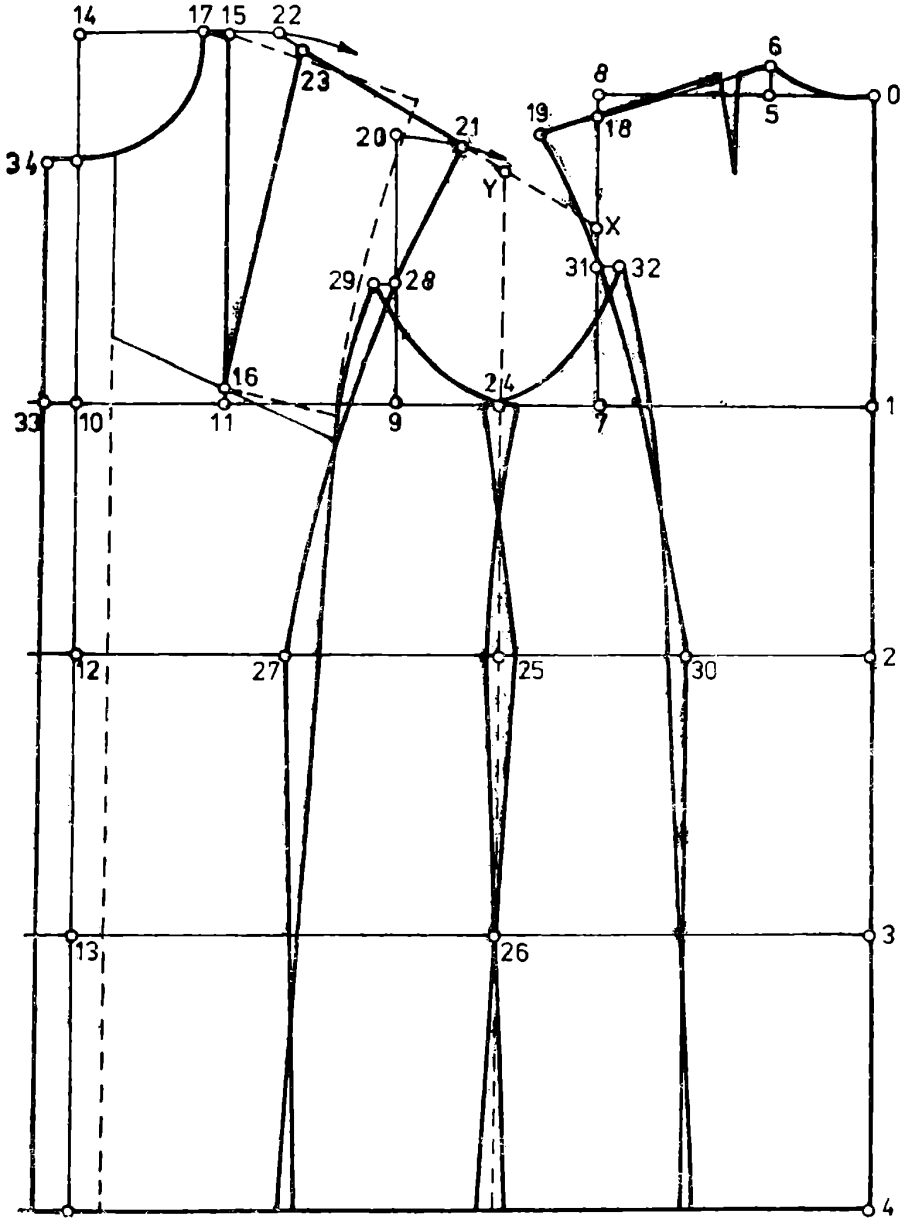

Fig. 141. Construcția tiparului (spate și față) pentru jachetă femei.

5— 6=2 cm cotă fixă;

1— 7=*ls*=19,4 cm măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *7* se ridică o verticală.

8=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala 0;

$7— 9 = \frac{cb}{4} + 3 \text{ cm} = \frac{46}{4} + 3 = 14{,}5 \text{ cm};$

9—10=*lp*=23 cm — măsură stabilită prin calcul;

$10—11 = \frac{CB}{10} + 1 \text{ cm} = \frac{92}{10} + 1 = 10{,}2 \text{ cm}.$

Prin punctul *10* se trasează o verticală.

Din punctele *9* și *11* se ridică cîte o verticală.

12=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *2;*

13=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *3;*

12—14=*Ltf*=44,7 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *14* se trasează spre dreapta o orizontală.

15=punctul de intersecție al orizontalei *14* cu verticala *11;*

15—16=*Lvb*=26 cm — măsură stabilită prin calcul;

$14—17 = \frac{cb}{10} + 4 \text{ cm} = \frac{46}{10} + 4 = 8{,}6 \text{ cm};$

8—18=1,5 cm — cotă variabilă.

Punctele *6* și *18* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre stînga.

18—19=5 cm — cotă variabilă;

9—20=valoarea distanței *7—18* minus 2 cm.

Din punctele *17* și *20* se trasează cîte un arc de cerc avînd centrele în *16* și respectiv în *9*.

$20—21 = \frac{cb}{10} + 0{,}5 \text{ cm} = \frac{46}{10} + 0{,}5 = 5{,}1 \text{ cm}.$ Măsura se aplică din punctul *20* pe arcul de cerc;

21—22=valoarea distanței dintre punctele *6—19* minus 2 cm=17,5—2=15,5 cm. Măsura se aplică din punctul *21* pe arcul de cerc trasat din punctul *17*.

Punctele *21* și *22* se unesc printr-o dreaptă.

22—23=valoarea distanței dintre punctele *17—15*.

Punctele *23* și *16* se unesc printr-o dreaptă. Distanța dintre punctele *23—16* se aplică din punctul *16—15* pentru egalizarea pensei de bust.

24=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *7* și *9*.

Din punctul *24* se coboară o verticală.

25=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *2;*

26=punctul de intersecție al verticalei *24* cu orizontala *3;*

27=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *12* și *25*.

Punctele *21* și *27* se unesc printr-o linie puțin curbată.

Din punctul *27* se coboară o dreaptă care se deplasează cu 1 cm spre dreapta, la linia de terminație, față de linia de mijloc a fetei (verticala *10*);

28=punctul de intersecție al curbei *21—27* cu verticala *9*.

Din punctul *28* se trasează spre stînga o orizontală.

28—29=1,5 cm — cotă fixă.

Din punctul *29* se trasează o linie puțin curbată în jos la 2 cm distanță de punctul *27* și la 0,5 cm distanță de dreapta *27* pe linia de terminație.

30=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *2—25*.

Punctele *19* și *30* se unesc printr-o linie puțin curbată asemănătoare curbei *21—27*.

Din punctul *30* se coboară o verticală.

31=punctul de intersecție al curbei *19—30* cu verticala *7*.

Din punctul *31* se trasează spre dreapta o orizontală.

31—32=1,5 cm — coală fixă.

Din punctul *32* se coboară o curbă asemănătoare curbei *31—30* cu o distanță de 1 cm față de punctul *30* și cu 0,5 cm față de verticala *30*, pe linia de terminație.

10—33=2,5 cm — cotă prevăzută pentru suprapunerea piepților în față. Prin punctul *33* se trasează o verticală.

Din punctul *17* se trasează un arc de cerc cu centrul în *14*.

34=punctul de intersecție al verticalei *33* cu arcul de cerc din punctul *17*.

Cusătura de subrat a tiparului de spate se formează de la 1 cm spre stînga față de punctul *24* și cu 1 cm spre dreapta față de punctul *25*, trece prin *26* și se depărtează cu 1 cm la linia de terminație față de verticala *24*.

În același mod se procedează și pentru cusătura de subrat a pieptului plasînd cotele invers descrise mai sus.

Pensa de pe linia umărului la spate se închide la 3 cm de punctul *6* cu adîncimea de 2 cm și cu lungimea de 8 cm.

Din punctele *32* și *29* se trasează cîte o curbă pînă la cusătura de subrat (punctul *24)* formînd linia de scobitură. Platca din față se formează prin punctul *16* la 3 cm în jos de orizontala *1* (se va urmări desenul din figura 141).

Fenta din față se va croi cu lățimea de 5 cm, conform liniei întrerupte din desen (fig. 141). Pensa de bust se va închide odată cu decuparea tiparului de platcă.

10.2.2. Construcția tiparului de guler

Tiparul de guler (fig. 142, *a)* se realizează prin formarea unui unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1*.

1— *2*=valoarea distanței dintre punctele 0—*6* și *17*—*34* măsurată pe liniile curbe minus 1 cm=27—1=26 cm (v. fig. 141);
1— *3*=2 cm — cotă variabilă;
2— *4*=5 cm — cotă variabilă;
2— *5*=1 cm — cotă fixă.

Punctele *3*, *4* și *5* se unesc printr-o curbă.

3— *6*=7 cm — cotă prevăzută pentru lățimea gulerului la spate;
5— *7*=7 cm — cotă prevăzută pentru lățimea gulerului în față;
7— *8*=1 cm — cotă prevăzută pentru modelarea gulerului în față.

Punctele *6*, *7* și *8* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *8* și *5* se unesc tot printr-o dreaptă.

10.2.3. Construcția tiparului de glugă

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1* (fig. 142, *b*).

1— *2*= $\frac{IC}{8}$ +8 cm= $\frac{167}{8}$ +8=28,8 cm;

1— *3*= $\frac{IC}{8}$ +2 cm= $\frac{167}{8}$ +2=22,8 cm.

Din punctul *3* se ridică o verticală.

Din punctul *2* se trasează o orizontală.

4=punctul de intersecție al verticalei cu orizontala *2*;

1— *5*=2 cm — cotă fixă.

Din punctul *5* se trasează o orizontală.

5— *6*=2 cm — cotă fixă.

2— *7*= $\frac{1}{3}$ din distanța *2*—*5*= $\frac{26.8}{3}$ =8,9 cm

Punctele *6* și *7* se unesc printr-o curbă.

3— *8*=5 cm — cotă variabilă.

Punctele *6* și *8* se unesc printr-o curbă.

4— *9*=4 cm — cotă fixă.

Din punctul *9* se trasează o orizontală.

9—*10*=3 cm — cotă fixă.

Punctele *10* și *8* se unesc printr-o curbă

4—*11*= $\frac{1}{3}$ din distanța *4*—*2*= $\frac{22,8}{3}$ =7,6 cm

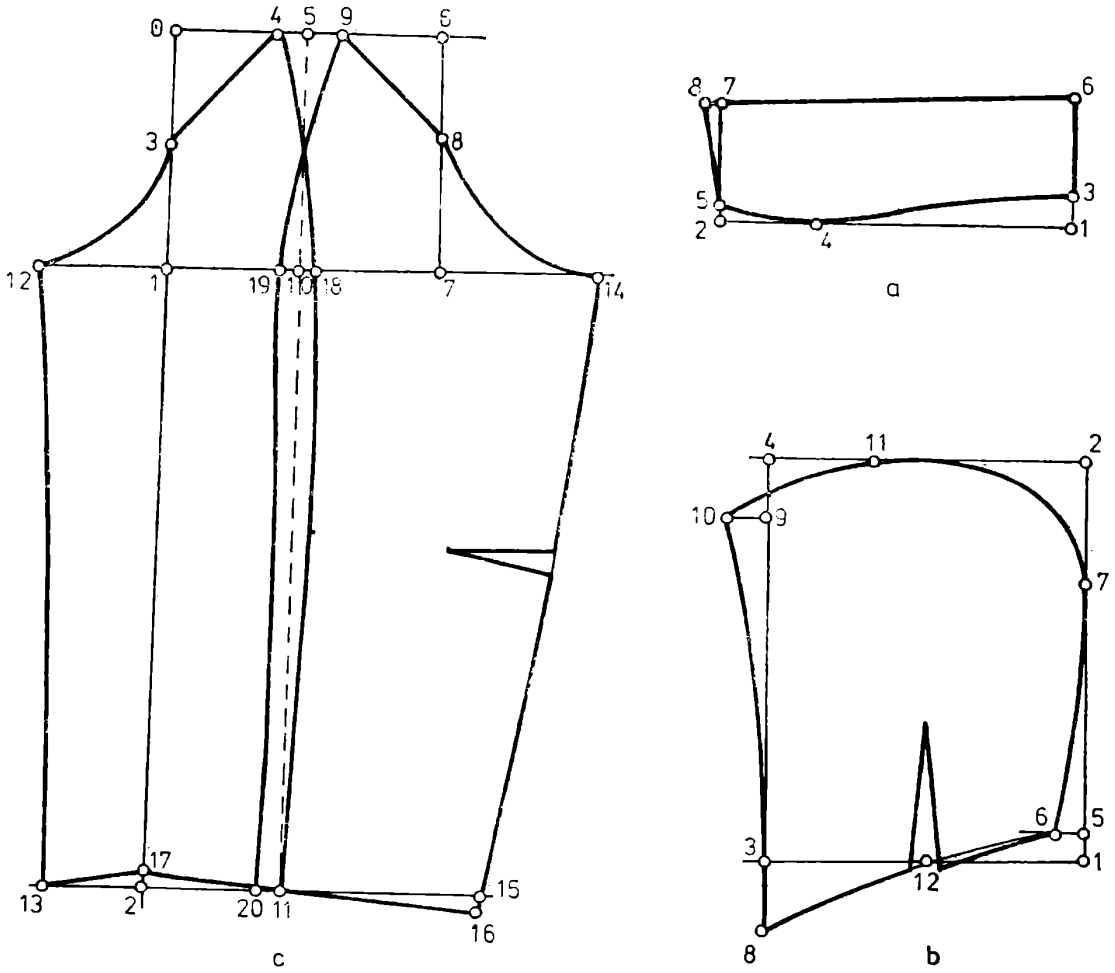

Fig. 142. Construcția tiparului de mînecă, glugă și guler la jacheta pentru femei.

Punctele *7*, *11* și *10* se unesc printr-o curbă.

12=punct plasat la jumătatea distanței *1—3*.

În dreptul punctului *12* se închide o pensă cu adîncimea de 2 cm și lungimea de 10 cm.

10.2.4. Construcția tiparului de mînecă

Construcția tiparului de mînecă începe prin determinarea următoarelor măsuri:

— adîncimea răscroiturii *(ar)* = distanța dintre *Y* și *24*=17 cm (v. fig. 141).

Această măsură se determină prin prelungirea dreptei *22—21* pînă la intersectarea cu verticala *7*.

X — punctul de intersecție al dreptei *22—21* cu verticala *7*;

Y — punctul de intersecție al verticalei *24* cu dreapta *X—21* (v. fig. 141).

Se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (figura 142, *c*).

0— *1*=valoarea distanței dintre punctele *Y*=*—24*=17 cm;

0— *2*=*Lm*+1 cm=60,6+1=61,6 cm.

Prin punctele *1* și *2* se trasează linii orizontale.

1— *3*=valoarea distanței dintre *9—29*= 9 cm;

3— *4*=valoarea distanței dintre *28—21*= =11 cm. Măsura se aplică din punctul *3* în linie oblică pe orizontala 0.

4— *5*=2 cm — cotă fixă.

Din punctul *5* se coboară o verticală.

5— *6*=valoarea distanței dintre 0 și *5*=10 cm.

Din punctul *6* se coboară o verticală.

7=punctul de intersecție al verticalei *6* cu orizontala *1;*

7— *8*=valoarea distanței dintre *7—31* de la tiparul de spate=10 cm.

8— *9*=valoarea distanței dintre *31* și *19* de la tiparul de spate=10 cm.

Măsura se aplică din punctul *8* în linie oblică pe orizontala 0.

Punctele *3—4* și *8—9* se unesc prin linii drepte.

10=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *1*;

11=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala *2;*

1—12=valoarea distanței dintre *1—10*, minus 1 cm;

2—13=valoarea distanței dintre punctele *2—11*, minus 2 cm.

Punctele *12* și *13* se unesc printr-o linie puțin curbată.

7—14=valoarea distanței dintre *7—10*, plus 1 cm;

13—15=lărgimea mînecii jos=32 cm

15—16=1 cm — cotă fixă;

2—17=1 cm — cotă fixă.

Punctele *16* și *17* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *17* și *13* se unesc printr-o dreaptă.

Punctele *14* și *16* se unesc printr-o linie puțin curbată.

10—18=1 cm — cotă fixă.

Punctele *4*, *18* și *11* se unesc printr-o linie puțin curbată.

10—19=1 cm — cotă fixă;

11—20=2 cm — cotă fixă.

Punctele *9*, *19* și *20* se unesc printr-o linie puțin curbată, conform desenului din fig. 142, *c*.

Punctele *3—12* și *8—14* se unesc prin curbe accentuate asemănătoare cu liniile de la scobitura de la tiparul de spate și piept.

Pensa de pe linia cotului se plasează la un punct cu 2 cm mai sus față de jumătatea distanței dintre punctele *15* și *14* cu închiderea de 2 cm și lungimea de 7 cm (se va urmări desenul din figura 142, *c*).

La croit se vor acorda rezervele necesare de cusături la toate piesele componente ale produsului.

10.3. MODEL DE JACHETĂ PENTRU BĂRBAȚI

În figura 143 este prezentat un model de jachetă pentru bărbați încheiată în față cu fermoar interior și cu capse butoni pe față. Sistemul de croială adaptat creează lejeritate și confort deosebit.

Pentru construcția tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)*=176 cm;

— circumferința bustului *(cb)*= 50 cm;

— circumferința taliei *(ct)*= 44 cm;

— circumferința șoldurilor *(cș)*= 52 cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Lungimea taliei în spate

$$(Lt)=\frac{IC}{4}+2 \text{ cm}=\frac{176}{4}=46 \text{ cm};$$

Lungimea șoldurilor de la linia taliei

$$=\frac{IC}{8}-2 \text{ cm}=\frac{176}{8}-2=20 \text{ cm};$$

Lungimea jachetei

$$(Lpr)=\frac{IC}{2}-3 \text{ cm}=\frac{176}{2}-3=85 \text{ cm};$$

Lungimea umerilor

$$(Lu)=\frac{cb}{4}+5 \text{ cm}=\frac{50}{4}+5=17{,}5 \text{ cm};$$

Lungimea mînecilor

$$(Lm)=\frac{IC}{3}+6 \text{ cm}=\frac{176}{3}+6=64{,}6 \text{ cm};$$

Măsura de proporție

$$(mp)=\frac{CB}{3}+15 \text{ cm}=\frac{100}{3}+15=48 \text{ cm};$$

Adîncimea răscroiturii mînecii la spate

$$(ARS)=\frac{mp}{2}=\frac{48}{2}=24;$$

Lungimea pieptului pînă la bust

$$(LPB)=\frac{mp}{2}+2 \text{ cm}=\frac{48}{2}+2=26 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui pe linie de profunzime

$$(ls)=\frac{CB}{5}+4 \text{ cm}=\frac{100}{5}+4=24 \text{ cm};$$

Lățimea pieptului pe linie de profunzime

$$(lp)=\frac{cb}{2}=\frac{50}{2}=25 \text{ cm}.$$

10.3.1. Construcția tiparului de spate

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui, în partea de sus (fig. 144).

0— *1*=*ARS*—1 cm=24—1=23 cm;

0— *2*=*Lt*=46 cm — măsură stabilită prin calcul;

2— *3*=*Ls*=20 cm — măsură stabilită prin calcul;

0—*4*=*Lpr*=85 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *1*, *2*, *3*, și *4* se trasează linii orizontale.

1— *5*=*ls*=*24* cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *5* se ridică o verticală.

6=punctul de intersecție al verticalei *5* cu orizontala 0.

$$0\text{— } 7=\frac{mp}{6}+1 \text{ cm}=\frac{48}{6}+1=9 \text{ cm}.$$

Din punctul *7* se ridică o verticală.

7— *8*=2 cm — cotă fixă;

6— *9*=2 cm — cotă variabilă.

Punctele *8* și *9* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre stînga.

9—*10*=4 cm — cotă fixă;

$$5\text{—}11=\frac{cb}{8}+1{,}5 \text{ cm}=\frac{50}{8}+1{,}5=7{,}7 \text{ cm};$$

$$3\text{—}12=\frac{cș}{2}+5 \text{ cm}=\frac{52}{2}+5=31 \text{ cm}.$$

Fig. 143. Model de jachetă matlasată pentru bărbați.

Punctele *11*—*12* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la terminație (orizontala *4*).

5—*13*=1 cm — cotă fixă.

Punctele *10* și *13* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în jos.

13—*14*=4 cm — cotă fixă;

11—*15*=12 cm — cotă variabilă.

Din punctul *15* se trasează spre stînga o orizontală.

15—*16*=3 cm — cotă fixă.

Punctele *14* și *16* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul *16* se trasează o curbă care se va racorda la dreapta *11*—*12*.

Prima platcă de sus a spatelui va fi de 10 cm pe linia de mijloc și la 9 cm pe cusătura mînecii.

Cele două puncte se unesc printr-o curbă. La 2 cm de linia plătcii, pe linia de mijloc a spatelui se aplică un punct și la 1 cm pe partea de cusătură a mînecii, cele două puncte se unesc tot printr-o curbă asemănătoare cu prima. Astfel se formează și rezerva necesară de cusături, conform desenului din fig. 144.

A doua platcă se formează din punctul *14* și la 2 cm mai jos de punctul *1*. Cele două puncte se unesc printr-o curbă.

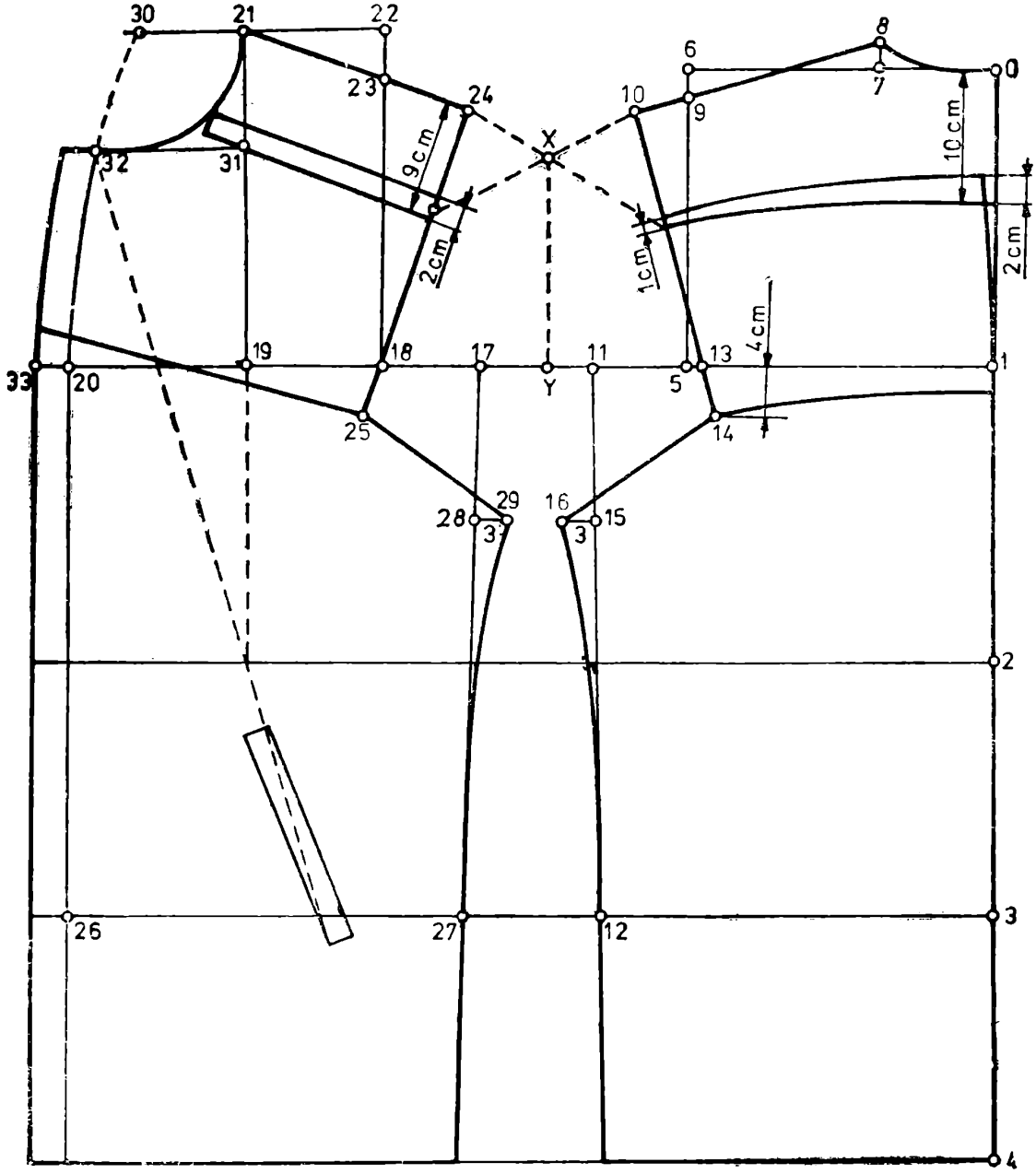

Fig. 144. Construcția tiparului (spate și piept) al jachetei pentru bărbați.

10.3.2. Construcția tiparului de piept

Tiparul de piept se construiește în continuarea tiparului de spate folosindu-se aceleași linii orizontale.

La o distanță de circa 8 cm se plasează un punct care va fi notat cu 17.

17—18 = valoarea distanței *5—11* $\left(\frac{cb}{8}+1{,}5\right)$ cm = = 7,7 cm);

18—19 = $\frac{mp}{6}+3$ cm = $\frac{48}{6}+3=11$ cm;

18—20 = *lp* = 25 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctele *18* și *19* se ridică cîte o verticală, iar din punctul *20* se coboară o verticală.

19—21 = *LPB* = 26 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *21* se trasează spre dreapta o orizontală.

22=punctul de intersecție al orizontalei *21* cu verticala *18;*

22—23=4 cm — cotă variabilă, în funcție de forma de înălțime a umerilor.

Punctele *21* și *23* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi spre dreapta.

21—24=*Lu*+1 cm=17,5+1=18,5 cm.

Punctele *24* și *18* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi în jos.

18—25=4 cm — cotă fixă;

26=punctul de intersecție al verticalei *20* cu orizontala *3;*

$26—27 = \frac{cș}{2} + 5$ cm $= \frac{52}{2} + 5 = 31$ cm.

Punctele *17* și *27* se unesc printr-o dreaptă care se va prelungi pînă la linia de terminație (orizontala *4*).

17—28=12 cm — cotă variabilă.

Din punctul *28* se trasează spre dreapta o orizontală.

28—29=3 cm — cotă fixă.

Punctele *25* și *29* se unesc printr-o dreaptă. Din punctul *29* se trasează o curbă ce se racordează la dreapta *17—27*

$21—30 = \frac{mp}{6} = \frac{48}{6} = 8$ cm. Măsura se aplică din punctul *21* în prelungirea orizontalei *21.*

Punctele *30* și *20* se unesc printr-o curbă.

$21—31 = \frac{mp}{6} + 1$ cm $= \frac{48}{6} + 1 = 9$ cm.

Din punctul *31* se trasează spre stînga o orizontală.

32=punctul de intersecție al orizontalei *31* cu curba *30—20.*

Punctele *21* și *30* se unesc printr-o curbă semicerc.

20—30=2,5 cm — cotă prevăzută pentru suprapunerea piepților în față.

Prin punctul *33* se trasează o linie paralelă cu linia de mijloc a feței *(32, 20, 26).*

Platca tiparului de piept din partea de sus se formează prin punctul *31* cu aceeași valoare și pe linia de cusătură a mînecii (9 cm). A doua linie în sus va fi de 2 cm.

Platca de jos se formează din punctul *25* și la 2 cm în sus de punctul *20,* conform desenului din figura 144.

Buzunarele de jos se plasează pe linia trasată din punctul *32* care trece prin punctul de intersecție al verticalei *19* cu orizontala *2.*

10.3.3. Construcția tiparului de mînecă

Construcția tiparului de mînecă începe prin determinarea adîncimii scobiturii *(ar),* prin trasarea a două drepte din punctele *10* și *24* în punctele de cusătură a plătcilor (față și spate) astfel:

— punctul *10* se unește printr-o dreaptă cu punctul situat la jumătatea distanței dintre cele două linii de la platca din față;

— punctul *24* se unește printr-o dreaptă cu punctul de la platca din spate.

Punctul de intersecție al celor două drepte va fi notat cu X.

Din punctul *X* se trasează o perpendiculară pe orizontala *1.*

Punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu orizontala *1* se va nota cu *Y* (v. fig. 144).

Se trasează o linie verticală pe care se va plasa un punct și va fi notat cu 0 (fig. 145).

$0— 1 = \frac{1}{2}$ din distanța $X—Y$=8 cm;

0—2=*Lm*—3 cm=64,6—3=61,6 cm.

Prin punctele 0, *1* și *2* se trasează linii orizontale.

0— *3*=valoarea lățimii plătcii din față=9 cm;

3— *4*=valoarea lățimii plătcii din spate==9 cm.

Din punctul *4* se coboară o verticală.

4— *5*=valoarea distanței dintre punctul *14* și linia de sus a plătcii=16 cm;

0— *6*=valoarea distanței dintre punctele *25* și punctul plasat la jumătatea celor două linii de la platca din față=17 cm;

1— *7*=valoarea distanței dintre punctele 0 și *3*=9 cm;

8=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala *1;*

8— *9*=valoarea distanței situată între punctele *3* și *4*=9 cm.

Din punctele *7* și *9* se trasează cîte o verticală.

9—10=14 cm — cotă fixă.

Din punctul *10* se coboară o verticală.

5—11=valoarea distanței situată între punctele *14* și *16* de la tiparul de spate==14 cm. Măsura se aplică din punctul *5* pe verticala *10.*

7—12=valoarea distanței dintre punctele *9* și *10*=14 cm.

Din punctul *12* se coboară o verticală.

6—13=valoarea distanței dintre punctele *25—29* de la tiparul de piept=14 cm. Măsura se aplică din punctul *6* pe verticala *12;*

3—14=3 cm — cotă fixă. Măsura se aplică din punctul *3* în sus.

Din punctul *14* se trasează o curbă care depășește punctele 0 și *4* cu cîte 2 cm.

15=punctul de intersecție al verticalei *9* cu orizontala *2;*

16=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *2.*

Punctele *13* și *16* se unesc printr-o dreaptă.

13—17=18 cm — cotă fixă.

În punctul *17* se trasează o perpendiculară.

17—18=3,5 cm — cotă fixă.

Punctele *13, 18* și *16* se unesc printr-o curbă.

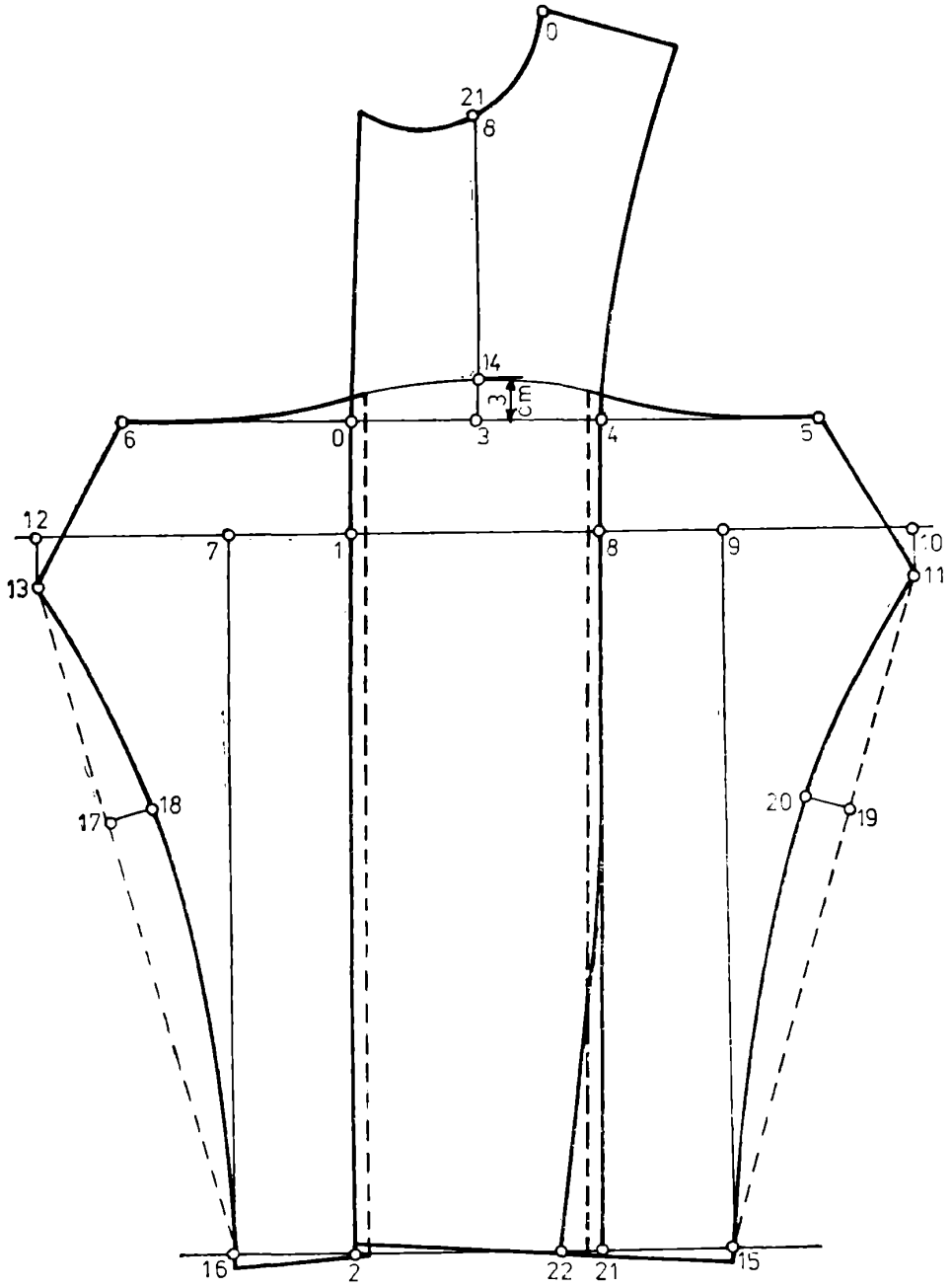

Fig. 145. Construcția tiparului de mînecă și cuplarea plătcii de la spate și față la tiparul de mînecă pentru jacheta bărbătească.

Punctele *11* și *15* se unesc printr-o dreaptă.

În punctul *19* se trasează o perpendiculară.

19—*20*=3,5 cm — cotă fixă.

Punctele *11*, *20*, și *15* se unesc printr-o curbă.

21=punctul de intersecție al verticalei *4* cu orizontala *2*;

21—*22*=3 cm — cotă de ajustarea lărgimii mînecii la terminație (jos).

Din punctul *22* se trasează o linie puțin curbată către verticala *4* la un punct situat la jumătatea distanței între punctele *21* și *8*.

Linia de terminație se va corecta prin trasarea unei drepte de la un punct cu 1 cm mai jos de *15* și cu 1 cm mai sus de punctul *2*. Din punctul *16* se coboară 1 cm din care punct se trasează o dreaptă pînă în punctul *2*.

Pentru ca tiparul de mînecă să corespundă

modelului din figura 143 se vor decupa tiparele de plătei de la tiparul de spate și față. Aceste două tipare se cuplează la tiparul de mînecă, conform desenului din figura 145.

Părțile laterale ale tiparului de mînecă nu prezintă rezerva necesară de cusături, ca atare se va suplimenta la fiecare parte cu cîte 1 cm, conform liniilor întrerupte plasate paralel cu dreptele 0—*2* și *4—21*, (v. fig. 145).

10.3.4. Construcția tiparului de guler

Se trasează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1* (fig. 146).

1— 2=valoarea distanței dintre punctele 0—*8* plus *21—32* plus 2,5 cm distanța de suprapunerea piepților în față. Se va măsura pe liniile curbe minus 1 cm= =30—1=29 cm;

1— 3=2 cm — cotă variabilă;

2— 4=6,5 cm — cotă variabilă;

2— 5=8 cm — cotă prevăzută pentru lățimea gulerului la spate;

2— 6=1 cm — cotă fixă;

6— 7=8 cm — cotă prevăzută pentru lățimea gulerului în față.

Punctele *3*, *4* și *6* se unesc printr-o linie curbă.

Punctele *5* și *7* se unesc printr-o dreaptă.

Se va urmări desenul din figura 146, *a*.

10.3.5. Construcția tiparului de glugă

Se trasează un unghi drept al cărui vîrf se notează cu *1* (fig. 146, *b*).

1— 2= $\frac{IC}{8}$ +9 cm= $\frac{176}{8}$ +9=31 cm;

1— 3= $\frac{IC}{8}$ +2 cm= $\frac{176}{8}$ +2=24 cm.

Din punctul *3* se ridică o verticală, iar din punctul *2* se trasează o orizontală.

4=punctul de intersecție al verticalei *3* cu orizontala *2;*

1— 5=2 cm — cotă fixă.

Din punctul *5* se trasează o orizontală.

5— 6=2 cm — cotă fixă;

2— 7= $\frac{1}{3}$ din distanța *5—2*= $\frac{29}{3}$ =9,6 cm;

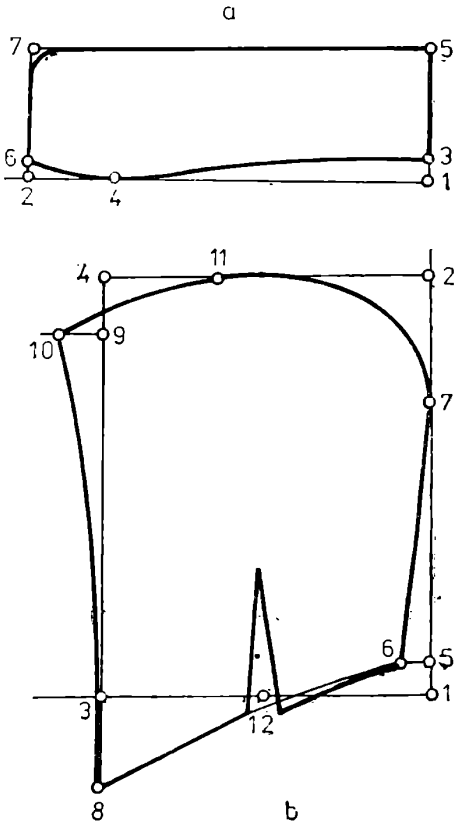

Fig. 146. Construcția tiparului de guler și glugă pentru jacheta bărbătească.

3— 8=7 cm — cotă variabilă.

Punctele *8* și *6* se unesc printr-o curbă.

4— 9=4 cm — cotă fixă.

Din punctul *9* se trasează o orizontală.

9—10=3 cm — cotă fixă.

Punctele *10* și *8* se unesc printr-o curbă.

4—11= $\frac{1}{3}$ din distanța *4—2*= $\frac{24}{3}$ =8 cm.

Punctele *10*, *11* și *7* se unesc printr-o curbă.

Punctele *7* și *6* se unesc printr-o linie ușor curbată.

12=punct plasat la jumătatea distanței *1—3*.

În dreptul punctului *12* se va închide o pensă cu adîncimea de 2 cm și lungimea de 10 cm. Se va urmări desenul din figura 146, *b*.

10.4. MODEL DE GEACĂ

În figura 147 se prezintă un model de geacă încheiată asimetric cu un fermoar care poate fi încheiat pînă sus. Gulerul se poate încheia cu ajutorul unor butoni. Buzunarele se pot plasa în diferite poziții. La terminație are cordon ajustat pe corp.

Pentru realizarea tiparului sînt necesare următoarele măsuri:

— înălțimea corpului *(IC)*=180 cm;

— lungimea taliei *(ct)*= 45 cm;

— lungimea totală a produsului *(Lpr)*= 66 cm;

Fig. 147. Model de geacă pentru bărbați

— lungimea umerilor $(Lu) = 16$ cm;
— lungimea mînecilor $(Lm) = 65$ cm;
— circumferința bustului $(cb) = 50$ cm;
— circumferința taliei $(ct) = 44$ cm;
— circumferința șoldurilor $(cș) = 52$ cm.

Măsuri stabilite prin calcul

Măsura de proporție

$$(mp = \frac{CB}{3} + 15 \text{ cm} = \frac{100}{3} + 15 = 48 \text{ cm};$$

Adîncimea răscroiturii mînecii la spate

$$(ARS) = \frac{mp}{2} - 1 \text{ cm} = \frac{48}{2} - 1 = 23 \text{ cm};$$

Lungimea pieptului pînă la bust

$$(LPB) = \frac{mp}{2} + 1 \text{ cm} = \frac{48}{2} + 1 = 25 \text{ cm};$$

Lățimea spatelui pe linie de profunzime

$$(ls) = \frac{CB}{5} + 2 \text{ cm} = \frac{100}{5} + 2 = 22 \text{ cm};$$

Lățimea pieptului pe linia de profunzime

$$(lp) = \frac{cb}{2} - 2 \text{ cm} = \frac{50}{2} - 2 = 23 \text{ cm}.$$

10.4.1. Construcția tiparului de spate și piept

Se trasează de la dreapta spre stînga un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) și care corespunde cu linia de mijloc a spatelui, în partea de sus (fig. 148).

0— 1=ARS=23 cm — măsură stabilită prin calcul;

0— *2=Lt*=45 cm — măsură luată pe corp;

0— *3=Lpr*—5 cm =66—5=61 cm. Minusul de 5 cm este prevăzut pentru completarea cu lățimea cordonului.

4=punct plasat la jumătatea distanței între 0 și *1;*

5=punct situat la jumătatea distanței între 0 și *4.*

Din punctele *1, 2, 3, 4* și *5* se trasează linii orizontale.

3— 6=3 cm — cotă variabilă.

Punctele 0 și *6* se unesc printr-o dreaptă.

7=punctul de intersecție al dreptei 0—*6* cu orizontala *1;*

$$0 - 8 = \frac{mp}{6} + 0{,}7 \text{ cm} = \frac{48}{6} + 0{,}7 = 8{,}7 \text{ cm}.$$

Din punctul *8* se ridică o verticală.

8— 9=2 cm — cotă fixă.

Punctele 0 și *9* se unesc printr-o curbă.

7—10=ls=22 cm — măsură stabilită prin calcul.

Din punctul *10* se ridică o verticală.

11=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *4;*

12=punctul de intersecție al verticalei *10* cu orizontala *5;*

12—13=3 cm — cotă variabilă.

Din punctul *13* se trasează o orizontală.

9—14=Lu+2 cm=16+2=18 cm;

$$10 - 15 = \frac{cb}{4} + 3 \text{ cm} = \frac{50}{4} + 3 = 15{,}5 \text{ cm};$$

$$15 - 16 = \frac{mp}{6} + 2{,}5 \text{ cm} = \frac{48}{6} + 2{,}5 = 10{,}5 \text{ cm};$$

15—17=lp=23 cm — măsură stabilită prin calcul;

$$15 - 18 = \frac{1}{3} \text{ din distanța } 10 - 15 = 5{,}3 \text{ cm}.$$

Din punctele *15* și *16* se ridică cîte o verticală.

Din punctele *17* și *18* se coboară cîte o verticală.

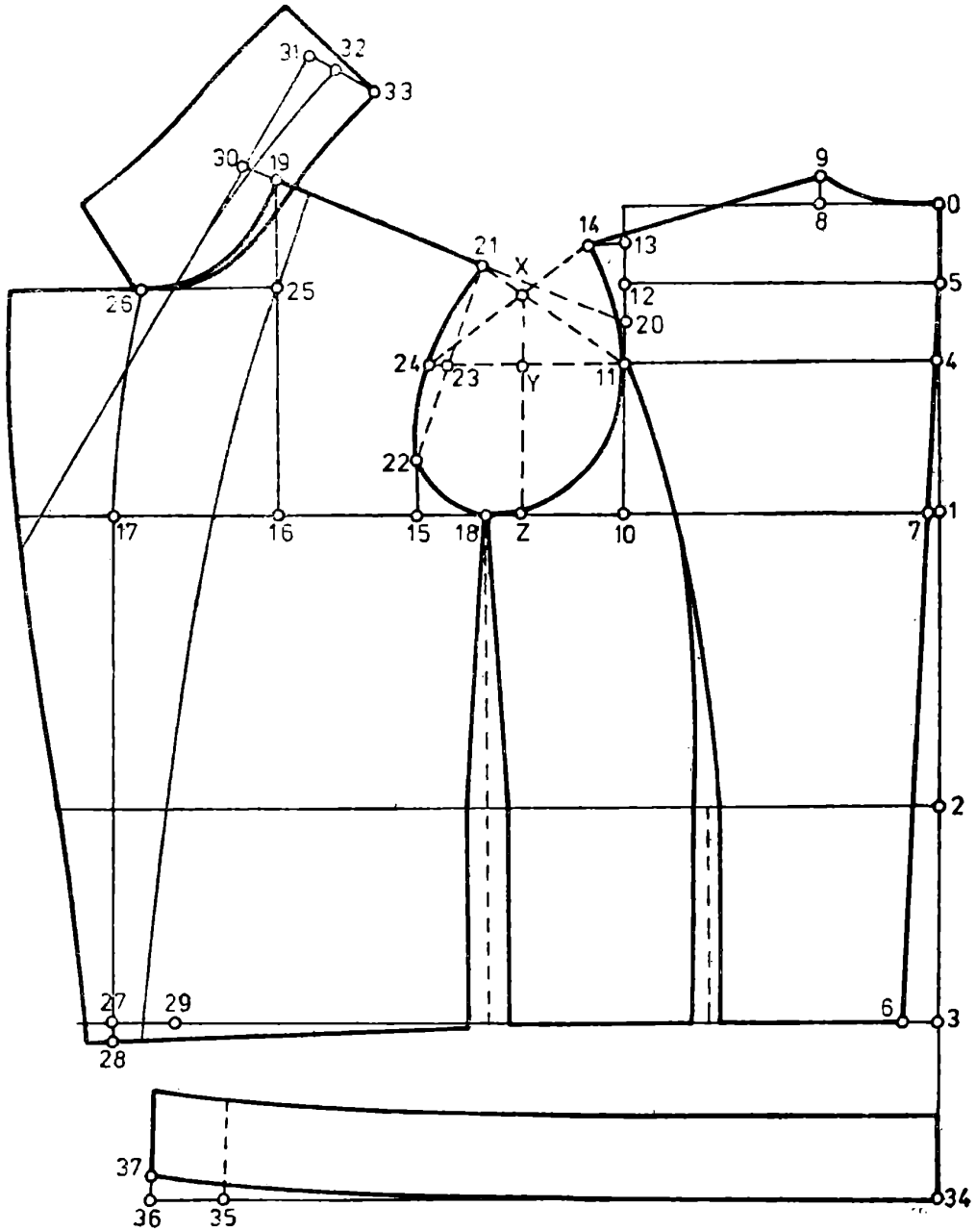

Fig. 148. Construcţia tiparului spate, piept, guler şi cordon de geacă pentru bărbaţi.

16—19=*LPB*=25 cm — măsură stabilită prin calcul;

12—20=3 cm — cotă ce a fost plasată între punctele *12—13*.

Punctele *19* şi *20* se unesc printr-o dreaptă.

19—21=*Lu*+1 cm=16+1=17 cm;

15—22=4 cm — cotă fixă.

Punctele *21* şi *22* se unesc printr-o dreaptă.

23=punct plasat la jumătatea distanţei între *21* şi *22;*

23—24=1,3 cm — cotă pentru modelarea scobiturii.

Punctele *21, 24, 22, 18, 11* şi *14* se unesc printr-o curbă semicerc specifică scobiturii.

$19—25 = \frac{mp}{6} = \frac{48}{6} = 8$ cm.

Din punctul *25* se trasează spre stînga o orizontală.

$25—26 = \frac{mp}{6} + 2$ cm $= \frac{48}{6} + 2 = 10$ cm.

Punctele *26* şi *17* se unesc printr-o linie puţin curbată.

27=punctul de intersecţie al verticalei *17* cu orizontala *3;*

27—28=1 cm — cotă fixă;

6—29=*cș*+2 cm=52+2=54 cm.

Valoarea distanței dintre punctele *27* și *29* se va închide prin cele două pense care formează și cusături de îmbinare. Pe verticala *18* se închide 3 cm, iar pe cusătura de la spate 2 cm. Cusătura de spate se plasează la un punct situat la jumătatea distanței între cusătura laterală și linia de mijloc a spatelui, conform desenului din fig. 148. Cusătura de pe piept se formează prin punctul *25* și la 2 cm față de punctul *27;* cele două puncte se unesc printr-o linie puțin curbată. Aceeași valoare se suplimentează spre stînga față de linia de mijloc a feței.

10.4.2. Construcția tiparului de guler

Se va prelungi dreapta *21—29*.

19—30=2,5 cm — cotă prevăzută pentru lățimea șteiului de guler.

Prin punctul *30* se trasează o dreaptă care va depăși orizontala *1* cu circa 2 cm.

30—31=valoarea distanței dintre punctele 0 și *9* măsurată pe linia curbă=10 cm.

În punctul *31* se trasează o perpendiculară pe dreapta *30—31*.

31—32=2 cm — cotă variabilă.

Din punctul *32* se trasează o curbă ce se va racorda la linia de răsfrîngere a reverului cu linia de cazură.

32—33=3 cm — cotă prevăzută pentru șteiul gulerului.

Din punctul *33* se trasează o curbă paralelă cu curba *32*. Lățimea gulerului la spate va fi de 6 cm, iar în față de 7 cm. Se va urmări desenul din fig. 148.

10.4.3. Construcția tiparului de cordon

Din verticala punctului 0 se trasează o orizontală (partea de jos a desenului), vîrful unghiului format se notează cu *34*.

34—35=*cș*+1 cm=52+1=53 cm;

35—36=6 cm — cotă prevăzută pentru suprapunere;

36—37=2 cm=cotă variabilă.

Din punctul *37* se trasează o linie puțin curbată către jumătatea cordonului.

Lățimea cordonului va fi de 5 cm plus 1 cm pentru cusături.

10.4.4. Construcția tiparului de mînecă

Se realizează în baza dimensiunilor de la tiparul de spate și piept.

Punctele *14—24* și *21—11* se unesc prin drepte.

Punctul de intersecție al celor două drepte se va nota cu *X*.

Punctele *11* și *24* se unesc printr-o dreaptă.

Din punctul „*X*" se coboară o perpendiculară pe orizontala *1*.

Punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu dreapta *11—24* va fi notat cu „*Y*" și punctul de intersecție al perpendicularei *X* cu orizontala *1* se va nota cu „*Z*".

Pentru construcția tiparului de mînecă se trasează de la stînga spre dreapta un unghi drept al cărui vîrf se notează cu 0 (zero) (fig. 149).

0— *1*=valoarea distanței dintre *X* și *Y*=5 cm;

0— *2*=valoarea distanței dintre *X* și *Z* — 1 cm=16—1=15 cm;

0— *3*=Lm—4 cm=65—4=61 cm;

4=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele *2—3*.

Din punctele *1, 2, 3* și *4* se trasează linii orizontale.

2— *5*=4 cm — (distanța dintre *15—22*);

5— *6*=$\frac{1}{2}$din circumferința scobiturii=$\frac{50}{2}$ =25 cm. Măsura se aplică din punctul *5* în linie oblică pînă la intersectarea orizontalei 0.

0— *7*=$\frac{1}{2}$ din distanța 0—*6* plus 1 cm;

8=punct plasat la jumătatea distanței dintre punctele 0—*7*.

Punctele *8* și *5* se unesc printr-o dreaptă.

9=punct plasat la jumătatea distanței dintre *8* și *5*.

Din punctul *6* se coboară o verticală.

10=punctul de intersecție al verticalei *6* cu orizontala *1*.

10—11=1 cm — cotă fixă.

Din punctul *11* se trasează spre stînga o orizontală.

Din punctul *7* se coboară o verticală.

12=punctul de intersecție al verticalei *7* cu orizontala *2;*

12—13=3 cm — cotă fixă.

Punctele *6* și *13* se unesc printr-o dreaptă.

14=punctul de intersecție al verticalei *6* cu orizontala *4;*

3—15=lărgimea mînecii jos+1 cm=14+1=15 cm.

Din punctul *15* se coboară o verticală.

15—16=3 cm — cotă fixă;

14—17=1 cm — cotă fixă;

2—18=3 cm — cotă fixă;

4—19=1,5 cm — cotă fixă;

3—20=4 cm — cotă fixă.

Pentru a se da forma finală a tiparului feței de mînecă se unesc punctele *9, 7* și la 1 cm distanță de punctul *11* printr-o curbă semicere specifică capului de mînecă.

Punctele *5* și *18* se unesc printr-o curbă asemănătoare scobiturii de la tiparul de piept.

Punctele *18, 19* și *20* se unesc printr-o curbă.

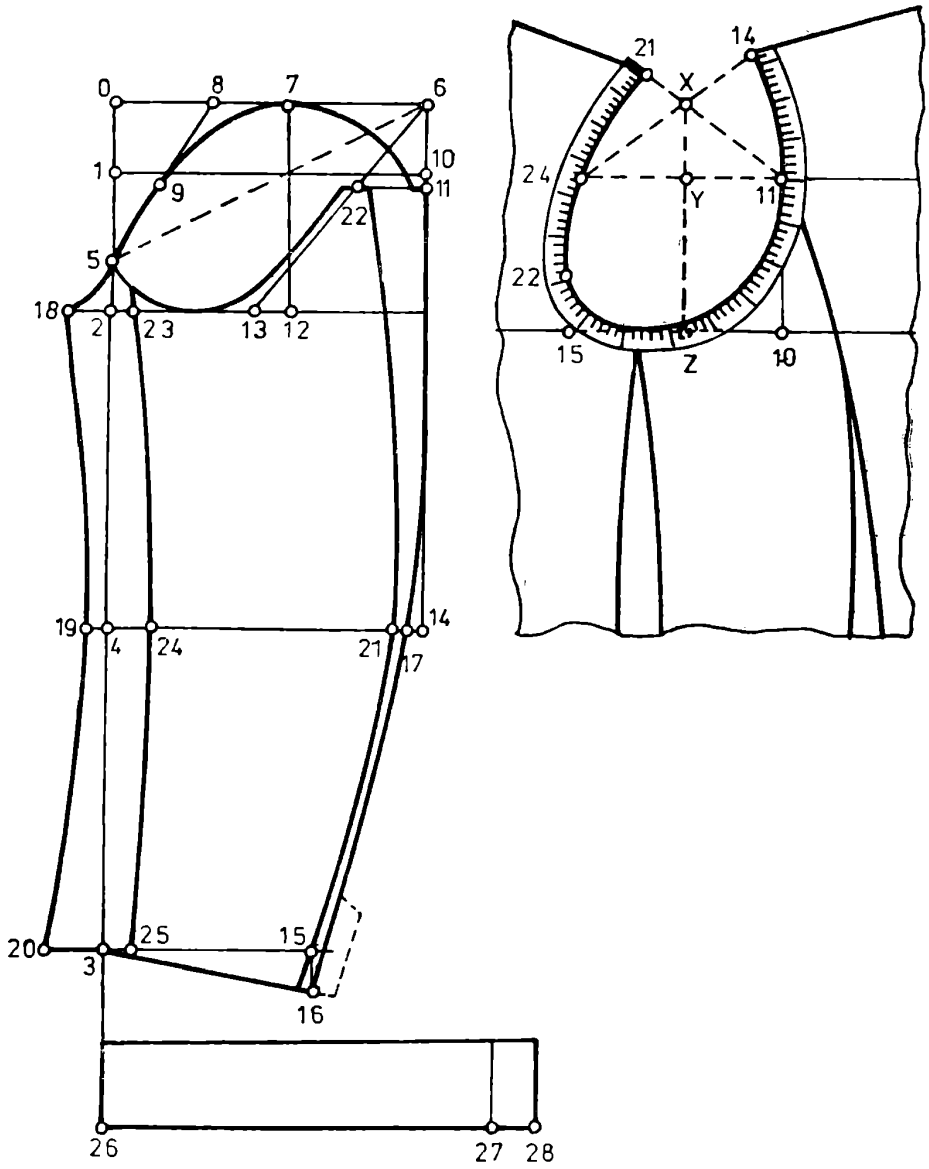

Fig. 149. Construcția tiparului de mînecă pentru geacă.

Prin punctele *16*, *17* și la 10 cm mai sus de *17* se trasează o linie puțin curbată.

Punctele *16* și *3* se unesc printr-o dreaptă.

Tiparul dosului de mînecă se realizează în același cadru de tipar cu fața de mînecă.

17—21=1 cm — cotă fixă;

22=punctul de intersecție al dreptei *6—13* cu orizontala *11;*

2—23=1,5 cm — cotă fixă;

4—24=3 cm — cotă fixă;

3—25=2 cm — cotă fixă.

Punctele *23*, *24* și *25* se unesc printr-o curbă.

De la 1 cm distanță față de punctul *22* se trasează o curbă ce trece prin *21* pînă la linia de terminație cu o distanță de 0,5 cm față de punctul *16*.

Linia scobiturii dosului de mînecă se realizează prin trasarea unei curbe din punctul *5* cu tangenta pe orizontala *2* între punctele *23—13* și la 1 cm distanță de punctul *22*.

Manșeta mînecii se realizează în continuarea tiparului de mînecă în lungimea totală, corespunzător lărgimii mînecii la terminație.

26—27=28 cm — lărgimea mînecii jos;

27—28=3 cm — cotă prevăzută pentru suprapunerea manșetei la încheiat.

Lățimea manșetei va fi de 6 cm, în care s-a inclus și rezerva de cusături prevăzută de 0,5 cm.

CAPITOLUL **11**

Îndrumări tehnice

În acest capitol sînt prezentate unele transformări de tipare, în raport cu forma de dezvoltare a corpului pe diferite părți ale acestuia. Deoarece, se întîlnesc și corpuri cu anumite forme cum ar fi: un umăr mai jos; un omoplat mai mio sau mai mare; un șold mai dezvoltat; o parte a pieptului mai mică; spate mai mult aplecat; pieptul foarte dezvoltat și altele este necesar ca aceste diferențe să fie înregistrate odată cu stabilirea dimensiunilor corpului, conform celor prezentate în capitolul 1.

În etapa actuală, mai mult ca oricînd, se pune un accent deosebit atît pe cunoașterea tehnicii de construire a tiparelor după forma corpurilor, cît și pe prelucrarea și transformarea tiparelor. Acest deziderat se poate obține prin însușirea cunoștințelor de specialitate cum ar fi:

— înregistrarea coeficienților de diferență de la o parte, față de alta, odată cu stabilirea dimensiunilor corpului;

— determinarea unor măsuri prin calcul proporțional prezentate în capitolul 1, tabelele 4 și 5;

— construirea tiparului aferent unui produs de îmbrăcăminte prin aplicarea corectă a dimensiunilor corpului;

— încadrarea corectă a tiparelor pe material în vederea croitului;

— stabilirea tehnologiei de execuție (prin mecanizarea unor operații) cît și montarea cu exactitate a pieselor componente ale produselor;

— efectuarea corectă a probelor intermediare.

Realizarea confecțiilor de îmbrăcăminte, după comandă și măsuri individuale, necesită continua perfecționare a cunoștințelor profesionale în raport cu noutățile tehnice și cu schimbările frecvente în moda vestimentară.

11.1. CROIREA UNUI PANTALON CU UN ȘOLD MAI DEZVOLTAT

În figura 150 se prezintă sistemul de croire a unui pantalon cînd unul din șolduri este mai dezvoltat.

Pentru determinarea coeficientului de diferență a unui șold mai dezvoltat, vom proceda la determinarea dimensiunilor pe lungime a pantalonului, pe partea exterioară pe ambele părți ale corpului. Se va înregistra lungimea cu mențiunea partea stîngă și partea dreaptă, fiecare parte va avea măsura rezultată (luată pe corp).

Tiparul prezentat în figura 150 corespunde construcției de tipar din capitolul 2 figura 22. La acest tipar s-a adăugat o diferență de 2 cm în lungime, considerată lungimea de pe partea dreaptă a unui asemenea pantalon cu șoldul drept mai dezvoltat cu 2 cm față de partea stîngă. Liniile întrerupte în partea de sus a tiparului reprezintă partea stîngă a tiparului (baza de construire a tiparului) la care s-a adăugat cota de diferență de 2 cm. Partea dreaptă a spatelui de pantalon s-a suplimentat cu un centimetru lateral. Această cotă de 1 cm se va închide la cele două pense prevăzute la spatele de pantalon pentru ajustarea acestuia pe linia taliei, conform desenului din figura 150.

11.2. CROIREA UNUI SACOU PENTRU BĂRBAŢI CÎND UNUL DIN UMERI ESTE MAI JOS

În figura 151 se prezintă metoda de croire a unui sacou pentru bărbaţi, în cazul cînd unul din umeri este mai jos. În cele mai multe cazuri umărul drept poate fi mai jos cu 1 cm pînă la 3 cm diferenţă. Această diferenţă se poate determina prin măsurarea distanţei de la nivelul braţelor în stare întinsă pe lîngă corp, din dreptul deschiderii dintre degetul mare şi degetul arătător pînă la sol. Diferenţa dintre o lungime şi alta este coeficientul de diferenţă a umărului mai jos. Partea de lungime mai scurtă între braţ şi sol demonstrează că umărul este mai jos. De menţionat că braţele unui corp, în general, sînt egale şi dacă un umăr este mai jos acesta este deplasat cu întreaga parte a corpului.

Construcţia tiparului de sacou din figura 151 este prezentată în capitolul 7, figura 101.

La croit se foloseşte tiparul aşa cum a fost construit pentru partea care rămîne neschimbată, iar pentru partea care reprezintă umărul mai jos se va proceda prin închiderea tiparului prin pense aşa cum sînt prezentate în figura 151. Închiderea pensei la spate se realizează prin trasarea, din mijlocul spatelui (punctul *9*), a unei drepte către linia de profunzime (orizontala *1*) şi către cusătura laterală. Din această linie se va aplica coeficientul de diferenţă (cota de umăr mai jos). La piept pensa de închidere porneşte din punctul *32* către pensa de subraţ cu închiderea aceleiaşi valori de la spate. Clinul de subraţ se scurtează cu aceeaşi valoare, conform desenului din figura 151 (liniile întrerupte).

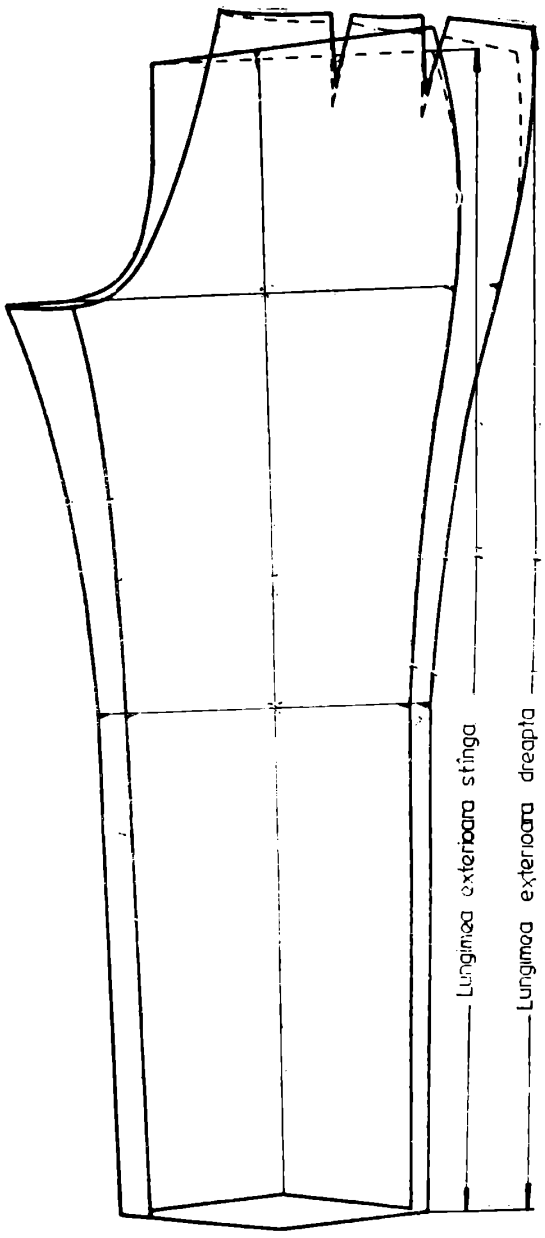

Fig. 150. Tipar de pantalon în cazul unui şold mai dezvoltat.

11.3. CROIREA UNUI SACOU PENTRU BĂRBAŢI CÎND PIEPTUL ESTE FOARTE DEZVOLTAT

În figura 152 se prezintă sistemul de rezolvare cînd trebuie croit un sacou pentru un piept foarte dezvoltat.

Pentru croirea corectă a piepţilor pentru un corp cu pieptul foarte dezvoltat se va tăia (decupa) tiparul în continuarea pensei din faţă (vertical) şi puţin mai sus de linia de profunzime (orizontal). Se va desface tiparul lateral şi se va deschide şi în linie verticală pentru a se lungi pieptul. Pensa de ajustare a pieptului pe linia taliei se va închide mai mult, conform desenului din figura 152.

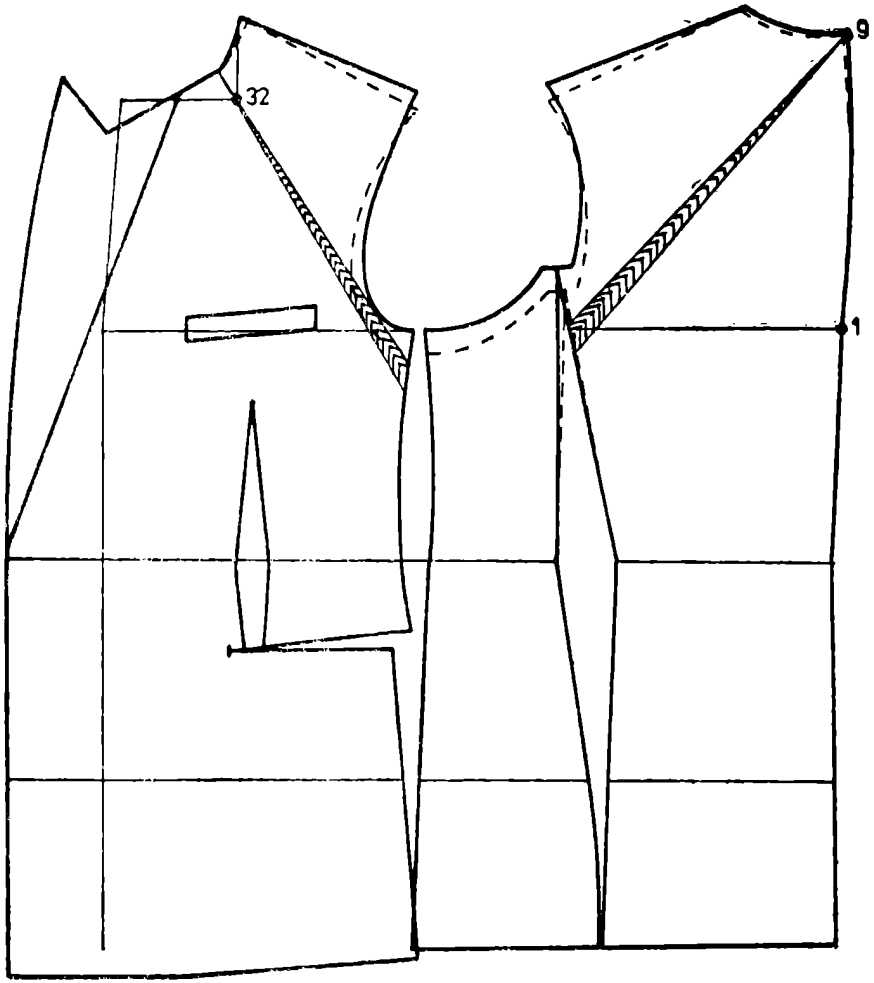

Fig. 151. Sacou pentru bărbați (unul din umeri este mai jos).

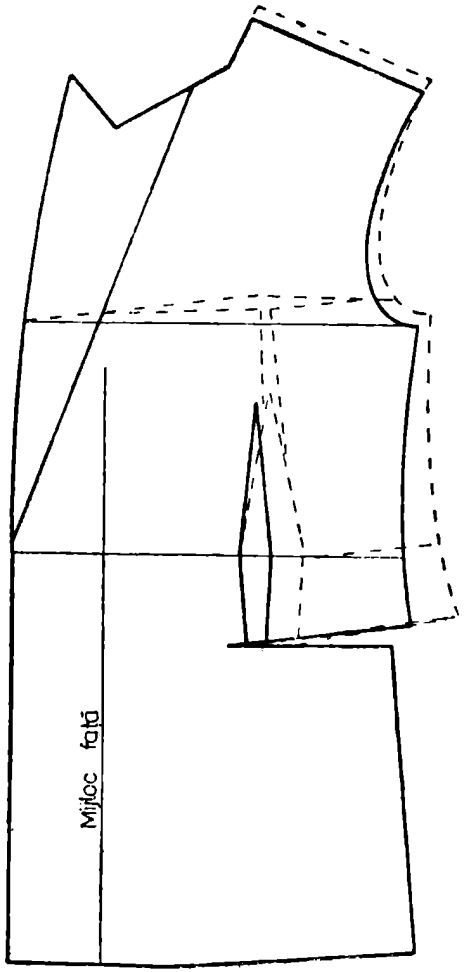

Fig. 152. Tipar de sacou pentru un piept foarte dezvoltat.

11.4. CROIREA UNUI PARDESIU PENTRU BĂRBAŢI CU AJUTORUL TIPARULUI DE SACOU

În figura 153 se prezintă sistemul de croire a unui pardesiu cu ajutorul tiparului de sacou pentru bărbaţi.

Cu ajutorul unui tipar de sacou se poate croi orice model de pardesiu sau de palton. La tiparul de sacou se va adăuga în partea de sus în linie verticală cota de 1,5 cm atît la spate cît şi la piept. În faţă se vor acorda 3 cm pe linia taliei în linie orizontală faţă de linia de mijloc a feţei, iar în dreptul liniei de termnaţie

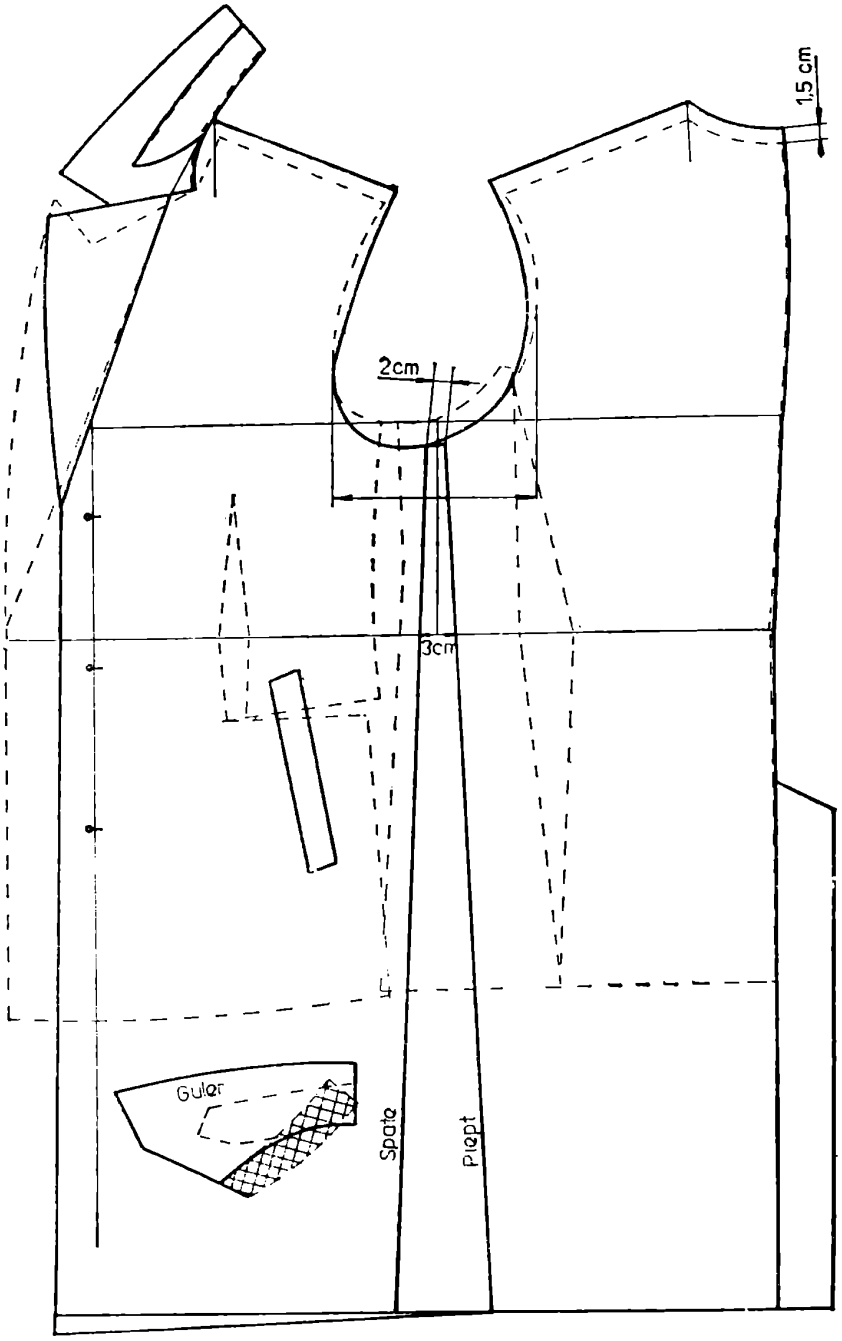

Fig. 153. Croirea unui pardesiu cu ajutorul tiparului de sacou.

a saeoului 3,5 cm. Cusătura de subraţ se plasează la jumătatea distanţei dintre punctele ce marchează lărgimea scobiturii. Scobitura se va mări cu 2 cm, iar pe linia taliei cu 3 cm.

Gulerul este prevăzut cu ştei care se va construi pe aceeaşi bază ca şi la tiparul de saeou prevăzut în capitolul 7, figura 101; se va urmări desenul din figura 153.

11.5. CROIREA UNEI ROCHII CU AJUTORUL TIPARULUI DE BLUZĂ

În figurile 154 şi 155 se prezintă metoda de folosire a tiparului de bluză din figura 62 la croirea unei rochii.

Tiparul de bluză din figura 62 se foloseşte la croirea rochiei numai pînă la linia taliei. Partea de subraţ a tiparului se cuplează atît la

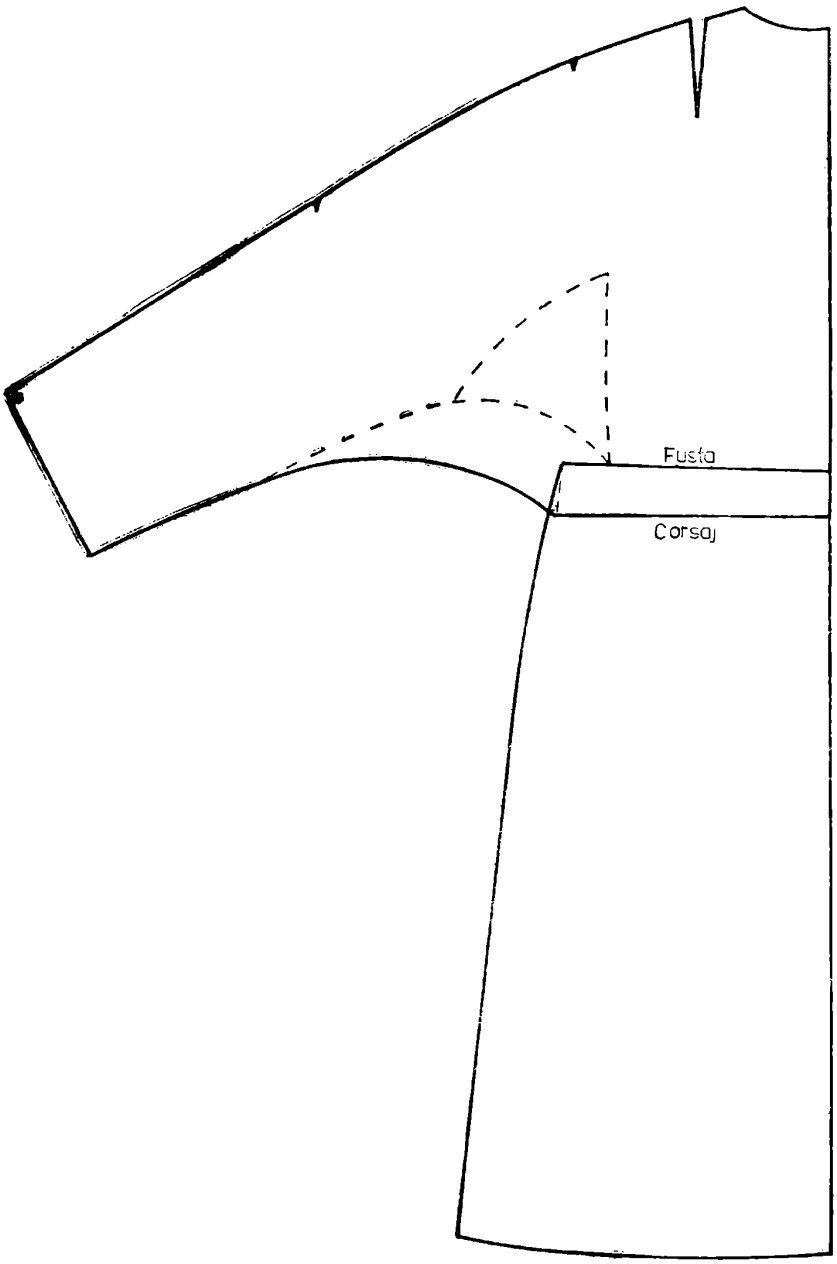

Fig. 154. Croirea unei rochii cu ajutorul tiparului de bluză (spate).

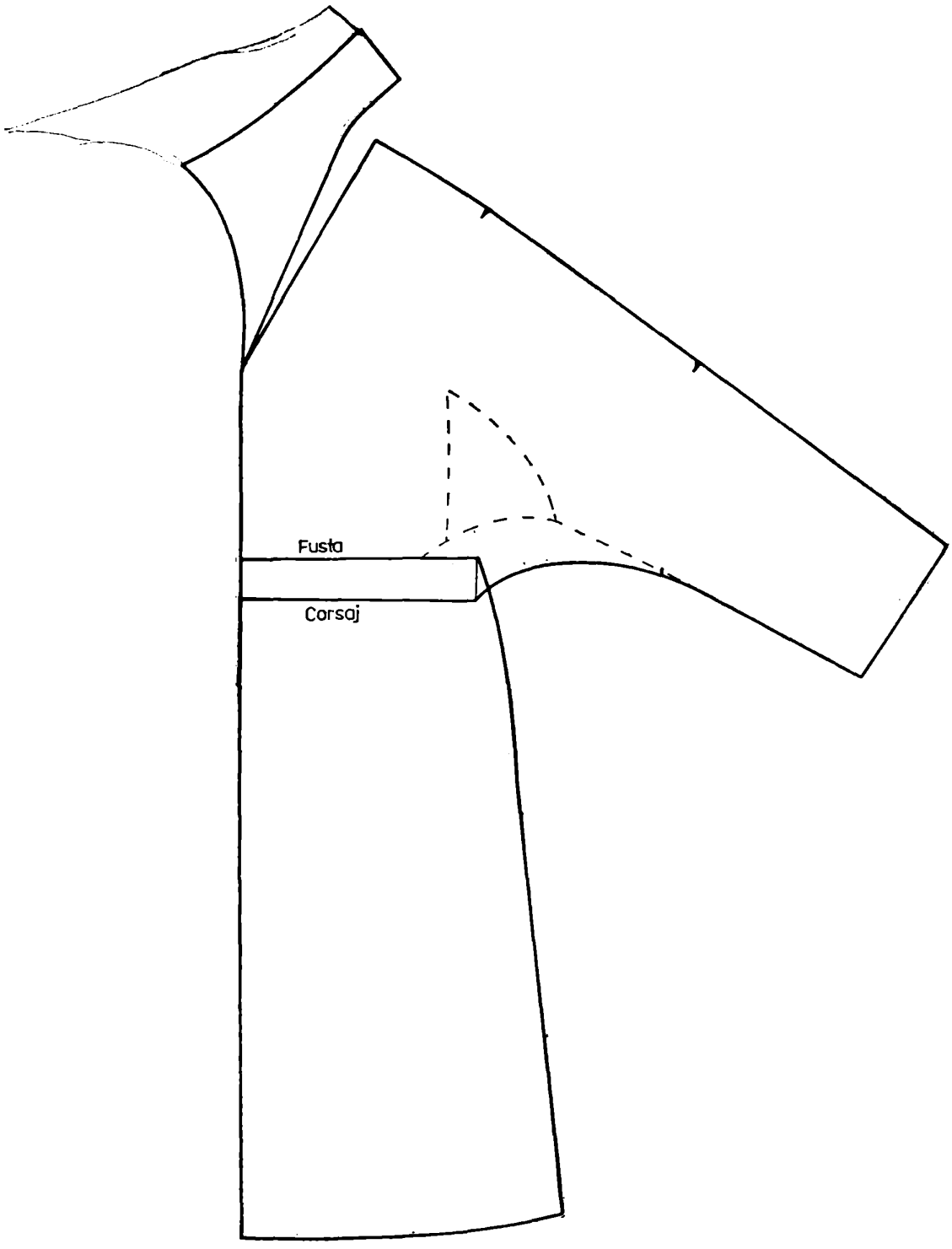

Fig. 155. Folosirea tiparului de bluză la croirea tiparului de rochie (piept).

spate cît și la piept pentru formarea tiparului întreg la ambele piese.

Din linia taliei în jos se adaugă 4 cm pentru posibilitatea de mișcare și pentru ca partea de sus a rochiei să devină bluzată.

Partea de jos, de la linia taliei (fusta), se croiește prin cuplarea părților laterale și respectarea măsurii de circumferință a șoldurilor. Lărgimea de la terminație poate fi mai mare sau mai mică în funcție de model și preferință.

Pe linia taliei se poate aplica, pe față, o bandă pentru culisaj pe unde se va introduce un elastic la măsura de circumferință a taliei. De asemenea, rochia se poate purta și cu cordon.

11.6. CROIREA UNEI ROCHII CU LINIA UMĂRULUI CĂZUTĂ ȘI MÎNECA FĂRĂ CUSĂTURI PE FAȚĂ

În figurile 156 și 157 se prezintă metoda de croire a unei rochii prin transformarea tiparului de rochie cu mîneca raglan prezentată în capitolul 6, figurile 66 și 67.

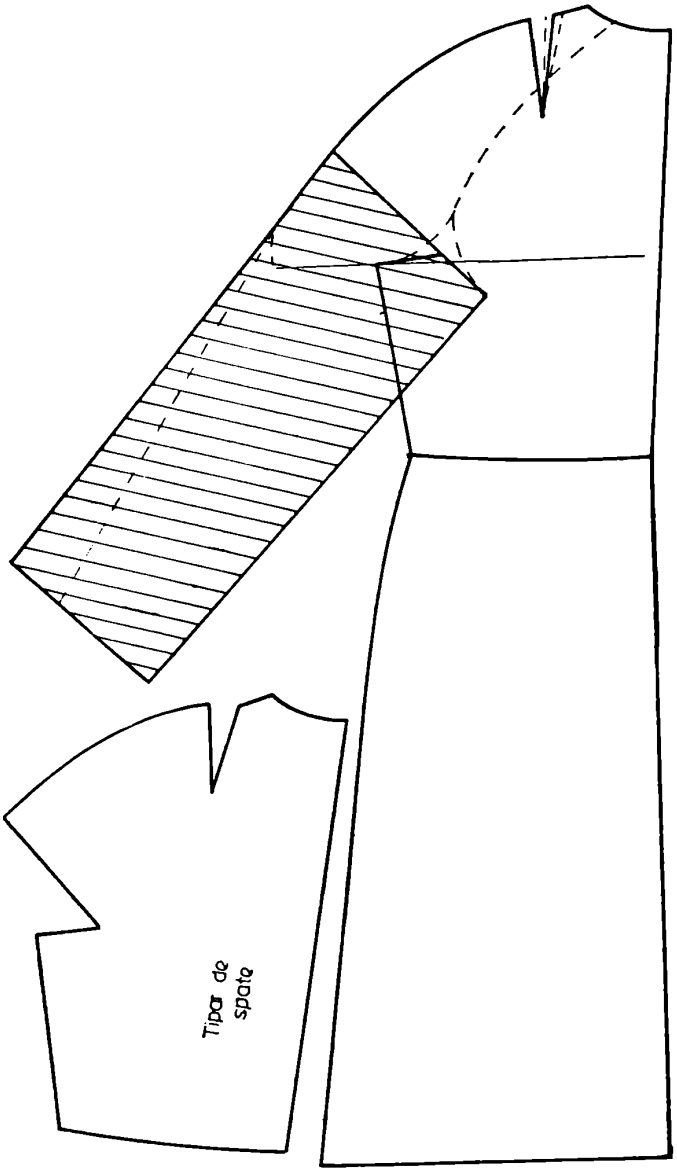

Fig. 156. Tiparul unei rochii cu linia umărului căzută și mîneca fără cusături pe față (spate).

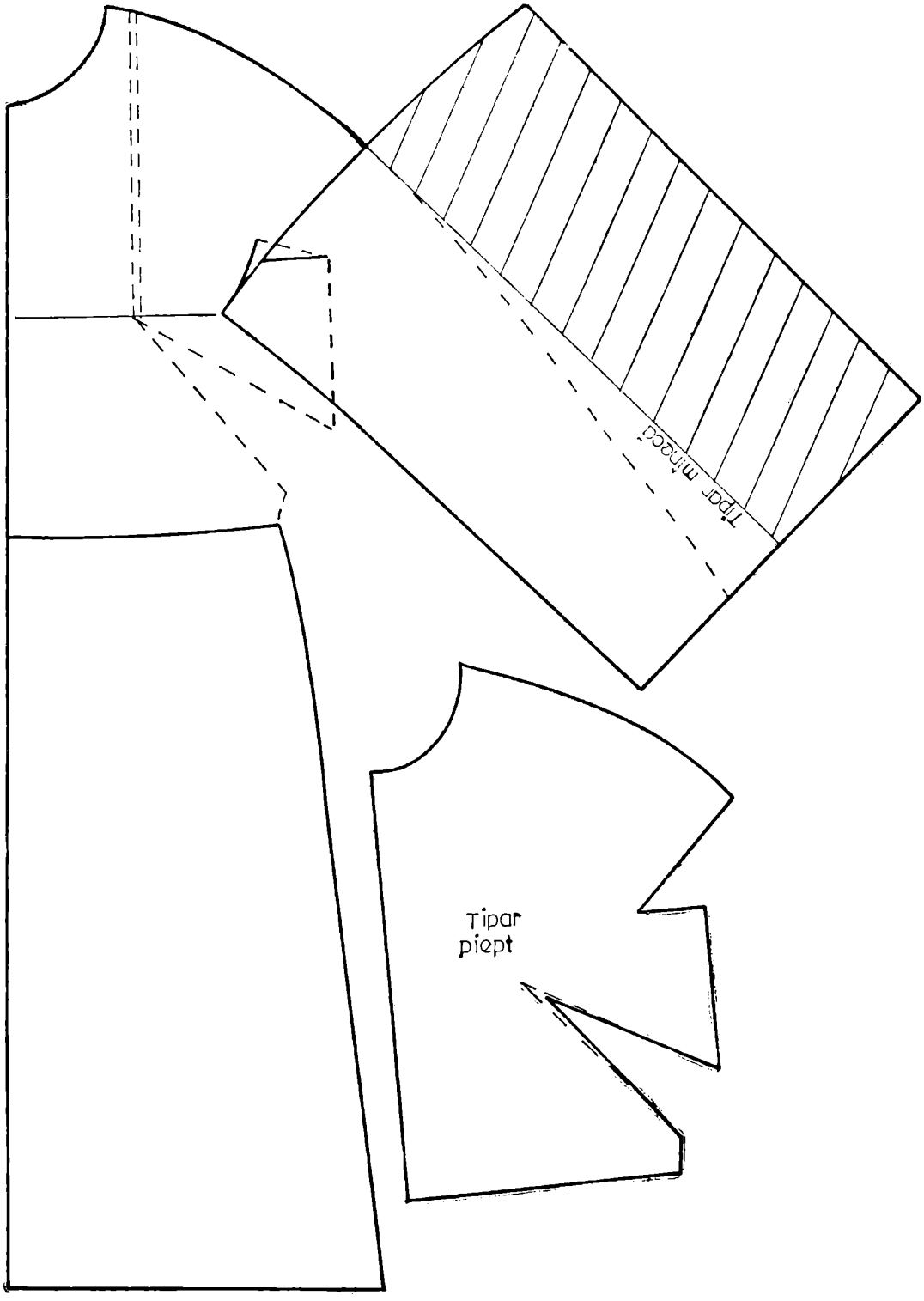

Fig. 157. Tiparul unei rochii cu linia umărului căzută şi mîneca fără cusături pe faţă (piept)

După copierea tiparului de spate se va trasa o linie pe mînecă pînă la nivelul de scobitură a mînecii.

De la nivelul de scobitură a pieptului se va duce o dreaptă care va întretăia linia de umăr căzut cu valoarea de linie de scobitură de la mînecă, conform desenului din figura 156.

După copierea tiparului de piept se va închide pensa de bust prin decuparea tiparului pe o linie mai sus de linia taliei cu circa 3 cm.

La tiparul de mînecă de la piept se va adăuga partea de mînecă de la spate cu completarea necesară de lărgime. De la nivelul de scobitură a pieptului se trasează o linie către linia de umăr căzut de la mînecă, la fel ca și la spate.

Mîneca se va croi fără cusătură pe mijloc și se va monta de jur împrejur printr-o cusătură simplă la care se poate trasa pe față un tighel ornamental. Se va urmări desenul din figura 157.

Din fiecare tipar din paginile acestei lucrări se pot forma diferite modele, acestea fiind doar o exemplificare.

BIBLIOGRAFIE

1. — Revue professionnelle *Modes techniques,* Nr. 544, feb. 1982, Paris.
2. — Revue professionnelle *Modes techniques,* Nr. 540, iunie 1981, Paris.
3. — *Bekleidung,* Nr. 6, martie 1981, Stuttgart.
4. — *L'Homme,* Nr. 529, aprilie 1980, Paris.
5. — *Modes techniques,* Nr. 543, noiembrie-decembrie, 1981, Paris.
6. — *Modes techniques,* Nr. 533, septembrie 1980, Paris.
7. — Dragu Petrache, *Modă și geometrie.* Editura Tehnică, București, 1978.
8. — Dragu Petrache, *Modă și tipare,* Editura Tehnică, București, 1981.